

การพัฒนาผ้าทอสูตินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร:
กรณีศึกษา ผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี

DEVELOPMENT OF HAND WOVEN TEXTILE: CASE STUDY OF
THAI SONG DAM DINING TABLE PRODUCT, SUPHANBURI



T120481



07
04 24 217
8554

ที่ id

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน.....120481
วัน, เดือน, ปี: 2 ส.ค. 2555

b. 12385086
i.....

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
คณะครุศาสตรอุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
พ.ศ. 2554

KMITL-2011-ED-M-222-189

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

**DEVELOPMENT OF HAND WOVEN TEXTILE: CASE STUDY OF
THAI SONG DAM DINING TABLE PRODUCT, SUPHANBURI**



**A THESIS SUBMITTED PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF SCIENCE IN INDUSTRIAL DESIGN TECHNOLOGY
FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG**

2011

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้ **KMITL-2011-ED-M-222-189** เท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



COPYRIGHT 2011

FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การพัฒนาผ้าทอสูตินค้าหัตถกรรม ประเภท

ของใช้บนโต๊ะอาหาร: กรณีศึกษา

ผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี

นักศึกษา

ณัฐพล ซอฐานานุกิตต์

รหัสประจำตัว

49063667

ปริญญา

ครุศาสตรบัณฑิต สาขาการศึกษา

สาขาวิชา

เทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

พ.ศ.

2554

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิศักดิ์ สีนุกฤต

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ดร. ผดุงชัย ภูพัฒน์

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ คือ 1) ศึกษาลักษณะเฉพาะผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี, 2) พัฒนารูปแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร และ3) ประเมินความพึงพอใจผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ที่ได้รับการพัฒนา โดยทำการศึกษาลักษณะเฉพาะของผ้าทอชาวไทยทรงดำ 5 ด้าน ดังนี้ 1) แหล่งกำเนิด และแหล่งผลิต, 2) วัตถุประสงค์ที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์, 3) เทคนิค วิธีการ ขั้นตอน และกรรมวิธีการผลิต, 4) คติความเชื่อ และ 5) รูปแบบ จากนั้นทำการวิเคราะห์หาเอกลักษณ์เพื่อพัฒนาสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร โดยให้มีเอกลักษณ์ผ้าทอชาวไทยทรงดำ และนำไปประเมินผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ในด้านต่างๆ ดังนี้ คือ 1) วัฒนธรรมรวมถึงเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น, 2) ความเรียบง่าย, 3) หน้าที่ใช้สอย และ4) ความสวยงาม

กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยมี 2 กลุ่ม คือ 1) ชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 370 คน 2) นักท่องเที่ยวผู้สนใจสินค้าหัตถกรรมผ้าทอชาวไทยทรงดำในจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 200 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ กล้องถ่ายรูป แบบประเมิน ภาพจำลอง และต้นแบบผลิตภัณฑ์ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ผลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) การหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และเปรียบเทียบความคิดเห็นโดยจำแนกตามกลุ่ม (t-test)

ผลการวิจัยสรุปว่า ในด้านลักษณะเฉพาะของผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี วัสดุที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นผ้าฝ้าย รองลงมาเป็นไหม มีศิลปการตกแต่ง 3 ประเภท คือ การปะผ้า และการปักผ้า และการเย็บ ลวดลายที่ใช้ในการผลิตผ้าทอ ยังเป็นลวดลายดั้งเดิม ส่วนลวดลายที่เกิดขึ้นใหม่ก็จะมีเพียงการนำลวดลายที่มีอยู่เดิมผสมเข้าด้วยกัน แต่ยังไม่มีการตั้งชื่อ สีที่เป็นเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกลักษณ์ชาวไทยทรงดำเป็นสีข้อมผ้า ซึ่งแต่เดิมมี 5 สี คือ สีครามเข้มหรือสีดำ สีเหลืองหรือสีส้ม สีแดงหรือสีแดงเลือดหมู สีเขียว และสีขาว โดยเฉพาะในเรื่องการแต่งกายนั้นฝ่ายหญิงจะนิยมสีดำ ส่วนฝ่ายชายจะนิยมสีคราม ด้านเอกลักษณ์เฉพาะของชาวไทยทรงดำนั้นอยู่ที่ประเพณีการเล่น และการประกอบพิธีกรรมต่างๆ ซึ่งยังคงต้องยึดถือสืบทอดตามบรรพบุรุษอยู่อย่างเคร่งครัด เช่น การแต่งงาน การนับถือผีซึ่งปัจจุบันยังมีการสืบทอดอยู่จนถึงปัจจุบัน

ในขั้นตอนการพัฒนาารูปแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ผลการประเมินรูปแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ในภาพรวม นักท่องเที่ยวเลือกรูปแบบที่ 3 ซึ่งมีแนวคิดจากการนำลายดอกแก้ว และดอกพรมผสมผสานให้เกิดลายใหม่ และการตัดทอนลายขาบัวพร้อมทั้งการใช้วิธีกลับข้างมาใช้ในการออกแบบ และจัดวางลงในชิ้นงาน เมื่อจำแนกตามเพศแล้วพบว่า นักท่องเที่ยวเพศชาย และเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อรูปแบบที่ 3 ซึ่งมีความคิดเห็นในระดับไม่แตกต่างกัน และในขั้นตอนการประเมินผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารจากชาวไทยทรงดำพบว่า ในภาพรวมมีความมีความพึงพอใจในระดับมาก และการประเมินผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร จากนักท่องเที่ยว ในภาพรวมมีความมีความพึงพอใจในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นจากนักท่องเที่ยวและชาวไทยทรงดำ ในภาพรวมพบว่า ชาวไทยทรงดำและนักท่องเที่ยวยังมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยังพบอีกว่าสิ่งที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นสามารถพิสูจน์เอกลักษณ์เฉพาะของงานหัตถกรรมผ้าทอชาวไทยทรงดำได้ อีกทั้งช่างผู้ผลิตสามารถนำตัวอย่างรูปแบบที่ได้มาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Thesis Title	Development of Hand Woven Textile: Case Study of Thai Song Dam Dining Table Product, Suphanburi
Student	Nutthapol Sorthananusak
Student ID.	49063667
Degree	Master of Science in Industrial Education
Programme	Industrial Design Technology
Year	2011
Thesis Advisor	Assistant Professor Dr. Apisak Sindhuphak
Thesis Co-Advisor	Dr. Phadungchai Papat

ABSTRACT

The main objectives of this research were the followings, 1) to study the unique characteristics of Thai Song Dam textile in Suphanburi, 2) to develop the pattern of hand woven dining table products, and 3) to evaluate the prototype of hand woven dining table product. The prototype was developed by the studies of 5 unique characteristics of Thai Song Dam Textile which included 1) the origin and material production, 2) raw material used in production, 3) technique, method and procedure of production, 4) beliefs, and 5) patterns. Through the analysis, the characteristics of Thai Song Dam Textile were then developed as a hand woven dining table product set. Additionally, this research evaluated the prototype of hand woven dining table product in areas, which comprised of unique cultural identities of a region, simplicity, function, and aesthetics.

The 2 groups of research sample were 370 Thai Song Dam in Suphanburi, and 200 tourists who were interested in Thai Song Dam textile products. The research tools used to collect and evaluate the data were interview form, camera, questionnaire, visual replica, and prototype. The data were subsequently analyzed by the method of Content Analysis, Average (\bar{X}), the Standard Deviation, and compare mean suggestion of a group by t-test.

The research found that the first and the second most popular raw materials of Thai Song Dam in Suphanburi are cottons and silks respectively. The researcher observed that there were 3 types of Art decorations: patching, embroidering, and sewing of which the weaving patterns still remain the same as original. However, there are also the new inventing patterns, which are the integration of many original patterns, with no specific name assigned. The research also found

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

that there are originally 5 dye colors used in Thai Song Dam dressing, which are dark indigo or black, yellow or orange, red or maroon, green, and white; where women commonly dress up in black and men generally dress up in indigo. From this use of color, the researcher also discovered that the identities of Thai Song Dam rely on Tradition, Culture and Festival that strictly inherited from its ancestor. Wedding ceremony and spiritual beliefs are the examples of Thai Song Dam's tradition that remain until today.

As for the development of hand woven textile of dining table, that derived from combination between "Dok Kaew and Dok Prom" patterns and by deducting and reversing the "Kha Bua" pattern, a new pattern were created into a product that can resembled Thai Song Dam characteristics. By evaluation through gender classification, there was no different opinion between male and female tourists. The high satisfaction from prototype 3 was found on both of Thai Song Dam and the tourists. By comparing tourists' opinion with Thai Song Dam, there was no significant difference in overall picture, with standard deviation of 0.05. In addition, the development of Thai Song Dam hand woven dining table products has successfully embedded the unique identities of Thai Song Dam textile, which allowed textile producers to use this research sample for further development.

กิตติกรรมประกาศ

ในการแสวงหาคำตอบของการทำงานวิจัยนี้สำเร็จลงได้นั้นต้องขอขอบพระคุณบุคคลสำคัญที่ผลักดันทำให้ผู้วิจัยสามารถดำเนินงานวิจัยจนสำเร็จลุล่วงได้ด้วยความอนุเคราะห์จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อภิสักดิ์ สิ้นธุภัก อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดร. ผดุงชัย ภูพัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ให้ความช่วยเหลือ ตรวจสอบ และปรับปรุงข้อบกพร่องต่างๆ จนวิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้อย่างสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณ ดร. จตุรงค์ เลาหะเพ็ญแสง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชัยมิตร แสงมงคล และอาจารย์ ขวัญรัตน์ จินดา ที่ได้กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิช่วยตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยจนสมบูรณ์ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ ตลอดจนข้อคิดต่างๆ อันก่อให้เกิดประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้า และเป็นแนวทางในการจัดทำวิทยานิพนธ์จนประสบความสำเร็จ

ขอขอบพระคุณ คุณหลอด ทองเชื้อ คุณไกร มั่นเพชร และคุณสำรวย เชื้อเพชร ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการผลิตผ้าทอชาวไทยทรงดำ ที่ได้กรุณาช่วยตรวจลวดลายที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น เพื่อใช้พัฒนารูปแบบจำลองสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ คุณขวัญยืน ทองคอนจุก คุณอธิป ย้อนเพชร และชาวไทยทรงดำในจังหวัดสุพรรณบุรีทุกท่านที่ได้ถ่ายทอดความรู้ อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือคำแนะนำ และให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยอย่างดียิ่ง ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงแก่ คุณพ่อ คุณแม่ ผู้เป็นที่เคารพยิ่ง ที่ได้ให้ความรัก กำลังใจ ความสนับสนุน และช่วยเหลือทุกด้านตลอดมา

ขอขอบคุณเพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆ และบุคคลที่ผู้วิจัยไม่ได้กล่าวถึงไว้ ณ ที่นี้ ซึ่งทำให้ผู้วิจัยเกิดแรงบันดาลใจ และเป็นกำลังใจ อีกทั้งมีส่วนช่วยเหลือผู้วิจัยมาโดยตลอด

คุณค่าความรู้ และประโยชน์ใดๆ ที่เป็นผลจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแต่ บิดามารดา และครูอาจารย์ทุกท่าน ผู้ช่วยเหลือที่ได้กล่าวถึง และไม่ได้กล่าวถึงทุกท่านด้วยความเคารพ ยิ่ง

ณัฐพล ชอฐานานุศักดิ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	III
กิตติกรรมประกาศ.....	V
สารบัญ.....	VI
สารบัญตาราง.....	VIII
สารบัญภาพ.....	X
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 คำถามการวิจัย.....	4
1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	4
1.4 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	4
1.5 ขอบเขตการวิจัย.....	7
1.6 คำนียามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในงานวิจัย.....	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
2.1 ความเป็นมา วัฒนธรรมประเพณีของไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี.....	10
2.2 วัฒนธรรมผ้าทอ สี ลวดลาย และการแต่งกาย.....	18
2.3 ความรู้เกี่ยวกับหัตถกรรม.....	40
2.4 วัสดุอุปกรณ์และกรรมวิธีการผลิต.....	44
2.5 ของใช้บนโต๊ะอาหาร.....	47
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	48
2.7 สรุปกรอบแนวคิดและตัวแปรที่ศึกษา.....	53
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	58
3.1 ศึกษาลักษณะเฉพาะศิลปหัตถกรรมผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี.....	58
3.2 พัฒนารูปแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร.....	60

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

3.3 ประเมินผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรมผ้าทอชาวไทยทรงดำ ประเภท ของใช้บนโต๊ะอาหารที่ได้รับการพัฒนา	61
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์	67
4.1 การศึกษาลักษณะเฉพาะผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี	67
4.2 การพัฒนารูปแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร	74
4.3 การประเมินผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ที่ได้รับการพัฒนา	77
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	79
5.1 สรุปผลการวิจัย	80
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	83
5.3 ข้อเสนอแนะ	86
บรรณานุกรม	88
ภาคผนวก	92
ภาคผนวก ก.	93
ภาคผนวก ข.	105
ภาคผนวก ค.	116
ภาคผนวก ง.	127
ภาคผนวก จ.	138
ประวัติผู้เขียน	149

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 สรุปตัวแปรแนวคิดและตัวแปรเชิงปฏิบัติการด้านการศึกษาลักษณะเฉพาะผ้าทอ ชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี.....	56
2.2 สรุปตัวแปรแนวคิดและตัวแปรเชิงปฏิบัติการด้านการพัฒนารูปแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร.....	56
2.3 สรุปตัวแปรแนวคิดและตัวแปรเชิงปฏิบัติการด้านการประเมินผลิตภัณฑ์ต้นแบบ สินค้าหัตถกรรมประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ที่ได้รับการพัฒนา.....	57
3.1 กรอบของการวิจัย.....	65
4.1 กระบวนการย้อมคราม.....	69
4.2 แสดงภาพจำลอง 3 มิติรูปแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร.....	75
4.3 การประเมินรูปแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ที่ได้รับการพัฒนา โดยนักทอเกี่ยว.....	76
4.4 การประเมินรูปแบบสินค้าหัตถกรรมประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ที่ได้รับการพัฒนา โดยจำแนกตามเพศ.....	77
4.5 การประเมินผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ที่ได้รับการพัฒนาในภาพรวม โดยชาวไทยทรงดำและนักทอเกี่ยว.....	78
4.6 การประเมินผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ที่ได้รับการพัฒนา โดยจำแนกตามกลุ่ม.....	78
ข.1 ข้อมูลผู้ตอบแบบประเมินรูปแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร.....	111
ข.2 ข้อมูลผู้ตอบแบบประเมินผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภท ของใช้บนโต๊ะอาหาร.....	114
ค.1 การวิเคราะห์ความเที่ยงตรงของข้อคำถามในเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	117
ค.2 การวิเคราะห์เพศของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีผลต่อความคิดเห็น.....	119
ค.3 การวิเคราะห์อายุของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีผลต่อความคิดเห็น.....	119
ค.4 การวิเคราะห์อาชีพของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีผลต่อความคิดเห็น.....	119
ค.5 การวิเคราะห์รายได้ของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีผลต่อความคิดเห็น.....	119
ค.6 การวิเคราะห์เพศของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีผลต่อความคิดเห็น.....	120
ค.7 การวิเคราะห์อายุของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีผลต่อความคิดเห็น.....	120
ค.8 การวิเคราะห์อาชีพของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีผลต่อความคิดเห็น.....	120

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
ก.9 การวิเคราะห์รายได้ของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีผลต่อความคิดเห็น.....	120
ก.10 การวิเคราะห์เพศของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีผลต่อความคิดเห็น.....	121
ก.11 การวิเคราะห์อายุของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีผลต่อความคิดเห็น.....	121
ก.12 การวิเคราะห์อาชีพของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีผลต่อความคิดเห็น.....	121
ก.13 การวิเคราะห์รายได้ของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีผลต่อความคิดเห็น.....	121
ก.14 การประเมินผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ที่ได้รับการพัฒนาในภาพรวม โดยชาวไทยทรงดำและนักท่องเที่ยว.....	122
ก.15 การประเมินผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ที่ได้รับการพัฒนา โดยชาวไทยทรงดำ.....	123
ก.16 การประเมินผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ที่ได้รับการพัฒนา โดยนักท่องเที่ยว.....	124
ก.17 การประเมินผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ที่ได้รับการพัฒนา โดยจำแนกตามกลุ่ม.....	125

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 กรอบของการวิจัย.....	6
2.1 แผนที่แสดงที่ตั้งอำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี.....	12
2.2 ลูกช่วง.....	17
2.3 การละเล่นในปัจจุบัน.....	17
2.4 ลายดอกเต้า.....	19
2.5 ลายดอกแก้ว.....	20
2.6 ลายขอกูด.....	20
2.7 ลายดอกจัน.....	20
2.8 ลายแดงโม.....	21
2.9 ลายดอกผักแว่น.....	21
2.10 ลายดอกพรม.....	22
2.11 ลายขาบัว.....	22
2.12 ลายดอกแปด.....	23
2.13 ลายดอกมะลิ.....	23
2.14 ลายงา.....	23
2.15 ลายดอกพิกุล.....	24
2.16 ลายตานกแก้ว.....	24
2.17 ลายหมาย้า.....	25
2.18 ลายนาค.....	25
2.19 ลายแมงมุม.....	25
2.20 ลายผีเสื้อ.....	26
2.21 ลายตัวลิง.....	26
2.22 ลายม้า.....	27
2.23 ลายแมงป่อง.....	27
2.24 ลายปลา.....	27
2.25 ลายช้าง.....	28
2.26 ลายสิงโต.....	28
2.27 ลายงูเหลือม.....	29

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญาตเห็นาไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
2.28 ลายกบ.....	29
2.29 ลายหน้าเสือ	29
2.30 ลายปู.....	30
2.31 ลายข้าวหลามตัด	30
2.32 ลายหอปราสาท.....	31
2.33 ลายโบสถ์.....	31
2.34 ลายธรรมาสน์.....	32
2.35 ลายใบเสมา	32
2.36 ลายดาวลอย.....	33
2.37 ลายสายรุ้ง	33
2.38 ลายปัจจุบัน	34
2.39 ผู้ชายใส่เสื้อก้อมคาดกระเป่าที่เอว	36
2.40 การแต่งกายผู้หญิงด้วยเสื้อก้อมนุ่งผ้าลายแดงโม	37
2.41 ลักษณะเสื้อสีผู้ชาย	37
2.42 ลักษณะเสื้อสีผู้หญิง.....	38
2.43 เสื้อตัด	38
2.44 ผ้าเป็ยวดอกผักแว่น	39
2.45 ผ้าเป็ยวลวดลายปัจจุบัน	39
2.46 ผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกในปัจจุบัน	40
2.47 ส่วนประกอบพื้นฐานของเครื่องทอผ้า.....	47
3.1 กระบวนการวิจัย	64
4.1 การเตรียมฝ้ายสำหรับข้อม	69
4.2 การเตรียมน้ำครามสำหรับเติม	69
4.3 การเตรียมครามเปียก.....	70
4.4 การเตรียมน้ำด่าง	70
4.5 การผสมครามเปียกกับน้ำด่าง.....	70
4.6 การขย่ำมะขามเปียกกับน้ำ	71
4.7 การผสมน้ำมะขามลงในน้ำคราม	71

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
4.8 การต้มน้ำครามใส่หม้อดินเผา.....	71
4.9 ขั้นตอนโจกน้ำครามหม้อดินเผา.....	71
4.10 การเตรียมน้ำคราม.....	72
4.11 การย้อม (การจุ่มหม้อคราม).....	72
4.12 การย้อม (การจุ่มหม้อคราม).....	72
4.13 การย้อม (การจุ่มหม้อคราม).....	72
4.14 การย้อม (การจุ่มหม้อคราม).....	73
4.15 การย้อม (การจุ่มหม้อคราม).....	73
4.16 ลวดลายไทยทรงคำที่ผู้วิจัยทำการออกแบบและพัฒนาขึ้นใหม่.....	75
4.17 รูปแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร รูปแบบที่ 1.....	75
4.18 รูปแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร รูปแบบที่ 2.....	75
4.19 รูปแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร รูปแบบที่ 3.....	76
4.20 ผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารที่ได้รับการพัฒนา.....	77
5.1 ภาพจำลอง 3 มิติรูปแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร รูปแบบที่ 3 ...	81
5.2 ผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารที่ได้รับการพัฒนา.....	82
5.3 กระดุมลายเม็ดผักบุ้ง.....	84
5.4 หัตถกรรมผ้าทอไทยทรงคำมีการประยุกต์ในด้านสีสันทันที่ใช้.....	85
ง.1 ภาพจำลอง 3 มิติรูปแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารแบบที่ 1.....	128
ง.2 ภาพจำลอง 3 มิติรูปแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารแบบที่ 2.....	129
ง.3 ภาพจำลอง 3 มิติรูปแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารแบบที่ 3.....	130
ง.4 ผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารที่ได้รับการพัฒนา.....	131
ง.5 การเขียนภาพคลี่ผลิตภัณฑ์ผ้ารองจาน.....	132
ง.6 การเขียนภาพคลี่ผลิตภัณฑ์ที่รองแก้ว.....	133
ง.7 การเขียนภาพคลี่ผลิตภัณฑ์ซองใส่ช้อนส้อม.....	134
ง.8 การเขียนภาพคลี่ผลิตภัณฑ์ผ้าคาดโต๊ะ.....	135
ง.9 การเขียนภาพคลี่ผลิตภัณฑ์ผ้ากันเปื้อน.....	136
ง.10 การเขียนภาพคลี่ผลิตภัณฑ์ใส่กระดาษทิชชู.....	137

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย

มนุษย์รู้จักการนำวัสดุธรรมชาติต่างๆ มาใช้ให้เกิดประโยชน์ โดยพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์เพื่อการใช้งานในชีวิตประจำวัน โดยการนำเอาเทคโนโลยีเข้ามาเกี่ยวข้อง ซึ่งวัสดุธรรมชาติที่สามารถนำมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าให้แก่วัสดุที่ใช้ในงานผลิตภัณฑ์หัตถกรรม ได้แก่ กระจา ไม้ไผ่ กระจูด ผักตบชวา ไยกกล้วย เส้นใยฝ้าย ฯลฯ ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเป็นงานฝีมือที่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์ จากการนำเอาวัสดุธรรมชาติซึ่งส่วนใหญ่จะมีอยู่ในท้องถิ่นมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์สิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมที่ผลิตขึ้นมาในท้องถิ่นส่วนหนึ่งจะมีการสืบทอดกันมาจนเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นนั้นๆ การผลิตงานผลิตภัณฑ์หัตถกรรมมีหลายลักษณะ เช่น การทำเครื่องจักสาน การแกะสลัก การทอผ้า การทำเครื่องปั้นดินเผา การปั้นรูปและลวดลายประดับ เป็นต้น ในบรรดาหัตถกรรมต่างๆ เหล่านี้ เครื่องจักสานเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมประเภทที่มีการผลิตกันมา และเป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวางตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน การผลิตเครื่องจักสานมีการผลิตที่มีความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ สภาพทางสังคมและวัฒนธรรมในท้องถิ่นของประเทศ ดังนั้นประเทศไทยเป็นแหล่งหนึ่งที่มีทรัพยากรธรรมชาติภายในท้องถิ่นซึ่งเอื้อต่อการนำวัสดุธรรมชาติมาผลิตงานหัตถกรรม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 24/11/2007)

ชาวไทยทรงดำเป็นชนกลุ่มหนึ่ง ในอดีตได้อพยพมาจากเมืองแฉ่ง ลุ่มแม่น้ำดำและแม่น้ำแฉ่งในประเทศเวียดนามเหนือ ได้อพยพเข้ามาหลายครั้ง ผลจากศึกสงครามในสมัยพระเจ้ากรุงธนบุรีจนถึงรัชกาลที่ 5 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ชาวไทยทรงดำหรือลาวโซ่งที่เข้ามาจะมาตั้งถิ่นฐานบ้านเรือนที่มีลักษณะคล้ายกับท้องถิ่นของตนเอง เริ่มที่จังหวัดเพชรบุรีก่อน จากนั้นมาก็ได้ขยับขยายไปอยู่ตามจังหวัดใกล้เคียง เช่น จังหวัดสุพรรณบุรี จังหวัดนครปฐม จังหวัดชัยนาท จังหวัดนครสวรรค์ จังหวัดพิษณุโลก และจังหวัดพิจิตร เป็นต้น จากการวิเคราะห์การอพยพของชาวไทยทรงดำไปอยู่ในพื้นที่จังหวัดใกล้เคียงนั้น อาจเกิดจากการคิดถึงบ้านเกิดเมืองนอน ต้องการกลับไปเวียดนามนั่นเอง แต่ไม่สำเร็จ จึงตั้งรกรากอยู่กันสืบมาจนถึงปัจจุบัน ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงทั้งสภาพบ้านเมือง สังคมเศรษฐกิจความเป็นอยู่ทำให้ชาวไทยทรงดำ หรือลาวโซ่ง มีความเป็นอยู่ มีบ้านเรือนลักษณะกลมกลืนไปกับกระแสสังคมปัจจุบัน แต่ก็ยังรักษาวัฒนธรรมประเพณีที่มีอยู่เดิมอย่างเคร่งครัด เช่น ชาวไทยทรงดำที่ ตำบลคอนมะเกลือ อำเภออุทุมพร จังหวัดสุพรรณบุรี ยังมีวัฒนธรรมประเพณี คติความเชื่อที่ยึดถือกันมาแต่ในอดีต ในพิธีการเสนเรือนเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(ไหว้ผี) พิธีการขึ้นบ้านใหม่ พิธีการแต่งงาน พิธีงานศพ เป็นต้น (สุพรรณ สมไทย และคณะ. 2549: 1)

วัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ หรือลาวโซ่งจะเห็นได้ชัดเจนจากการใช้ผ้าทอ และเครื่องแต่งกายที่แสดงถึงวัฒนธรรมประเพณี คติความเชื่อต่างๆ ในการดำรงชีวิตประจำวัน ลักษณะที่โดดเด่นของชาวไทยทรงดำ คือ การแต่งกายด้วยเสื้อผ้าสีดำทั้งชายและหญิง โดยเฉพาะผู้หญิงจะนุ่งผ้าซิ่น ที่เรียกว่าซิ่นแดงโม มีลักษณะการทอจากฝ้ายย้อมครามสอด้วยไหมสีแดง ที่ตัวซิ่นมีลายเส้นสีขาว ปัจจุบันนิยมใช้สีฟ้า เป็นลายเส้นคู่ และเส้นเดี่ยว ซึ่งผ้าซิ่นมีคติความเชื่อว่า เมื่อผ้ากระทบกับแสงแดดจะเกิดประกายเหลืองสีแดง เป็นการระลึกถึงของหญิงชาวไทยทรงดำที่มีต่อฝ่ายชายเมื่อออกไปทำงานนอกพื้นที่นานๆ เป็นการบอกความในใจ ไม่ได้พูดกันตรงๆ การนุ่งผ้าซิ่นลายแดงโมจะใส่กับเสื้อก้อม ส่อนเสื้อฮี จะใส่เมื่อมีพิธีการ ฝ่ายชายจะมีกางเกงสีดำขลิบเรียกว่ากางเกงส้วงฮี ใส่กับเสื้อก้อมและเสื้อฮีเหมือนกัน ผลิตภัณฑ์ของชาวไทยทรงดำที่ตำบลคอนมะเกลือ ส่วนใหญ่จะเป็นเสื้อผ้า ข้าวของเครื่องใช้ เสื้อผูก ที่นอน หมอนท้าว เสื้อนั่ง หยั่นหรือมุ้งผ้าหลา ผ้าอ้อมเด็ก สายคาดเอว มูหรือหมวกเด็ก ผ้าซิ่นลาวหรือผ้าเซ็ดหน้า และถุงย่าม ผลิตภัณฑ์ใหม่ที่เพิ่มมาเช่น กระเป๋ใส่ของ หมอนอิง ผ้าแขวนผนัง ถุงใส่มือถือ ผ้าทอขายเป็นเมตร และพัด เป็นต้น ซึ่งผลิตภัณฑ์เหล่านี้ กลุ่มผู้ซื้อมักเป็นกลุ่มชาวไทยทรงดำด้วยกัน ส่วนกลุ่มนักท่องเที่ยวมีน้อยที่จะซื้อไปเป็นของที่ระลึกบ้างเล็กน้อย บนผลิตภัณฑ์จะแสดงถึงวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำอย่างชัดเจน จากการใช้สีและลวดลาย การปักและปะผ้าสีต่างๆ เช่น สีแดง สีส้ม สีเขียว สีเหลือง และสีขาว เป็นต้น ส่วนลายที่ทำเป็นลายเฉพาะของกลุ่ม เช่น ลายดอกจัน ลายขอกูด ลายดอกแปด ฯลฯ เป็นต้น นอกจากมนุษย์จะใช้ปัญญาในการคิดสร้างสรรค์สัญลักษณ์เพื่อแสดงความคิด ความเชื่อภายใต้บริบททางสังคม และวัฒนธรรมที่ตนเองอาศัยอยู่แล้ว มนุษย์ยังมีภูมิปัญญาที่จะทำสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ในพื้นที่ตนอาศัยอยู่มาสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปกรรมที่มีเทคนิคและกระบวนการผลิตที่เป็นเอกลักษณ์ หรือลักษณะเฉพาะถิ่น วิบูลย์ ธีสุวรรณ.(2532:129) ได้ให้แนวคิดในการสืบสาน และดำรงอยู่ของศิลปหัตถกรรมไว้ว่า ท้องถิ่นใดที่สามารถทำงานศิลปหัตถกรรมมาส่งเสริมให้เป็นสินค้าได้ จึงมีค่าเท่ากับสืบทอด และฟื้นฟูฝีมือด้านศิลปหัตถกรรมดั้งเดิม และที่สำคัญเป็นการเพิ่มมูลค่าให้กับวัสดุที่เป็นทรัพยากรท้องถิ่น ซึ่งมีอยู่เดิมแล้ว แต่ยังไม่ได้ใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่าต่อเมื่อนำมาผลิตเป็นสินค้าของที่ระลึก ก็จะได้ราคาดี เพราะนักท่องเที่ยวเป็นกลุ่มผู้บริโภคที่มีกำลังซื้อสูง รวมทั้งเป็นการสร้างงาน สร้างอาชีพ ให้กับแรงงานท้องถิ่น ซึ่งจะว่างงานในฤดูเก็บเกี่ยว โดยสรุปจึงนับเป็นการพัฒนาชนบทที่ได้ผลอย่างสมบูรณ์ (สุพรรณ สมไทย และคณะ.2549: 1)

วัฒนธรรม จุฑะวิภาต.(2545: 21) กล่าวว่า ศิลปวัฒนธรรม (Art and Culture) เป็นหลักฐานทางวัฒนธรรมของชาติและวัฒนธรรมพื้นบ้าน (Folk Culture) เป็นวิถีชีวิตที่แท้จริง เพราะแสดงให้เห็นถึงเรื่องราวชีวิตความเป็นอยู่ ตลอดจนสังคมวัฒนธรรมของชาวชนบท หรือชนชั้นชาวบ้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชาวไร่ ตลอดจนกลุ่มชนที่ยังมีสังคมและวัฒนธรรมแบบโบราณ หรือแบบอนุรักษนิยม รูปแบบการดำเนินชีวิต จารีต ประเพณี ความเชื่อ ตลอดจนความรู้ความสนใจแบบธรรมดาสามัญทั่วไป หรือที่เรียกกันว่าเป็นแบบ “ชาวบ้าน” นั่นเอง ดังนั้น งานศิลปะที่เกิดจากการสร้างสรรค์ที่ดีของสังคมจากอดีตจนถึงปัจจุบัน โดยมีการพัฒนาปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงลักษณะและรูปแบบของงานศิลปหัตถกรรมต่างๆ อย่างต่อเนื่องมาเป็นเวลาหลายชั่วอายุคน จนกลายเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ล้ำค่าควรแก่การศึกษารวบรวมเพื่อดำรง รักษา สืบหา พัฒนา และปรับปรุง ประยุกต์ให้เหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบันและอนาคตต่อไป

ของที่ระลึกเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดการนึกถึงเรื่องราว หรือเป็นสัญลักษณ์เพื่อให้เกิดการจดจำ รูปแบบของที่ระลึกมีความแตกต่างกันออกไปอย่างมากมาย ไม่ว่าจะเป็นรูปลักษณะของบริโภค เครื่องใช้ไม้สอย ตลอดจนเครื่องประดับหรือวัตถุทางศิลปะก็ตาม ซึ่งมีหลายสาเหตุ เช่น ความแตกต่างของวัสดุที่ใช้ เทคนิคการทำ และค่านิยมหรือประเพณีในท้องถิ่น (ประเสริฐ ศิลรัตน์.2544:2-3,9) และเสน่ห์ของศิลปะพื้นบ้านอยู่ที่ความเชื่อ อย่างที่เรียกว่า “สวยเพราะเชื่อ สวยเพราะบริสุทธิ์” คือ ตรงในความคิดที่อยู่ภายในกรอบสังคม วัฒนธรรมชาวบ้าน ผลงานที่ผลิตออกมาจึงมีความบริสุทธิ์ใจเสมอ อิทธิพลทางจิตใจ จากความเชื่อ ความจริงใจบริสุทธิ์ นอกจากแสดงให้เห็นในการดำเนินชีวิตประจำวันแล้ว ดังได้ปรากฏในงานศิลปะที่คลุกเคล้าใกล้ชิด จึงสร้างเสน่ห์ความงาม สร้างความประทับใจแก่ผู้พบเห็น คุณลักษณะของความเรียบง่ายที่ปรากฏออกมา จึงมีความงดงาม มีความอ่อนช้อย มีความสมบูรณ์ และมีปรัชญาแฝงอยู่ด้วย อันมาจากพื้นฐานการดำเนินชีวิต (วัฒนะ จุฑะวิภาต. 2545: 21)

ผ้าไทยเป็นหัตถกรรมสิ่งทอที่มีวิวัฒนาการสืบทอดมายาวนาน เป็นศิลปะที่สะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตครอบครัวและสังคมไทยแต่ละภูมิภาค รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างขนบธรรมเนียม ประเพณี และพิธีกรรมต่างๆ (www.panangcottons.com/24/11/2007)

การออกแบบสร้างสรรค์ของที่ระลึก เป็นงานศิลปะในลักษณะประยุกต์หรือที่เรียกว่า “ประยุกต์ศิลป์ หรือ ศิลป์ประยุกต์” ไม่ใช่เป็นการสร้างงานทั้งนี้เนื่องจากงานวิจิตรศิลป์ถือว่าเป็นศิลปะบริสุทธิ์ (Pure Art) เป็นงานสร้างสรรค์ที่มนุษย์แสดงออกมาเพื่อความงาม ความประณีตละเอียดอ่อน อันก่อให้เกิดอารมณ์ความซาบซึ้งสะเทือนใจ และความประทับใจ มีค่าสูงส่งต่อจิตใจมนุษย์ ซึ่งผู้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะในลักษณะนี้ จะถ่ายทอดชีวิตจิตใจลงในผลงานปรากฏออกมาเป็นลักษณะพิเศษเฉพาะตัวของศิลปินแต่ละคน แต่งานประยุกต์ศิลป์หรือศิลป์ประยุกต์เป็นลักษณะที่มนุษย์นำเอาวัสดุและเรื่องราวต่างๆ มาผสมผสาน คัดแปลง ปรับแต่ง สร้างสรรค์ขึ้นให้มีคุณค่าทางความงามทางการใช้สอยให้เป็นประโยชน์แก่ชีวิตประจำวัน(ประเสริฐ ศิลรัตน์.2544: :9-71) และเมื่อกล่าวถึงการบริโภค และรับประทานอาหาร จะนึกถึงอุปกรณ์และผลิตภัณฑ์ที่ใช้เป็นส่วนประกอบในการรับประทานอาหาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากเหตุผลข้างต้น ผู้วิจัยได้เล็งเห็นความสำคัญที่จะศึกษาหัตถกรรมผ้าทอชาวไทยทรงดำ และพัฒนาสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร เพื่อพิสูจน์เอกลักษณ์ของชาวไทยทรงดำ ซึ่งผลของการศึกษาจะเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการอนุรักษ์ ส่งเสริม และพัฒนามรดกผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจากผ้าทอชาวไทยทรงดำให้เป็นมรดกทางวัฒนธรรม รวมถึงเป็นการสร้างอาชีพและเผยแพร่วัฒนธรรมชาวไทยทรงดำ อันเป็นภูมิปัญญาไทยให้คงอยู่ต่อไป

1.2 คำถามของการวิจัย

- 1.2.1 ลักษณะเฉพาะศิลปหัตถกรรมชาวไทยทรงดำที่ปรากฏบนงานหัตถกรรมผ้าทอชาวไทยทรงดำมีลักษณะอย่างไร
- 1.2.2 รูปแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารที่ได้รับการพัฒนาเป็นอย่างไร
- 1.2.3 ชาวไทยทรงดำและนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ที่ได้รับการพัฒนาอยู่ในระดับใด

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1.3.1 ศึกษาลักษณะเฉพาะผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี
- 1.3.2 พัฒนารูปแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร
- 1.3.3 ประเมินความพึงพอใจที่มีต่อผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ที่ได้รับการพัฒนา

1.4 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องการพัฒนาผ้าทอสูสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร : กรณีศึกษา ผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี ครั้งนี้ เป็นการศึกษาลักษณะเฉพาะผ้าทอของชาวไทยทรงดำ เพื่อพัฒนาสินค้าหัตถกรรมผ้าทอชาวไทยทรงดำ ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร โดยมีเอกลักษณ์งานหัตถกรรมของชาวไทยทรงดำสอดแทรกอยู่ ผู้วิจัยได้นำทฤษฎีและหลักการต่างๆ มาใช้เป็นแนวทางในการศึกษา ดังนี้

1.4.1 การศึกษาลักษณะเฉพาะผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี ได้ศึกษาตามกรอบแนวทางในการศึกษาศิลปะพื้นบ้านเชิงวิเคราะห์ของ มาร์ต อัมรานนท์ (2533: 52-57) โดยเลือกศึกษาเรื่องต่างๆ ดังนี้

1. ศึกษาแหล่งกำเนิด และแหล่งผลิต
2. ศึกษาวัตถุดิบที่นำมาใช้ในการผลิต
3. ศึกษาเทคนิค วิธีการ ขั้นตอน และกรรมวิธีการผลิต
4. คติความเชื่อ
5. รูปแบบ

1.4.2 การพัฒนารูปแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารนั้น ได้นำแนวทางของ วิบูลย์ ลีสุวรรณ (2532: 129 - 136) ใช้เป็นเกณฑ์ในการพัฒนา โดยนำศิลปหัตถกรรมผ้าทอชาวไทยทรงดำมาใช้ในการออกแบบและพัฒนารูปแบบสินค้าหัตถกรรมที่ปรับปรุงดังนี้

1. ผลงานที่ผลิตจะต้องแสดงถึงเอกลักษณ์ได้
2. คุณภาพของสินค้าต้องมีประโยชน์ใช้สอย และแฝงด้วยความสวยงาม
3. พยายามใช้แรงงานในด้านหัตถกรรมให้มากที่สุด

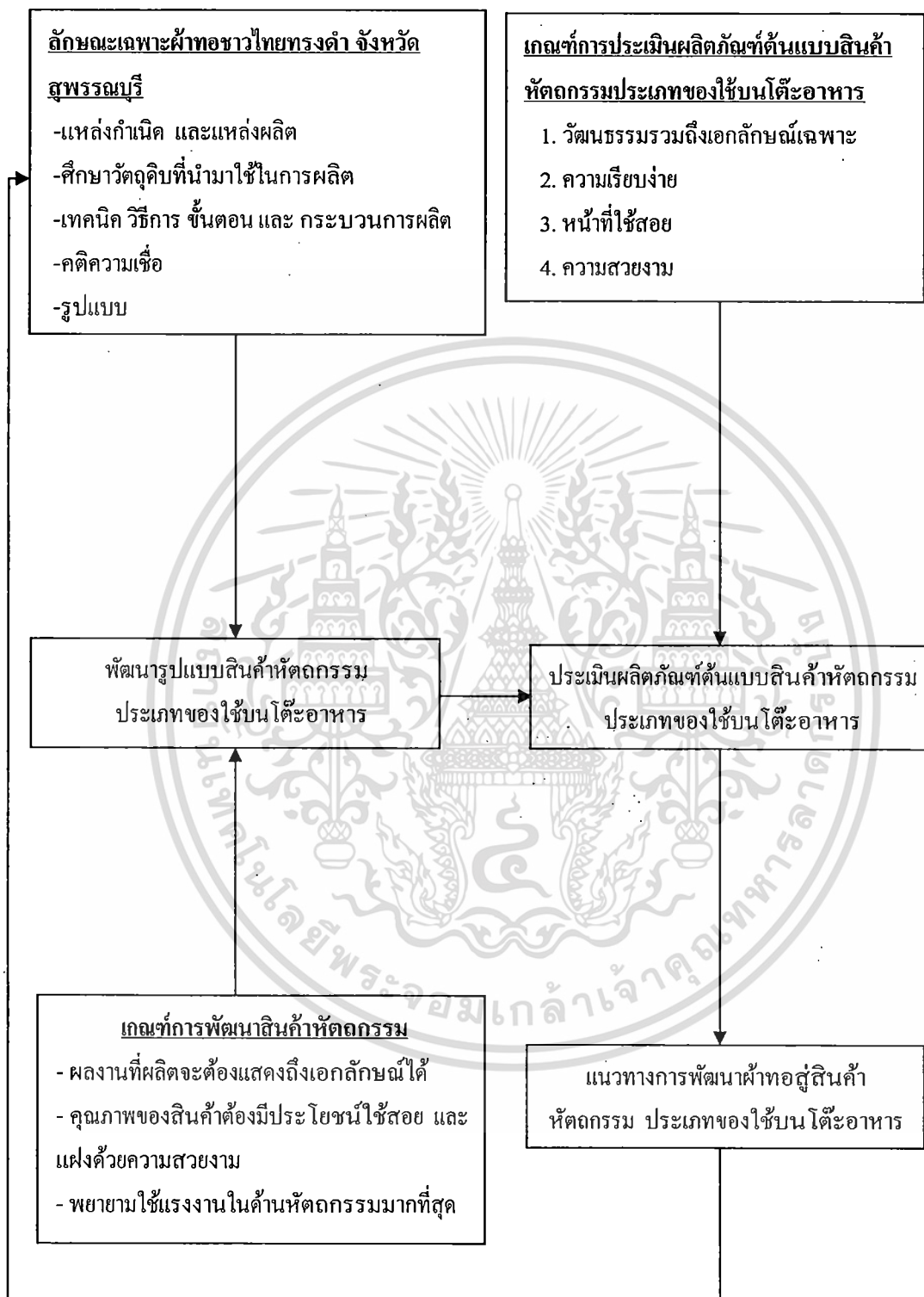
1.4.3 การประเมินผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ที่ได้รับการพัฒนา ได้นำแนวทางของ วัฒนะ จูฑะวิภาต (2539: 21) ใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมินผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ที่ได้รับการพัฒนา โดยกำหนดเรื่องต่างๆ ดังนี้

1. วัฒนธรรมรวมถึงเอกลักษณ์เฉพาะ
2. ความเรียบง่าย

และแนวทางของ ชีระชัย สุขสด (2544:88-91)ใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมินต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ที่ได้รับการพัฒนา โดยกำหนดเรื่องต่างๆ ดังนี้

3. หน้าที่ใช้สอย
4. ความสวยงาม

1.4.4 สรุปกรอบของการวิจัย



ภาพที่ 1.1 กรอบของการวิจัย (Conceptual Framework)

สร้างโดย: ณิชพล ซอฐานานุกิติ (2553)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาผ้าทอสู้สินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร : กรณีศึกษา ผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย โดยมี ตัวแปร ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษาเป็นขั้นตอนดังนี้

1.5.1 การศึกษาลักษณะเฉพาะของผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยได้ กำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1.5.1.1 ผู้ให้ข้อมูล

คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตผ้าทอชาวไทยทรงดำ จำนวน 3 ท่าน

1.5.1.2 ตัวแปรที่ศึกษา

คือ ลักษณะเฉพาะผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี

1.5.2 การพัฒนารูปแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ผู้วิจัยได้กำหนด ขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1.5.2.1 ผู้ให้ข้อมูล

คือ นักท่องเที่ยวผู้สนใจสินค้าหัตถกรรมผ้าทอชาวไทยทรงดำ จำนวน 200 คน

1.5.2.2 ตัวแปรที่ศึกษา

คือ ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ที่ได้รับการพัฒนา

1.5.3 การประเมินผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรมผ้าทอชาวไทยทรงดำ ประเภทของ ใช้บนโต๊ะอาหาร ที่ได้รับการพัฒนา ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1.5.3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

คือ ชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 4,594 คน (กรมส่งเสริม การปกครองท้องถิ่น)

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ ชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 370

คน (Yamane อังไฉ นริช สดสังข์. 2547: 49)

3. นักท่องเที่ยวผู้สนใจสินค้าหัตถกรรมที่ผลิตจากผ้าทอชาวไทยทรงดำ

จำนวน 200 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.5.3.2 ตัวแปรที่ศึกษา

คือ ความพึงพอใจที่มีต่อผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของ ใยบัวโตะอาหาร

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในงานวิจัย

1.6.1 ผ้าทอชาวไทยทรงดำ หมายถึง ผ้าที่ทอด้วยเส้นด้ายจากเส้นใยฝ้าย โดยมี กระบวนการทอ สี และลวดลายที่เป็นลักษณะเฉพาะของชาวไทยทรงดำ

1.6.2 หัตถกรรมผ้าทอ หมายถึง ผลิตภัณฑ์ผ้าทอที่ผลิตขึ้นโดยกลุ่มผู้ผลิตที่ไม่ได้รับการ ฝึกฝนด้านศิลปะอย่างเป็นทางการ แต่สามารถสร้างผลงานตามประเพณีนิยม ได้ด้วยความชำนาญ

1.6.3 ลักษณะเฉพาะผ้าทอชาวไทยทรงดำ หมายถึง ลักษณะรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์ ศิลปะหัตถกรรมชาวไทยทรงดำที่ปรากฏบนงานหัตถกรรมผ้าทอชาวไทยทรงดำ ประกอบด้วย

1.6.3.1 แหล่งกำเนิด และแหล่งผลิต หมายถึง แหล่งผลิตงานศิลปะหัตถกรรมชาว ไทยทรงดำ

1.6.3.2 วัตถุดิบ หมายถึง วัสดุที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์งานศิลปะหัตถกรรม ชาวไทยทรงดำ

1.6.3.3 เทคนิควิธีการ หมายถึง กรรมวิธีการผลิตตั้งแต่การนำวัสดุที่แปรสภาพ พร้อมทั้งจะนำไปผ่านขั้นตอน และวิธีการผลิตผ้าทอชาวไทยทรงดำ

1.6.3.4 คติความเชื่อ (Spiritual beliefs) หมายถึง งานศิลปะหัตถกรรมและ เครื่องใช้พื้นบ้านที่พัฒนาตามกันมาของชุมชนในท้องถิ่น อาจแฝงไว้ด้วยคติความเชื่อ นอกเหนือไปจากประโยชน์ใช้สอย อันเป็นความเชื่อของบางท้องถิ่น เช่น การใช้ลายขีดของภาค อีสาน ซึ่งชาวบ้านเป็นผู้ทำขึ้น

1.6.3.5 รูปแบบ (Form) หมายถึง ลักษณะที่ปรากฏบนงานศิลปะหัตถกรรมและ เครื่องใช้พื้นบ้าน ของงานแต่ละประเภทเกี่ยวกับรายละเอียดต่างๆ ที่สามารถอธิบายหรือบอกเล่า แก่ผู้อ่านหรือผู้ฟังให้เห็นภาพสิ่งเหล่านั้นได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

1.6.4 สินค้าหัตถกรรม หมายถึง ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมที่ผลิตขึ้นในรูปแบบต่างๆ จากการ สร้างชิ้นงาน เพื่อประโยชน์ในการใช้สอยที่มีความงามด้านศิลปะแฝงอยู่ และมีเอกลักษณ์เฉพาะ ของท้องถิ่น โดยมีขนบธรรมเนียม ประเพณี ความเชื่อ และค่านิยมท้องถิ่นเป็นตัวกำหนดโดยอาจ ใช้เครื่องจักร เครื่องมือ เครื่องทุ่นแรงช่วยในการผลิต และมีวัตถุประสงค์เพื่อการจำหน่าย

1.6.5 ของใยบัวโตะอาหาร หมายถึง ผลิตภัณฑ์ที่ใช้ประกอบการจัดโตะอาหาร ได้แก่ ผ้าปูโตะ ที่รองจาน ที่รองแก้ว ผ้ากันเปื้อนหรือผ้าเช็ดปาก ที่ใส่ซอสส้ม ที่ใส่กระดาษทิชชู

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.6.6 ชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี หมายถึง ชาวไทยกลุ่มหนึ่ง ที่มีวัฒนธรรมการแต่งกายด้วยสีดำ หรือครามเข้ม

1.6.7 นักท่องเที่ยวผู้สนใจ หมายถึง บุคคลผู้มาเที่ยวที่มีความสนใจสินค้าหัตถกรรมผ้าทอชาวไทยทรงดำและไม่ได้อาศัยอยู่ในหมู่บ้านไทยทรงดำ

1.6.8 ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง บุคคลผู้มีความรู้ความสามารถทางด้านการผลิตผ้าทอชาวไทยทรงดำ

1.6.9 ผู้ทรงคุณวุฒิ หมายถึง บุคคลผู้มีความรู้ความสามารถทางวิชาการเป็นผู้ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.6.10 การประเมิน หมายถึง การนำสิ่งที่พัฒนามาให้คะแนนด้วยเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อให้เห็นระดับความแตกต่างกันระหว่างรูปแบบต่างๆที่ได้พัฒนาขึ้นด้วย

1.6.10.1 วัฒนธรรม หมายถึง ศิลปะพื้นบ้านเป็นการสร้างสรรค์ซึ่งเป็นไปตามรสนิยมทางจิตใจของมนุษย์แต่ละเผ่าพันธุ์ ที่ต่างมีความพึงพอใจในเรื่องรูปร่าง รูปทรง สี หรือลวดลายที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ย่อมเป็นไปตามรสนิยมตกทอดที่ถ่ายทอดสะสมสืบต่อกันมาในสายวัฒนธรรมของมนุษย์แต่ละชาติพันธุ์

1.6.10.2 ความเรียบง่าย หมายถึง เส้นทางการความงามทางศิลปะอย่างหนึ่ง เป็นความงามตามธรรมชาติ เส้นโค้งของศิลปะพื้นบ้านอยู่ที่ความซื่อ อย่างที่เรียกว่า “สวยเพราะซื่อ สวยเพราะบริสุทธิ์” คือ ตรงในความคิดที่อยู่ภายในกรอบสังคม วัฒนธรรมชาวบ้าน

1.6.10.3 หน้าที่ใช้สอย หมายถึง ผลิตภัณฑ์สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.6.10.4 ความสวยงาม หมายถึง การใช้รูปร่าง สี และองค์ประกอบต่างๆ ในผลิตภัณฑ์ที่ตรงกับความรู้สึกของผู้สนใจ

1.6.11 ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่มีต่อผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรมประเภทประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร เมื่อได้พบเห็นผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร

1.6.11.1 ความพึงพอใจของชาวไทยทรงดำ หมายถึง ความรู้สึกของช่างผู้ผลิตที่มีต่อผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร เมื่อได้พบเห็นผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร

1.6.11.2 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว หมายถึง ความรู้สึกของนักท่องเที่ยวผู้สนใจที่มีต่อผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร เมื่อได้พบเห็นผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องการพัฒนาผ้าทอสูตินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร : กรณีศึกษา ผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นการวิจัยที่มีความสนใจที่จะพัฒนารูปแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารจากผ้าทอชาวไทยทรงดำ ให้มีเอกลักษณ์ของท้องถิ่น ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เพื่อสรุปนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาของใช้บนโต๊ะอาหาร เพื่อเป็นแนวให้ช่างผู้ผลิตนำไปใช้ประโยชน์ ตามวัตถุประสงค์ 1) ศึกษาลักษณะเฉพาะผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี 2) พัฒนารูปแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร และ 3) ประเมินผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ที่ได้รับการพัฒนา โดยทำการศึกษาลักษณะเฉพาะของผ้าทอชาวไทยทรงดำ 5 ด้าน ดังนี้ 1) แหล่งกำเนิด และแหล่งผลิต 2) วัตถุประสงค์ที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์ 3) เทคนิควิธีการ ขั้นตอน และกรรมวิธีการผลิต 4) ความคิดเชื่อ 5) รูปแบบ ผู้วิจัยจึงมีแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และในตอนท้ายของเนื้อหาผู้วิจัยได้สรุปกรอบแนวคิดและตัวแปรที่ศึกษา ตามลำดับดังนี้

- 2.1 ความเป็นมา วัฒนธรรมประเพณีของไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี
- 2.2 วัฒนธรรมผ้าทอ สี ลวดลาย และการแต่งกาย
- 2.3 ความรู้เกี่ยวกับหัตถกรรม
- 2.4 วัสดุอุปกรณ์และกรรมวิธีการผลิต
- 2.5 ของใช้บนโต๊ะอาหาร
- 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.7 สรุปกรอบแนวคิดและตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ความเป็นมา วัฒนธรรมประเพณีของไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี

2.1.1 ความเป็นมาของไทยทรงดำ

เสถียร โกเศศ.(2509: 48) ได้เขียนว่า “สัง โห่ง ทรง” มีความหมายเดียวกันว่า กางเกงดำ โห่ง ช่ง ช้วง (สัง) เป็นภาษาลาว หมายถึงกางเกง ดังนั้น ลาวทรงดำ ไทยทรงดำ ลาวโห่ง จึงหมายถึงผู้ที่นุ่งห่มด้วยเสื้อผ้าสีดำ

ลาวโห่ง หรือไทยทรงดำ มีผิวขาวคล้ายคนจีนปัจจุบัน ลูกหลานลาวโห่งหรือไทยทรงดำ อยู่อาศัยในจังหวัดเพชรบุรี ราชบุรี นครปฐม สุพรรณบุรี ได้แปรสภาพเป็นชาวไทยทั่วไป เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชาวไทยทรงดำ คือ ลาวทรงดำ หรือ ลาวโซ่ง เป็นชนกลุ่มน้อยกลุ่มหนึ่งที่ ตั้งบ้านเรือนอยู่ตั้งแต่บริเวณมณฑล กวางสี ยูนาน ตั้งเกี่ย กลุ่มแม่น้ำดำและแม่น้ำแดง จนถึง แคว้น ลิบสองจุไท ในประเทศเวียดนามตอนเหนือ ได้อพยพเข้ามาในประเทศไทย ในสมัยกรุงธนบุรี พ.ศ. 2322 จากการถูกกวาดต้อนเป็นเชลยศึกสงคราม พระเจ้ากรุงธนบุรีโปรดเกล้าให้ไปตั้งบ้านเรือนอยู่ที่เมืองเพชรบุรีเพราะมีภูมิประเทศป่าเขา ห้วย ลำธาร คล้ายคลึงกับถิ่นฐานเดิม ชาวไทยทรงดำหรือ ลาวโซ่ง ได้ถูกกวาดต้อนเพิ่มอีกในรัชสมัยรัชกาลที่ 1 พ.ศ. 2335 และในสมัยรัชกาลที่ 4 พ.ศ. 2377 ชาวไทยทรงดำ หรือ ลาวโซ่ง ที่ถูกกวาดต้อนเข้ามา ได้ปลูกบ้านเรือนอยู่เป็นหมู่กระจายตามจังหวัดใกล้เคียง เช่น จังหวัดราชบุรี จังหวัดนครปฐม จังหวัดสุพรรณบุรี ในสมัยรัชกาลที่ 5 พ.ศ. 2438 ในราชหัตถเลขาของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงมีถึงกรมหมื่นดำรงราชานุภาพ (ยศในขณะนั้น) ได้กล่าวถึงชาวลาวทรงดำ 700 คน ที่ได้อพยพมาจากจังหวัดเพชรบุรี เพื่อไปหาที่ทำกินใหม่ที่ตำบลคอนมะเกลือ อำเภอรูทอง จังหวัดสุพรรณบุรี บรรพบุรุษที่นั่นผ่านมาถึงปัจจุบันได้ประมาณสามสี่ชั่วอายุคน จากหลักฐานที่กล่าวมานี้ทำให้สันนิษฐานได้ว่า ชาวไทยทรงดำได้พยายามเคลื่อนย้ายถิ่นฐานไปทางทิศเหนือของประเทศไทย เหตุผลเพราะต้องการกลับไปยังถิ่นฐานบ้านเกิดเดิม คือเมืองแกลง และบางกลุ่มต้องการหาที่ทำกินใหม่ จึงอพยพขึ้นไปทางเหนือของประเทศไทย จึงทำให้มีการกระจายอยู่กันตามจังหวัด นครสวรรค์ พิจิตร พิษณุโลก และจังหวัดชัยนาท ส่วนที่จังหวัดเพชรบุรีก็เป็นพื้นที่ที่ชาวไทยทรงดำอยู่กันหนาแน่น โดยเฉพาะที่ตำบลหนองปรัง อำเภอย้าย้อย จนเป็นที่รู้จักกันในปัจจุบัน จังหวัดราชบุรี มีชาวไทยทรงดำอยู่ในอำเภอบึงสามพัน อำเภอดำเนินสะดวก และอำเภอบางแพ ที่เขาภูทอง เขตอำเภอบางแพที่ดอนคา จังหวัดนครปฐม อยู่ในเขตอำเภอบางเลน และอำเภอกำแพงแสน จังหวัดสุพรรณบุรี อยู่ในเขตอำเภอรูทอง ที่บ้านดอนสระยายโสม และคอนมะเกลือ เขตอำเภอมือง ที่ตำบลบางกุ้ง

2.1.2 ไทยทรงดำ ตำบลคอนมะเกลือ อำเภอรูทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

อำเภอรูทองเดิมมีชื่อว่าอำเภอมะเกลือ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของจังหวัดสุพรรณบุรี มีแม่น้ำจรเข้สามพันไหลผ่านทางด้านทิศใต้ของอำเภอ แบ่งพื้นที่เขตเป็น 13 ตำบล 145 หมู่บ้าน มีอาณาเขตดังนี้

ทิศเหนือ	ติดกับอำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี และอำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี
ทิศใต้	ติดกับอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี และอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี
ทิศตะวันออก	ติดกับอำเภอมือง และอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี
ทิศตะวันตก	ติดกับอำเภอบ่อพลอย อำเภอเลาขวัญ และอำเภอห้วยกระเจา จังหวัดกาญจนบุรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

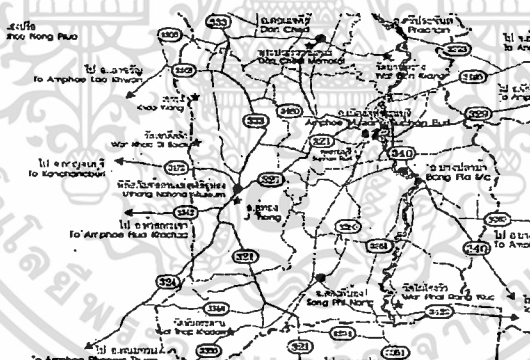
คำขวัญประจำอำเภอ “แหล่งรอยพระพุทธบาท เกียรติประกาศผ้าทอ เจ้าพ่อพระยาจักร์ ถิ่นรักไทยทรงดำ ถิ่นเสือพระดี มีคอกช้างดิน ถิ่นแก่น้ำตกล”

อำเภออุ้มถ่องมีระยะห่างจากกรุงเทพมหานคร 159.3 กิโลเมตร โดยทางหลวงหมายเลข 340 อำเภออุ้มถ่องมีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 630,290 ตารางกิโลเมตร แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ

1. พื้นที่ตอนเหนือ เป็นลูกคลื่นลอนลาดสลับลอนชัน จนถึงเทือกเขาสูงชัน แบบภูเขาได้แก่ พื้นที่ตำบลบ้านโชน ตำบลคอนคา ตำบลหนองโอง ตำบลพลับพลาไชย และตำบลอุ้มถ่อง

2. พื้นที่ตอนใต้ เป็นที่ราบลุ่ม มีแม่น้ำจระเข้สามพัน และคลองปากแสกไหลผ่านไปบรรจบคลองสองพี่น้องแล้วไหลลงแม่น้ำท่าจีน เป็นพื้นที่อุดมสมบูรณ์ ได้แก่พื้นที่ ตำบลอุ้มถ่อง ตำบลจระเข้สามพัน ตำบลคอนมะเกลือ ตำบลสระยายโสม ตำบลสระพังลาน ตำบลเจดีย์ และตำบลยูงทะลาย

3. พื้นที่ตอนกลาง เป็นแบบลูกคลื่นลอนลาด ถัดจากเขตภูเขา ได้แก่พื้นที่เขต ตำบลบ้านโชน ตำบลอุ้มถ่อง ตำบลคอนคา ตำบลหนองโอง และตำบลจระเข้สามพัน อำเภออุ้มถ่องมีป่าไม้เบญจพรรณกระจายอยู่ทางทิศตะวันตก แต่ปัจจุบันถูกบุกรุกเป็นพื้นที่ทำมาหากิน และบางแห่งเปลี่ยนเป็นพื้นที่ทำไร่ ทำนา สภาพภูมิอากาศเป็นแบบมรสุมมี 3 ฤดู ได้แก่ ฤดูฝน ฤดูหนาว และฤดูร้อน



ภาพที่ 2.1 แผนที่แสดงที่ตั้งอำเภออุ้มถ่อง จังหวัดสุพรรณบุรี

ที่มา: สุพรรณ สมไทย และคณะ.(2549)

ชาวไทยทรงดำ หรือลาวโชน ที่อยู่ในอำเภออุ้มถ่อง จังหวัดสุพรรณบุรี มีการทำงานเป็นอาชีพหลัก ต่อมาประสบปัญหาเรื่องราคาข้าวตกต่ำ จึงหันไปทำไร่เพาะปลูกแดงโม แต่ก็มีปัญหาเรื่องดินจืดเร็วจึงต้องย้ายหลักแหล่งทำการเพาะปลูกไปเรื่อยๆ ปัจจุบันนิยมทำไร่ปลูกแดงโมกันที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ส่วนคนหนุ่มสาวได้หันไปทำอาชีพรับจ้างนอกหมู่บ้าน ชาวไทยทรงดำหรือลาวโชนได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติและได้รับการพัฒนาอย่างเห็นได้ชัด เช่น การแต่งกาย การเช่นผีบรรพบุรุษ การปลูกสร้างบ้านเรือน ซึ่งมีลักษณะเฉพาะของตนเอง ที่ไม่เหมือนวัฒนธรรมอื่นๆ

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ถึงแม้ว่าความเจริญทางเทคโนโลยี จะแพร่กระจายเข้ามา ก็ไม่สามารถกลืนวัฒนธรรมดั้งเดิมได้ จะมีการเปลี่ยนแปลงบ้าง ก็เปลี่ยนแปลงเฉพาะวัตถุผิว และเทคนิควิธีการผลิตเท่านั้น เช่น ผ้าทอลายแดงโมของลาวโซ่งแต่โบราณจะใช้เส้นด้ายยี่สิบสีแดงเป็นหลัก เส้นพุ่งเป็นสีดำ หรือครามเข้มนั้น มาจากการเล่าสืบกันมาว่าผู้ชายชาวลาวโซ่งจะออกไปเข้าป่า ทำไร่ไถนา ฝ่ายหญิงอยู่กับเหย้าเฝ้าเรือนจะทอผ้าไป ทำให้คิดถึงฝ่ายชายจึงใช้ด้ายสีแดงเป็นเส้นยืนเวลาทอผ้าออกมาเสร็จแล้ว จะได้ผ้าทอลายแดงโมที่มีเหลือบสีแดงในพื้นที่สีดำหรือครามเข้มสะท้อนออกมาชัดเจนยิ่งขึ้นเมื่อถูกแสงแดดอันเป็นสื่อถึงสัญญาแห่งความรักที่มีต่อฝ่ายชาย ในการรอกการกลับมาของฝ่ายชาย เป็นการแสดงถึงคุณสมบัติที่ดีของฝ่ายหญิงที่ไม่แสดงออกจึงใช้วิธีนี้ ซึ่งปัจจุบันผ้าทอแบบนี้หายากแล้ว จะมีก็แต่ผ้าทอลายแดงโมธรรมดาที่ไม่มีเส้นด้ายยี่สิบสีแดงที่เห็นในตลาดจะเป็นชิ้นสีดำหรือสีครามทอลายสีขาวหรือสีฟ้าเท่านั้น

2.1.3 วัฒนธรรมประเพณีของไทยทรงดำ

พระยาอนุমানราชชนได้กล่าวถึง วัฒนธรรม จำแนกออกได้เป็น 2 ประเภท คือ วัฒนธรรมทางวัตถุ ได้แก่ สิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นเพื่อตอบสนองความจำเป็นในการดำรงชีวิต เช่น เครื่องมือ เครื่องใช้ ซึ่งมีการผลิตสืบทอดกันมา จนเป็นความเจริญก้าวหน้า ส่วนอีกประเภท คือ วัฒนธรรมทางจิตใจ ได้แก่ แนวคิด ปรัชญา ทศนคติ ค่านิยม คุณธรรม สิ่งเหล่านี้มีผลต่อสติปัญญาของมนุษย์ ซึ่งจะออกมาในรูปของคุณธรรม จริยธรรม มาตรฐานทางสุนทรียภาพ และขนบธรรมเนียมประเพณีตลอดจนความเชื่อ

ชาวไทยทรงดำ หรือลาวโซ่งมีวัฒนธรรมประเพณี และพิธีกรรมที่ผูกพันกับความเชื่อค่อนข้างมาก รูปแบบรายละเอียดจะแตกต่างกันไปตามท้องถิ่น ซึ่งโดยทั่วไปแล้ว สังคมของลาวโซ่งจะแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้ท้าวหรือกลุ่มชนชั้นสูง เป็นการสืบสกุลจากเจ้านายผู้ปกครองในแคว้นสิบสองปันนา อีกกลุ่มเป็นชนผู้น้อย หรือผู้สืบสกุลจากประชาชนหรือคนทั่วไปรูปแบบของวัฒนธรรมประเพณีดั้งเดิมจะแตกต่างกันระหว่าง 2 กลุ่มในอดีต จนถึงปัจจุบันยังมีความแตกต่างกันอยู่ โดยเฉพาะความเชื่อเรื่องผี ชาวโซ่งมีความเชื่อว่าผีมีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตประจำวัน เช่น พระแม่โพสพ พระแม่ธรณีมีความผูกพันอย่างแนบแน่น ผีที่ชาวลาวโซ่งมีการนับถือ และให้ความนับถือมากที่สุด คือ ผีบรรพบุรุษ ที่เรียกว่าผีเฮือน หรือผีเรือน ภายในบ้านมีการกั้นห้องขนาดเล็กไว้ด้านมุมสุดขวามือ เป็นห้องสำหรับผีเรือน ภาษาโซ่งเรียกว่า กะลือห้อง ภายในมีหิ้งสี่เหลี่ยมสำหรับวางชั้นผีเรือน หรือสมุดจดรายชื่อบรรพบุรุษที่อยู่ในตระกูลที่ล่วงลับไปแล้ว เป็นที่รวมวิญญาณของบรรพบุรุษ ในการปกป้องคุ้มครองลูกหลาน นอกจากนี้ลาวโซ่งยังนับถือผีฟ้า หรือถน ซึ่งเป็นเทวดาที่คอยดูแลรักษาผีบ้านผีเรือน ผีประจำหมู่บ้าน ให้อยู่กันด้วยความร่มเย็นเป็นสุข ความเชื่ออีกอย่างของลาวโซ่ง คือ ความเชื่อเรื่องขวัญ ซึ่งขวัญได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ติดตัวมาแต่กำเนิด ถ้าไม่มีขวัญจะทำให้ร่างกายเจ็บป่วยหรือตายได้ ถ้าขวัญอยู่ดีจะมีดีมีสุข ถ้าขวัญจากไปจะต้องทำพิธีเรียกขวัญให้กลับมายู่กับตัว

ในปัจจุบันสภาพสังคมเปลี่ยนแปลงไป วัฒนธรรมตะวันตก ระบบการศึกษาได้เข้ามามีบทบาทมากขึ้นทำให้สังคมของชาวลาวโซ่งรุ่นใหม่มีการเปลี่ยนแปลงการดำเนินวิถีชีวิตประจำวันตามสังคมเมือง แต่ยังคงมีการประกอบพิธีกรรมตามวัฒนธรรมประเพณีเดิมอยู่อย่างเหนียวแน่น เช่น การแต่งกายในพิธีกรรมต่างๆ รูปแบบของประเพณีวัฒนธรรมต่างๆ ลายละเอียดลดลงบ้างตามสภาพสังคม ประเพณีความเชื่อและพิธีกรรมต่างๆ มีดังนี้

2.1.3.1 ประเพณีไหว้ศาลประจำหมู่บ้าน

ชาวไทยทรงดำ หรือลาวโซ่ง บ้านดอนมะเกลือ อำเภออุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี จะมีศาลประจำหมู่บ้าน เพื่อช่วยยึดเหนี่ยวจิตใจ ช่วยปกป้องคุ้มครองครอบครัว และชุมชนให้ปลอดภัยจากอันตรายทั้งปวง ชุมชนมีแต่ความสุข การทำมาหากิน ทำนาทำไร่ปลูกผักได้ผลดี พิธีไหว้ศาลประจำหมู่บ้านมี 2 ครั้ง คือ ครั้งที่ 1 จะทำพิธีในเดือน 6 วันข้างขึ้น ครั้งที่ 2 จะทำในเดือน 8 วันข้างขึ้น โดยกำหนดวันไหว้ตรงกับวันที่เท่าไร แล้วจึงบอกให้ชาวบ้านทุกคนทราบล่วงหน้าประมาณ 3 วัน เพื่อให้ทุกคนจะได้เตรียมเอาอาหารมาไหว้ศาลกัน ทุกคนจะแต่งกายตามปกติ ชุดที่เคยใส่เป็นประจำทุกวันไปร่วมพิธี เฉพาะหมอสู้ทำพิธีเรียกว่า “เจ้าจ้ำ” เท่านั้นจะต้องใส่เสื้อฮี เมื่อทำพิธีเสร็จแล้วชาวบ้านจะนำอาหารที่มาร่วมพิธีกลับไปบ้านของตนเอง ประเพณีไหว้ศาลประจำหมู่บ้านเป็นการสร้างความสามัคคีกลมเกลียว สนุกสนานร่วมกัน

2.1.3.2 ประเพณีขึ้นบ้านใหม่

เป็นพิธีเมื่อมีการสร้างบ้านใหม่ ต้องไปหาฤกษ์ กำหนดวันที่จะทำพิธีเพื่อเป็นสิริมงคลแก่บ้าน และผู้อยู่อาศัยจากนั้นจึง จัดเตรียมเครื่องใช้ ที่นอน หมอน มุ้ง เครื่องใช้ในครัวเรือนที่จำเป็นต่างๆ และของที่ใช้ในพิธี เช่น ไก่ เหล้า และเครื่องเซ่น เจ้าของบ้านผู้ชายจะแต่งกายใส่ชุดฮี ส่วนผู้หญิงจะนุ่งซิ่นใส่เสื้อฮี หมอสู้ทำพิธีจะแต่งกายด้วยชุดธรรมดาสะพายมีดดาบ ถือถุงย่ามสีแดงใส่เครื่องมือ สิว ค้อน สำหรับทำพิธีตอกเสา ห้องกะล่อห้อง พิธีขึ้นบ้านใหม่ เป็นความเชื่อในการเชิญเทวดา เจ้าพ่อและผีเรือนมาช่วยปกป้องรักษาคนในบ้านให้ปลอดภัย ร่มเย็นเป็นสุข เจริญรุ่งเรือง ร่ำรวยยิ่งขึ้น พิธีขึ้นบ้านใหม่มักจะทำในเวลาเย็น เริ่มจากแม่เจ้าของบ้านจะเตรียมเครื่องไหว้มีไก่ 3 ตัว ใส่พานเพื่อมอบให้ลุงตา ท้าวขวานและจี่ขวานให้ข้าว (เตาไฟกลางบ้าน) เจ้าของบ้าน สะพายกระบุงข้าวตามประเพณี จะช่วยกันถือ ที่นอน หมอน มุ้ง ขมุกใส่ข้าวของเครื่องใช้ และสิ่งของต่างๆ ในการดำรงชีวิตมาวางไว้ข้างบันไดหน้าบ้าน เจ้าของบ้านจะต้องจัดหาคู่สามีภรรยาที่อยู่กันอย่างราบรื่นมารวมขบวนพิธีห้ามคู่ที่มีการหย่าร้าง เพื่อเป็นสิริมงคลในทางที่ดี จากนั้นก็มารวมกันจัดแถวขบวนหน้าบ้านมีหมอแคนเป่าแคน หมอพิธีเดินนำหน้าตามด้วยเจ้าของบ้านชายหญิงและคู่ครองที่ทำหน้าที่หาบเครื่องนอนและญาติๆ เดินวนรอบบ้านใหม่ โดยเดินวนเข็มนาฬิกาแล้วมาหยุดที่ตีนบันไดก่อนขึ้นบ้าน หมอพิธีจะอ่าน โองการและใช้มีดฟันหัวบันได 1

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ครั้ง พร้อมเสกคาถาเพื่อข่มและไล่สิ่งชั่วร้ายออกไป เจ้าของบ้านและขบวนญาติขึ้นมาบนบ้านแล้ว เจ้าของบ้านจะหว่านโปรยเงินทองให้ทั่วบ้าน บางบ้านจะเลือกเดินวนภายในบ้าน 3 รอบ

2.1.3.3 ประเพณีการเสนเรื่อน

(เสนเรื่อน) เป็นพิธีกรรมเช่นไหว้ผีเรื่อนของชาวลาวโซ่ง ผีเรื่อนที่ชาวลาวโซ่งนับถืออย่างเคร่งครัด คือ บรรพบุรุษที่เสียชีวิตไปแล้ว โดยเฉพาะ พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย ลูกหลานจะอัญเชิญวิญญาณบรรพบุรุษที่ตายไปแล้วให้ขึ้นเรื่อน ในห้อง กะลื้อห้อง ซึ่งเป็นห้องเล็กๆ อยู่มุมในवासุดของตัวเรื่อน ลูกๆ จะจัดซื้อใส่ในบัญชีผีประจำบ้าน เรียกว่า “บั้งผีเรื่อน” และจะทำพิธีเลี้ยงผีเรื่อน เรียกว่า “พิธีเสนเรื่อน” ในทุกๆ 2-4 ปี เพื่อเป็นการแสดงออกถึงความกตัญญูของลูกหลานเป็นการระลึกถึงพระคุณของบรรพบุรุษผู้ล่วงลับไปแล้ว และเป็นการบอกกล่าวให้ผีบรรพบุรุษช่วยปกป้องคุ้มครองลูกหลานให้อยู่เย็นเป็นสุข สุขภาพแข็งแรงไม่มีโรคภัยเบียดเบียน

2.1.3.4 ประเพณีการแต่งงาน

(งานกินหลองหรือกินดอง) เมื่อชายหนุ่มและหญิงสาวชาวลาวโซ่งรักใคร่กัน ถึงขั้นตกลงแต่งงานกัน ก็จะมีการหาฤกษ์ดีและกำหนดวันแต่งงาน จะมีการเตรียมงานแบ่งการเตรียมงานสำหรับฝ่ายชายและฝ่ายหญิงในวันงานพิธีเช้า ฝ่ายชายจะยกขบวนขันหมากแล้วส่งล่ำมขึ้นไปบนบ้านและทำพิธีหมั้นก่อน จากนั้นล่ำมจะส่งเจ้าบ่าวให้พ่อแม่เจ้าสาว ล่ำมทั้งสองฝ่ายจะกล่าวโต้ตอบกัน เสร็จแล้วจึงพาเจ้าสาวไปไหว้ผีเรื่อนโดยเจ้าบ่าวและเพื่อนเจ้าบ่าว 5 คน ลูกขี้ยืนพร้อมกันเอามือประสานอกแล้ววนกราบเหมือนการไหว้ของเงินจนครบจำนวนผีเรื่อนแล้ว ไหว้พ่อแม่และญาติผู้ใหญ่ของเจ้าสาว เจ้าสาวและเพื่อนเจ้าสาว 2 คนจะไปกราบขอพรพ่อแม่ และญาติของฝ่ายเจ้าบ่าว เสร็จพิธีจึงเลี้ยงอาหารกลางวัน เมื่อแขกกลับไปหมดแล้ว เหลือแต่ญาติสนิทจะทำพิธีปูที่นอนและส่งตัว เจ้าบ่าวอาจต้องอาสาอยู่ช่วยทำงานในบ้านเจ้าสาวสักระยะก่อนตามสัญญาจากนั้นจึงแยกกันอยู่ตามลำพัง การแต่งกายของเจ้าบ่าวและเจ้าสาว จะใส่เสื้อฮิในการประกอบพิธีการแต่งงาน

2.1.3.5 ประเพณีงานศพ

เมื่อมีคนในครอบครัวเดียวกันตายญาติพี่น้องจะหยุดทำงานทุกอย่างเพื่อไว้ทุกข์และมาจัดงานศพโดยช่วยกันอาบน้ำศพแต่งตัวศพด้วยเสื้อผ้าใหม่ชิ้นใน สวมทับด้วยเสื้อฮิประจำตัวของผู้ตาย ชาวลาวโซ่งจะมีเสื้อฮิประจำตัวคนละหนึ่งตัวโดยใช้งานทั้งสองด้านของตัวเสื้อ ด้านที่มีลวดลายน้อยจะใช้ในพิธีงานมงคลส่วนด้านที่มีลวดลายมากๆ จะใช้ในพิธีงานศพ เมื่อจัดศพตามพิธีกรรมแล้วเอาศพใส่โลงจากนั้นใส่เสื้อฮิกลับด้านในที่มีลายมากออกข้างนอกคลุมโลงผู้ตายอีกทีหนึ่งเสื้อฮิที่ใช้ต้องเป็นเสื้อฮิของผู้หญิงเท่านั้นจากนั้นก็ประกอบตามพิธีกรรม ในพิธีจะมีการโกนหัวลูกชายผู้ตายแล้วจึงนำไปฝังที่ป่าช้าเมื่อเสร็จพิธี ทุกคนจึงจะกลับไปทำงานตามปกติได้ การกระทำแบบนี้ เรียกว่า “กำบ้านกำเมือง” หรือป่าแห้ว (แฮ้ว)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การแต่งกาย ลูกหลานของผู้ตายจะใส่เสื้อผ้า เรียกว่า “เสื้อตึก” และโพกหัวด้วยผ้า ส่วนหมอบอกทางในการทำศพไปป่าช้า เรียกว่า “เขย” ต้องแต่งกายด้วยเสื้อผ้าสีดำ สวมหมวก มีผ้าขาวและผ้าไหมยาวประมาณ 1 วา คาคอเว ถ้าเป็นผ้าไหมแพรสีแดง ก็คาคอไว้ที่หมวก

2.1.3.6 ประเพณีปิดลางควาน

(แม่วะฮือน) เป็นประเพณีหลังจากจัดงานศพเพื่อเป็นการเรียกขวัญคนในบ้านให้กลับคืนมาจากการเสียชีวิต เสียใจเศร้าโศกที่บุคคลในครอบครัวได้เสียชีวิตไป แม่มดจะเป็นผู้ที่ปิดรังควานบ้านเพื่อให้ผู้อยู่อาศัย และตัวบ้านได้พ้นเคราะห์ และพ้นจากความอัปมงคล

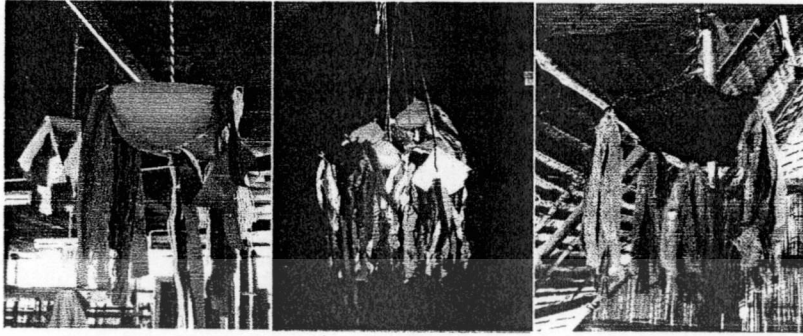
การแต่งกายของแม่มดและผู้ช่วยแม่มด จะใส่เสื้อผ้าสีดำ นุ่งผ้าขึ้นลายแดงโม สวมเสื้อก้อมแขนยาวสีดำปกติโพกผ้าคลุมหัว แม่มดจะทำพิธีช้อนขวัญของคนในครอบครัวที่มีชีวิตอยู่และทำพิธีเช่นไหว้ผีเรือนด้วยอาหาร เช่น ไก่ดิบ แกงไก่ใส่หน่อไม้เปรี้ยว ไก่ต้ม หมากพลู ถ้วยข้าวสาร ถ้วยข้าวสุก และถ้วยข้าวเปลือก และทำการเสี่ยงทายด้วยไม้มอ มีรูปร่างคล้ายตะเกียบเป็นไม้ไผ่ที่เคยหามศพมาแล้ว ถ้านับไม้มอได้เลขคู่ก็ถือว่าดีพ้นเคราะห์แล้ว ถ้าได้เลขคี่ถือว่าไม่ดีอาจมีคนเสียชีวิตอีก จากนั้นจะทำพิธีทำความสะอาด ปิดลางควานบ้าน

2.1.3.7 ประเพณีการละเล่น

การละเล่นของชาวไทยทรงดำจะเริ่มในหลังฤดูเก็บเกี่ยวประมาณเดือน 5 เดือน 6 ของทุกปี เป็นการให้หนุ่มสาวได้สร้างความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกันมากขึ้น ชาวไทยทรงดำได้พักผ่อนร่างกายหลังจากงานหลักในฤดูเพาะปลูก จึงมีการเล่นคอน ฟ้อนแคน อันเป็นการละเล่นพื้นบ้านมาแต่โบราณ ในปัจจุบันสภาพสังคมเปลี่ยนไปไม่มีการเล่นคอน ฟ้อนแคน เล่นลูกช่วงอีกแล้ว เหลือแต่รูปแบบลูกช่วงสิ่งของที่ใช้เล่น เป็นตัวแทนของวัฒนธรรมเดิมไว้เท่านั้น ปัจจุบันนิยมการร้องรำในงานคอนเสิร์ตของกลุ่มไทยทรงดำที่จัดขึ้นระดับตำบลเท่านั้น เช่น ที่ตำบลคอนมะเกลือ ได้จัดงานเผยแพร่วัฒนธรรมไทยทรงดำ ณ วัดคอนมะเกลือ มีการละเล่นในรูปแบบจัดคอนเสิร์ต ออกร้านร้านค้าจำหน่ายผลิตภัณฑ์ไทยทรงดำ การเล่นคอนชาวไทยทรงดำเรียกว่า “อินกอน” เป็นการร้องเพลง ร่ายรำ เล่นเพลงแคนและโยนลูกช่วงและต่อกลอนกันจนคึก เริ่มจากเล่นเพลงแคนก่อนจะเล่นกันในบริเวณลานของหมู่บ้าน หรือลานบ้านของฝ่ายหญิง ฝ่ายหญิงจะเป็นผู้เตรียมอาหารไว้เลี้ยงฝ่ายชาย การเล่นเพลงแคนหมอแคนจะเดินเป่าแคน หนุ่มสาวจะออกมารำแคนเป็นคู่ๆ มีหมอรำร้องเพลงเกี่ยวสาว ฝ่ายหญิงจะออกมาร้องโต้ตอบสลับกันไปมา ผู้ที่อยู่รอบนอกจะตบมือตามจังหวะทำให้เกิดความสนุกสนานครึกครื้น จากนั้นก็มาจับกลุ่มกันเล่นลูกช่วง ซึ่งเป็นเครื่องเล่นที่ทำด้วยผ้าลายดอกหลายๆ สี ภายในยัดด้วยเม็ดนุ่น และเม็ดมะขาม มีพู่ผ้าสีต่างๆ ยาวประมาณ 29 - 30 เซนติเมตร อีกด้านหนึ่งมีเชือกสำหรับจับเหวี่ยงในการเล่นลูกช่วง จะแบ่งกลุ่มคนเล่นเป็น 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายชาย 10 คน และฝ่ายหญิง 10 คน ยืนเรียงแถวหน้ากระดานห่างกัน 15 เมตร เริ่มการเล่นจากฝ่ายชายจะจับลูกช่วงเหวี่ยงเป็นวงกลมแล้วโยนไปที่ฝ่ายหญิง ถ้าฝ่ายหญิง

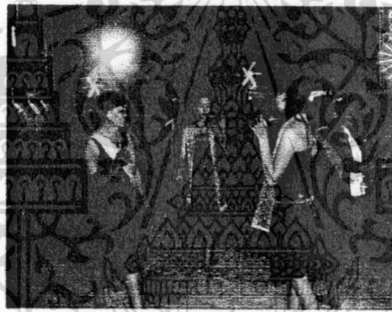
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รับได้จะเหวี่ยงโยนกลับไปฟ้ายชายกลับไปกลับมา ถ้ารับไม่ได้จะมีการเจรจาต่อรองหรือลงโทษ
พอเป็นที่สนุกสนาน แล้วกลับไปจับกลุ่มร้องเพลงรำรำเล่นเพลงแคนต่อไป



ภาพที่ 2.2 ลูกช่วง

ที่มา: สุพรรณ สมไทย และคณะ.(2549: 27)



ภาพที่ 2.3 การละเล่นในปัจจุบัน

ที่มา: สุพรรณ สมไทย และคณะ.(2549: 27)

การเล่นสะบ้า ในภาษาไทยทรงคำ เรียกว่า กะบ้า มีลักษณะลูกทรงกลมทำด้วยไม้แผ่น
บางๆ ขนาดเท่าฝ่ากระป๋อง เวลาเล่นผู้เล่นจะนั่งคุกเข่าด้วยขาข้างเดียว เอาลูกสะบ้าวางไว้ที่หัวเข่า
ใช้ไม้ไผ่คัด หรือตีลูกสะบ้าให้ตรงไปยังเป้าไม้กลมแบนขนาดเท่างาน ใครตีได้ลงเป้าจะเป็นผู้ชนะ
จะมีการปรับจากผู้แพ้แล้วแต่ผู้ชนะ

ความเชื่อเรื่องขวัญ ชาวไทยทรงคำมีความเชื่อว่า แถนเป็นผู้สร้างให้มนุษย์มาเกิด โดยมี
แถนเป็นผู้ควบคุมการสร้าง และกำหนดมิ่งขวัญของแต่ละคน ถ้ามีขวัญดี จะทำให้คนมีจิตใจปกติ
สุขภาพสมบูรณ์ ถ้าขวัญไม่ดีก็จะเจ็บไข้หรือไม่เป็นปกติสุข ขวัญเป็นสิ่งที่อ่อนไหวง่าย จึงต้องมี
การทำพิธีสู่ขวัญ หรือเรียกขวัญ เช่น ในพิธีปลีครังควาน เป็นการเรียกขวัญกลับมา ในความเชื่อทุก
พิธีกรรม จะมีการใช้ผ้าที่ทอเก็บไว้มาตกแต่งลวดลาย รวมทั้งการใช้เครื่องแต่งกายที่มี
ลักษณะเฉพาะแต่ละพิธีกรรม ซึ่งเป็นวัฒนธรรมประเพณีสืบต่อกันมาแต่โบราณจนถึงปัจจุบัน

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้... และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2 วัฒนธรรมผ้าทอ สี ลวดลาย และการแต่งกาย

ผ้าทอไทยทรงดำ เป็นผ้าทอที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษ เป็นผ้าที่ทอไว้ใช้เองในครอบครัว เป็นการทอด้วยมือโดยใช้กี่โบราณ มี 2 เขา (ตะกอก) ส่วนลวดลายบนผ้าทอจะใช้การปักและการปะผ้า เป็นรูปแบบเฉพาะโดยได้รับอิทธิพลมาจากวัฒนธรรมพุงเหยียน - กองซอน สุมาลย์ โทมัส 2525 ได้กล่าวถึงเทคนิค กรรมวิธีการทอผ้าของไทยว่า กรรมวิธีการทอผ้าเป็นวิชาที่อาศัยความจำและความชำนาญเป็นสำคัญ ไม่มีตำราหรือหลักฐานอื่นๆ ผ้าทออาศัยความจำวิธีการทำ แล้วถ่ายทอดสืบต่อกันมา โดยรักษาวิธีการ การทำลวดลาย การย้อมสี การทอแบบดั้งเดิมโดยเคร่งครัด

การเย็บปักและปะของชาวไทยทรงดำ เรียกว่า การทำเอื้อแล้ว คำว่า เอื้อ คือ การปักสอดเส้นด้ายให้เป็นลวดลายต่างๆ แล้ว คือ สร้อยคำ การทำอีกแบบหนึ่งเป็นการเย็บดอก รวมเรียกว่า เอื้อแล้ว ดังนั้น ลวดลายของไทยทรงดำจึงมีชื่อ เอื้อนำหน้า เช่น เอื้อแกนแดง เอื้อตาหลวง หรือเอื้อตานกแก้ว เอื้อลายตีนจิ้งจก ลวดลายต่างๆ เหล่านี้หาดูไม่ได้แล้ว และคนปัจจุบันเองก็ไม่รู้จัก ชาวไทยทรงดำในสมัยก่อนมีการเย็บปักตั้งแต่เริ่มเป็นสาวจะหัดลงขวง เป็นโอกาสให้หนุ่มสาวรู้จักเรียนรู้วิธีหาคู่ครอง ส่วนลวดลายต่างๆ คนอายุ 50 ปี ขึ้นไปจะทำขณะนั่งเลี้ยงวัวควาย จึงทำให้มีสุขภาพจิตที่ดี

การปักปะลวดลายต่างๆ นั้น ใช้ลวดลายเดิมแต่วัสดุจะเปลี่ยนไปตามสภาพแวดล้อมแต่ละท้องถิ่น ลวดลายเดิมมีรูปแบบเรขาคณิต เช่น มีวิธีการดังนี้ เริ่มจาก การตัดเวิร์คกระจกติดกับผ้า บางท้องถิ่นจะใช้เลื่อมแทนแต่ราคาจะลดลง ลวดลายที่เป็นพื้นฐาน คือ ลายดอกพรม จากนั้น ตัดผ้าเป็นรูปทรงเรขาคณิต เช่น เป็นรูปสามเหลี่ยม รูปสี่เหลี่ยมจตุรัส และรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ใช้ผ้าไหมหรือผ้าฝ้าย 4 สี คือ สีแดง สีส้ม สีเขียว และสีขาว ในการจัดวางให้เกิดลายดอกลักษณะต่างๆ แตกต่างกันไปอีก เช่น ลายดอกบัวขาแก้ว (เบาะบัวขาแก้ว) ลายดอกงา ลายหัวแมงดา ลายดอกแปด ลายดอกตะวัน ลายกลีบบะเพรา ลายดอกมะลิซ้อน ลายดอกจัน ชาวไทยทรงดำจะนำดอกแต่ละดอกมาประกอบทำหน้าหมอน “หมอนลาว” หมอนลูกสี่เหลี่ยมผืนผ้า เรียกว่า หมอนตะพานน้ำ นอกจากนี้ ยังใช้ลายต้นในการทำขอบที่นอน เรียกว่า ขอบฟูก และทำขอบผ้าห่ม (มุ้งดำ) เพื่อใช้ในพิธีแต่งงาน โดยฝ่ายเจ้าสาวจะต้องทำให้เสร็จภายในวันเดียว และใช้ตกแต่งเสื้อฮิชาย เสื้อฮิหญิง

การปักผ้าเริ่มจากการเดินเส้น โดยนับเส้นด้ายทำเป็นลายขอกูด ลายห้วยอันเป็นลายมาตรฐานบนผ้าเปียว

ลวดลายบนผ้าทอไทยทรงดำ แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ

ลายทอ ผ้าทอของไทยทรงดำมักจะทอเป็นลายขัณฑ์ธรรมดา ลายทอผ้าจีนจะประกอบด้วยหลายลาย เช่น ลายตาหมู ลายตาเก็บ หรือตาคู่ ลายก้านาง หรือตาฮู้ และลายประ

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลายปัก หรือ ลายแซว เป็นการปักโดยใช้เส้นด้าย หรือไหมปักแบบหน้าเดียว และปักแบบสองหน้าเหมือนกัน ลายที่ปักจะเป็นลายรูปทรงเรขาคณิต คล้ายผ้าทอของภาคอีสาน ในการทำลวดลายหน้าหมอน ผ้าเป็ยว (ผ้าสไบ) ลายประกอบตัวเสื่อฮี ได้แก่ ลายขอกูด ลายดอกเต้า (ลายดอกน้ำเต้า) และลายดอกผักแว่น

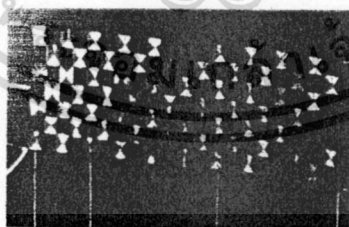
ลายปะผ้า เป็นลวดลายที่นิยมกันมาก เป็นลวดลายที่ใช้ทำหน้าหมอน ลายเสื่อฮี ลายกระเป๋าคาดเอวผู้ชาย และลายตกแต่งขอบมุ้งสำหรับพิธีแต่งงาน

ลวดลายอีกประเภทหนึ่ง คือ ผ้าตاهมี สุพันธ์ อุดมเวช (2537) ได้ค้นพบผ้าชนิดนี้ที่อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งมีอยู่ผืนเดียวอันเป็นมรดกตกทอดมาจากบรรพบุรุษมีลวดลายตรงกันกับผ้าตاهมีจากเมืองเด็ก และเมืองวาด ประเทศสาธารณรัฐเวียดนาม ผ้าตاهมีมีความหมาย หมายถึง ลายตاهมี ท่านผู้รู้ชาวไทยกลุ่มแม่น้ำแคว ได้อธิบายว่า ชาวมอญที่อาศัยในแถบเวียดนามมีผ้าชนิดเดียวกัน แต่ชาวมอญ เรียกว่า มัด หมายถึง ตา ส่วนมี คือ หมี่ รวมกันเรียก “ผ้ามัดมี” ในภาษามอญ คือ ตาหมี่

ลวดลายบนผ้าทอของชาวไทยทรงคำสื่อความหมายที่เป็นลึกลับความเชื่อ วัฒนธรรมประเพณี มีลักษณะที่มาของลายต่างๆ แบ่งเป็น 6 ประเภท คือ

2.2.1 ลายพันธุ์พฤกษา เป็นลายที่สื่อความหมายถึง ต้นไม้ ใบไม้ ดอกไม้ หรือผลไม้ สำหรับผ้าและเครื่องนุ่งห่มของชาวไทยทรงคำมีลวดลายพันธุ์พฤกษาดังนี้

2.2.1.1 ลายดอกเต้า (ดอกน้ำเต้า) เป็นพืชไม้เลื้อยมีลักษณะเถาวัลย์มีลูกออกไม่รู้จักจบจักสิ้น นิยมนำมาใช้ประดิษฐ์ผ้าในวันแต่งงานเพราะเชื่อว่าการแต่งงานเป็นจุดเริ่มต้นของการให้กำเนิดเพื่อขยายเผ่าพันธุ์ ดังภาพที่ 2.4



ภาพที่ 2.4 ลายดอกเต้า

ที่มา: สุพรรณ สมไทย และคณะ(2549: 31)

2.2.1.2 ลายดอกแก้ว เป็นไม้พุ่มขนาดเล็ก ดอกมีกลิ่นหอมชาวไทยทรงคำรู้จักการขิด และปักจากลายนี้เป็นลำดับแรก เพราะแสดงถึงความอดทนและเยือกเย็น ดังภาพที่ 2.5

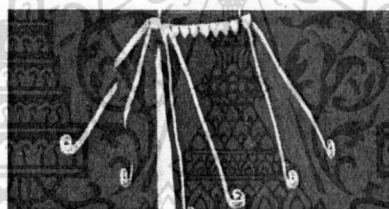
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ภาพที่ 2.5 ลายดอกแก้ว

ที่มา: สุพรรณ สมไทย และคณะ.(2549: 31)

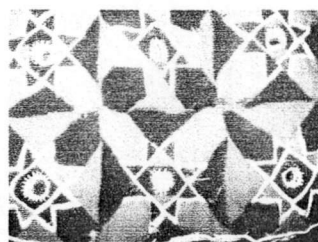
2.2.1.3 ลายขอกูด ผักกูดมีลักษณะยอดอ่อนจะงอชวยอดแข่งกันรับแสงแดด มีตำนานของชาวไทยทรงดำเล่าต่อกันมาว่าผักกูดจะปลูกไว้ที่ปลายไร่ ลูกหรือหลานสาวจะต้องไปเก็บมาให้พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย กินเป็นอาหาร วันหนึ่งออกไปหาผักกูดไม่มีผักกูดจึงร้องไห้ น้ำตาตกดินทำให้เห็นถึงความมีกตัญญู ผักกูดจึงแข่งกันออกหัว จึงเป็นที่มาของลายขอกูดบนผ้าทุกชิ้นโดยเฉพาะผ้าเปี้ยว ผ้าห่ม และผ้าข้างของเสื้อฮี ดังภาพที่ 2.6



ภาพที่ 2.6 ลายขอกูด

ที่มา: สุพรรณ สมไทย และคณะ.(2549: 32)

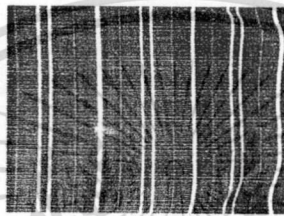
2.2.1.4 ลายดอกจัน ชาวไทยทรงดำมีความเชื่อว่าดอกจันเป็นตำนานรักอมตะของชาวไทยทรงดำเวียงคานามในอดีต ปัจจุบันจึงนิยมใช้ลายดอกจันประดิษฐ์เพื่อมอบให้เจ้าบ่าว และเจ้าสาว หรือผู้อาวุโสในหมู่บ้าน เป็นการแสดงความรักอันบริสุทธิ์มั่นคง ดังภาพที่ 2.7



ภาพที่ 2.7 ลายดอกจัน

ที่มา: สุพรรณ สมไทย และคณะ.(2549: 32) เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

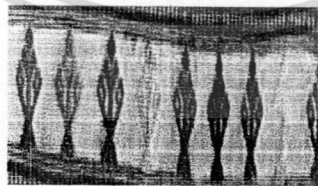
2.2.1.5 ลายแดงโม แดงโมเป็นพืชไม้เลื้อย ผลนิยมนำมารับประทานชาวไทยทรง
 คำนำลายของแดงโมมาทอเป็นลายแนวตั้งสลับระหว่างผ้าฝ้ายสีครามกับสีขาว โดยลักษณะลายเส้น
 สีขาวจะมีสี่เหลี่ยมและคู่สลับกัน โดยมีความเชื่อว่าลายเส้นหนาซิคกันสองเส้น เรียกว่า ลายตาคีบ
 หรือ ลายตาคับ มีการรวมกลุ่มหรือใกล้เคียงกันระหว่างพี่น้อง ไทย ลาว และเวียดนาม ลายเส้น
 เล็กเส้นเดี่ยว เรียกว่า ลายตาเคียว เป็นลายที่แสดงถึงการแยกจากกันเปรียบเทียบเหมือนชาวไทยทรงคำ
 ต้องพลัดพรากจากบ้านเกิดเมืองนอน ส่วนลายเส้นหนาห่างกันสองเส้น เรียกว่า ลายตาหมู่ หรือ
 ลายมาคู่ หมายถึง ชาวไทยทรงคำที่ถูกแยกจากกันไม่มีโอกาสจะมาพบบรรจบกันได้ หรือต้อง
 พลัดพรากระหว่างพี่น้องไทยคำในเวียดนาม และไทยทรงคำในประเทศไทย ดังภาพที่ 2.8



ภาพที่ 2.8 ลายแดงโม

ที่มา: สุพรรณ สมไทย และคณะ.(2549: 33)

2.2.1.6 ลายดอกผักแว่น เป็นผักพื้นบ้านประเภทไม้ล้มลุกจำพวกเฟิร์น ขึ้นอยู่
 ตามชายฝั่งลำน้ำ ห้วย หนอง คลอง บึง มีดอกเล็กๆ สวยงามเกิดเป็นกลุ่มและโตเร็ว ชาวไทยทรง
 คำมีความเชื่อว่าใครสามารถปักลายดอกผักแว่นได้ย่อมแสดงถึงความอดทน ความเอื้อเฟื้อ ประณีต
 ละเอียดอ่อน ดังนั้น ลายนี้นิยมมอบให้คู่บ่าวสาวในวันแต่งงาน หรือผู้ใหญ่ที่เคารพนับถือ ดัง
 ภาพที่ 2.9

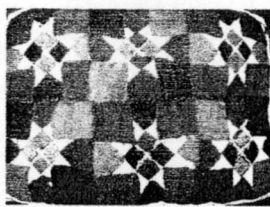


ภาพที่ 2.9 ลายดอกผักแว่น

ที่มา: สุพรรณ สมไทย และคณะ.(2549: 33)

2.2.1.7 ลายดอกพรม เป็นไม้พุ่มมีหนามที่กิ่งก้าน ดอกออกช่อที่ปลายกิ่งกลีบ
 ดอกเชื่อมติดกันเป็นหลอดสีขาว มีกลิ่นหอม ชาวไทยทรงคำนิยมปะผ้าประดิษฐ์เป็นลายดอกพรม
 เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

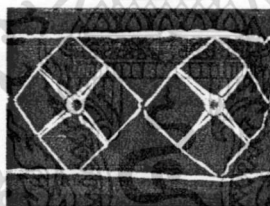
เป็นส่วนมาก เพราะเห็นดอกพรมอยู่คู่กับทุ่งนามาแต่เด็ก และเป็นลายที่ง่ายในการใช้เป็นต้นแบบ
 ดังภาพที่ 2.10



ภาพที่ 2.10 ลายดอกพรม

ที่มา: สุพรรณ สมไทย และคณะ.(2549: 34)

2.2.1.8 ลายข่าบัว (ดอกบัว) ดอกบัวเป็นไม้น้ำจะบานในช่วงเช้าและหุบในตอน
 เย็น ชาวไทยทรงดำมีความเชื่อว่า ดอกบัวเป็นสัญลักษณ์ของเวลาหรือเปรียบถึงลักษณะการชูก้าน
 ดอกเพื่อหนีน้ำโคลนตม เป็นการประพาศพิศพลาดแม้จะประพาศพิศเพียงใดถ้าทุกคนมีความตั้งใจ
 จริง การคิดลายข่าบัว หรือดอกบัวตามจินตนาการนี้ เพื่อเป็นการขอขมาหรือทอถวายพระ ดัง
 ภาพที่ 2.11

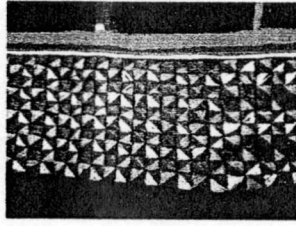


ภาพที่ 2.11 ลายข่าบัว

ที่มา: สุพรรณ สมไทย และคณะ.(2549: 34)

2.2.1.9 ลายดอกแปด เป็นลายที่เกิดจากจินตนาการของชาวไทยทรงดำ โดย
 อัญเชิญแกนทั้ง 8 องค์ มาประดิษฐ์เป็นลายผ้าประกอบด้วย แกนหลวง แกนสิง แกนแนน แกน
 ซาด แกนบัวกำล่ำวี แกนแม่นาง แกนนุ่งขาว และแกนบุญ ผู้ใดใช้เสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่มลายนี้
 จะได้รับการดูแลจากแกน เมื่อเสียชีวิตลงวิญญาณจะได้รับความคุ้มครองจากแกน โดยเฉพาะเสื้อฮี
 ที่มีลวดลายดอกแปดโดยใช้ในการคลุมโลงศพ หรือนำมาทำหน้าหมอนเป็นการเย็บปะผ้าสี ดัง
 ภาพที่ 2.12

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ภาพที่ 2.12 ลายดอกแปด

ที่มา: สุพรรณ สมไทย และคณะ.(2549: 34)

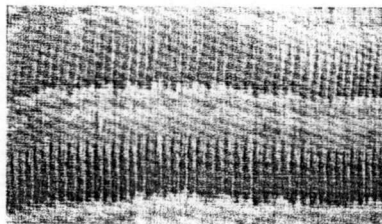
2.2.1.10 ลายดอกมะลิ ชาวไทยทรงคำมีความเชื่อว่าลักษณะของดอกมะลิเปรียบเหมือนผู้หญิง 4 วัย วัยเด็ก วัยรุ่น วัยผู้ใหญ่ และวัยชรา เหมือนลักษณะการเจริญเติบโตของดอกมะลิจากดอกตูม แรกเข็ม บานเต็มที และแห้งร่วงลงพื้นดิน จึงให้ตระหนักถึงคุณค่าของลูกผู้หญิงที่ไม่ประพฤตินอกกลุ่มนอทาง ดังภาพที่ 2.13



ภาพที่ 2.13 ลายดอกมะลิ

ที่มา: สุพรรณ สมไทย และคณะ.(2549: 35)

2.2.1.11 ลายงา งามเป็นพืชล้มลุก เมล็ดใช้รับประทานเพื่อสุขภาพ มีความเชื่อว่าเมื่อนางมาร่วมกันเป็นกลุ่มจะเกิดความงามได้ จึงนำมาทำเป็นลายบนผืนผ้า สื่อถึงความสามัคคี และมีความเจริญ ดังภาพที่ 2.14

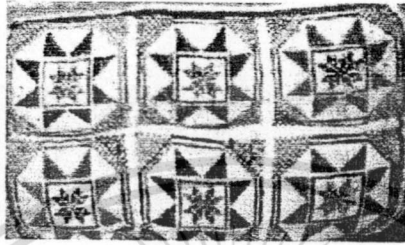


ภาพที่ 2.14 ลายงา

ที่มา: สุพรรณ สมไทย และคณะ.(2549: 35)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.1.12 ลายดอกพิกุล พิกุลเป็นพืชยืนต้นขนาดกลาง ดอกเล็กมีแปดกลีบ ดอกเป็นช่อๆละ 2 - 6 ดอก กลีบดอกสีขาวนวล กลีบรองดอกสีน้ำตาลมีกลิ่นหอม ชาวไทยทรงค่านิยมปักลายดอกพิกุลไว้บนหน้าหมอน สายเสื่อฮี และเชิงเสื่อฮี เพราะมีความเชื่อที่แสดงถึงความอดทน การหลุดพ้นลักษณะของลายเป็นลายละเอียดใช้เวลาในการปักนานผู้หญิงคนไหนสามารถปักลายนี้ได้ หมายถึง พร้อมที่จะออกเรือนได้ ดังภาพที่ 2.15



ภาพที่ 2.15 ลายดอกพิกุล

ที่มา: สุพรรณ สมไทย และคณะ.(2549: 36)

2.2.2 ลายสัตว์ ลวดลายสัตว์เกิดจากจินตนาการเกี่ยวกับความเชื่อเรื่องบุญคุณ ถิ่นกำเนิด ความขำแสร้ง ความรัก ความสวยงาม การคุ้มครอง ความคิดถึง และอำนาจวาสนา โดยสื่อออกมาเป็นรูปร่างของสัตว์ประเภทต่างๆ ด้วยวิธีการทอ ปัก ปะ และจิด เช่น

2.2.2.1 ลายตานกแก้ว นกแก้วเป็นสัตว์ที่มีความเชื่อว่าซื่อสัตย์และมีความสามัคคี สามารถเรียนเสียงภาษาคนและสามารถฝ้ายามคอยระวังคนแปลกหน้าได้ ลายตานกแก้ว ใช้เป็นลายหน้าหมอนเพื่อใช้ในพิธีแต่งงาน ดังภาพที่ 2.16

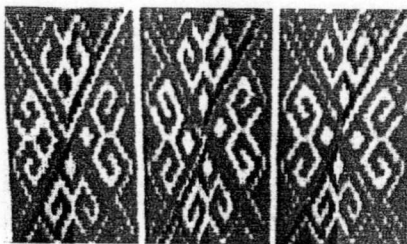


ภาพที่ 2.16 ลายตานกแก้ว

ที่มา: สุพรรณ สมไทย และคณะ.(2549: 36)

2.2.2.2 ลายหมาล่า เป็นลวดลายที่ประดิษฐ์ขึ้นมาเพื่อรำลึกถึงหมาที่คอยนอนเฝ้าระวังและปกป้องดูแลในขณะที่ผู้หญิงนั่งทอผ้าอยู่ใต้ถุนบ้าน จึงได้นำรอยเท้าที่หมาล่ามาประดิษฐ์เป็นลวดลาย ดังภาพที่ 2.17

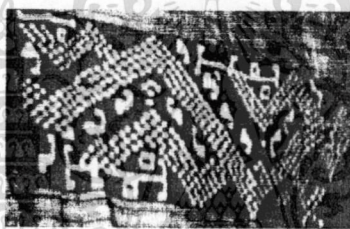
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ภาพที่ 2.17 ลายหมาป่า

ที่มา: สุพรรณ สมไทย และคณะ.(2549: 37)

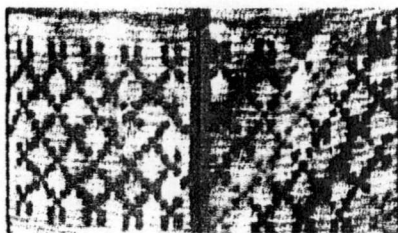
2.2.2.3 ลายนาค ชาวไทยทรงคำมีความเชื่อว่านาคเป็นเจ้าแห่งงูทั้งหลาย เป็นผู้กำเนิดฝนให้ตกต้องตามฤดูกาล ทำให้เกิดความอุดมสมบูรณ์ ส่วนใหญ่ลายนี้จะมีแต่ผู้สูงอายุที่ทำได้ เพราะผู้สูงอายุจะได้รับการเคารพยำเกรงของคนทั่วไป ดังภาพที่ 2.18



ภาพที่ 2.18 ลายนาค

ที่มา: สุพรรณ สมไทย และคณะ.(2549: 37)

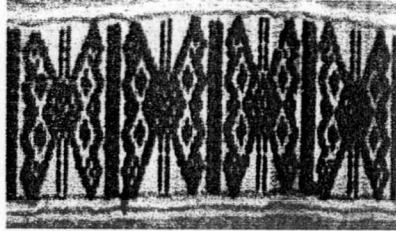
2.2.2.4 ลายแมงมุม เป็นลายที่เกิดจากการเล่าถึงคุณงามความดีมีน้ำใจและระลึกถึงบุญคุณที่แมงมุมได้ช่วยเหลือไว้ โดยชายผู้หนึ่งได้ถูกเสือไล่จนหนีเข้าไปในถ้ำ แมงมุมเกิดความสงสารจึงชักใยปิดปากถ้ำช่วยเหลือให้รอดพ้นจากเสือได้ ชายคนนั้นกลับบ้านได้เล่าให้เมียฟังเมียจึงคิดลวดลายทอเป็นลายแมงมุม ดังภาพที่ 2.19



ภาพที่ 2.19 ลายแมงมุม

ที่มา: สุพรรณ สมไทย และคณะ.(2549: 37) เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.2.5 ลายผีเสื้อ เป็นลวดลายโบราณที่หมายถึง บรรพบุรุษ หรือหมายถึง เสื้อเมืองหรือแถบ ที่คอยช่วยคุ้มครองดูแลทุกข์สุข ช่วยเหลือมนุษยให้พ้นจากภัยความเดือดร้อน ลายนี้นิยมทำเพื่อมอบให้กับญาติผู้ใหญ่ที่เคารพนับถือ ดังภาพที่ 2.20



ภาพที่ 2.20 ลายผีเสื้อ

ที่มา: สุพรรณ สมไทย และคณะ.(2549: 38)

2.2.2.6 ลายตัวลิง ลายเกิดจากการเล่าว่าการระตึกถึงลูกๆ จากหญิงหม้ายซึ่งมีฐานะยากจนไม่มีข้าวให้ลูกๆ กิน ลูกๆ จึงหนีเข้าไปป่ากลายเป็นลิงซึ่งมีผลไม้ในป่าเป็นอาหาร จึงไม่กลับมาหาแม่อีก นางจึงเกิดความคิดที่จะทอผ้าเป็นรูปลิงเมื่อยามคิดถึงลูก ดังภาพที่ 2.21

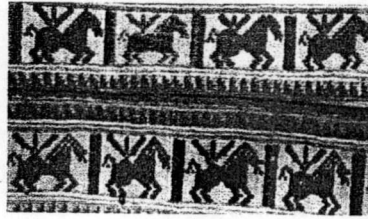


ภาพที่ 2.21 ลายตัวลิง

ที่มา: สุพรรณ สมไทย และคณะ.(2549: 38)

2.2.2.7 ลายม้า ในอดีตม้าเป็นพาหนะเดินทางขนส่งสัมภาระ ชาวไทยทรงค้ำมีความเชื่อว่าม้าวิ่งหื้อ หมายถึง ความเร็ว ความอดุสาหพยายาม ความแข็งแกร่ง ความกล้าหาญ จึงได้ใช้ลวดลายม้าเพื่อยกย่องและทดแทนบุญคุณ ดังภาพที่ 2.22

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ภาพที่ 2.22 ลายม้า

ที่มา: สุพรรณ สมไทย และคณะ.(2549: 39)

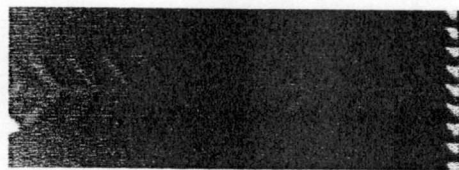
2.2.2.8 ลายแมงป่อง แมงป่องเป็นสัตว์ที่มีขนาดตัวเล็ก แต่มีพิษเวลาดต่อยทำให้เจ็บปวดมาก ชาวไทยทรงคำประดิษฐ์ลายนี้เพื่อใช้ในการข่มขวัญศัตรู และด้วยลักษณะของลายที่มีความละเอียดมาก จึงถูกนำมาเป็นลายต้นแบบบนผ้าจีคของชาวไทยทรงคำจำนวนมาก ดังภาพที่ 2.23



ภาพที่ 2.23 ลายแมงป่อง

ที่มา: สุพรรณ สมไทย และคณะ.(2549: 39)

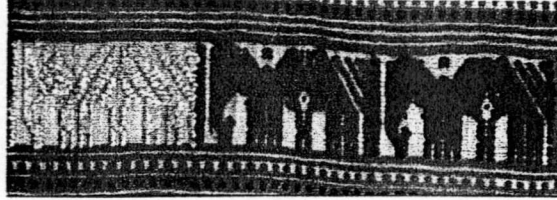
2.2.2.9 ลายปลา เป็นลายที่ประดิษฐ์ขึ้นเพื่อสร้างจิตสำนึกให้มีกำลังใจในการฟันฝ่าอุปสรรคทั้งหลายจนไปถึงจุดหมายปลายทางได้สำเร็จ เนื่องจากในอดีตมีเรื่องเล่าเกี่ยวกับปลาที่ว่ายทวนกระแสน้ำเพื่อกระโดดข้ามแก่งหินที่ขวางกั้นอยู่ในแม่น้ำดำ ด้วยความยากลำบากเพื่อไปวางไข่ที่ต้นน้ำ จึงมีคติสอนใจว่า “คนจนมีสิทธิรวยได้” ถ้ามีความมุ่งมั่นและความพยายามเหมือนปลาที่ฟันฝ่าอุปสรรคได้ ดังภาพที่ 2.24



ภาพที่ 2.24 ลายปลา

เอที่มานี้สุพรรณ สมไทย และคณะ.(2549: 40) ที่การศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

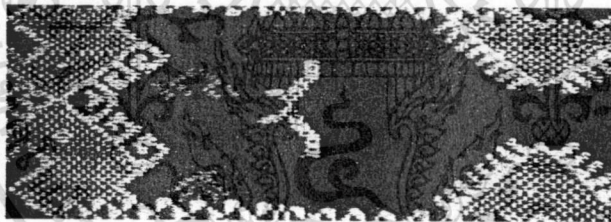
2.2.2.10 ลายช้าง ช้างเป็นสัตว์บกที่มีขนาดใหญ่ ชาวไทยทรงดำเชื่อว่า ช้างเป็นสัตว์ศักดิ์สิทธิ์ แสดงถึงความยิ่งใหญ่ ความเจริญรุ่งเรืองและช้างเป็นสัตว์ที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนา ด้วย ดังภาพที่ 2.25



ภาพที่ 2.25 ลายช้าง

ที่มา: สุพรรณ สมไทย และคณะ.(2549: 40)

2.2.2.11 ลายสิงโต สิงโตเป็นสัตว์ป่าที่มักพบเห็นบ่อยๆ ในการทำหน้าที่เป็นยามยืนเฝ้ารักษาการอยู่ในสถานที่ต่างๆ ไว้ป้องกันสิ่งชั่วร้าย ชาวไทยทรงดำจึงนำลายสิงโตมาผลิตบนผืนผ้า แสดงถึง อำนาจ ศักดิ์ศรี กล้าหาญ อดทน และแข็งแกร่ง นิยมทำขึ้นเพื่อมอบให้กับผู้อาวุโส ดังภาพที่ 2.26

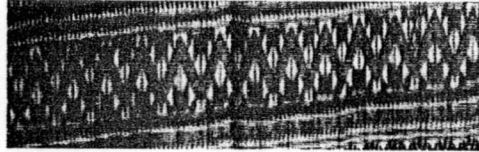


ภาพที่ 2.26 ลายสิงโต

ที่มา: สุพรรณ สมไทย และคณะ.(2549: 40)

2.2.2.12 ลายงูเหลือม ชาวไทยทรงดำมีความเชื่อเกี่ยวกับงูมาก ถ้านำงูมาทำเป็นลายของผ้าชนิดต้องดูความเหมาะสม ทำไปถวายพระสงฆ์ได้ แต่จะไม่ทำให้กับหญิงสาว เนื่องจากงูมักเลื้อยขดไปขดมา เป็นการเปรียบเทียบและสั่งสอนผู้หญิงไม่ให้ประพฤติปฏิบัติเหมือนกับงู แต่ลายงูเหลือมสามารถมอบให้กับหญิงที่แต่งงานแล้วได้ เพราะหญิงที่แต่งงานแล้วสามารถเผชิญกับอุปสรรคและแก้ปัญหาได้ นับว่าเป็นคนมีชีวิตที่สมบูรณ์แล้ว ดังภาพที่ 2.27

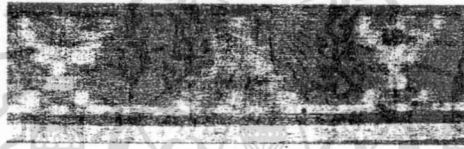
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ภาพที่ 2.27 ลายงูเหลือม

ที่มา: สุพรรณ สมไทย และคณะ.(2549: 41)

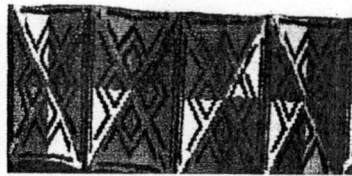
2.2.2.13 ลายกบ เนื่องจากชาวไทยทรงดำทำนาเป็นอาชีพหลักจึงใกล้ชิดกับกบ เชื่อกันว่า เสียงร้องของกบเป็นการขอฝนและอวยพรให้ข้าวได้ผล และยังเป็นสัญลักษณ์ของการเกิด การเริ่มต้นใหม่ ลายกบปรากฏบนผ้าขาวม้าซึ่งเจ้าสาวต้องเตรียมไว้เป็นของขวัญให้คู่บ่าวสาวในวันแต่งงาน ดังภาพที่ 2.28



ภาพที่ 2.28 ลายกบ

ที่มา: สุพรรณ สมไทย และคณะ.(2549: 41)

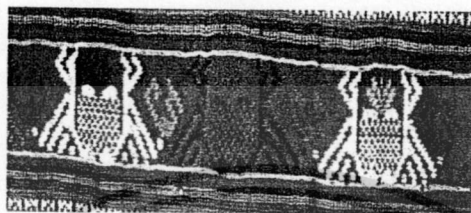
2.2.2.14 ลายหน้าเสือ มีเรื่องเล่าว่าในหมู่บ้านเกิดการแห้งแล้งขาดน้ำทำการเกษตร ทำให้ชาวบ้านต้องเดินทางไปถามแถนถึงบนฟ้า เมื่อถึงประตูทางเข้ามีคลองแควนอยู่หน้าทางเข้าชาวบ้านจึงตีกลอง แถนร้องถามว่าใครแล้วตั้งให้เสือซึ่งขึ้นเป็นยามเฝ้าหน้าประตูออกมาดู แต่เสือไม่ทำอันตรายเพราะคนร้องขอ บอกว่าช่วยพูดกับแถนขอให้น้ำให้กับหมู่บ้านของคุณ เพราะเกิดความแห้งแล้ง ชาวไทยทรงดำจึงถือว่าเสือเป็นวิญญาณผู้พิทักษ์ แห่งการเกษตรโดยใช้ภาพเสือเป็นเครื่องหมายของฤดูกาลเก็บเกี่ยว จึงทอผ้าเป็นรูปหน้าเสือเพื่อเป็นการระลึกถึงน้ำใจและความดีของเสือ ดังภาพที่ 2.29



ภาพที่ 2.29 ลายหน้าเสือ

ที่มา: สุพรรณ สมไทย และคณะ.(2549: 42) เอกสารมีจุดประสงค์เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.2.15 ลายปู ชาวไทยทรงดำนำลายปูมาประดิษฐ์เป็นลายลงบนผ้า ไว้เป็น อุทาหรณ์ เพื่อเตือนสติคิดให้รอบคอบเสียก่อนจะทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดลงไป ดังเช่นชายที่ฆ่าปูโดยลืม ไปว่าตัวเองผูกเคียวไว้กับปลายอีกข้างหนึ่งบนคานหาบข้าวที่นำไปกระแทกปู เคียวจึงตัดคอของ ชายคนนั้นขาด และลักษณะของคั่วปูที่เดินเร็ววิ่งเร็วแสดงถึงความคล่องแคล่ว จึงทำเพื่อมอบ ให้แก่ผู้บ่าวสาวในงานวันแต่งงานเชื่อว่าทำมาหากินได้สำเร็จรวดเร็ว ดังภาพที่ 2.30

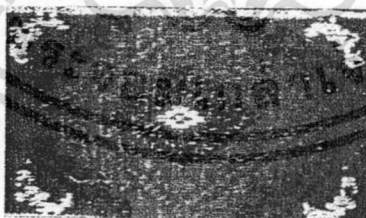


ภาพที่ 2.30 ลายปู

ที่มา: สุพรรณ สมไทย และคณะ.(2549: 42)

2.2.3 ลายเครื่องมือเครื่องใช้ รูปแบบลายผ้าที่เกิดจากการสร้างสรรค์ของผู้หญิง ส่วนมาก เป็นลายที่พบเห็นโดยทั่วไปยกเว้นข้าวของเครื่องใช้ที่ทำจากไม้แต่มีลวดลายที่สื่อถึงความหมายได้ จึงเกิดรูปแบบเป็นลายผ้า 1 ลาย คือ

2.2.3.1 ลายข้าวหลามตัด ชาวไทยทรงดำเชื่อว่าลายข้าวหลามตัด คือขันหมาก และเชี่ยนหมาก ซึ่งมีลักษณะคล้ายขันหรือพานสำหรับใช้ใส่สิ่งของเพื่อเช่น ไหว้ผีเรือน และ ประกอบพิธีกรรมต่างๆ เช่น การแต่งงาน การต้อนรับแขก ดังภาพที่ 2.31



ภาพที่ 2.31 ลายข้าวหลามตัด

ที่มา: สุพรรณ สมไทย และคณะ.(2549: 43)

2.2.4 ลายของสถานที่และสิ่งของ ชาวไทยทรงดำในประเทศไทยมีความผูกพันกับพุทธ ศาสนาเป็นอย่างมากผสมผสานกับการนับถือผีจึงคิดประดิษฐ์ลวดลายของสถานที่ และสิ่งของลง บนผืนผ้าจำนวน 4 ลาย ตามความเชื่อ ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.4.1 ลายหอปราสาท ปราสาทเป็นที่อาศัยของพระเจ้าแผ่นดิน พระ และขุนนาง (เพี้ย) เทียบเท่ากับชนชั้นผู้ดีของชาวไทยทรงดำ ซึ่งเป็นผู้มีศักดิ์สูงกว่าชาวบ้านทั่วไป ดังนั้นชาวบ้านทอผ้าไปถวายพระหรือมอบให้ผู้อาวุโส ซึ่งเป็นชนชั้นผู้ดีต้องทอลายหอปราสาท ลายนี้ทอในผ้าชิ้นตาหมี ผ้าชิ้นลาว และผ้าสไบ ดังภาพที่ 2.32



ภาพที่ 2.32 ลายหอปราสาท

ที่มา: สุพรรณ สมไทย และคณะ.(2549: 43)

2.2.4.2 ลายโบสถ์ เป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ เพราะการสร้างวัดต้องสร้างโบสถ์เป็นแห่งแรกและเป็นที่ประดิษฐานของพระพุทธรูปที่เป็นองค์พระประธานของวัด ใครสามารถทำผ้าชิ้นตาหมี ผ้าชิ้นลาวหรือผ้าเช็ดหน้า และผ้าสไบลายนี้ได้ จะได้บุญกุศล ตายไปจะได้ขึ้นสวรรค์ ลายนี้ส่วนมากจะเก็บไว้เป็นมรดกและถวายพระในกิจกรรมของสงฆ์ ดังภาพที่ 2.33



ภาพที่ 2.33 ลายโบสถ์

ที่มา: สุพรรณ สมไทย และคณะ.(2549: 44)

2.2.4.3 ลายธรรมาสัน ธรรมาสันเป็นที่แสดงธรรมของพระสงฆ์ การทำผ้าชิ้นตาหมีจะทำสวมใส่สำหรับงานบุญเท่านั้น สมัยก่อนจะไม่มัดรวมกับลายอื่น โดยมากจะใช้ลายเดี่ยวตลอดผืนหรือตลอดแถว ดังภาพที่ 2.34

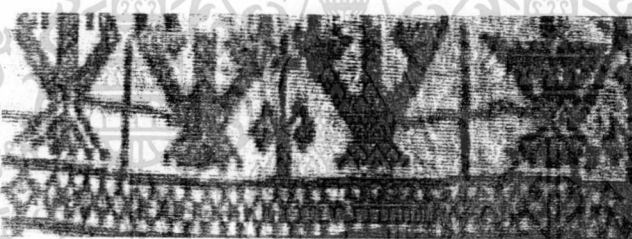
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ภาพที่ 2.34 ลายธรรมาสัน

ที่มา: สุพรรณ สมไทย และคณะ.(2549: 44)

2.2.4.4 ลายใบเสมา ใบเสมาเป็นใบปักเขตของสงฆ์หรือของวัดให้มีขอบเขตเป็นสัดส่วน ทั้งนี้เป็นความเชื่อของคนสมัยก่อนที่ทำบุญเพื่อชาติหน้า ดังภาพที่ 2.35



ภาพที่ 2.35 ลายใบเสมา

ที่มา: สุพรรณ สมไทย และคณะ.(2549: 45)

2.2.5 ลายเบ็ดเตล็ด ลายที่ประดิษฐ์ลงบนผืนผ้าของชาวไทยทรงดำ เป็นลายเบ็ดเตล็ดลายเกี่ยวกับธรรมชาติบนท้องฟ้ามี 2 ลาย คือ

2.2.5.1 ลายดาวลอย ชาวไทยทรงดำเชื่อกันว่า ดาวเป็นสิ่งที่อยู่บนฟ้าให้แสงสว่าง นำความเจริญ ความก้าวหน้า และความเจริญฉลาดมาสู่ผู้คนได้ ลายดาวลอยที่ปรากฏบนผืนผ้า เชื่อว่าดวงดาวบนท้องฟ้าดาวแต่ละดวงเป็นตัวกำหนดความเชื่อ หมายถึงความมีโชคลาภ ความอุดมสมบูรณ์ ความหมายที่เป็นสิริมงคลทั้งสิ้น ดังภาพที่ 2.36

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เย็บ ลีของเสื้อเป็นผ้าย้อมครามเข้มอันเป็นที่แสดงถึงความเศร้าโศก อ่างว้าง และเด็ยวคาย ของชาวไทยทรงดำที่ต้องพลัดพรากจากบ้านเกิดเมืองนอน

เสื้อก้อมจะใส่กับกางเกง ส้วงฮีหรือกางเกงขาววลีดำ มีลักษณะคล้ายกางเกงชาวประมง ความยาวของกางเกงเสมอข้อเท้า ขากางเกงแคบเล็กน้อยใช้ใส่ร่วมงานพิธีตามประเพณี เช่น งาน เสนเรื่อน งานแต่งงาน จะคาดกระเป่าที่ตัดเย็บด้วยผ้าฝ้ายสีครามเข้ม รูปทรงกระเป่าคล้ายรังผึ้ง ภายในเป็นกระเป่า 2 ชั้น มีฝาปิดเปิดได้บางแบบใช้ซิบด้านหน้าตกแต่งด้วยวิธีการปะผ้า ลายดอก จัน ลายดอกมะลิ ตรงเอวระดับกระบอกหรือมีลูกบิดห้อยทิ้งชายให้ดูสวยงาม บางพื้นที่ก็ไม่นิยม ห้อยลูกบิดบอกว่าเหมือนพวกชาวเขาจึงทำเป็นแบบดั้งเดิม ชายกระเป่าทั้งสองข้างม้วนกลมปลาย เรียวเย็บพับด้วยผ้าไหมหลากสีโดยมัดรวมกันเป็นฟูตรงชายสุดทั้งสองข้างคล้ายหางหมู



ภาพที่ 2.39 ผู้ชายใส่เสื้อก้อมคาดกระเป่าที่เอว

ที่มา: สุพรรณ สมไทย และคณะ.(2549: 48)

2.2.7.2 เสื้อก้อมผู้หญิง มีความหมายและสีเหมือนของผู้ชายแต่มีลักษณะแตกต่างกันตรงเสื้อก้อมคอตั้งไม่มีปก เข้ารูป แขนยาวทรงกระบอกรัดข้อมือ เพื่อให้แนบลำตัว จะได้รับความอบอุ่น และป้องกันความร้อนได้ดี การต่อแขนติดกับลำตัวต่อตรงๆ และมีผ้าแทรกใต้รักแร้ ตัวเสื้อยาวเหนือสะโพกผ่าหน้าตลอด ติดกระดุมเงินเหมือนเสื้อก้อมผู้ชาย เวลาใส่เสื้อก้อมจะใส่กับผ้าซิ่นลายแดงโม ผ้าซิ่นของผู้หญิงที่ยังไม่แต่งงานจะนุ่งซิ่นต่อหัวแต่ถ้าแต่งงานแล้วจะต้องนุ่งซิ่นซ้อน 2 ผืน เพื่อป้องกันประจำเดือนที่อาจจะมาไม่เป็นปกติ ลักษณะของผ้าซิ่นจะมี 3 ส่วน คือ หัวซิ่นอยู่ด้านบนสุดเป็นผ้าฝ้ายสีครามเข้ม ตัวซิ่นอยู่ตรงกลางจะมีความหนากว่าหัวซิ่นเป็นผ้าทอลายแดงโม เวลานุ่งจะทบชาย 2 ข้างมาตรงกลางแล้วคาดเข็มขัดตลบชายลงมา ดินซิ่นอยู่ล่างสุด เป็นผ้าทอด้วยผ้าฝ้ายเส้นหนา เพื่อช่วยถ่วงน้ำหนักของตัวซิ่นให้อยู่ตามรูปทรงผู้หญิงชาวไทยทรงดำจะสะพายกระเป๋าสาน เรียกว่า “กระต๊ับ” สำหรับเก็บของใช้ระหว่างเดินทาง แต่ถ้าใส่ชุดก้อมออกงานจะมีผ้าสไบหรือผ้าเปียวทั้งแบบดั้งเดิมและผ้าสไบสมัยใหม่เป็นสีสดสีต่างๆ ผ้าสไบผ้าเปียวมีลักษณะเป็นผ้าที่ทอจากฟืมขนาดเล็ก เรียกว่า “ฟืมเจ็ด” ความยาวแล้วแต่ผู้ใช้ ผ้าเปียวเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จะเป็นผ้าฝ้ายสีดำหรือสีครามเข้ม มีการปักลวดลายที่ชายทั้งสองด้านเป็นลายดอกแปดกับลายขอกูด โดยมีหน้าหลังเหมือนกัน สำหรับผู้สูงอายุจะผูกผ้าเปียวที่อกอย่างเดียวไม่ได้ใส่เสื้อหรือถ้ามีอากาศร้อนมากๆ นิยมใส่เสื้อน้อยเป็นเสื้อคอกลมแขนขุดหรือเสื้อชั้นในสายเดี่ยวสีดำหรือสีครามเข้มแล้วสะพายด้วยผ้าลูกไม้สีดำบางๆ หรือผ้าสไบสีศดใส



ภาพที่ 2.40 การแต่งกายผู้หญิงด้วยเสื้อก้อมนุ่งผ้าลายแดงโม

ที่มา: สุพรรณ สมไทย และคณะ.(2549: 49)

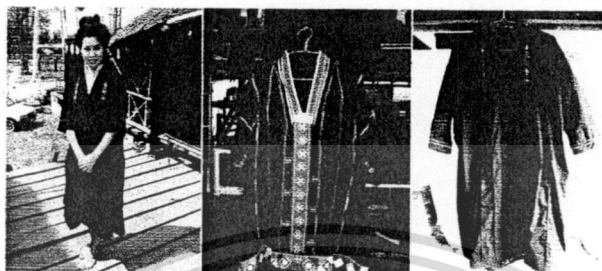
2.2.7.3 เสื้อฮีของผู้ชาย หมายถึง เสื้อยาวหรือเสื้อผี เป็นเสื้อที่ใช้ได้ทั้งสองด้าน ด้านที่มีลวดลายมากจะไว้ด้านในเมื่อใส่ไปงานมงคลชาวไทยทรงดำมีความเชื่อว่าลวดลายมากนั้นขโมยมาจากผี จึงต้องปกปิดไว้จะใช้ด้านที่มีลวดลายมากในงานศพ รวมทั้งศพของตัวเองนั้นจะใช้ด้านที่มีลวดลายมากคลุมหีบศพ ชาวไทยทรงดำจะมีเสื้อฮีประจำตัว เพื่อไว้ใช้งานตามวัฒนธรรมประเพณี ลักษณะของเสื้อฮีเป็นเสื้อยาวถึงเข่าผ่าหน้า ที่ขอบคอเสื้อก้อมด้วยผ้าไหมสีต่างๆ และตกแต่งลวดลายการปะผ้า ใต้รักแร้ใช้ผ้าไหมขริบเป็นลวดลายหลากสีตกแต่งด้วยการปะผ้าลวดลายหลากสีและปักลายขอกูดตกแต่งลวดลายการปะผ้าสีที่ชายเสื้อตลอดแนว ตะเข็บทุกตะเข็บใช้ผ้าไหมสีดำหุ้มทับ เสื้อฮีจะมีสีดำหรือสีครามเข้ม สีที่ใช้ตกแต่งลวดลายมีสีแดง สีเหลือง สีเขียว และสีขาว เสื้อฮีใส่กับกางเกงขาวสีดำหรือสีม่วง



ภาพที่ 2.41 ลักษณะเสื้อฮีผู้ชาย

ที่มา: สุพรรณ สมไทย และคณะ.(2549: 50) เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.7.4 เสื้อีผู้หญิง มีความหมายและลักษณะการใช้งานเหมือนเสื้อีผู้ชาย แต่มีความแตกต่างกันตรงรูปแบบเสื้อีของผู้หญิงจะใช้การสวมหัวเวลาใส่ คอวีตัวยาวถึงเข่าไม่มีปก ด้านในจะมีการตกแต่งลวดลายสีหลายสีบนตะเข็บทุกตะเข็บใช้วิธีการปะผ้าและปะลวดลายบน ด้านหน้าตัวเสื้อีตลอดความยาวของเสื้อีและที่ชายเสื้อี ในการใส่เสื้อีจะใส่กับผ้าชั้นลายแดงโม



ภาพที่ 2.42 ลักษณะเสื้อีผู้หญิง

ที่มา: สุพรรณ สมไทย และคณะ.(2549: 50)

2.2.7.5 เสื้อีโตหรือเสื้อีโทผู้ชาย เป็นเสื้อีลำลองมีขนาดใหญ่ใส่ไปงานที่ไม่มีพิธีการมาก ลักษณะของเสื้อีโตเป็นผ้าฝ้ายสีครามเข้มหรือสีดำ คอตั้งแขนยาวทรงกระบอก ผ้าหน้าตลอด ติดกระดุมเงิน 10 - 19 เม็ด ลักษณะการใช้งานคล้ายๆ กับเสื้อีก้อม

2.2.7.6 เสื้อีตัก คำว่า ตัก หมายถึง ตกใจหรือใจหาย เป็นเสื้อีที่ทำจากผ้าดิบตัดเย็บไม่ประณีต คอวี ไม่มีแขน ไม่มีลวดลาย ผู้ชายและผู้หญิงใช้เสื้อีตักแบบเดียวกันสำหรับใช้ในงานศพ เพื่อแสดงให้เห็นว่าเป็นญาติสายโลหิตเดียวกัน



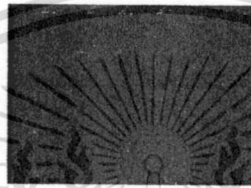
ภาพที่ 2.43 เสื้อีตัก

ที่มา: สุพรรณ สมไทย และคณะ.(2549: 51)

2.2.7.7 ผ้าเปียว หรือผ้าพันศิริษะ ชาวไทยทรงดำจะใช้ผ้าเปียวพันศิริษะแทนหมวก เป็นผ้าฝ้ายหรือผ้าไหมสีครามเข้มหรือสีดำ เป็นสัญลักษณ์ของการมีเจ้าของและคนชรา ในเอกราชงานฝ้ายหญิงจะเตรียมผ้าเปียวไว้เป็นผ้าไหว้ให้แก่แม่สามี คนสูงอายุนั่งห่มผ้าเปียวอยู่กับไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บ้านหรือไปวัดโดยห่มแบบสไบ เมื่อเสียชีวิตลงก็ต้องห่มผ้าเปียวเพื่อให้รู้ว่าเป็นคนตระกูลเดียวกัน ในสมัยก่อนมีการทำผ้าเปียว 4 ชนิด คือ ผ้าเปียวเบาะหรือเปียวดอก เป็นการปักลายดอกที่ชายผ้า เปียวทั้ง 2 ข้าง ลายขดวงกลมสลัสีไหมตรงกลางเป็นลายดอกแปด (เบาะแปด) แล้วจึงเย็บลายขดวงออกมา 8 แฉก เรียกว่า ขดวงหวาย

ผ้าเปียวดอกผักแว่น เป็นการเย็บดอกรอบสี่เหลี่ยมต่อกันยาวเกือบตลอดผืน มีรูปห้อยตรงริมชายผ้า สีไหมที่ปักจะใช้ 2 สี คือ สีขาวธรรมชาติของไหม และสีแดงเลือดหมู ผ้าเปียวชนิดนี้เหมือนผ้าเปียวในเมืองแฉง (เทียนเทียนฟู) มากที่สุด และดอกผักแว่นเป็นสัญลักษณ์ของไทยทรงดำ ผ้าเปียวชนิดนี้ทำกันมากที่สุดที่ ตำบลคอนมะนาว จังหวัดสุพรรณบุรี



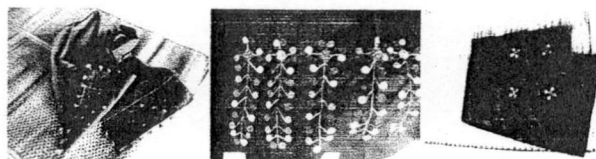
ภาพที่ 2.44 ผ้าเปียวดอกผักแว่น

ที่มา: สุพรรณ สมไทย และคณะ.(2549: 52)

ผ้าเปียวขาบัว (ขาบัว) คำว่า “บัว” หมายถึง พวงหรือรับ เริ่มลายจากมุมผ้าแบ่งเป็นส่วนๆ แล้วจึงทำเป็นดอกเดือนขึ้นขึ้นไปเป็นรูปตามเหลี่ยมจนเกิดลวดลายต่างๆ โดยใช้ไหมสีแดง สีขาว สีเขียว สีเหลือง ผ้าแบบนี้พบได้ที่ ตำบลหนองปรุง จังหวัดเพชรบุรี

ผ้าเปียวสายรุ้ง เป็นการปักขึ้นด้านบนชายผ้าให้เป็นเส้นตรงหลายๆ เส้น โดยปักแบบคู่ตรงข้ามให้มีขนาดเท่ากัน นำเม็ดยาซึ่งเกิดจากการปักไหมสีกล้ายดอกแปดเย็บติดหัวท้ายด้านละ 8 ลูก ด้านข้างด้านละ 4 ลูก เป็นการถ่วงน้ำหนักชายผ้า ผ้าเปียวแบบนี้พบได้ที่ ตำบลหนองปรุง จังหวัดเพชรบุรี

ผ้าเปียว มีการพัฒนาลวดลายให้มีรูปแบบหลากหลาย ถูกใจผู้ซื้อ จึงมีการสอนออกแบบลายและวิธีการทำ ที่กลุ่มไทยทรงดำ ตำบลคอนมะนาว จังหวัดสุพรรณบุรี

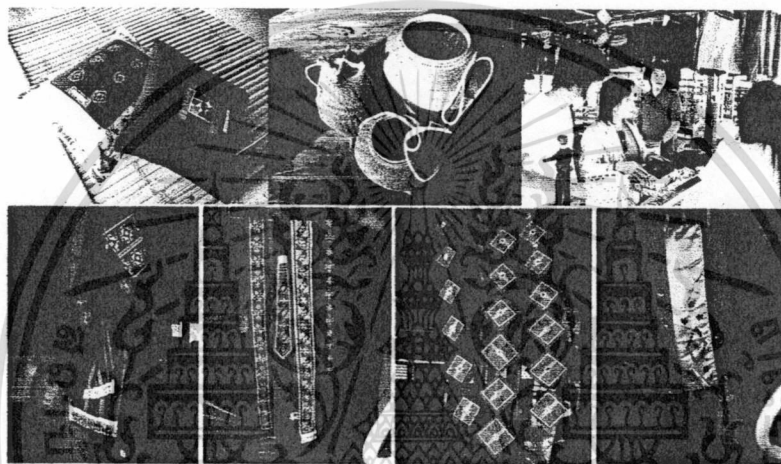


ภาพที่ 2.45 ผ้าเปียวลวดลายปัจจุบัน

ที่มา: สุพรรณ สมไทย และคณะ.(2549: 53)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกของไทยทรงคำ ส่วนใหญ่จะเป็นประเภทสิ่งทอและเครื่องจักสาน โดยใช้วัฒนธรรมเดิมที่สืบทอดกันมาพัฒนาลวดลายและรูปแบบให้ทันสมัยเข้ากับภาวะสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจสังคมในยุคปัจจุบัน รูปแบบสิ่งทอ จะผลิตออกมาเป็นเสื้อผ้าที่สื่อถึงวัฒนธรรมเดิม เช่น เสื้อฮี เสื้อก้อม ผ้าซิ่นลายแตงโม ผ้าเป็ยว กระเป๋าคาดเอว กระคุมเครื่องประดับ เป็นต้น ส่วนข้าวของเครื่องใช้แต่ละกลุ่มได้พัฒนารูปแบบมากขึ้นเพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่แพร่หลายในกลุ่มวัยรุ่นเพิ่มมากขึ้น เช่น กระเป๋าใบเล็กใส่ของอนอกประสงค์ กระเป๋าใส่มือถือ ผ้าแขวนตกแต่งบ้าน หมอน ยาม โมบาย ลูกช่่วง ฯลฯ ส่วนเครื่องจักสาน เช่น กะเหล็บ ขะมุก เป็นต้น



ภาพที่ 2.46 ผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกในปัจจุบัน

ที่มา: สุพรรณ สมไทย และคณะ.(2549: 56)

2.3 ความรู้เกี่ยวกับหัตถกรรม

หัตถกรรม ถือเป็นการเริ่มต้นของมนุษย์ในการใช้ฝีมือ ภูมิปัญญา และความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างสรรค์งานหัตถกรรมไทยให้มีความเหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอย และสภาพการดำรงชีวิต โดยการถ่ายทอดความรู้กันภายในครอบครัว จากบรรพบุรุษโดยตรง ที่มีกระบวนการผลิตที่เรียบง่าย นำวัสดุจากท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

หัตถกรรมพื้นบ้านที่ได้ศึกษานี้ หมายถึง งานหัตถกรรมที่ผลิตโดยชาวบ้าน หรือช่างผู้ผลิตในท้องถิ่นชนบท ที่มีรูป ลักษณะ และเอกลักษณ์เป็นไปตามกำหนดในท้องถิ่นแต่ละท้องถิ่นนั้น โดยยึดหลักในการใช้วัสดุในท้องถิ่นของตนเองเป็นส่วนใหญ่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การผลิตหัตถกรรมส่วนใหญ่ มุ่งเน้นประโยชน์ใช้สอยในการดำรงชีวิตตามสภาพแวดล้อมเป็นหลัก โดยมีความสอดคล้องกับรสนิยมของการดำเนินชีวิตของกลุ่มชนเชื้อสายดั้งเดิม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี การตั้งถิ่นฐาน และอุปนิสัยของคนในท้องถิ่นนั้นๆ

สินค้าหัตถกรรม หมายถึง สิ่งที่ต้องการใช้ฝีมือในการประดิษฐ์ และมีความงามด้านศิลปะแฝงอยู่ โดยอาจใช้เครื่องจัก เครื่องมือ เครื่องทุ่นแรง ช่วยในการผลิตด้วยก็ได้

2.3.1 ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านประเภทต่างๆ

ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านของไทยนั้น สามารถแบ่งออกเป็นประเภทต่างๆ ได้หลายลักษณะ เช่น แบ่งตามลักษณะการใช้สอย ก็แบ่งได้เป็น ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านประเภทเครื่องใช้ในครัวเรือน ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านสำหรับดักจับสัตว์ ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านสำหรับใช้ในการประกอบอาชีพ นอกจากนี้ยังอาจจะแบ่งประเภทตามวัสดุที่นำมาใช้ทำศิลปหัตถกรรม ได้แก่ ศิลปหัตถกรรมไม้ ศิลปหัตถกรรมดินเผา เป็นต้น แต่ในที่นี้จะแบ่งตามกรรมวิธีการสร้างและการผลิต ซึ่งแบ่งได้ 10 ประเภท ดังนี้

2.3.1.1 เครื่องเคลือบดินเผา (Ceramics)

ได้แก่ ภาชนะเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน ทั้งที่เป็นดินเผาธรรมดา และดินเผาที่เคลือบด้วยน้ำเคลือบชนิดต่างๆ ซึ่งมีอยู่เกือบทุกภาคของประเทศ มีกรรมวิธีการผลิต และมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นที่แตกต่างกันไปตามความนิยมของแต่ละถิ่น เช่น การปั้นโอ่ง อ่าง กระถางเคลือบลายมังกรของจังหวัดราชบุรี เครื่องปั้นดินเผาด่านเกวียน อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา เครื่องปั้นดินเผาสทิงหม้อ อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา และเครื่องปั้นดินเผาของจังหวัดเชียงใหม่ เป็นต้น ภาชนะเครื่องปั้นดินเผาที่ทำกันในท้องถิ่นต่างๆ มีทั้งที่เป็นเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น โอ่ง อ่าง กระถาง จาน ถ้วยโถโอชาม ไห กระปุก ครก น้ำตั้น ฯลฯ เครื่องประดับตกแต่งอาคารบ้านเรือน เช่น กระเบื้อง ลูกกรง ตลอดจนเครื่องประดับต่างๆ เป็นต้น

2.3.1.2 การทอผ้าและการเย็บปักถักร้อย (Textile & Embroidery)

ได้แก่ การทอผ้าในท้องถิ่นต่างๆ ทั้งการทอผ้าไหม การทอผ้าฝ้าย และการทอผ้าชนิดอื่นๆ เช่น การทอผ้าไหมของภาคเหนือและภาคอีสาน การทอผ้าเกาะยอของจังหวัดสงขลา การทอผ้าพุมเรียง อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นต้น รวมถึงการเย็บ ปัก ถักร้อย เพื่อการตกแต่งด้วย เช่น การทอยกดอก การทอจก และการประดับตกแต่งด้วยลูกปัด และกระจกไปจนถึงการทอธง หรือตุ้มของภาคเหนือ และภาคอีสาน สำหรับใช้ในงานเทศกาลต่างๆ ด้วย

2.3.1.3 การแกะสลัก (Carving)

ได้แก่ การแกะสลักเพื่อใช้เป็นเครื่องมือเครื่องใช้ด้วยวัสดุต่างๆ เช่น การทำครกหินที่อ่างศิลา จังหวัดชลบุรี การแกะสลักไม้สำหรับทำเครื่องเรือน เครื่องตกแต่งอาคารของภาคเหนือ การ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แกะสลักไม้เป็นรูปเคารพของภาคอีสาน การแกะสลักตัวหนังสือของภาคใต้ และการแกะงาช้างที่อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ ไปจนถึงการแกะเขาสัตว์ กระดุกสัตว์

2.3.1.4 หัตถกรรมโลหะ (Metal Works)

ได้แก่ งานหัตถกรรมโลหะชนิดต่างๆ ตั้งแต่การทำเครื่องมือเครื่องใช้ด้วยเหล็ก เช่น จอบ เสียม มีด พร้า อาวุธ การปั้นหล่อรูปเคารพ และเครื่องมือเครื่องใช้ด้วยทองเหลือง ทองแดง สำริด ตะกั่ว รวมถึงการทำเครื่องประดับตกแต่งด้วยเงิน ทอง เป็นต้น การทำหัตถกรรมโลหะในปัจจุบันยังมีทำอยู่ทั่วไป เช่น การทำมีดอรัญญิก ของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา การทำบาตรที่บ้านบาตร กรุงเทพฯ การทำมีด จอบ เสียม ที่บ้านหนองบัวแดง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด การทำเครื่องเงิน – ทอง ของจังหวัดเชียงใหม่ และการทำเครื่องถมของจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นต้น

2.3.1.5 เครื่องจักสาน (Basketry Mats)

ได้แก่ หัตถกรรมพื้นบ้านที่ทำขึ้นด้วยวิธีการจักสาน โดยใช้วัสดุธรรมชาติชนิดต่างๆ เช่น ไม้ไผ่ หวาย กระจูด ใบลำเจียก ใบเตย ย่านลิเภา ฯลฯ เครื่องจักสานเป็นหัตถกรรมพื้นบ้านที่ยังมีทำกันแพร่หลายทั่วทุกภาค และนิยมใช้กันอย่างกว้างขวาง แหล่งผลิตเครื่องจักสานที่สำคัญมีกระจัดกระจายอยู่ทั่วทุกภาค พืชที่นำขึ้นเพื่อซื้อขายแลกเปลี่ยนเฉพาะฤดูที่ว่างเว้นจากการทำไร่ ทำนา และที่ทำเป็นอาชีพ หลักตลอดปีก็มี เช่น เครื่องจักสานภาคกลาง ที่ทำกันอยู่ในหลายจังหวัด ส่วนภาคใต้ก็มีทำกันอยู่หลายจังหวัดเช่นกัน เช่น การสานเสื่อกระจูดที่อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง การสานเสื่อปาหนัน หรือเสื่อลำเจียกของจังหวัดปัตตานี และกระบี่ เป็นต้น

2.3.1.6 การก่อสร้าง (Architectures)

ได้แก่ งานสถาปัตยกรรมพื้นบ้านทั่วไป ตั้งแต่การสร้างอาคารบ้านเรือน และการก่อสร้างเพิงพักชั่วคราว และการก่อสร้างอาคารที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนา งานประเภทนี้จะมีรูปแบบแตกต่างกันไปตามความนิยมของท้องถิ่น เช่น เรือนเครื่องสับ หรือเรือนไทยของภาคกลาง เรือนกาแลของภาคเหนือ เรือนเสาลอยของภาคใต้ และเรือนพื้นบ้านของภาคอีสาน เป็นต้น นอกจากนี้ก็มีที่พักอาศัยชั่วคราวอีกหลายชนิดที่สร้างขึ้นตามความนิยมของท้องถิ่น เช่น เพิง กระจับปี่ กระท่อม ห้างนา ของภาคเหนือ เถียงไร่เถียงนาของภาคอีสาน และหน้าของภาคใต้ เป็นต้น

นอกจากนี้ ก็มีอาคารสิ่งก่อสร้างที่สร้างขึ้นเนื่องด้วยพุทธศาสนา เช่น ศาลาการเปรียญ โบสถ์ วิหาร และสถูปเจดีย์ เป็นต้น

2.3.1.7 การเขียน (Painting & Drawing)

ได้แก่ งานจิตรกรรม หรือภาพเขียนระบายสี และภาพลายเส้น งานประเภทนี้มักจะเกี่ยวข้องกับพุทธศาสนาเป็นส่วนมาก ภาพจิตรกรรมที่แสดงเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นแสดงให้เห็นลักษณะของฝีมือช่างพื้นบ้านเด่นชัด เช่น ภาพจิตรกรรมฝาผนังบ้านล้านนาบางแห่ง และการเขียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

งานแผ่นภาพในงานเทศกาลต่างๆ การตกแต่งเครื่องมือเครื่องใช้ของชาวชนบท เช่น การตกแต่งเรือกอและของภาคใต้ การตกแต่งเกวียนหรือกระทะของภาคเหนือ เป็นต้น

2.3.1.8 การปั้นรูปและลวดลายประดับ (Sculpture & Decorating motive)

ได้แก่ งานประติมากรรมทั้งหลาย เช่น การปั้นตุ๊กตาต่างๆ เช่น ตุ๊กตาเสียบบาล ตุ๊กตาชาวบ้าน รวมถึงปั้นลวดลาย ประดับอาคารสิ่งก่อสร้างต่างๆ งานประติมากรรมประเภทนี้ มักเกี่ยวเนื่องอยู่กับพุทธศาสนาเป็นส่วนใหญ่ เช่น ลวดลายปูนปั้นประดับโบสถ์ วิหารต่างๆ เป็นต้น

2.3.1.9 การทำเครื่องกระดาษ (Paper mache)

ได้แก่ การทำกระดาษพื้นบ้าน เช่น การทำกระดาษสาของภาคเหนือ การทำกระดาษข่อยของภาคกลาง และการทำกระดาษสำหรับใช้ตกแต่งในงานเทศกาล หรืองานนักขัตฤกษ์ต่างๆ แต่เดิมทำแพร่หลาย มักตัดเป็นริ้วธงและรูปวงมาลัย พวงมโหตร รวมไปถึงการทำร่ม ทำวาว การทำหัวโขน และหน้ากากต่างๆ ด้วยการทำเครื่องกระดาษสำหรับตกแต่งนี้สมัยโบราณมีทำกันแพร่หลาย แต่ในปัจจุบันไม่นิยม จะมีบ้างก็ตามชุมชนที่ห่างไกลความเจริญเท่านั้น

2.3.1.10 ประเภทเบ็ดเตล็ด

ได้แก่ งานหัตถกรรมพื้นบ้านที่ไม่อาจจัดเข้าเป็นประเภทใดได้แน่นอนอน มีอยู่หลายชนิด เช่น การจัดดอกไม้ การแกะสลักผลไม้ การแทงหยวก การทำหุ่นกระดาษ เครื่องเงิน การทำเครื่องดนตรี การทำลูกปัด และเครื่องประดับกายอื่นๆ นอกจากนี้ก็มีพวกยานพาหนะ เช่น เรือเกวียน ล้อเลื่อน กระทะ เป็นต้น

การจัดประเภทหรือกลุ่มของงานหัตถกรรมพื้นบ้านทั้ง 10 ประเภทดังกล่าว เป็นการจัดเพื่อความสะดวกในการศึกษา เพื่อให้มองเห็นแนวทางและวิวัฒนาการของงานแต่ละประเภทอย่างกว้างๆ ไม่ตายตัว อาจจะแยกเป็นกลุ่ม หรือเป็นประเภทอื่นๆ ให้ละเอียดออกไปได้อีกก็ได้แล้วแต่แนวทางของการศึกษาของแต่ละคน แต่ที่สำคัญควรจะแยกหัตถกรรมพื้นบ้านออกจากศิลปะชั้นสูงหรือจิตรศิลป์ ซึ่งมีเอกลักษณ์และลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกัน เพราะ ถ้าไม่แยกออกอาจจะทำให้เกิดความสับสนได้ ลักษณะศิลปะหัตถกรรมพื้นบ้านแต่ละประเภทนั้นมักจะทำขึ้นเพื่อประโยชน์ใช้สอยของประชาชนแต่ละท้องถิ่นเป็นสำคัญ มีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของกลุ่มชนในแต่ละท้องถิ่นโดยตรง หรืออาจทำขึ้นเพื่อซื้อขายแลกเปลี่ยนกับปัจจัยในการดำรงชีวิตอื่นๆ ที่มาจากต่างถิ่น ซึ่งบางประเภทได้พัฒนาเป็นอุตสาหกรรมในครัวเรือนไปก็มี ดังนั้นประเภทของหัตถกรรมพื้นบ้านดังกล่าวมักจะผลิตด้วยฝีมือช่างในแต่ละท้องถิ่นที่ยังไม่ได้รับการพัฒนาจนเป็นงานกิ่งอุตสาหกรรม หรือมีการทำอย่างมีระบบจนดูเป็นอุตสาหกรรมไปแล้วเป็นจำนวนไม่น้อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4 วัสดุอุปกรณ์และกรรมวิธีการผลิต

2.4.1 ฝ้าย

ฝ้ายเริ่มปลูกมากและใช้เป็นใยผ้าในประเทศอินเดียเกือบ 5,000 ปีมาแล้ว อินเดียรู้จักย้อมผ้าฝ้ายด้วยฝาดให้สวยงาม เมื่อพระเจ้าอเล็กซานเดอร์มหาราชมีชัยชนะอินเดียผ้าฝ้ายจึงแพร่หลายเข้าไปในกรีก และประเทศอื่นๆ ในยุโรป เกือบทุกประเทศรู้จักผ้าฝ้ายของอินเดียแต่ไม่ได้ปลูกฝ้ายขึ้นใช้เอง จนถึงสมัยโมฮัมเหม็ดจึงเริ่มปลูกฝ้ายในยุโรป คนไทยใช้ผ้าฝ้ายเป็นเครื่องนุ่งห่มมาช้านาน และเชื่อได้ว่าปลูกฝ้ายทอผ้ากันในสมัยสุโขทัยตอนต้น เรามีพันธุ์ฝ้ายที่ให้ใยอย่างดี จนสามารถเป็นสินค้าส่งออกได้ พันธุ์ฝ้ายไทยที่นำมาปลูกในรัฐหลุยส์เซียน่า สหรัฐอเมริกาเมื่อ พ.ศ. 2301 ปรากฏว่ามีใยสีขาวมาก เป็นที่รู้จักกันในสมัยนั้นว่า ฝ้ายไทยมีคุณภาพดีแต่ใยค่อนข้างหยาบ ประเทศอังกฤษเริ่มใช้ฝ้ายเป็นครั้งแรกประมาณ พ.ศ. 1893 – 1943 ใช้ทอปนกับขนสัตว์ทำให้ผ้าขนสัตว์มีราคาถูกลง ท้าความสะอาดง่ายขึ้น ใน พ.ศ. 2184 อังกฤษจึงเริ่มอุตสาหกรรมฝ้ายแต่ยังส่งใยจากต่างประเทศ

ระหว่างพุทธศตวรรษที่ 23 การผลิตฝ้ายทำด้วยมือเกือบทั้งสิ้น ตั้งแต่ใช้มือดึงออกจากเมล็ด ทำยากและช้ามาก ในวันหนึ่งคนหนึ่งจะดึงใยได้อย่างมากเพียง 900 กรัม ปั่นด้วยมือและทอมือ จนถึง พ.ศ. 2303 – 2342 จึงได้มีผู้คิดค้นเครื่องจักรปั่นด้วยและทอสำเร็จ การผลิตผ้าฝ้ายจึงเจริญก้าวหน้าเป็นลำดับจนถึงทุกวันนี้

2.4.1.1 การเก็บฝ้าย

เมื่อเห็นฝ้ายแตกสมอ และมีปุยฝ้ายที่โตเต็มที่แล้ว ก็จะเริ่มมีการเก็บฝ้ายที่แตกสมอ เนื่องจากจะเก็บง่ายกว่าสมอที่ยังแตกไม่เต็มที่ โดยจะเลือกเก็บแต่ปุยที่สะอาดเท่านั้น ระวางอย่าให้มีเศษใบไม้แห้งติดปนมาด้วย วิธีการเก็บ คือ ดึงเอาเฉพาะปุยฝ้ายออกจากกลีบสมอ ใส่ถุงผ้าหรือกระสอบ หากมีปุยฝ้ายที่สกปรกและปุยสมอที่แตกไม่เต็มที่ ควรแยกเก็บต่างหากไม่ควรรวมกับฝ้ายดี ข้อควรระวัง คือ การเก็บฝ้ายที่ยังมีน้ำค้างอยู่บนใบจะทำให้ฝ้ายที่เก็บขึ้นรา หากจำเป็นต้องเก็บฝ้ายที่ยังเปียกก็ควรผึ่งแดดให้แห้ง ปุยฝ้ายที่แห้งสนิทจะฟูขึ้น สะดวกในการแยกเมล็ดฝ้ายออกจากปุย โดยใช้เครื่องมือที่เรียกว่า “อ้วฝ้าย”

2.4.1.2 การเตรียมเส้นใย

อ้วฝ้าย ใช้เครื่องอ้วฝ้ายเพื่อเอาเมล็ดออก แล้วจึงเอาไปตี หรือ “ถาบฝ้าย”

ถาบฝ้าย (ตีฝ้าย) เครื่องถาบฝ้ายจะทำให้ฝ้ายฟูๆ แล้วนำไปเข้าเครื่องม้วนฝ้าย

ม้วนฝ้าย ม้วนเข้าเครื่องม้วนฝ้าย ภาษาชาวไทยทรงดำ เรียกว่า “ล้อฝ้าย” ก่อนจะนำไปปั่น

ปั่นฝ้าย เป็นการปั่นให้เป็นเส้น บางทีเรียกว่า ไนฝ้าย

เปียฝ้าย เป็นการทำให้เป็นเจ็ด เป็นใจ ก่อนนำไปย้อมหรือทอ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4.1.3 คุณสมบัติของใยฝ้าย

“ฝ้าย” เป็นภาษาไทยแต่ตั้งขึ้นเมื่อไร ไม่ปรากฏ คำรากความรู้เรื่องผ้าภาษาอังกฤษเรียกฝ้ายไทยว่า Tonfaa คำภาษาอังกฤษเรียก Cotton มาจากภาษาอาระบิกว่า Katan แต่ละประเทศมีคำเรียกของตนโดยเฉพาะ เป็นหลักฐานแสดงว่า ฝ้ายเป็นที่รู้จักทั่วโลกมานานแล้ว ประเทศใกล้เคียงกัน ก็เรียกชื่อคล้ายๆ กัน

2.4.1.4 ประโยชน์ของผ้าฝ้าย

ผ้าฝ้ายใช้ประโยชน์ได้กว้างขวางมาก ราคาไม่แพง ใช้เป็นเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มได้ทุกชนิด นอกจากนี้ยังเป็นผ้าที่ใช้ในบ้าน ผ้าที่ตกแต่งในบ้าน และสามารถใช้ในโรงงานอุตสาหกรรมได้อย่างดีอีกด้วย ทั้งนี้เนื่องจากผ้าฝ้ายมีคุณสมบัติหลายประการ เช่น สวมใส่สบายไม่ร้อน ซักรีดง่าย ดูดซึมน้ำและความชื้นได้ดี นอกจากนี้ยังย้อมสีง่ายไม่ตก ผ้าฝ้ายทนความร้อนได้ดี และระบายความร้อนได้ดีอีกด้วย

2.4.1.5 สีและการย้อม

ใช้สีธรรมชาติ ใช้ต้นคราม ภาษาชาวไทยทรงดำเรียก “กอจ้าม” ซึ่งปลูกเอง ปลูกก่อนฝนหรือช่วงฝนตก โดยปลูกอยู่รอบบ้าน ตามป่าตามเขาก็มียั้งเอง ที่ปลูกเองใช้เมล็ดพันธุ์ และใช้ต้นสดในการย้อม

2.4.1.6 วิธีการทำสีย้อม

ใช้ต้นครามทั้งต้นและราก แช่น้ำให้ท่วมใบ 1 คืน เช่น แช่ตอนบ่าย เช้าก็เอาออกได้โดยรอให้ใบเน่าเสียก่อน โดยปกติจะเอาต้นครามออกเวลาเดียวกับที่แช่พอดิ หรือคว่ำใบครามยุบแล้วหรือยัง จากนั้นเอาปูนแดงละลายในน้ำคราม ก่อนใส่ปูนน้ำครามจะเป็นสีแดงอ่อน แต่เมื่อนำปูนใส่จะทำให้เกิด “น้ำอ้อม” ซึ่งเป็นสีคราม ขณะเอาปูนใส่ต้องกระแทก (ภาษาไทยเรียกกะซั้วะ) ด้วยไม้กะซั้วะ จนกระทั่งน้ำอ้อมเป็นฟองแล้วกวาดไปจนฟองยุบ จากนั้นจึงปล่อยทิ้งไว้จนตกตะกอน รินน้ำใสๆ เหลือไว้แต่ น้ำขุ่นๆ สีครามเก็บไว้ย้อมได้นานเป็นปี แต่ต้องคอยเติมน้ำไม่ให้แห้ง เรียกว่า “แจจ้ามในอู” (แจครามในอู) สักส่วนที่ใช้ คือ คราม 1 ปีบ น้ำท่วมคราม ปูนแดงเท่าลูกมะขวิด การแช่หากแช่ไม่พอดิเวลา จะแข็งหรือน้อม คือ เสีย ใช้ไม่ได้ น้ำครามที่ตีฟองที่เกิดจะเป็นสีม่วงน้ำเงินเรืองแสง ปูนถ้าใส่น้อยน้ำครามจะเนาใช้ไม่ได้ ใส่มากไม่มีอะไร

2.4.1.7 การย้อม

เตรียมน้ำหลัง โดยใช้ขี้เถ้าหมัก ใส่ครุที่ร้ว เหยียบให้แน่น เอาใส่น้ำให้หยด เอากะละมังรองไว้ เรียกว่า น้ำหลัง เอาน้ำครามที่หมักได้ (สับน้ำอ้อม) 1 ปีบ ใส่น้ำหลัง 1 แก้ว น้ำอ้อม (ที่ขึ้นอยู่กับข้างล่าง) 1 แก้วมาผสมให้เข้ากัน ทิ้งไว้ 5-6 วัน คว่ำสีที่ได้ออกสีเขียวเหลืองหรือสีเรืองแสง ทดสอบสีโดยดูที่มือ ถ้าติดสีทั้งหน้ามือและหลังมือ แสดงว่าน้ำอ้อมนั้นใช้ได้ ถ้าติดแต่หลังมือแสดงว่าเต็มเกินไป วิธีแก้คือ ใส่น้ำตาลทราย น้ำตาลโตนด ข้าวหมาก หรืออ้อย อย่างใดอย่าง

หนึ่ง ซึ่งจะทำให้เป็นตัวย้อมครามติดทนง ในบางกรณีอาจทดสอบโดยการเติมน้ำหลังหรือปูนก็ได้ ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แต่ถ้าเดิมแล้วไม่คิดแสดงว่าน้ำครามหรือน้ำนิลนั้นต้องกินน้ำตาล หรือข้าวหมาก หรืออ้อย สำหรับอ้อยจะใช้วิธีปอกเปลือกทุบให้นุ่ม แล้วนำไปแช่น้ำนิล เอาผ้า ปอ หรือด้ายขย่ำลงไป ด้วยมือครั้งแรกนาน 30 นาที แล้วนำมาบีบน้ำ หรือกระตุกๆ ตากพอหมาด จากนั้นนำไปซักและตากแห้ง ถ้ายังไม่ได้ที่ก็ย้อมจนเป็นสีนิล วิธีย้อมแบบนี้เรียกว่าย้อมเย็น

2.4.1.8 อุปกรณ์ในการย้อม

ใช้อุชัน หรือกระบวยสำหรับตวงน้ำนิล ปีบ ไม้กระช้ำ ครุ สภาพปัจจุบัน ครามมักไม่ค่อยมีผู้ปลูก ที่ปลูกไว้ก็ไม่ค่อยพอ จึงนิยมซื้อ โดยไปซื้อที่หาดเจ้าสำราญ ชะอำ หัวหิน ที่ชาวบ้านไปหาไว้ โดยซื้อเป็นต้น กิโลละ 2 บาท น้ำครา 1 ปีบ (20 ลิตร) ต้องใช้คราม 80-100 กิโลกรัม

2.4.1.9 ข้อดีข้อเสียของการย้อม

ผลดีของการใช้สีธรรมชาติ คือ สมัยก่อนที่ทำอยู่นั้นเป็นวัสดุที่หาง่าย และไม่ต้องลงทุนสูง ใช้ย้อมเครื่องนุ่งห่ม ที่นอน หมอน มุ้ง สีนิลของชาวไทยทรงดำไม่นิยมย้อมด้วยสีสังเคราะห์ แต่สีย้อมจากธรรมชาติมักเกิดการติดได้ง่าย

2.4.2 การทอ

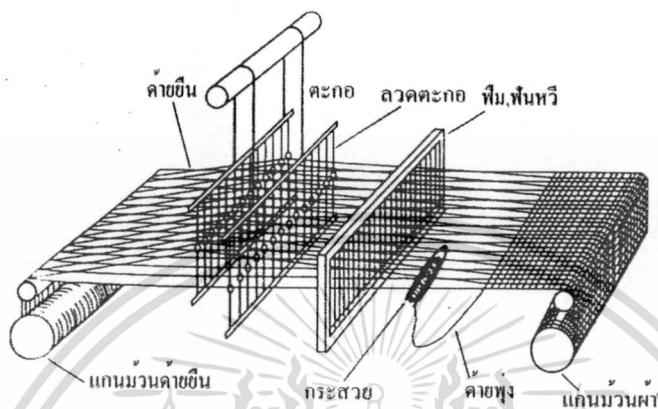
ประวัติการผลิตผ้าโดยวิธีการทอเริ่มต้นมาจากการสาน เพราะมีหลักฐานว่ามนุษย์รู้จักหาต้นพืชที่อ่อนและยาว เช่น หวาย กก หญ้า มาสานขัดกันเป็นวัตถุสำหรับใช้ใส่ของตั้งแต่สมัยหิน ต้นพืชเหล่านี้ค่อนข้างยาว จึงสามารถสานได้โดยไม่ต้องมีการต่อและเข้าเกลียวเมื่อความจำเป็นบังคับ มนุษย์พยายามหาวิธีต่อต้นพืชเหล่านี้จนพบวิธีการให้เกลียว เพื่อเพิ่มความแข็งแรงและต่อต้นพืชที่ใช้ให้เป็นเส้นยาว พร้อมกับรู้จักวิธีการทออย่างง่าย ๆ โดยใช้เส้นด้ายผูกกับกิ่งไม้ แล้วใช้หินถ่วงน้ำหนักให้เส้นด้ายตึง ต่อมาพัฒนาเปลี่ยนเป็นผูกในระหว่างไม้ทั้งสองอันตั้งให้ตั้ง

จากความจำเป็นที่มนุษย์ต้องใช้เสื้อผ้าที่มีมากขึ้นตามความเจริญของอารยธรรมทำให้ต้องพัฒนาแก้ไขเครื่องทอให้ทำงานได้ง่าย และทอได้เร็วยิ่งขึ้น ที่มีหลักฐานปรากฏแน่ชัดก็คือ ในสเปน สมัยพุทธศตวรรษที่ 14 ได้เปลี่ยนเครื่องทอนอนราบกับพื้นเป็นแบบตั้ง รู้จักม้วนด้ายเข้าไว้ในไม้ ซึ่งกลิ้งกลมเป็นหลอดด้ายยืน ทำให้ทอผ้าได้ยาวมากขึ้น นอกจากนี้ในพุทธศตวรรษที่ 18 ชาวจีนใช้เครื่องทอแบบมีตะกอกแบ่งเส้นด้ายยืนออกเป็น 2 หมู่ การแยกหมูด้ายยืนบังคับด้วยเท้านับเป็นต้นแบบเครื่องทอที่แท้จริง ราวพุทธศตวรรษที่ 19 มีชาวฝรั่งเศสทำการดัดแปลงเครื่องทอให้ทอได้ประณีตขึ้น และทอได้รวดเร็วกว่าเครื่องทอแบบเดิมมาก แต่การทำงานทั้งหมดยังใช้แรงคน ในปี พ.ศ. 2276 ชาวอังกฤษได้ประดิษฐ์ที่กระตุกขึ้น ถือได้ว่าเป็นการปฏิวัติการทอผ้าครั้งสำคัญครั้งหนึ่ง เพราะเครื่องทอแบบนี้ใช้การกระตุกเชือกส่งกระสวยแทนการส่งด้วยมือ ทำให้ทอผ้าได้เร็วเป็นสองเท่าของเครื่องทอในสมัยนั้น จนทำให้ต้องพัฒนาเครื่องปั่นด้ายขึ้นมารองรับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กระบวนการปั่นด้าย ต่อมาถึง พ.ศ. 2329 จึงได้นำต้นกำไลมาใช้แทนแรงคนและเป็นเครื่องทอผ้าแบบอัตโนมัติสมบูรณ์แบบในราวปี พ.ศ. 2438

ผ้าทอชาวไทยทรงดำ มีทั้งผ้าไหมและฝ้าย แต่เดิมมีการทอด้วยมือ และก็กระตุก ส่วนวิธีอื่นไม่มี มีแต่การปัก อุปกรณ์ประกอบในการทอมีดังนี้



ภาพที่ 2.47 ส่วนประกอบพื้นฐานของเครื่องทอผ้า

ที่มา: นवलแข ปาลีนิช. (2542: 328)

1. ฟืม หรือฟืมหวี สำหรับกระทบเส้นด้ายให้แน่นตามความกว้างของผ้าที่จะทอ
2. ตะกอกสำหรับตั้งลาย ทำลวดลายผ้า
3. กระสวย สำหรับใส่หลอดด้ายพุ่ง ความยาวราว 12.5 นิ้ว ทำด้วยไม้
4. ไม้สะปั่น หรือแกนหมุนผ้า ใช้หมุนผัดเวลาทอ

2.5 ของใช้บนโต๊ะอาหาร

2.5.1 ผ้ารองจาน

มีทั้งผ้า พลาสติก และวัสดุอื่นๆ ที่ทำใช้มีหลายแบบทั้งแบบกลม รี สี่เหลี่ยมผืนผ้า ใช้เฉพาะที่จะใช้สำหรับการจัดโต๊ะที่ไม่เป็นพิธี โดยจัดเป็นที่ๆ (Cover) Place mats ควรจะมีขนาด 18x8 นิ้ว จึงจะจัดวางได้สะดวก ถ้าเล็กกว่านี้จะใช้สำหรับอาหารเช้า

Place mats จะมีขนาดกว้าง 12-14 นิ้ว ยาว 16-18 นิ้ว ในการเลือกซื้อขนาดของโต๊ะว่าต้องการปูกี่ที่ในโต๊ะอาหาร นั่งรับประทานอาหารพร้อมกันกี่คน เพื่อจะได้เลือกขนาด Place mats ได้พอเหมาะ ในการเลือกขนาดของ Place mats ต้องแน่ใจว่าจะวางทุกสิ่งที่ใช้สำหรับหนึ่งคนได้พอดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.5.2 ที่รองแก้ว

ที่รองแก้วกันไม่ให้น้ำซึมน้ำเปียกโต๊ะ ใช้กับเครื่องดื่มประเภทแช่เย็น หรือใส่น้ำแข็ง ทำด้วยกระดาษ หรือวัสดุอื่นๆ เช่น พลาสติก แก้ว ไม้ ผ้า ฯลฯ

2.5.3 ผ้าคาดโต๊ะ หรือผ้าปูโต๊ะ

มักทำจากผ้าหรือวัสดุอื่นๆ ที่มีคุณสมบัติใช้ได้เหมือนผ้า

2.5.4 ผ้าเช็ดปาก หรือผ้ากันเปื้อน

สำหรับอาหารค่ำจะใช้ขนาด 22-24 นิ้ว สำหรับอาหารกลางวันจะใช้ขนาด 15-18 นิ้ว ถ้าขนาดเล็กกว่านี้ใช้กับน้ำชาและพันธุ์

2.5.5 ที่ใส่กระดาษทิชชู

มักทำจากผ้าหรือวัสดุอื่นๆ ที่มีคุณสมบัติใช้ได้เหมือนผ้า

2.5.6 ที่ใส่ช้อน

มักทำจากผ้า ใช้สำหรับใส่ช้อนและส้อม

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.6.1 เอี่ยมพร เนาว่าเย็นผล. (2539) อ่างใน สุพรรณบุรี สมไทย และคณะ. (2549) ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาเรื่องฟ้อนไทยทรงดำ มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะศึกษาถึงรูปแบบวิธีการฟ้อนแบบดั้งเดิม ณ จังหวัดเพชรบุรี พ.ศ. 2536-2338 และเปรียบเทียบการฟ้อนที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบันใน 4 จังหวัดคือ เพชรบุรี ราชบุรี นครปฐม และสุพรรณบุรี โดยการศึกษาจากข้อมูลที่เป็นเอกสารงานวิจัยจากการสัมภาษณ์ การสังเกต และปฏิบัติด้วยตนเอง

ผลจากการวิจัยพบว่า ฟ้อนไทยทรงดำเป็นการฟ้อนตามประเพณีที่ปฏิบัติสืบทอดกันมาโดยชาวไทยทรงดำ ณ จังหวัดเพชรบุรี เป็นเวลากว่า 200 ปี การฟ้อนเป็นส่วนหนึ่งในประเพณีอันคอน ซึ่งเป็นเทศกาลแห่งความสนุกสนานหลังฤดูกาลเก็บเกี่ยว ที่จัดขึ้นในช่วงเดือนห้าและเดือนหกของทุกๆ ปี ช่วงเทศกาลนี้ชาวไทยทรงดำในแต่ละท้องถิ่นจะแต่งกายด้วยชุดพื้นบ้านอันสวยงามเพื่อมาพบปะสังสรรค์กัน ณ ลานช่วง และมีการเล่นที่เรียกว่า อันคอน คือการ โยนลูกคอนให้แก่กันระหว่างหนุ่มสาว ลูกคอนนี้ทำด้วยถั่วฝักยาว ช้างในบรรจุด้วยเมล็ดถั่วหรือเมล็ดมะขามทำพู่ห้อยให้ดูสวยงาม มีเชือกยาวสำหรับจับเหยียงโยนระหว่างที่มีการเล่นคอนจะมีการฟ้อน แอ่วลาว เซ็งล้า แคน และการขับลำ โดยมีแคนเป็นดนตรีประกอบการเล่นสลับกันไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น เมื่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การฟ้อนไทยทรงดำดังกล่าวพบว่ามี 2 แบบคือ การฟ้อนแบบดั้งเดิมและการฟ้อนแบบปัจจุบัน ลักษณะท่าฟ้อนแบบดั้งเดิมนั้นในแต่ละท้องถิ่นจะมีลักษณะเหมือนกัน โดยมีลักษณะเด่นของการเคลื่อนไหวร่างกาย 6 ส่วน คือ 1.การใช้เท้ามี 2 ลักษณะคือ การย่ำเท้าและการก้าวเท้า การก้าวเท้ามี 5 วิธี ได้แก่ ก้าวย่าง ก้าวไขว้ ก้าวลากเท้า ก้าวเขยิบเท้า และก้าวยั้งเท้า 2.การใช้ขามือ 2 ลักษณะคือ การงอขาและการนั่งยองๆ 3.การใช้ลำตัวมี 3 ลักษณะคือ ลำตัวตั้งตรง ลำตัวเอนไปด้านหลัง และลำตัวเอนไปด้านข้าง 4.การใช้มือมี 7 ลักษณะ ได้แก่ ม้วนมือ ซ้อนมือ ไขว้มือ ควางมือ โอบมือ ตักมือ และมือปิดป้อง 5.การใช้แขนมี 2 ลักษณะ ได้แก่ ตั้งวงสูง ตั้งวงต่ำ 6.การใช้สะโพก โดยมีลักษณะเด่นคือ การทรงตัวโดยยื่นย่อเข้าใช้ตัวฟ้อน การนั่งยองๆ ฟ้อนในลักษณะจำกัดคิดสำหรับการฟ้อนจะขึ้นอยู่กับทำนองเพลง 4 เพลง ตามลำดับคือ 1.แคนช้า หรือแคนเดิน 2.แคนเร็ว หรือแคนเล่น 3.แคนแกร หรือแคนกะแล่ 4.แคนเวียง หรือแคนเย็บ แคนเดินเปรียบเสมือนหนุ่มสาวสร้างความคุ้นเคยซึ่งกันและกัน แคนเล่นเปรียบเสมือนหนุ่มเฒ่าโลมและสาวหลบหลีก แคนกะแล่เปรียบเสมือนหนุ่มสาวสมัครสมานในรสรัก แคนเย็บเปรียบเสมือนชายหญิงที่แสดงถึงความสุขสมหวังในความรัก ส่วนการฟ้อนแบบปัจจุบันอาศัยรูปแบบการฟ้อนดั้งเดิมอยู่บ้าง แต่จะประยุกต์ขึ้นใหม่ตามสภาพแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในแต่ละท้องถิ่นของกลุ่มชนไทยทรงดำ

2.6.2 บุญเสริม ดินตะสุวรรณ.(2545) อ่างใน สุพรรณ สมไทย และคณะ.(2549) ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาผ้าและเครื่องนุ่งห่มของชาวไทยทรงดำ ตำบลหนองปรัง อำเภอยาย้อย จังหวัดเพชรบุรี มีจุดประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาประวัติความเป็นมาของผ้าและเครื่องนุ่งห่มชาวไทยทรงดำ (2) ศึกษาความเชื่อ พิธีกรรม ที่เกี่ยวกับผ้าและเครื่องนุ่งห่ม (3) ศึกษาวิเคราะห์รูปแบบ สี ลวดลายผ้า เครื่องนุ่งห่ม และเครื่องใช้ที่ทำด้วยผ้า

ผลการศึกษาพบว่าชาวไทยทรงดำที่อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานในประเทศไทยตั้งแต่สมัยกรุงธนบุรี จนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น การเรียกชื่อกลุ่มชนที่อาศัยอยู่ในเวียดนามและลาวว่า “ไทดำ” หรือ “ผู้ไทดำ” เมื่ออพยพเข้ามาอยู่ในประเทศไทยมีชื่อเรียกว่า “ลาวโซ่ง” หรือ “ไทยทรงดำ” มีการสืบทอดการทอผ้าจาก บรรพบุรุษในสิบสองจุไทย โดยค้นพบหลักฐานผ้าที่ทอด้วยเส้นใยจากฝ้ายและไหมตลอดจนอุปกรณ์ที่ใช้ในการปั่นฝ้ายของชาวไทยทรงดำ ที่ตำบลหนองปรัง อำเภอยาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ว่ามีลักษณะใกล้เคียงกับผ้าที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

ด้านความเชื่อ พิธีกรรม ที่เกี่ยวกับผ้าและเครื่องนุ่งห่ม ชาวไทยทรงดำมีความเชื่อตั้งแต่ขั้นตอนการปลูกหม่อน และอุปกรณ์ทอผ้า โดยมีการทำพิธีกรรมสู่ขวัญต้นหม่อนเพื่อให้ได้ผลผลิตสมความมุ่งหมาย ทั้งยังสร้างอุบายในลักษณะข้อห้าม เพื่อรักษาอุปกรณ์ทอผ้าให้มีความคงทนสำหรับความเชื่อและพิธีกรรมเกี่ยวกับการทำสีข้อมผ้า พบว่าชาวไทยทรงดำใช้สีครามเข้มเป็นสีหลัก ซึ่งแสดงถึงความเศร้าโศก อ้างว้าง เดียวดาย ที่ต้องพลัดพรากจากบ้านเกิดเมืองนอน ส่วนขณะที่ข้อมผ้าต้องมีจิตใจมุ่งมั่นจึงจะข้อมสีได้ดี ด้านความเชื่อและพิธีกรรมเกี่ยวกับลายผ้า เป็น

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศึกษาลักษณะเฉพาะงานหัตถกรรมผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี 2) ศึกษาความต้องการรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมของที่ระลึกจากผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี 3) เพื่อออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมของที่ระลึกจากผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี 4) ศึกษาความคิดเห็นของผู้จำหน่ายและผู้สนใจที่มีต่อผลิตภัณฑ์หัตถกรรมของที่ระลึกจากผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี ที่ออกแบบและพัฒนา

ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย คือ ช่างทอผ้าชาวไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 30 คน ผู้จำหน่ายผลิตภัณฑ์หัตถกรรมของที่ระลึกจากผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 10 คน และผู้สนใจผลิตภัณฑ์ จำนวน 200 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์แบบสอบถาม และแบบประเมินตามขั้นตอนการวิจัย และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยสรุปว่า

1. ลักษณะเฉพาะงานหัตถกรรมผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี

1.1 ช่างทอผ้าส่วนใหญ่เป็นหญิง โดยมีอายุ 25 - 30 ปี ร้อยละ 20 อายุ 36 - 45 ปี ร้อยละ 30 อายุ 46 - 55 ปี และร้อยละ 10 อายุ 36 - 45 มีอายุมากกว่า 55 ปี ร้อยละ 10 โดยมีประสบการณ์ในการทอผ้า น้อยกว่า 5 ปี ร้อยละ 20 มีประสบการณ์ในการทอผ้า 5 - 10 ปี ร้อยละ 73 มีประสบการณ์ในการทอผ้า 5 - 10 ปี และร้อยละ 7 มีประสบการณ์ในการทอผ้ามากกว่า 10 ปี

1.2 ลักษณะเฉพาะของผ้าทอชาวไทยทรงดำ วัสดุส่วนใหญ่เป็นผ้าฝ้าย รองลงมาเป็นไหม มีศิลปะการตกแต่ง 2 ประเภท คือ การปะผ้า และการปักผ้า สีหลักที่ใช้ในการตกแต่งมี 4 สี คือ เขียว ขาว แดง และเหลืองหรือส้ม รูปแบบการทอเป็นผืน มีการย้อมฝ้ายด้วย 2 สีหลัก คือ สีครามและสีดำ ตกแต่งด้วยวัสดุเงินและกระจก

2. ต้องการรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมของที่ระลึกจากผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี ของผู้จำหน่าย

2.1 ผู้จำหน่ายผลิตภัณฑ์หัตถกรรมของที่ระลึกจากผ้าทอชาวไทยทรงดำ มีความต้องการรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมของที่ระลึกในสัดส่วนที่ต่างกันอย่างเห็นได้ชัด โดยมีความต้องการของที่ระลึก ประเภทเครื่องใช้บนโต๊ะอาหารมากที่สุด ร้อยละ 90

2.2 ผู้จำหน่ายผลิตภัณฑ์หัตถกรรมของที่ระลึกจากผ้าทอชาวไทยทรงดำ มีความต้องการผสมผสานผ้าทอชาวไทยทรงดำร่วมกับวัสดุอื่น โดยใช้ร่วมกับโลหะเงินร้อยละ 30 กระจกร้อยละ 60 กระดาษร้อยละ 10

3. ออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมของที่ระลึกจากผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การประเมินรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมของที่ระลึกจากผ้าทอชาวไทยทรงดำ พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน เลือกแบบที่จะนำมาผลิต ได้แก่ รูปแบบที่ 5 ซึ่งโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีลักษณะเหมาะสมทางด้านประโยชน์ใช้สอย ด้านกรรมวิธีการผลิต และด้านการออกแบบ

4. ศึกษาความคิดเห็นของผู้จำหน่ายและผู้สนใจที่มีต่อผลิตภัณฑ์หัตถกรรมของที่ระลึกจากผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี ที่ออกแบบและพัฒนา

พบว่า ผู้จำหน่ายและผู้สนใจมีศึกษาความคิดเห็นต่อผลิตภัณฑ์หัตถกรรมของที่ระลึกจากผ้าทอชาวไทยทรงดำ ที่ออกแบบและพัฒนา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านความสวยงามมีความเห็นอยู่ในระดับมาก ด้านหน้าที่ใช้สอยมีความเห็นอยู่ในระดับมาก ด้านแสดงลักษณะเฉพาะถิ่นมีความเห็นอยู่ในระดับมาก

2.6.5 สุจินันท์ ดาวเดือน. (2546) ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาและพัฒนา-ศิลปหัตถกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพ เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์ หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี กรณีศึกษาประเภทชุมชนโตะอาหาร มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาลักษณะเฉพาะถิ่นของศิลปหัตถกรรมบ้านนาตาโพ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุมชนโตะอาหาร 2) ออกแบบและพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุมชนโตะอาหาร โดยนำผ้าทอพื้นเมืองบ้านนาตาโพมาพัฒนาเข้ากับผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าประเภทชุมชนโตะอาหาร ให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย 3) ศึกษาความพึงพอใจจากผู้ผลิตและผู้ซื้อสินค้า เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี ประเภทชุมชนโตะอาหาร ที่ออกแบบและพัฒนาแล้ว เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ผลิตนำไปใช้ประโยชน์ได้

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ผู้ผลิตที่ทอผ้าขายที่บ้านนาตาโพ จำนวน 30 คน และผู้สนใจผลิตภัณฑ์ผ้าทอ จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ และด้านกรรมวิธีการผลิต (ผลิตภัณฑ์รูปแบบ ก) และ (ผลิตภัณฑ์รูปแบบ ข) ซึ่งผลิตภัณฑ์ชุมชนโตะอาหาร (รูปแบบ ข) เป็นผลิตภัณฑ์ที่ผู้เชี่ยวชาญให้เป็นผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสม และนำผลิตภัณฑ์ชุมชนโตะอาหาร (รูปแบบ ข) มาหาความพึงพอใจของผู้ผลิตผ้าทอ มีค่าความเชื่อมั่น 22.18

ผลการวิจัยสรุปว่า

การวิจัยนี้มุ่งจะทำในรูปแบบวิจัยพัฒนา โดยมุ่งค้นหาคำตอบในภาพกว้างๆ ของการทอผ้าในจังหวัดอุทัยธานี ทั้งนี้จุดเน้นเป็นการค้นหาลวดลายผ้าทอซึ่งเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นของชาวลาวที่บ้านนาตาโพ แล้วนำลวดลายผ้าทอมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ชุมชนโตะอาหาร ทำให้ผ้าทอ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เกิดคุณค่ามากขึ้น และเป็นแนวทางในการส่งเสริมผลิตภัณฑ์ขึ้นใหม่ให้กับชาวบ้านที่สนใจ และเป็นการอนุรักษ์ลวดลายผ้าทอด้วย สรุปลผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผู้ผลิตมีความพึงพอใจที่จะผลิตผ้าทอเป็นผลิตภัณฑ์ชุมชนโตะอาหารอยู่ในระดับดี
2. ผู้สนใจสินค้ามีความพึงพอใจในผลิตภัณฑ์ชุมชนโตะอาหารอยู่ในระดับดี

2.6.6 อ้อยทิพย์ ผู้พัฒน์. (2552) ได้ทำวิจัยเรื่อง เรื่อง “สิ่งทอกับการป้องกันรังสียูวี : กรณีศึกษาในผ้าฝ้ายย้อมคราม” มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาคุณสมบัติทางกายภาพของสิ่งทอประเภทผ้าฝ้าย 100% ย้อมด้วยสีจากต้นครามธรรมชาติ 2) เพื่อวิเคราะห์ผลของประสิทธิภาพในการป้องกันรังสียูวี โดยนำผ้าทอจากเส้นใยฝ้ายทั้งก่อนการย้อม และหลังการย้อมสีจากครามธรรมชาติแล้ว จำนวน 4 แหล่งมาทำการศึกษาตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

คุณสมบัติทางกายภาพ (Physical Testing) ได้ทำการศึกษาในเรื่อง ขนาดเส้นด้าย จำนวนเส้นด้ายใน 1 ตารางนิ้ว และความหนาของผืนผ้า ทั้งก่อนย้อมและหลังย้อมสี โดยทำการทดสอบทั้งก่อนซัก และภายหลังการซัก ผลการศึกษาพบว่า ผ้าฝ้ายแต่ละแหล่งย้อมครามธรรมชาติที่ศึกษาวิจัยในครั้งนี้ มีความแตกต่างกันในทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคุณสมบัติทางกายภาพที่ทำการศึกษา ผืนผ้าที่นำมาทดสอบมีโครงสร้างในการทอเป็นผืนผ้า โดยใช้การทอเป็นแบบลายขัดธรรมดา (Simple Plain Weave) ทุกแหล่งย้อม

ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการป้องกันรังสียูวีในผ้าฝ้ายย้อมครามธรรมชาติ พบว่า ผ้าทอจากเส้นใยฝ้ายก่อนการย้อม ทั้งก่อนซัก และภายหลังการซัก จากทุกแหล่งที่ทำการศึกษาไม่สามารถป้องกันรังสียูวีได้ และเมื่อนำผ้าฝ้ายย้อมครามธรรมชาติ ไปทำการวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการป้องกันรังสียูวีทั้งก่อนซัก และภายหลังการซัก ในแนวทางเดียวกันกับการทดสอบผ้าฝ้ายก่อนการย้อม ผลการทดสอบพบว่า ผ้าฝ้ายที่ย้อมครามธรรมชาติจากทุกแหล่งย้อม สามารถป้องกันรังสียูวีได้ดี ดีมาก และดีเยี่ยม โดยผลการวิจัยยังพบอีกว่า ประสิทธิภาพการป้องกันรังสียูวีของผ้าฝ้ายย้อมครามธรรมชาติเพิ่มขึ้น เมื่อการทดสอบผ้าฝ้ายย้อมครามธรรมชาติ ภายหลังการซัก

2.7 สรุปรอบแนวคิดและตัวแปรที่ศึกษา

ในการวิจัยเรื่องการพัฒนาผ้าทอสู่สินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโตะอาหาร : กรณีศึกษา ผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี ครั้งนี้ เป็นการศึกษาลักษณะผ้าทอของชาวไทยทรงดำ แล้วนำมาใช้ในการพัฒนาสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโตะอาหาร โดยมีเอกลักษณ์งานหัตถกรรมของชาวไทยทรงดำสอดแทรกอยู่ ผู้วิจัยได้นำทฤษฎีและหลักการต่าง ๆ มาใช้เป็นแนวทางในการศึกษา ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สามารถอำนวยความสะดวกได้อย่างเต็มที่ แต่ก็มีความงาม และความสะดวกในการใช้สอยด้วย ซึ่งผู้ผลิตได้เรียนรู้จากประสบการณ์ที่ผ่านมา แล้วปรับปรุงพัฒนาเรื่อยมาหลายชั่วชีวิตคน จนได้รูปทรงที่งดงามและสนองการใช้สอยได้สมบูรณ์

ด้านการพัฒนานั้นได้นำแนวทางของ วิบูลย์ ลีสุวรรณ.(2532: 129 - 136) ใช้เป็นเกณฑ์ในการพัฒนารูปแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร โดยพัฒนาศิลปหัตถกรรมผ้าทอชาวไทยทรงดำมาใช้ในการออกแบบและพัฒนารูปแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ที่ปรับปรุงดังนี้

1. ผลงานที่ผลิตจะต้องแสดงถึงเอกลักษณ์เฉพาะของท้องถิ่นได้
2. คุณภาพของสินค้าต้องมีประโยชน์ใช้สอย และแฝงด้วยความสวยงาม
3. พยายามใช้แรงงานในด้านหัตถกรรมให้มากที่สุด

ในส่วนเกณฑ์ในการประเมิน ได้นำแนวทางของ วัฒนะ จุฑะวิภาต.(2539: 21) ในด้านวัฒนธรรม ที่กล่าวว่า งานศิลปะพื้นบ้านเป็นการสร้างสรรค์ซึ่งกันไปตามรสนิยมทางจิตใจของมนุษย์แต่ละเผ่าพันธุ์ ที่ต่างมีความพึงพอใจในเรื่องรูปร่าง รูปทรง สี หรือลวดลายที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ย่อมเป็นไปตามรสนิยมคกทอดที่ถ่ายทอดสะสมสืบต่อกันมาในสายวัฒนธรรมของมนุษย์แต่ละชาติ กำหนดเป็นเกณฑ์ในการประเมินในเรื่องรูปร่าง รูปทรง สี หรือลวดลายที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ยังต้องคำนึงถึงเอกลักษณ์เฉพาะของท้องถิ่น

ในด้าน ความเรียบง่าย ได้นำแนวทางของ วัฒนะ จุฑะวิภาต.(2539: 21) ดังที่ กล่าวว่าเสน่ห์ของศิลปะพื้นบ้านอยู่ที่ความซื่อ อย่างที่เรียกว่า “สวยเพราะซื่อ สวยเพราะบริสุทธิ์” คือ ตรงในความคิดที่อยู่ในกรอบสังคม อิทธิพลทางจิตใจ จากความซื่อ ความจริงใจบริสุทธิ์ คุณลักษณะของความเรียบง่ายที่ปรากฏจึงมีความงดงาม ความอ่อนช้อย ความสมบูรณ์ และมีปรัชญาแฝงอยู่ อันมาจากพื้นฐานการดำเนินชีวิต

ในด้าน หน้าที่ใช้สอย ได้นำแนวทางของ ธีระชัย สุขสด.(2544:88-91) ที่กล่าวว่า หน้าที่ใช้สอย ถือเป็นหลักการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่สำคัญที่สุด เป็นอันดับแรกที่ต้องคำนึง ผลิตภัณฑ์ทุกชนิดต้องมีหน้าที่ใช้สอยถูกต้องตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ คือ สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสะดวกสบาย ผลิตภัณฑ์นั้นถือว่ามิประโยชน์ใช้สอยดี (High Function) แต่หากผลิตภัณฑ์ใดไม่สามารถสนองความต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลิตภัณฑ์นั้นก็ถือว่ามิประโยชน์ใช้สอยไม่ดีเท่าที่ควร (Low Function)

ในด้าน ความสวยงาม ได้นำแนวทางของ ธีระชัย สุขสด.(2544:88-91) ที่กล่าวว่า ความสวยงาม จะเกิดมาจากสิ่งสองสิ่งด้วยกันก็คือ รูปร่าง (Form) และสี (Color) การกำหนดรูปร่างและสีในงานออกแบบผลิตภัณฑ์ในลักษณะศิลปอุตสาหกรรม จำเป็นต้องยึดข้อมูลและกฎเกณฑ์ผสมผสานรูปร่างและสีสนให้เหมาะสม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในการวิจัยเรื่องการพัฒนาผ้าทอสูตินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร : กรณีศึกษา ผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยได้สรุปตัวแปรแนวคิดและตัวแปรเชิงปฏิบัติการไว้ดังนี้

ตารางที่ 2.1 สรุปตัวแปรแนวคิดและตัวแปรเชิงปฏิบัติการด้านการศึกษาลักษณะเฉพาะผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี

CONCEPTUAL : ลักษณะเฉพาะผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี	OPERATIONAL
ลักษณะเฉพาะผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี	- แหล่งกำเนิด และแหล่งผลิต - วัตถุดิบที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์ - เทคนิค วิธีการ ขั้นตอน และกรรมวิธีการผลิต - ความเชื่อ - รูปแบบ
ตัวแปรที่ศึกษา : ลักษณะเฉพาะที่ปรากฏบนผ้าทอชาวไทยทรงดำแบบต่างๆ	- รูปแบบที่แสดงให้เห็นถึงเอกลักษณ์

ตารางที่ 2.2 สรุปตัวแปรแนวคิดและตัวแปรเชิงปฏิบัติการด้านการพัฒนารูปแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร

CONCEPTUAL : พัฒนารูปแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร	OPERATIONAL
พัฒนารูปแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร	- ผลงานต้องแสดงถึงเอกลักษณ์ได้ - คุณภาพของสินค้าต้องมีประโยชน์ใช้สอย และแฝงด้วยความสวยงาม - พยายามใช้แรงงานในด้านหัตถกรรมให้มากที่สุด
ตัวแปรที่ศึกษา : ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ในรูปแบบแตกต่างกัน (ภาพจำลองรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร)	- ของความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ในรูปแบบแตกต่างกัน สู่การผลิตผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.3 สรุปตัวแปรแนวคิดและตัวแปรเชิงปฏิบัติการด้านการประเมินผลิตภัณฑ์ต้นแบบ
สินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ที่ได้รับการพัฒนา

CONCEPTUAL : ประเมินผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้า หัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ที่ได้รับการ พัฒนา	OPERATIONAL
ประเมินผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภท ของใช้บนโต๊ะอาหาร ที่ได้รับการพัฒนา	<ol style="list-style-type: none"> 1. วัฒนธรรมรวมถึงเอกลักษณ์เฉพาะ 2. ความเรียบง่าย 3. หน้าที่ใช้สอย 4. ความสวยงาม
ตัวแปรที่ศึกษา : ความพึงพอใจจากชาวไทยทรงดำ และนักท่องเที่ยวที่มี ต่อสินค้าหัตถกรรมผ้าทอชาวไทยทรงดำ ประเภทของ ใช้บนโต๊ะอาหาร ที่ได้รับการพัฒนา	- ผลของความพึงพอใจที่มีต่อสินค้าหัตถกรรม ประเภท ของใช้บนโต๊ะอาหาร ที่ได้รับการพัฒนานำไปสู่ปัจจัย การออกแบบจากความพึงพอใจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยเรื่องการพัฒนาผ้าทอสูติสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร : กรณีศึกษา ผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับชาวไทยทรงดำ เพื่อสรุปนำมาเป็นแนวทางการพัฒนาสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้คือ 1) ศึกษาลักษณะเฉพาะผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี 2) พัฒนารูปแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร และ 3) ประเมินความพึงพอใจที่มีต่อผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ที่ได้รับการพัฒนา โดยทำการศึกษาลักษณะเฉพาะของผ้าทอชาวไทยทรงดำ 5 ด้าน ดังนี้ 1) แหล่งกำเนิด และแหล่งผลิต 2) วัตถุดิบที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์ 3) เทคนิค วิธีการ ขั้นตอน และกรรมวิธีการผลิต 4) คติความเชื่อ 5) รูปแบบ โดยผู้วิจัยได้แบ่งวิธีดำเนินการวิจัยเป็นขั้นตอนตามวัตถุประสงค์ดังนี้

3.1 ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาลักษณะเฉพาะผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี

3.2 ขั้นตอนที่ 2 พัฒนารูปแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร

3.3 ขั้นตอนที่ 3 ประเมินความพึงพอใจที่มีต่อผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ที่ได้รับการพัฒนา

จากขั้นตอนดังกล่าวผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเป็นลำดับในแต่ละขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาลักษณะเฉพาะผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี

การศึกษาลักษณะเฉพาะผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาถึงเอกลักษณ์ทางด้านกระบวนการผลิตสินค้าหัตถกรรมผ้าทอชาวไทยทรงดำ ในขั้นตอนการศึกษาลักษณะเฉพาะผ้าทอชาวไทยทรงดำ เพื่อนำมาใช้เป็นเอกลักษณ์ในการพัฒนาสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาถึงลักษณะเฉพาะผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี โดยในขั้นตอนนี้มีการดำเนินงานดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.1.1 ผู้ให้ข้อมูล

คือ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการผลิตผ้าทอชาวไทยทรงดำ เพื่อตรวจสอบลดทอนจำนวน 3 ท่าน มีดังนี้

1) คุณหลอด ทองเชื้อ

ผู้นำกลุ่มทอผ้าไทยทรงดำ ตำบลคอนมะเกลือ อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

2) คุณไกร มั่นเพชร

ผู้นำกลุ่มทอผ้าบ้านยางลาว ตำบลบ้านคอน อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

3) คุณสำรวย เชื้อเพชร

ผู้นำกลุ่มทอผ้าบ้านคอน ตำบลบ้านคอน อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

3.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาลักษณะเฉพาะผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี ในการผลิตสินค้าหัตถกรรมผ้าทอชาวไทยทรงดำ ได้แก่

1. กล้องถ่ายรูป

2. แบบสัมภาษณ์

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องมือและการใช้ภาษาให้ถูกต้องเหมาะสมโดยอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3.1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษาลักษณะเฉพาะผ้าทอชาวไทยทรงดำ ในการผลิตสินค้าหัตถกรรม มีขั้นตอนดำเนินงานดังนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูลด้านลักษณะเฉพาะผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี โดยการสัมภาษณ์ถึงลักษณะเฉพาะผ้าทอชาวไทยทรงดำที่เป็นเอกลักษณ์ของชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี ในการผลิตสินค้าหัตถกรรมผ้าทอชาวไทยทรงดำ และนำข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง มาสรุปเป็นรายชื่อเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการพัฒนารูปแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารต่อไป

3.1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) บรรยายลักษณะเฉพาะผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี ในการผลิตสินค้าหัตถกรรมจากผ้าทอชาวไทยทรงดำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2 ขั้นตอนที่ 2 พัฒนารูปแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร

การพัฒนารูปแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้นำผลในการศึกษาในขั้นตอนที่ 3.1 มาเป็นแนวทางในการพัฒนาผลผลิต และรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร จำนวน 3 รูปแบบ โดยการร่างแบบและทำภาพจำลองเพื่อประเมินความคิดเห็นนักท่องเที่ยวยุคใหม่ผู้สนใจสินค้าหัตถกรรมผ้าทอชาวไทยทรงดำ จำนวน 200 คน ก่อนนำไปทำการผลิตสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร โดยในขั้นตอนนี้มีการดำเนินงานดังนี้

3.2.1 ผู้ให้ข้อมูล

1. นักท่องเที่ยวยุคใหม่ผู้สนใจสินค้าหัตถกรรมผ้าทอชาวไทยทรงดำ จำนวน 200 คน เพื่อประเมินคัดเลือกรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร

3.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการพัฒนารูปแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ได้แก่ แบบประเมินรูปแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร โดยสร้างภาพจำลองสามมิติ

3.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลการพัฒนารูปแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร มีขั้นตอนดำเนินงานดังนี้

เก็บรวบรวมข้อมูลจากการคัดเลือกแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร จากนักท่องเที่ยวยุคใหม่ผู้สนใจสินค้าหัตถกรรมผ้าทอชาวไทยทรงดำ จำนวน 200 คน โดยการเลือกรูปแบบที่ผู้วิจัยออกแบบ โดยการให้คะแนนเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Likert Scale) โดยกำหนดค่าเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ในการประเมินค่า แบ่งออกเป็น 5 ระดับนี้

5	หมายถึง	คะแนนอยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	คะแนนอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	คะแนนอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	คะแนนอยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	คะแนนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบความเรียง โดยแบ่งเกณฑ์ดังนี้

4.50-5.00	หมายถึง	ผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด
3.50-4.49	หมายถึง	ผลการประเมินอยู่ในระดับมาก
2.50-3.49	หมายถึง	ผลการประเมินอยู่ในระดับปานกลาง
1.50-2.49	หมายถึง	ผลการประเมินอยู่ในระดับน้อย
1.00-1.49	หมายถึง	ผลการประเมินอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลจากการคัดเลือกแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร จากนักท่องเที่ยว โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของระดับความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารที่ได้พัฒนา จากนั้นนำรูปแบบที่ได้รับการประเมินในระดับมากที่สุดไปผลิต และประเมินในขั้นตอนที่ 3 ต่อไป

3.3 ขั้นตอนที่ 3 ประเมินความพึงพอใจที่มีต่อผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ที่ได้รับการพัฒนา

การประเมินความพึงพอใจที่มีต่อผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ที่ได้รับการพัฒนา โดยนำผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร มาประเมิน โดยชาวไทยทรงดำ และนักท่องเที่ยวผู้สนใจศิลปหัตถกรรมผ้าทอชาวไทยทรงดำ โดยในขั้นตอนนี้มีการดำเนินงานดังนี้

3.3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร คือ ชาวไทยทรงดำ อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 4,594 คน (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น)

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ

2.1 ชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 370 คน (Yamane อ้างใน นิรัช สุดสังข์. 2547: 49) และยอมรับความคลาดเคลื่อนที่ระดับ $\pm 5\%$ ระดับค่าความเชื่อมั่นที่ 95%

2.2 นักท่องเที่ยวผู้สนใจสินค้าหัตถกรรมผ้าทอชาวไทยทรงดำ จำนวน 200 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารที่พัฒนา ได้แก่ แบบประเมิน และผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร

เพื่อประกอบการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยตรวจสอบความเที่ยงตรง IOC (Index of Item Objective Congruence) ของเครื่องมือและการใช้ภาษาให้ถูกต้องเหมาะสมโดยผู้ทรงคุณวุฒิทางวิชาการ จำนวน 3 ท่าน ได้แก่

1) ดร. จตุรงค์ เลาหะเพ็ญแสง

อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชัยมิตร แสงวงมงคล

อาจารย์ประจำคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

3) อาจารย์ ขวัญรัตน์ จินดา

อาจารย์ประจำคณะออกแบบ วิทยาลัยเพาะช่าง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนมีดังนี้

+1	หมายถึง	แน่ใจในคำถามนั้นสอดคล้องกับการวิจัย
0	หมายถึง	ไม่แน่ใจในคำถามนั้นสอดคล้องกับการวิจัย
-1	หมายถึง	แน่ใจในคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับการวิจัย

เมื่อทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงโดยผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว จากนั้นนำคะแนนที่ได้มาคำนวณจากสูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

ข้อคำถาม IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปเป็นคำถามที่ใช้ได้ ถ้าต่ำกว่า 0.5 เป็นคำถามที่ต้องปรับปรุงหรือตัดทิ้ง

จากนั้นนำผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ที่ได้รับการพัฒนาไปประเมิน โดยการให้คะแนนเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Likert Scale) โดยกำหนดค่าเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ในการประเมินค่า แบ่งออกเป็น 5 ระดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5	หมายถึง	คะแนนอยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	คะแนนอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	คะแนนอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	คะแนนอยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	คะแนนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

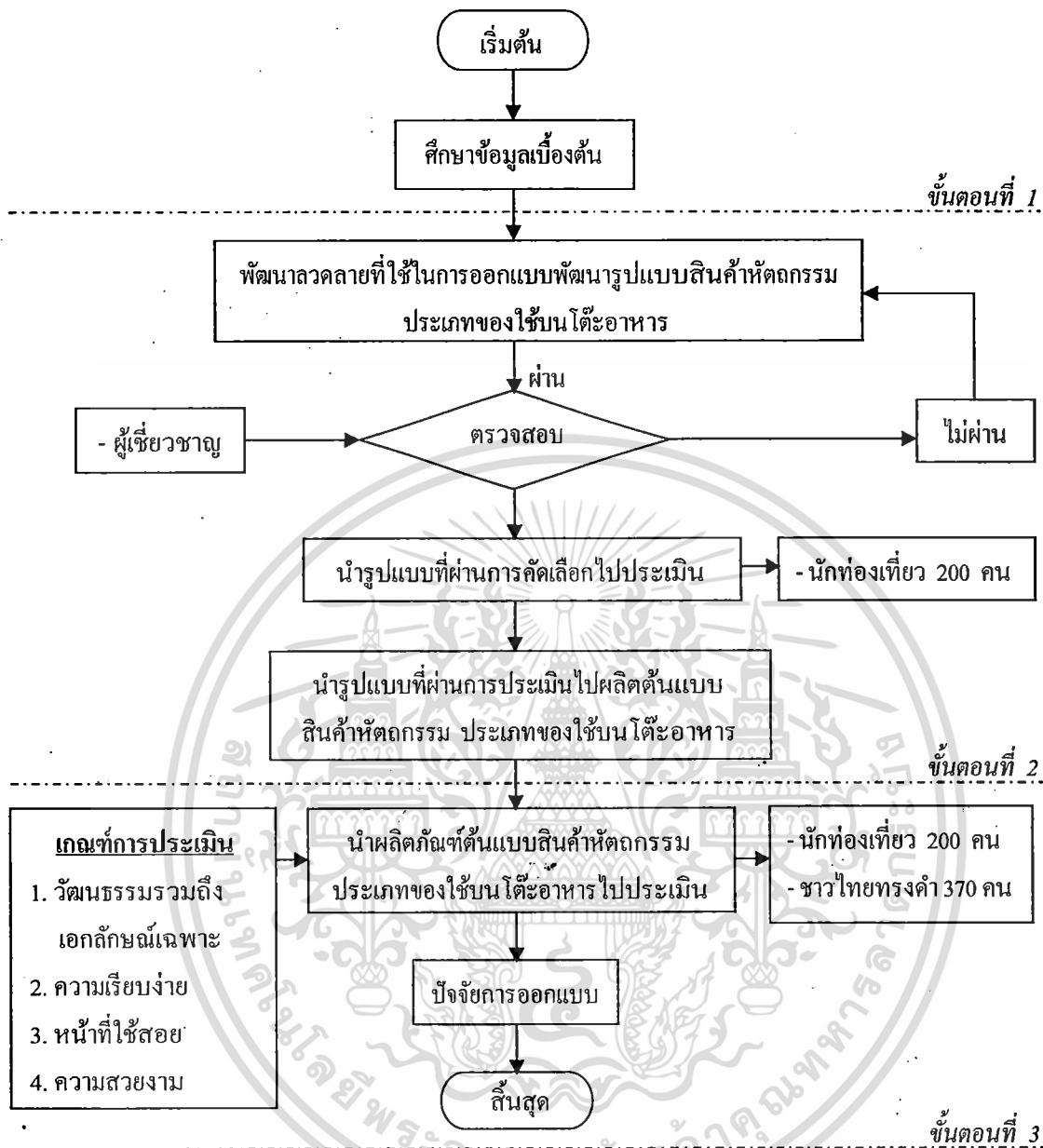
การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบประเมินผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ที่ได้รับการพัฒนา โดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลความคิดเห็นจากชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 370 คน ประเมินเอกลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร และเก็บข้อมูลความคิดเห็นจากนักท่องเที่ยวผู้สนใจสินค้าหัตถกรรมผ้าทอชาวไทยทรงดำ จำนวน 200 คน ที่มีต่อผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร

3.3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลจากแบบประเมินมาสรุปเพื่อเป็นข้อมูลวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ที่ได้รับการพัฒนา โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของระดับความคิดเห็นที่มีต่อผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารที่ได้พัฒนา โดยทำเป็นรายด้าน และภาพรวมทุกด้าน นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง โดยแบ่งเกณฑ์ดังนี้

4.50-5.00	หมายถึง	ผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด
3.50-4.49	หมายถึง	ผลการประเมินอยู่ในระดับมาก
2.50-3.49	หมายถึง	ผลการประเมินอยู่ในระดับปานกลาง
1.50-2.49	หมายถึง	ผลการประเมินอยู่ในระดับน้อย
1.00-1.49	หมายถึง	ผลการประเมินอยู่ในระดับน้อยที่สุด

และเปรียบเทียบผลการประเมินของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่สุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มจากการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของชาวไทยทรงดำและนักท่องเที่ยวผู้สนใจสินค้าหัตถกรรมผ้าทอชาวไทยทรงดำโดยจำแนกตามกลุ่ม (t-test)



ภาพที่ 3.1 กระบวนการวิจัย (Methodology)

สร้างโดย: ธีรพล ซอธานานุศักดิ์ (2553)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.1 กรอบของการวิจัย

Conceptual Definition	Operational Definition	Variables	Indicators	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย					ระดับการวัด	การเชื่อมโยงตัวแปร	คำถามการวิจัย	การจัดกระทำข้อมูล
				กล้องถ่ายรูป	แบบสัมภาษณ์	ภาพถ่าย	ผลิตภัณฑ์ค้นแบบ	แบบประเมิน				
1. ศึกษาลักษณะเฉพาะผ้าทอชาวไทยทรงดำจังหวัดสุพรรณบุรี	<ul style="list-style-type: none"> - แหล่งกำเนิดแหล่งผลิต - วัตถุประสงค์ - เทคนิค วิธีการผลิต - คติความเชื่อ - รูปแบบ 	- ลักษณะเฉพาะผ้าทอชาวไทยทรงดำที่ปรากฏบนตัวงานหัตถกรรม	ลักษณะเฉพาะใช้ ใน ศิลปหัตถกรรม ผ้าทอชาวไทย ทรงดำ	✓	✓				Nominal	นำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์สรุปลักษณะเฉพาะศิลปหัตถกรรมผ้าทอชาวไทยทรงดำ	ลักษณะเฉพาะศิลปหัตถกรรมชาวไทยทรงดำที่ปรากฏบนงานหัตถกรรมผ้าทอชาวไทยทรงดำมีลักษณะอย่างไร	บรรยายภาพถ่าย
2. พัฒนารูปแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร	<ul style="list-style-type: none"> - ผลงานต้องแสดงถึงเอกลักษณ์เฉพาะของท้องถิ่นได้ - คุณภาพสินค้าต้องมีประโยชน์ใช้สอยและแฝงด้วยความสวยงาม - พยายามใช้แรงงานในด้านหัตถกรรมมากที่สุด 	- ความคิดเห็นจากนักท่องเที่ยวที่มีต่อรูปแบบสินค้าหัตถกรรมจากผ้าทอชาวไทยทรงดำประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารรูปแบบต่างๆ	รูปแบบสินค้าหัตถกรรมประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารที่สื่อถึงเอกลักษณ์ของผ้าทอชาวไทยทรงดำ			✓		✓	Ordinal	นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาสรุปผลเพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับพัฒนาสินค้าหัตถกรรมประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร	รูปแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารเป็นอย่างไร	บรรยายค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เปรียบเทียบความคิดเห็นโดยจำแนกตามเพศ (t-test)

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

Conceptual Definition	Operational Definition	Variables	Indicators	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย					ระดับการวัด	การเชื่อมโยงตัวแปร	คำถามการวิจัย	การจัดกระทำข้อมูล
				กล้องถ่ายรูป	แบบสัมภาษณ์	ภาพจำลอง	ผลิตภัณฑ์ต้นแบบ	แบบประเมิน				
3. ประเมินผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ที่ได้รับการพัฒนา	- วัฒนธรรมรวมถึงเอกลักษณ์เฉพาะ - ความเรียบง่าย - หน้าที่ใช้สอย - ความสวยงาม	- ความคิดเห็นที่มีต่อผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรมประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร	- ความคิดเห็นในผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรมประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร - วัฒนธรรมรวมถึงเอกลักษณ์เฉพาะ - ความเรียบง่าย - หน้าที่ใช้สอย - ความสวยงาม						Ordinal	นำผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรมประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารไปสอบถามความคิดเห็นกับนักท่องเที่ยวและชาวไทยทรงดำ	ชาวไทยทรงดำและนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นต่อผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรมประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ที่ได้รับการพัฒนาอยู่ในระดับใด	บรรยายค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เปรียบเทียบความคิดเห็นโดยจำแนกตามกลุ่มโดยใช้ t-test

สร้างโดย: ณัฐพล ซอฐานานุกิติ. (2553)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์

ในการทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาผ้าทอสูตินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร กรณีศึกษา ผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการพัฒนาและประเมินผลการพัฒนา ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยผู้วิจัยได้แบ่งวิธีการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลตามตัวแปรที่ศึกษา คือ 1) ศึกษาลักษณะเฉพาะผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี 2) พัฒนารูปแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร และ3) ประเมินผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ที่ได้รับการพัฒนา โดยทำการศึกษาลักษณะเฉพาะของผ้าทอชาวไทยทรงดำ 5 ด้าน ดังนี้ 1) แหล่งกำเนิด และแหล่งผลิต 2) วัตถุดิบที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์ 3) เทคนิค วิธีการ ขั้นตอน และกรรมวิธีการผลิต 4) ทัศนคติความเชื่อ 5) รูปแบบ จากนั้นทำการวิเคราะห์หาเอกลักษณ์เพื่อพัฒนาสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร โดยให้มีเอกลักษณ์ผ้าทอชาวไทยทรงดำสอดแทรกอยู่ และนำไปผลิตต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร และประเมินเอกลักษณ์ กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยมี 2 กลุ่ม คือ 1) ชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 370 คน 2) นักท่องเที่ยวผู้สนใจสินค้าหัตถกรรมที่ผลิตจากผ้าทอชาวไทยทรงดำ จำนวน 200 คน ในบทนี้จะเป็นการนำเสนอการวิเคราะห์ผลการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนที่สอดคล้องกับวิธีดำเนินงานวิจัยเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

- 4.1 ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาลักษณะเฉพาะผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี
- 4.2 ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร
- 4.3 ขั้นตอนที่ 3 การประเมินผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บน

โต๊ะอาหาร ที่ได้รับการพัฒนา

4.1 ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาลักษณะเฉพาะผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี

การศึกษาลักษณะเฉพาะผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อนำมาใช้เป็นเอกลักษณ์ในการพัฒนาสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร โดยสรุปผลการวิเคราะห์ตามกรอบของการวิจัย ดังนี้

4.1.1 แหล่งกำเนิด และแหล่งผลิต เริ่มขึ้นตั้งแต่สมัยโบราณและมีการสืบทอดมาตามบรรพบุรุษ แหล่งผลิตดั้งเดิมเริ่มที่สิบสองจุไท และได้ถูกกวาดต้อนมาที่จังหวัดเพชรบุรี จากนั้นมีการกระจายตามจังหวัดต่างๆ

4.1.2 วัตถุดิบ วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตเป็นใยฝ้าย ซึ่งผ่านกระบวนการเก็บฝ้ายที่โตเต็มที่คือ ฝ้ายที่แตกสมอ และมีปุยฝ้าย โดยจะเลือกเก็บแต่ปุยที่สะอาดเท่านั้น และแยกเมล็ดฝ้ายออกจากปุย โดยใช้เครื่องมือที่เรียกว่า “อ้วฝ้าย”

4.1.3 เทคนิค, กระบวนการผลิต ยังเป็นการทอด้วยกี่ทอผ้าชนิดที่เรียกว่ากี่กระตุก โดยการทอนั้นมีแต่ก๊ทอผ้าลายแดงโม และผ้าพื้นลำด้าและครามเท่านั้น ในส่วนลวดลายนั้นจะมีทั้งเทคนิคการเย็บ การปะผ้า และการปักผ้า ด้านกระบวนการดังนี้

4.1.3.1 การย้อม

นำเปลือกไม้ที่ต้องการทำสีต้มน้ำจนเดือด โดยมีน้ำเฒ่าและน้ำค้างเป็นส่วนผสม นำฝ้ายที่เป็นเจ็ดหรือใจมาย้อม เพื่อให้ได้สีตามที่ต้องการก่อน โดยการย้อมจะย้อมด้วยสีของเปลือกไม้ธรรมชาติ โดยสีที่ใช้นั้นก็ถือเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดเป็นเอกลักษณ์ของไทยทรงดำ ซึ่งสีที่ใช้อยู่ นั้นเป็นสีย้อมผ้า ซึ่งแต่เดิมมี 5 สี คือ สีครามเข้มหรือสีดำ สีเหลืองหรือสีส้ม สีแดงหรือสีแดงเลือดหมู สีเขียว และสีขาว อันได้มาจากวัสดุธรรมชาติเหล่านี้ ได้แก่

สีครามเข้ม หรือสีดำ	ได้จากต้นคราม และมะเกลือ
สีเหลือง หรือสีส้ม	ได้จากขมิ้น หรือแก่นขนุน
สีแดง หรือสีแดงเลือดหมู	ได้จากเปลือกประดู่ หรือรากแดงยอ
สีเขียว	ได้จากกระท้า
สีขาว	เป็นสีธรรมชาติของเส้นใยฝ้าย

4.1.3.2 การกรอผ้า

นำเส้นด้ายที่ผ่านการย้อมสีไปกรอเข้าหลอดด้าย โดยหลอดด้ายที่ใช้เป็นไม้ไผ่ขนาดเล็กที่มีเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 1 เซนติเมตร และยาวไม่เกิน 3 นิ้ว นำฝ้ายไปกรอด้วยหลาและกงเพื่อบั่นเข้าหลอด

4.1.3.3 การเดินด้าย

นำหลอดด้ายทั้งหมดไปเสียบเข้ากับหลักเดินด้าย โดยให้ด้ายแต่ละหลอดไปในทิศทางเดียวกันก่อนจะนำไปทำเป็นด้ายยืน อีกส่วนหนึ่งของด้ายที่กรอเข้าหลอดจะนำไปใส่เข้าในกระสวยเพื่อทำเป็นด้ายพุ่ง

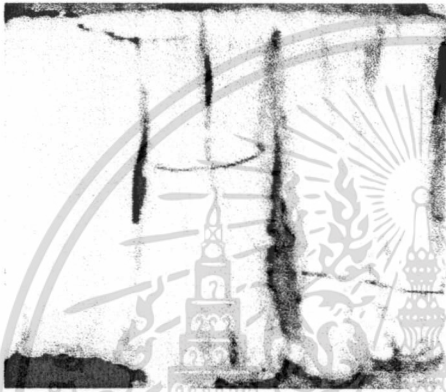

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.1.3.4 การสืบทอด

เป็นการต่อด้ายให้ติดกับด้ายในพื้ม เพื่อให้ด้ายขึ้นและด้ายพุ่งประสานกันในระหว่างการทอ การต่อด้ายจะใช้เพียงการนำมาประสานกันโดยบิดให้พันติดกัน ไม่ต้องมัด จากนั้นจึงจะเริ่มทอได้


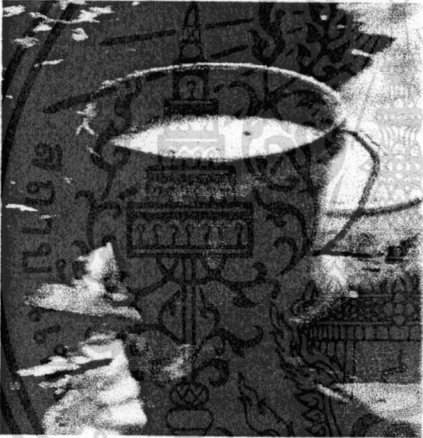
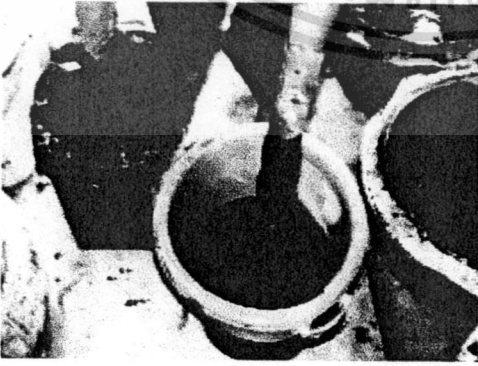
ด้านกระบวนการย้อมครามมีขั้นตอนดังนี้

ตารางที่ 4.1 กระบวนการย้อมคราม

ลำดับ	ขั้นตอน	กระบวนการทำ
1.	 <p>ภาพที่ 4.1 การเตรียมฝ้ายสำหรับย้อม</p> <p>ที่มา: อ้อยทิพย์ ผู้พัฒนา.(2552: 32)</p>	<p>การเตรียมฝ้ายสำหรับย้อม</p> <p>นำฝ้ายที่ต้องการย้อมทำความสะอาด โดยขยกรดัดกับผงซักฟอก สบู่เหลือง หรือ สบู่ตาย เพื่อขจัดไขมันฝ้ายที่เกาะมากับเส้นใยออก ประมาณ 30 นาที ถึง 1 ชั่วโมง จากนั้นนำไปล้างน้ำสะอาด ผึ่งให้แห้ง</p>
2.	 <p>ภาพที่ 4.2 การเตรียมน้ำครามสำหรับเติม</p> <p>ที่มา: อ้อยทิพย์ ผู้พัฒนา.(2552: 32)</p>	<p>การเตรียมน้ำครามสำหรับเติม</p> <p>การเตรียมน้ำครามสำหรับเติม หรือที่เรียกว่า “เทียน” โดยมีอัตราส่วนของการผสมของคราม: ค่าง เท่ากับ 2 : 3 แล้วแต่สภาพของน้ำครามในหม้อน้ำไปเติมหม้อครามทุกหม้อประมาณหม้อละ 200 ซีซี หรือ 1 แก้ว หากเป็นลิตร์ที่ใช้ดวงคามมาตรดวงที่เป็นมาตรฐานให้ใช้เพียง $\frac{1}{4}$ ของลิตร์</p>



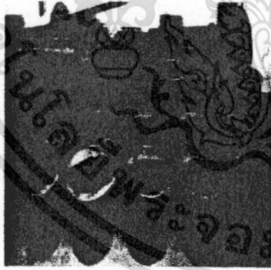
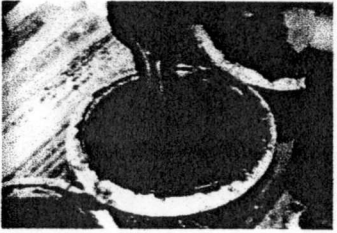
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ลำดับ	ขั้นตอน	กระบวนการทำ								
3.	 <p>ภาพที่ 4.3 การเตรียมครามเปียก ที่มา: อ้อยทิพย์ ผู้พัฒนา.(2552: 33)</p>	<p>การเตรียมครามเปียก การใช้ครามเปียกเป็นการลดต้นทุนในการผลิต และเป็นการขยายเครือข่ายการเชื่อมครามในรูปแบบของคลัสเตอร์ (cluster) การเตรียมอัตราส่วนวัตถุดิบผสมในการก่อหม้อ</p> <table border="1" data-bbox="831 613 1249 801"> <thead> <tr> <th>วัตถุดิบ</th> <th>สูตร (สัดส่วน)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>- ครามเปียก</td> <td>1 ปีบ (20 กิโลกรัม)</td> </tr> <tr> <td>- น้ำค้างขี้เถ้า</td> <td>2 ปีบ (40 กิโลกรัม)</td> </tr> <tr> <td>- มะขามเปียก</td> <td>1 กิโลกรัม</td> </tr> </tbody> </table>	วัตถุดิบ	สูตร (สัดส่วน)	- ครามเปียก	1 ปีบ (20 กิโลกรัม)	- น้ำค้างขี้เถ้า	2 ปีบ (40 กิโลกรัม)	- มะขามเปียก	1 กิโลกรัม
วัตถุดิบ	สูตร (สัดส่วน)									
- ครามเปียก	1 ปีบ (20 กิโลกรัม)									
- น้ำค้างขี้เถ้า	2 ปีบ (40 กิโลกรัม)									
- มะขามเปียก	1 กิโลกรัม									
4.	 <p>ภาพที่ 4.4 การเตรียมน้ำค้าง ที่มา: อ้อยทิพย์ ผู้พัฒนา.(2552: 33)</p>	<p>การเตรียมน้ำค้าง การเตรียมน้ำค้างได้จากขี้เถ้าไม้เบญจพรรณ ซึ่งเป็น ไม้เนื้อแข็ง จำพวกไม้แดง ไม้ประดู่ สะเดา มะขาม ได้ขี้เถ้าจากเตาหุงหาอาหาร ของชาวบ้านและเก็บรวบรวมไว้ ขี้เถ้าส่วนนี้ใช้ทำน้ำค้างผสมครามต้องเป็นขี้เถ้าที่ได้จากการเผาไม้สดเท่านั้น จากนั้นนำขี้เถ้าใส่ปีบหรือกระป๋องเจาะรูเจาะรูด้านล่างวางบนกระป๋องหรือปีบอีกใบ เพื่อรองน้ำค้างที่ได้จากน้ำขี้เถ้า กระบวนการนี้เรียกว่า “ชอะค้าง”</p>								
5.	 <p>ภาพที่ 4.5 การผสมครามเปียกกับน้ำค้าง ที่มา: อ้อยทิพย์ ผู้พัฒนา.(2552: 34)</p>	<p>ผสมครามเปียกกับน้ำค้างให้เข้ากันดี</p>								

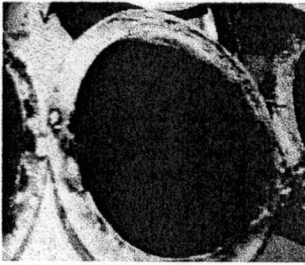
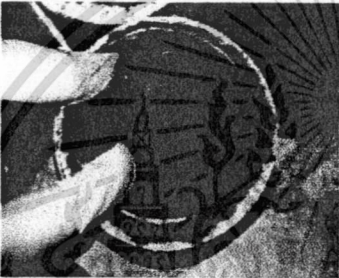
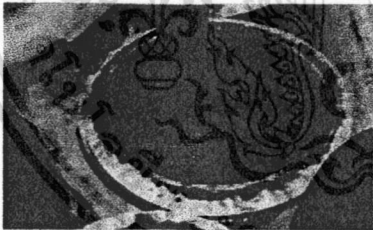
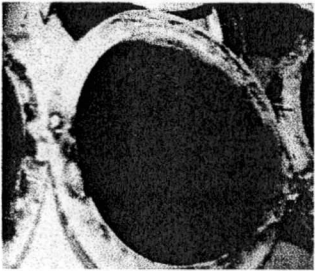
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ลำดับ	ขั้นตอน	กระบวนการทำ
6.	 <p>ภาพที่ 4.6 การขยำมะขามเปียกกับน้ำ</p> <p>ที่มา: อ้อยทิพย์ ผู้พัฒนา.(2552: 34)</p>	<p>ขยำมะขามเปียกกับน้ำ (พอมะขามละลาย) จนเนื้อมะขามฟูคึแล้ว หรืออาจนำไปแช่น้ำไว้ ก่อนนำมาใช้ 2 - 3 ชั่วโมง หรือมากกว่านั้นก็ได้</p>
7.	 <p>ภาพที่ 4.7 การผสมน้ำมะขามลงในน้ำคราม</p> <p>ที่มา: อ้อยทิพย์ ผู้พัฒนา.(2552: 35)</p>	<p>ผสมน้ำมะขามลงในน้ำครามจนให้เข้ากันดี</p>
8.	 <p>ภาพที่ 4.8 การตัดน้ำครามใส่หม้อดินเผา</p> <p>ที่มา: อ้อยทิพย์ ผู้พัฒนา.(2552: 35)</p>	<p>ตัดใส่หม้อดินเผา หรืออ่างดินเผา โดยให้มีปริมาณ $\frac{1}{2}$ หรือครึ่งหนึ่งของภาชนะ แล้วปิดฝาทิ้งไว้ 1 - 3 คืน สังเกตดูว่าตะกอนจะมีสีเหลืองเข้ม ฟองจะเป็นสีน้ำเงินเข้มไม่ยุบตัว สีของฟองจะเป็นสีม่วงแดง</p>
9.	 <p>ภาพที่ 4.9 ขั้นตอน โจงน้ำครามหม้อดินเผา</p> <p>ที่มา: อ้อยทิพย์ ผู้พัฒนา.(2552: 36)</p>	<p>การโจงน้ำคราม</p> <p>โจงน้ำครามหม้อดินเผาหรืออ่างดินเผาให้ทั่วถึง ลักษณะครามที่ดีจะมีสีเขียว</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ลำดับ	ขั้นตอน	กระบวนการทำ
10.	 <p>ภาพที่ 4.10 การเตรียมน้ำคราม ที่มา: อ้อยทิพย์ ผู้พัฒนา.(2552: 37)</p>	<p>การย้อม (การจุ่มหม้อคราม) ตักน้ำครามทุกหม้อเก็บไว้ในภาชนะ โดยตักหม้อละ 1 ลิตร โดยประมาณ สำหรับทำหัวเชื้อไว้เดิมเมื่อย้อมเสร็จแต่ละวัน</p>
11.	 <p>ภาพที่ 4.11 การย้อม (การจุ่มหม้อคราม) ที่มา: อ้อยทิพย์ ผู้พัฒนา.(2552: 37)</p>	<p>นำฝ้ายที่ฟอกไขมันแล้ว 1 หัว (ประมาณ 200 กรัม) จุ่มน้ำสะอาดบิดพอหมาดลงย้อม ในหม้อครามที่พร้อมย้อม เวลาย้อมควรขยำ ฝ้ายให้สัมผัสกับน้ำครามให้ทั่วถึงประมาณ 3 – 5 นาที</p>
12.	 <p>ภาพที่ 4.12 การย้อม (การจุ่มหม้อคราม) ที่มา: อ้อยทิพย์ ผู้พัฒนา.(2552: 38)</p>	<p>เมื่อน้ำย้อมกลับเป็นสีเขียว ควรหยุดย้อม และบิดฝ้ายที่ย้อมพอหมาดแล้วทาบ ให้สัมผัส อากาศจนทั่วถึง ปล่อยให้แห้งไว้ประมาณ 10 – 20 นาที จึงนำมาย้อมซ้ำ ทำแบบนี้จนกว่า จะได้สีตามที่ต้องการ</p>
13.	 <p>ภาพที่ 4.13 การย้อม (การจุ่มหม้อคราม) ที่มา: อ้อยทิพย์ ผู้พัฒนา.(2552: 38)</p>	<p>หม้อครามที่ย้อมแล้วควรพักให้หม้อคราม พักตัว ประมาณ 8 – 24 ชั่วโมง หรือ จนกว่าน้ำจะเหลืองเข้มดังเดิมจึงจะทำการ ย้อมซ้ำได้</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ลำดับ	ขั้นตอน	กระบวนการทำ
14.	 <p data-bbox="342 649 757 694">ภาพที่ 4.14 การย้อม (การจุ่มหม้อคราม)</p> <p data-bbox="283 705 633 750">ที่มา: อ้อยทิพย์ ผู้พัฒนา.(2552: 39)</p>	<p data-bbox="837 313 1281 616">เมื่อผ่านการย้อมซ้ำ 2 ครั้งแล้ว (เข้า 1 ครั้ง เย็น 1 ครั้ง) จึงเติมน้ำครามในหม้อครามทุกหม้อพร้อมกับเติมหัวเชื้อครามที่ตักไว้ คั้นลงไป ในหม้อที่ตักมาทุกหม้อจนครบ (การเติมหัวเชื้อจะเติมเมื่อย้อมเสร็จในคอนเย็นทุกๆ เย็น)</p>
15.	 <p data-bbox="342 1120 757 1164">ภาพที่ 4.15 การย้อม (การจุ่มหม้อคราม)</p> <p data-bbox="283 1176 633 1220">ที่มา: อ้อยทิพย์ ผู้พัฒนา.(2552: 39)</p>	<p data-bbox="837 761 1244 1008">ช่วงระหว่างที่รอให้น้ำครามในหม้อเป็นสีเหลือง ควรล้างฝ้ายเอาปูนและขี้เถ้าที่ติดมากับเส้นฝ้ายออก เพื่อป้องกันเส้นฝ้ายเปื่อย นำไปผึ่งพอมหาด เพื่อเตรียมย้อมครามต่อในวันรุ่งขึ้น</p>

สร้างโดย: ฉัฐพล ซอฐานานุกิติ.(2553)

4.1.4 **คติความเชื่อ** ประเพณี การละเล่น การประกอบพิธีกรรมต่างๆ ยังคงต้องยึดถือสืบทอดตามบรรพบุรุษอยู่อย่างเคร่งครัด เช่น การแต่งงาน การนับถือผีซึ่งปัจจุบันยังมีการสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน ในเรื่องการแต่งกายนั้นจะเป็นสีคำจะเป็นสีที่ผู้หญิงนิยม ส่วนผู้ชายจะนิยมสีคราม ซึ่งเป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งเช่นเดียวกัน

4.1.5 **รูปแบบ** รูปแบบที่สื่อถึงเอกลักษณ์ผ้าทอของชาวไทยทรงคำที่เห็นได้ชัดคือ การเย็บ การปัก และการปะผ้า ลวดลายที่ใช้ในการผลิตและสีที่ใช้ ดังนี้

4.1.5.1 **ลายปะผ้า** เป็นลวดลายที่นิยมกันมาก เป็นลวดลายที่ใช้ทำหน้าหมอน ลายเสื่อสี ลายกระเป๋าคาดเอวผู้ชาย และลายตกแต่งขอบมุ้งสำหรับพิธีแต่งงาน

4.1.5.2 **ลวดลายที่ใช้ในการผลิต** ยังเป็นลวดลายดั้งเดิม ส่วนลวดลายที่เกิดขึ้นใหม่ก็จะมีเพียงการนำลวดลายที่มีอยู่เดิมผสมเข้าด้วยกัน เช่น ลายดอกพรมกับลายดอกแปด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลายดอกบัวกับลายดอกแปด ลายดอกจันกับลายดอกแปด ลายดอกแปดกับลายชอกูด แต่ยังไม่มีการตั้งชื่อ

4.1.5.3 สีที่ใช้ สีที่ใช้สีนั้นก็ถือเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดเป็นเอกลักษณ์ของไทยทรงดำ ซึ่งสีที่ใช้ยู่เป็นสีย้อมผ้า ซึ่งมี 5 สี คือ สีครามเข้มหรือสีดำ สีเหลืองหรือสีส้ม สีเขียว สีแดงหรือสีแดงเลือดหมู และสีขาว ซึ่งแต่ละสีมีวัฒนธรรมความเชื่อ โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.1.5.3.1 สีครามเข้มหรือสีดำ เป็นสีหลักของผืนผ้า โดยมีความเชื่อว่า เกิดจากการปลัดพรากจากบ้านเกิดเมืองนอน

4.1.5.3.2 สีเหลืองหรือสีส้ม เป็นสีที่แทรกอยู่ในลวดลายที่ใช้ตกแต่งผ้าและเครื่องนุ่งห่ม ซึ่งมีความหมายถึง ความสว่างไสว ความเจริญ การเติบโต ความก้าวหน้า ให้ความรู้สึกผ่อนคลายมีชีวิตชีวา อบอุ่น จึงนำมาใช้ประดิษฐ์กับสิ่งที่อยู่ใกล้ตัว เช่น ในเครื่องรางผูกไว้กับผ้าอ้อมเด็ก เพื่อป้องกันภูตผี และใช้เป็นสีประกอบลวดลายบนหน้าหมอนลายปะหรือลายปักเพื่อถวายพระภิกษุ หรือผู้ใหญ่ที่นับถือ

4.1.5.3.3 สีเขียว เป็นสีของธรรมชาติพันธุ์ไม้ต่างๆ ให้ความรู้สึกผ่อนคลายสดชื่น เยือกเย็น ดูแล้วสบายตาสบายใจ

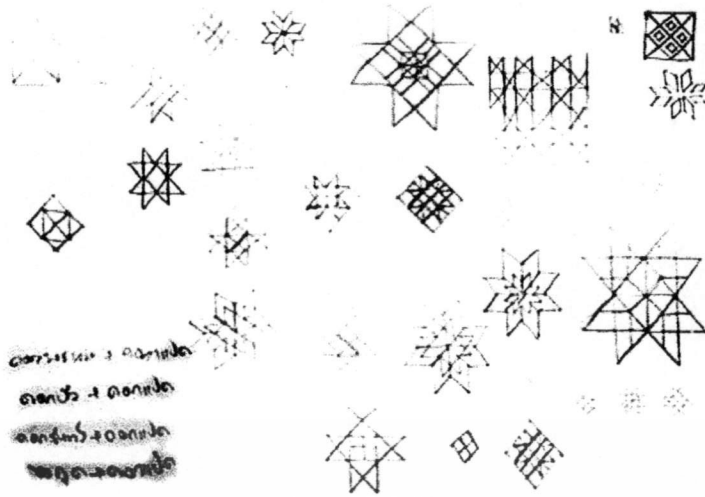
4.1.5.3.4 สีแดงหรือสีแดงเลือดหมู เป็นสีที่ ชาวไทยทรงดำมีความเชื่อว่า เป็นสีของเลือดเนื้อหรือสิ่งมีชีวิต และสื่อความหมายถึงพวกเผ่าพันธุ์เดียวกัน นอกจากนี้ยังหมายถึงการหยุด การสิ้นสุด การหลุดพ้น เช่น การใช้ผ้าแพรสีแดงปิดหน้าศพ การใช้ผ้าฝ้ายสีแดงปิดโลงศพ หรือสีแดงของธงที่ปักเป็นชั้นบันได เป็นความเชื่อในการส่งผู้ตายไปเฝ้าแดน

4.1.5.3.5 สีขาว เป็นสีที่แสดงถึงความสงบเยือกเย็น ความบริสุทธิ์ สุภาพ และความเบิกบาน ชาวไทยทรงดำมีความเชื่อว่า สีขาว หมายถึง วิญญาณ จึงใช้สีขาวในพิธีไหว้ผี และพิธีงานศพ ใช้เป็นลวดลายการวางสีขาวสลับสีครามเข้มบนผ้าชิ้น โดยสื่อความหมายถึงความเดียวดายที่ต้องปลัดพรากจากญาติพี่น้องและบ้านเกิดเมืองนอน ปัจจุบันจะมีสีครามเข้มหรือสีดำและสีฟ้าบนผ้าชิ้นลายแดงโม

4.2 ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร

การพัฒนารูปแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ผู้วิจัยได้ทำการพัฒนารูปแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร โดยทำการออกแบบลวดลายขึ้นมาใหม่ โดยผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ดังภาพที่ 4.16

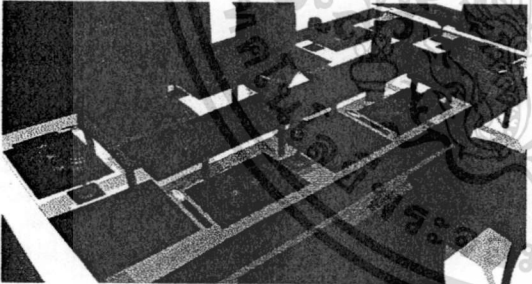


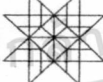

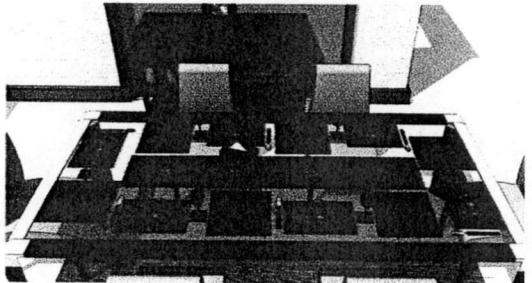
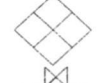
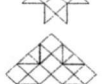
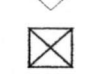
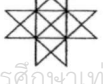

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ภาพที่ 4.16 ลวดลายไทยทรงคำที่ผู้วิจัยทำการออกแบบและพัฒนาขึ้นใหม่
ภาพโดย: ณัฐพล ขอฐานานุกิติ (2553)

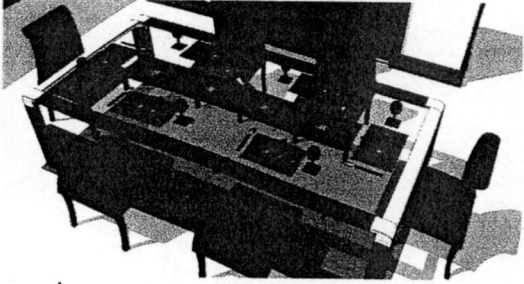


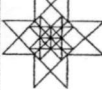

จากนั้นจึงทำการออกแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร โดยสร้างเป็นภาพจำลอง 3 มิติ จำนวน 3 รูปแบบ ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 แสดงภาพจำลอง 3 มิติรูปแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร

รูปแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร	ลวดลายที่ใช้	รายละเอียด
 ภาพที่ 4.17 รูปแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร รูปแบบที่ 1	 ลายดอกแก้ว  ลายดอกพรม  ลายที่ผสมผสาน  ลายขาบัว	รูปแบบที่ 1 เป็นการผสมผสานระหว่างลวดลายดอกแก้ว และดอกพรม โดยการย่อขยายลายสลับกับ ลายขาบัว
 ภาพที่ 4.18 รูปแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร รูปแบบที่ 2	 ลายขาบัว  ลายดอกพรม  ลายที่ผสมผสาน  ลายดอกเต้า  ลายที่ผสมผสาน	รูปแบบที่ 2 เป็นการผสมผสานระหว่างลวดลายขาบัว และลายดอกพรม โดยการย่อขยายลายสลับกับ ลายดอกพรมที่ผสมผสานกับลายดอกเต้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารลิขสิทธิ์สงวนไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

รูปแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร	ลวดลายที่ใช้	รายละเอียด
 <p>ภาพที่ 4.19 รูปแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารรูปแบบที่ 3</p>	 <p>ลายดอกพรม</p>	รูปแบบที่ 3 เป็นการผสมผสานระหว่างลวดลายดอกพรมและลายดอกแก้ว โดยการย่อ ขยายลายสลับกับลายขาบัว (ที่ กลับตะแคง)
	 <p>ลายดอกแก้ว</p>	
	 <p>ลายที่ผสมผสาน</p>	
	 <p>ลายขาบัว</p>	

สร้างโดย: อนุรักษ์ ขอนานาคักคี่ (2553)

จากการพัฒนารูปแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร โดยผู้วิจัยได้ทำการสร้างภาพจำลองเพื่อนำไปทำการประเมิน โดยนักท่องเที่ยวจำนวน 200 คน ในการประเมินรูปแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ที่ได้รับการพัฒนา โดยนักท่องเที่ยว

จากการวิเคราะห์การประเมินรูปแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร จากนักท่องเที่ยวสามารถสรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวได้เลือกรูปแบบที่ 3 โดยมีความคิดเห็นในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.24 ดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 การประเมินรูปแบบสินค้าหัตถกรรมประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ที่ได้รับการพัฒนา จากนักท่องเที่ยว (N=200)

ลำดับ	รายการประเมิน	X	S.D.	แปลความ
1.	รูปแบบที่ 1	2.84	1.38	ปานกลาง
2.	รูปแบบที่ 2	3.47	1.44	ปานกลาง
3.	รูปแบบที่ 3	4.24	1.15	มาก

เมื่อจำแนกตามเพศแล้วพบว่า นักท่องเที่ยวเพศชายมีความคิดเห็นต่อรูปแบบที่ 3 โดยมีค่าเฉลี่ย 4.30 และเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อรูปแบบที่ 3 โดยมีค่าเฉลี่ย 4.22 ซึ่งมีความคิดเห็นในระดับมากไม่แตกต่างกัน โดยสามารถสรุปผลการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 4.4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.4 การประเมินรูปแบบสินค้าหัตถกรรมประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ที่ได้รับการพัฒนา โดยจำแนกตามเพศ (N=200)

ลำดับ	รายการประเมิน	ชาย (n=72)		หญิง (n=128)		t-test	Sig.
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1.	รูปแบบที่ 1	2.90	1.32	2.81	1.41	0.12	0.909
2.	รูปแบบที่ 2	3.53	1.38	3.44	1.48	0.25	0.802
3.	รูปแบบที่ 3	4.30	1.08	4.22	1.19	0.27	0.783

จากนั้นผู้วิจัยได้นำรูปแบบที่ผ่านการประเมินจากนักทอที่เกี่ยวข้องไปผลิตผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร โดยในการพัฒนาทดลองใช้เป็นการปัก ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของชาวไทยทรงดำ แล้วจึงนำผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ที่ได้รับการพัฒนาประเมิน โดยชาวไทยทรงดำ และนักทอที่เกี่ยวข้องในขั้นตอนที่ 3

4.3 ขั้นตอนที่ 3 การประเมินผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ที่ได้รับการพัฒนา

ประเมินผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ที่ได้รับการพัฒนา โดยนำมาให้นักทอที่เกี่ยวข้องและชาวไทยทรงดำทำการประเมิน ดังภาพที่ 4.20



ภาพที่ 4.20 ผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ที่ได้รับการพัฒนา

ภาพโดย: ณัฐพล ขอรุณานุกัณฑ์ (2553)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ของงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การประเมินผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ที่ได้รับการพัฒนา โดยชาวไทยทรงดำและนักท่องเที่ยว

จากการวิเคราะห์การประเมินผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร สามารถสรุปได้ว่า ชาวไทยทรงดำและนักท่องเที่ยวยังมีความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.78 โดยสามารถสรุปผลการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 การประเมินผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ที่ได้รับการพัฒนาในภาพรวม โดยชาวไทยทรงดำและนักท่องเที่ยวย

ลำดับ	รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1.	วัฒนธรรม	3.91	0.84	มาก
2.	ความเรียบง่าย	3.82	0.898	มาก
3.	หน้าที่ใช้สอย	3.89	0.718	มาก
4.	ความสวยงาม	3.50	0.858	มาก
	รวม	3.78	0.829	มาก

เมื่อจำแนกผลการประเมินผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารตามกลุ่ม พบว่า ชาวไทยทรงดำมีความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.77 และนักท่องเที่ยวยังมีความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.81 ซึ่งมีความพึงพอใจในระดับมากไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ตามตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 การประเมินผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรมประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ที่ได้รับการพัฒนา โดยจำแนกตามกลุ่ม

ลำดับ	รายการประเมิน	ชาวไทยทรงดำ		นักท่องเที่ยว		Mean Difference	Std. Error Mean	t.	Sig.
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.				
1.	วัฒนธรรม	3.91	0.85	3.92	0.83	-.038	.053	-0.181	0.00
2.	ความเรียบง่าย	3.80	0.91	3.86	0.89	-.054	.055	-0.686	0.00
3.	หน้าที่ใช้สอย	3.87	0.73	3.93	0.70	-.061	.044	-0.974	0.00
4.	ความสวยงาม	3.49	0.86	3.52	0.86	-.018	.053	-0.519	0.00
	รวม	3.77	0.84	3.81	0.82	-.043	.051	-0.237	0.00

$P \leq 0.05$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการพัฒนาผ้าทอสูตินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร กรณีศึกษา ผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยกำหนดวัตถุประสงค์ดังนี้ คือ 1) ศึกษา ลักษณะเฉพาะผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี 2) พัฒนารูปแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร และ 3) ประเมินผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ที่ได้รับการพัฒนา โดยทำการศึกษาลักษณะเฉพาะของผ้าทอชาวไทยทรงดำ 5 ด้าน ดังนี้ 1) แหล่งกำเนิด และแหล่งผลิต 2) วัตถุประสงค์ที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์ 3) เทคนิค วิธีการ ขั้นตอน และกรรมวิธีการผลิต 4) คติความเชื่อ 5) รูปแบบ จากนั้นทำการวิเคราะห์หาเอกลักษณ์เพื่อพัฒนาสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร โดยให้มีเอกลักษณ์ผ้าทอชาวไทยทรงดำสอดแทรกอยู่ และนำไปประเมินความพึงพอใจที่มีต่อผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ในด้านต่างๆ ดังนี้ คือ 1) วัฒนธรรมรวมถึงเอกลักษณ์เฉพาะ 2) ความเรียบง่าย 3) หน้าที่ใช้สอย 4) ความสวยงาม

กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยมีดังนี้ 1) ผู้เชี่ยวชาญทางด้านชาวไทยทรงดำ จำนวน 3 ท่าน 2) ชาวไทยทรงดำ อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 370 คน (Yamane อ้างใน นิรัช สุดสังข์. 2547: 49) และยอมรับความคลาดเคลื่อนที่ระดับ $\pm 5\%$ ระดับค่าความเชื่อมั่นที่ 95% 3) นักท่องเที่ยวผู้สนใจสินค้าหัตถกรรมผ้าทอชาวไทยทรงดำในจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 200 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบบันทึก กล้องถ่ายรูป แบบประเมิน ภาพจำลอง และต้นแบบผลิตภัณฑ์ เพื่อเก็บข้อมูลและนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ผลโดยการบรรยาย ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยใช้ t-test

จากการศึกษาตามขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์สามารถสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาสามารถสรุปผลการวิจัยที่สอดคล้องกับกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

การพิสูจน์เอกลักษณ์ของผ้าทอชาวไทยทรงดำที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและพัฒนา โดยใช้เอกลักษณ์ของผ้าทอชาวไทยทรงดำ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ กลุ่มชาวไทยทรงดำในจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 370 คน ที่มีประสบการณ์มากกว่า 20 ปี ซึ่งมีการสืบทอดมาจากบรรพบุรุษมากกว่า 6ชั่วอายุคน ผู้วิจัยทำการพิสูจน์เอกลักษณ์ และการเลือกรูปแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่าง คือ นักท่องเที่ยวผู้สนใจสินค้าหัตถกรรมที่ผลิตจากผ้าทอชาวไทยทรงดำ จำนวน 200 คน และทำการประเมินผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรมและพิสูจน์เอกลักษณ์

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

5.1.1 ผลการศึกษาลักษณะเฉพาะผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี โดยศึกษาตามกรอบของการวิจัย 5 ด้าน โดยมีรายละเอียดดังนี้

5.1.1.1 แหล่งกำเนิด และแหล่งผลิต เริ่มขึ้นตั้งแต่สมัยโบราณและมีการสืบทอดมาตามบรรพบุรุษ แหล่งผลิตดั้งเดิมเริ่มที่สิบสองจุไท และได้ถูกกวาดต้อนมาที่จังหวัดเพชรบุรี จากนั้นมีการกระจายตามจังหวัดต่างๆ

5.1.1.2 วัตถุดิบ วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตเป็นใยฝ้าย

5.1.1.3 เทคนิค, กระบวนการผลิต ยังเป็นการทอด้วยกี่ทอผ้าชนิดที่เรียกว่ากักระตุก โดยการทอนั้นมีแต่กัทอผ้าลายแดงโม และผ้าพื้นสีดำและครามเท่านั้น ในส่วนลวดลายนั้นจะมีทั้งเทคนิคการเย็บ ปะผ้า และการปักผ้า

5.1.1.4 คติความเชื่อ ประเพณี การละเล่น การประกอบพิธีกรรมต่างๆ ยังคงต้องยึดถือสืบทอดตามบรรพบุรุษอยู่อย่างเคร่งครัด เช่น การแต่งงาน การนับถือผีซึ่งปัจจุบันยังมีการสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน ในเรื่องการแต่งกายนั้นจะเป็นสีดำจะเป็นสีที่ผู้หญิงนิยม ส่วนผู้ชายจะนิยมสีคราม ซึ่งเป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งเช่นเดียวกัน

5.1.1.5 รูปแบบ รูปแบบที่สื่อถึงเอกลักษณ์ผ้าทอของชาวไทยทรงดำที่เห็นได้ชัด คือ การเย็บ การปัก และการปะผ้า ลวดลายที่ใช้ในการผลิตและสีที่ใช้ ดังนี้

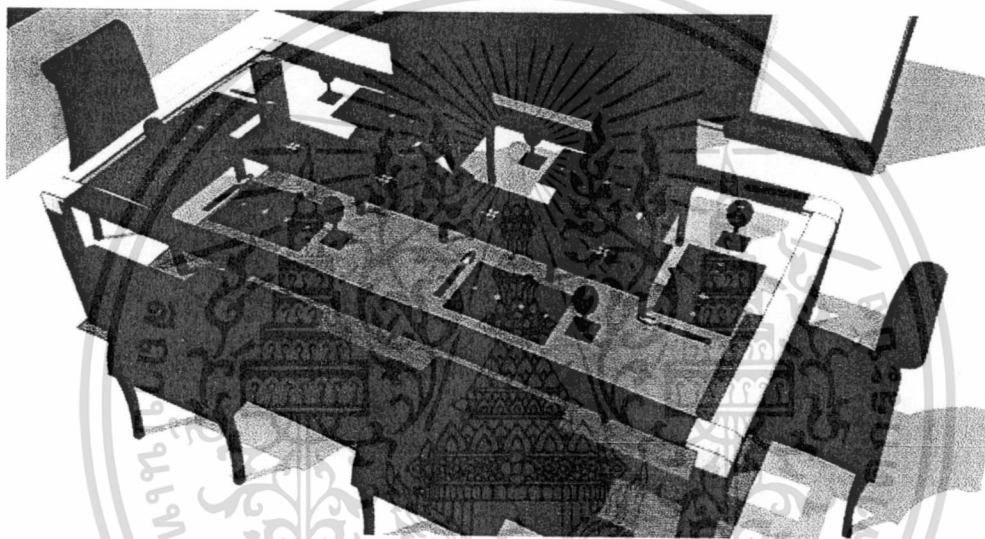
5.1.1.5.1 ลายปะผ้า เป็นลวดลายที่นิยมกันมาก เป็นลวดลายที่ใช้ทำหน้าหมอน ลายเสือ ลายกระเปาะคาเดอผู้ชาย และลายตกแต่งขอบมุ้งสำหรับพิธีแต่งงาน

5.1.1.5.2 ลวดลายที่ใช้ในการผลิต ยังเป็นลวดลายดั้งเดิม ส่วนลวดลายที่เกิดขึ้นใหม่ก็จะมีเพียงการนำลวดลายที่มีอยู่เดิมผสมเข้าด้วยกัน เช่น ลายดอกพรมกับลายดอกแปด
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลายดอกบัวกับลายดอกแปด ลายดอกจันกับลายดอกแปด ลายดอกแปดกับลายชอกูด แต่ยังไม่มีการตั้งชื่อ

5.1.5.3 สีที่ใช้ สีที่ใช้นั้นถือเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดเป็นเอกลักษณ์ของ ไทยทรงดำ ซึ่งสีที่ใช้อยู่เป็นสีข้อมผ้า ซึ่งมี 5 สี คือ สีครามเข้มหรือสีดำ สีเหลืองหรือสีส้ม สีเขียว สีแดงหรือสีแดงเลือดหมู และสีขาว ซึ่งแต่ละสีมีวัฒนธรรมความเชื่อ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

5.1.2 ผลการพัฒนารูปแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร โดยมีรายละเอียดดังนี้



ภาพที่ 5.1 ภาพจำลอง 3 มิติรูปแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร รูปแบบที่ 3
สร้างโดย: ญัฐพล ซอฐานานุกิติ (2553)

โดยภาพรวมผลการประเมินรูปแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร จากนักท่องเที่ยวผู้สนใจสินค้าหัตถกรรมผ้าทอชาวไทยทรงดำ พบว่า รูปแบบที่ 3 มีความคิดเห็นในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.24

เมื่อจำแนกตามเพศแล้วพบว่า นักท่องเที่ยวเพศชายมีความคิดเห็นต่อรูปแบบที่ 3 โดยมีค่าเฉลี่ย 4.30 และเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อรูปแบบที่ 3 โดยมีค่าเฉลี่ย 4.22 ซึ่งมีความคิดเห็นในระดับไม่แตกต่างกัน โดยสามารถสรุปผลการวิเคราะห์

5.1.3 ผลการประเมินผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร โดยมีรายละเอียดดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ภาพที่ 5.2 ผลลัพธ์ด้านแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารที่ได้รับการพัฒนา
ภาพโดย: ณัฐพล ซอฐานานุศักดิ์ (2554)

จากการวิเคราะห์การประเมินผลิตภัณฑ์ด้านแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร จากชาวไทยทรงดำและนักท่องเที่ยวสามารถสรุปได้ว่า ชาวไทยทรงดำและนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นต่อผลิตภัณฑ์ด้านแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.78 โดยสามารถสรุปผลการวิเคราะห์ได้ดังนี้

ผลการประเมินผลิตภัณฑ์ด้านแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร จากชาวไทยทรงดำ ในภาพรวมพบว่า โดยภาพรวมมีความคิดเห็นในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.77

ในด้านวัฒนธรรมของผลิตภัณฑ์ด้านแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.91

ในด้านความเรียบง่ายของผลิตภัณฑ์ด้านแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.80

ในด้านหน้าที่ใช้สอยของผลิตภัณฑ์ด้านแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.87

ในด้านความสวยงามของผลิตภัณฑ์ด้านแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.49

ผลการประเมินผลิตภัณฑ์ด้านแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร จากนักท่องเที่ยว ในภาพรวมพบว่า โดยภาพรวมมีความคิดเห็นในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.81

ในด้านวัฒนธรรมของผลิตภัณฑ์ด้านแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.92

เอกสารนี้เป็นเอกสารของงานวิจัยที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในด้านความเรียบง่ายของผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.86

ในด้านหน้าที่ใช้สอยของผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.93

ในด้านความสวยงามของผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.52

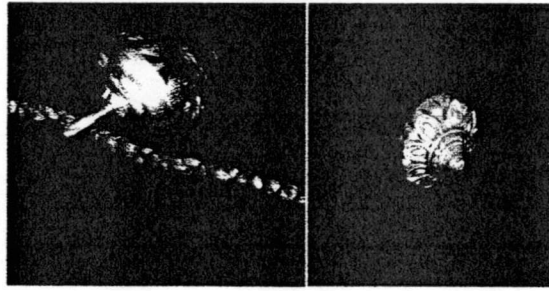
เมื่อเปรียบเทียบผลการประเมินผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารระหว่างชาวไทยทรงดำและนักท่องเที่ยว พบว่า ชาวไทยทรงดำและนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นในระดับมากไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

ผลสรุปในการศึกษาวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารที่ได้รับการพัฒนาสามารถแสดงเอกลักษณ์ผ้าทอชาวไทยทรงดำได้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

5.2.1 ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาลักษณะเฉพาะผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ลักษณะเฉพาะของชาวไทยทรงดำนั้นอยู่ที่ประเพณี การละเล่น พิธีการต่างๆ ยังคงต้องยึดถือสืบทอดตามบรรพบุรุษอยู่อย่างเคร่งครัด เช่น การแต่งงาน การนับถือผีซึ่งปัจจุบันยังมีการสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน ในเรื่องการแต่งกายนั้นผู้หญิงจะนิยมสีดำและมีการติดกระจกที่อยู่บนเครื่องแต่งกายจะเป็นสิ่งที่ผู้หญิงนิยม เพราะเชื่อว่ากระจกจะช่วยเพิ่มความสวยงาม แต่ผู้ชายจะไม่นิยมในการติดกระจก เพราะไม่เห็นเรื่องความสวยงาม ส่วนกระดุมเสื้อที่ใช้เดิมจะเป็นเงินแท้ ปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลงเป็นโลหะผสมเงิน เพราะเงินแท้จะแข็งทำให้จู้จุกได้ยาก ตัวกระดุมจะเป็นลายเม็ดผักกูด (ดังภาพที่ 5.3) ซึ่งมีการสืบทอดมาจากบรรพบุรุษนานแล้ว ในผลิตภัณฑ์ของผู้ชายจะใช้เป็นสิริรามก็ได้แล้วแต่ความชอบของแต่ละบุคคล ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของชาวไทยทรงดำเช่นเดียวกัน แต่เนื่องจากวัฒนธรรมบางอย่างนั้นจะเป็นสิ่งที่กระทำกันเฉพาะชาวไทยทรงดำเท่านั้น และชาวไทยทรงดำส่วนใหญ่มีวิถีชีวิตที่กลมกลืนกับคนในพื้นที่ และมีการดำรงชีวิตที่ต่างไปจากเดิม คือในอดีตชาวไทยทรงดำจะทำงานที่บ้าน โดยผู้ชายจะทำเกษตรกรรม ส่วนผู้หญิงจะทอผ้า แต่ปัจจุบันชาวไทยทรงดำส่วนใหญ่จะไปทำงานนอกบ้าน นอกจากนี้ผู้วิจัยเจอปัญหาเพิ่มอีกในเรื่องของกลุ่มชาวไทยทรงดำที่ไม่ได้ทำหัตถกรรมผ้าทอแล้ว เนื่องจากการเจ็บป่วย จึงทำให้ประสบปัญหาในการเก็บข้อมูลบางส่วน ผู้วิจัยจึงเปลี่ยนไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มชาวไทยทรงดำที่พบนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ข้างต้น

เนื่องจากการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ภาพที่ 5.3 กระตุ้มลายเม็ดผักบุ้ง

ภาพโดย: ณัฐพล ซอฐานานุกิติ (2553)

5.2.2 ขั้นตอนที่ 2 พัฒนารูปแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ในขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนของการออกแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร โดยการถ่ายภาพจำลองจำนวน 3 รูปแบบ และทำการคัดเลือกรูปแบบจากการประเมิน โดยนักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยวสินค้าหัตถกรรมผ้าทอชาวไทยทรงดำ จำนวน 200 คน ผลการประเมินโดยภาพรวมของรูปแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร คือ รูปแบบที่ 3 ซึ่งมีแนวคิดจากการนำลายดอกแก้ว และดอกพริมผสมผสานให้เกิดลายใหม่ และการตัดทอนลายขาบัวพร้อมทั้งการใช้สีกลับข้างมาใช้ในการออกแบบ และจัดวางลงในชิ้นงาน เมื่อจำแนกตามเพศแล้วพบว่า นักท่องเที่ยวเพศชาย และเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อรูปแบบที่ 3 ไม่แตกต่างกัน

5.2.3 ขั้นตอนที่ 3 ประเมินผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ที่ได้รับการพัฒนา ในขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนการประเมินผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร โดยการให้ชาวไทยทรงดำและนักท่องเที่ยวแสดงความคิดเห็นในด้านวัฒนธรรม โดยคงความเป็นเอกลักษณ์ของผ้าทอชาวไทยทรงดำ ด้านความเรียบง่าย ด้านหน้าที่ใช้สอย ด้านความสวยงาม

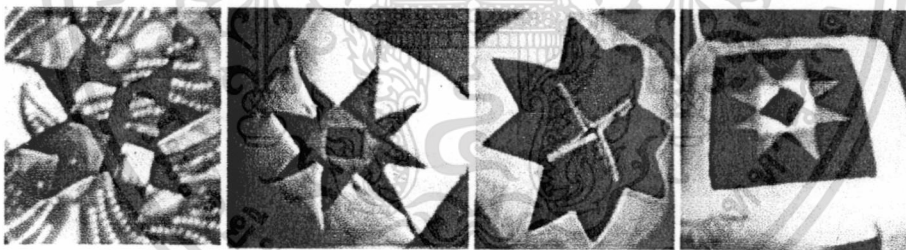
ผลการประเมินผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร (ดังภาพที่ 5.2) จากชาวไทยทรงดำ ในภาพรวมพบว่า โดยภาพรวมมีความคิดเห็นในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจาก ผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารที่ทำการพัฒนาขึ้นมีเอกลักษณ์งานหัตถกรรมผ้าทอชาวไทยทรงดำสอดแทรกอยู่ รูปแบบที่ผลิตออกมาในรูปแบบมีความเรียบง่าย และหน้าที่ใช้สอยที่เหมาะสมกับการใช้งาน

เมื่อเปรียบเทียบผลการประเมินผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารระหว่างนักท่องเที่ยวและชาวไทยทรงดำ พบว่า ในภาพรวมชาวไทยทรงดำและนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นในระดับมากไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 และเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้ อีกทั้งยังสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิบูลย์ ลี้สุวรรณ (2532: 129 - 136) ที่กล่าวว่า ผลงานที่ผลิตจะต้องแสดงถึงเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นของท้องถิ่นได้ คุณภาพของสินค้าต้องมีประโยชน์ใช้สอย และแฝงด้วยความสวยงาม และพยายามใช้แรงงานในด้านหัตถกรรมให้มากที่สุด

5.2.4 จากการวิจัยยังพบว่า ผ้าทอชาวไทยทรงดำเป็นผ้าฝ้ายย้อมคราม ซึ่งคุณสมบัติของผ้าฝ้ายย้อมคราม มีความสามารถในการป้องกันรังสียูวีได้ดีทั้งก่อนทำการซักและหลังทำการซัก (อ้อยทิพย์ ผู้พัฒน์. 2552: บทคัดย่อ) และในระหว่างการเก็บข้อมูลผู้วิจัยพบว่าปัจจุบันก็มีการใช้ผ้าสำเร็จรูปจากโรงงาน และสีย้อมเป็นสีเคมีที่ย้อมมากับตัวผ้าอยู่แล้ว เพราะพืชที่นำมาใช้ในการทำสีย้อมนั้นเริ่มหาได้ยาก ยกเว้นครามเท่านั้นที่มีการย้อมเอง (จะมีในบางพื้นที่เท่านั้น) และในด้านการปักลวดลายนั้น ในปัจจุบันได้มีการใช้การปักลวดลายด้วยจักรคอมพิวเตอร์ เพื่อเป็นการไม่เสียเวลาในการทำ และสามารถผลิตชิ้นงานได้ในจำนวนมากในระยะเวลาอันรวดเร็ว

นอกจากนี้ยังพบอีกว่า ปัจจุบันลักษณะเฉพาะในด้านหัตถกรรมของชาวไทยทรงดำมีการเปลี่ยนแปลงไปบ้าง โดยเน้นที่ลวดลายที่คงความเป็นเอกลักษณ์ไว้เป็นหลัก ส่วนสีสันทึที่ใช้ในสินค้าหัตถกรรมผ้าทอชาวไทยทรงดำได้มีการประยุกต์ในด้านสีสันทึที่ใช้ในผลิตภัณฑ์สินค้าหัตถกรรมหลากหลายสีมากขึ้นหรือทำตามความต้องการของผู้บริโภค แต่ลวดลายที่ใช้ยังคงเอกลักษณ์ของชาวไทยทรงดำ ซึ่งก็ยังถือว่างานที่ออกมานั้นก็ยังเป็นเอกลักษณ์ของไทยทรงดำอยู่ ดังภาพที่ 5.4



ภาพที่ 5.4 หัตถกรรมผ้าทอชาวไทยทรงดำมีการประยุกต์ในด้านสีสันทึที่ใช้

ภาพโดย: ณัฐพล ซอฐานานุกิติ (2553)

และนอกจากผลิตภัณฑ์ที่ผลิตจากผ้าทอชาวไทยทรงดำแล้ว ผู้วิจัยยังพบว่า ชาวไทยทรงดำยังมีผลิตภัณฑ์หัตถกรรมประเภทอื่นอีกที่ไม่เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวและบุคคลทั่วไปนัก อันได้แก่ ผลิตภัณฑ์จักสาน ซึ่งผลิตภัณฑ์จักสานของชาวไทยทรงดำนั้นมีความแตกต่างกับผลิตภัณฑ์จักสานทั่วไปตรงลวดลายที่มีเฉพาะตัวของชาวไทยทรงดำ ซึ่งแสดงความเป็นเอกลักษณ์ของไทยทรงดำได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.2.5 จากผลการวิจัยสามารถสรุปกระบวนการคิดในการพัฒนาผ้าทอสูติภัณฑ์คัดกรองประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ได้ดังขั้นตอนต่อไปนี้

5.2.5.1 การศึกษาลักษณะเฉพาะผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อนำมาใช้เป็นเอกลักษณ์ในการพัฒนารูปแบบสูติภัณฑ์คัดกรองประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร

5.2.5.2 การพัฒนารูปแบบสูติภัณฑ์คัดกรองประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ในขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนของการออกแบบสูติภัณฑ์คัดกรองประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร โดยการทำภาพจำลองรูปแบบสูติภัณฑ์คัดกรองประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร จำนวน 3 รูปแบบ และทำการคัดเลือกรูปแบบจากการประเมินโดยนักทอที่เกี่ยวข้องผู้สนใจสูติภัณฑ์คัดกรองผ้าทอชาวไทยทรงดำ จำนวน 200 คน ผลการประเมินโดยรวมของรูปแบบสูติภัณฑ์คัดกรองประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร คือ รูปแบบที่ 3 มีค่าเฉลี่ย 4.24 เมื่อจำแนกตามเพศแล้วพบว่า นักทอที่เกี่ยวข้องเพศชายมีความคิดเห็นต่อรูปแบบที่ 3 โดยมีค่าเฉลี่ย 4.30 และเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อรูปแบบที่ 3 โดยมีค่าเฉลี่ย 4.22 ซึ่งมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

5.2.5.3 การประเมินผลิตภัณฑ์ต้นแบบสูติภัณฑ์คัดกรองประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ที่ได้รับการพัฒนา ในขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนการประเมินผลิตภัณฑ์ต้นแบบสูติภัณฑ์คัดกรองประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร โดยการให้ชาวไทยทรงดำและนักทอที่เกี่ยวข้องผู้สนใจสูติภัณฑ์คัดกรองผ้าทอชาวไทยทรงดำแสดงความคิดเห็นในด้านวัฒนธรรม โดยคงความเป็นเอกลักษณ์ของผ้าทอชาวไทยทรงดำ ด้านความเรียบง่าย ด้านหน้าที่ใช้สอย ด้านความสวยงาม ผลการประเมินในภาพรวมจากนักทอที่เกี่ยวข้องผู้สนใจสูติภัณฑ์คัดกรองที่ผลิตจากผ้าทอชาวไทยทรงดำ และชาวไทยทรงดำ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ซึ่งความคิดเห็นมีไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้ และเพื่อการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาผ้าทอสูติภัณฑ์คัดกรองประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร โดยรูปแบบที่ได้พัฒนาขึ้นจะต้องสามารถพิสูจน์เอกลักษณ์ของงานคัดกรองผ้าทอชาวไทยทรงดำ จากผลการวิจัยพบว่า ผลิตภัณฑ์ต้นแบบสูติภัณฑ์คัดกรองประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ที่ได้รับการพัฒนา มีหน้าที่ใช้สอย ความสวยงาม ความเรียบง่าย วัฒนธรรมโดยสื่อถึงเอกลักษณ์ของงานคัดกรองผ้าทอชาวไทยทรงดำได้ โดยกระบวนการออกแบบนั้นจะต้องสื่อถึงเอกลักษณ์ของผ้าทอชาวไทยทรงดำให้ได้ โดยเฉพาะลวดลายที่ใช้ในนั้นต้องสื่อถึงเอกลักษณ์ไทยทรงดำไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ค่าได้อย่างชัดเจน สีสันที่ใช้ในผลิตภัณฑ์ ในกระบวนการพัฒนารูปแบบจะต้องศึกษาถึงขั้นตอนการผลิตที่เป็นเอกลักษณ์ของชาวไทยทรงดำ แต่อาจกำหนดประเด็นไปในทิศทางอื่น หรือกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยให้ชัดเจน การใช้วัสดุอาจจะเป็นวัสดุผ้าชนิดอื่น แต่ต้องคงลักษณะเฉพาะที่เป็นเอกลักษณ์ของผ้าทอชาวไทยทรงดำไว้ คือ ลวดลายบนผ้าทอชาวไทยทรงดำ และวิธีการผลิต

รูปแบบสินค้าหัตถกรรมที่พัฒนาจากการวิจัย อาจมีการพัฒนาลวดลายที่แตกต่างออกไป เพื่อให้เกิดความแตกต่างในการเลือกและตัดสินใจ เนื่องจากรูปแบบที่เหมือนกันหากมีลวดลายและสีสันที่แตกต่างกัน ก็สามารถทำให้เกิดความรู้สึกที่แตกต่างกันในการเลือกตัดสินใจได้

ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าหัตถกรรมที่สื่อถึงเอกลักษณ์ของชาวไทยทรงดำ และสามารถนำผลการวิจัยซึ่งเป็นอีกทางเลือกหนึ่ง สำหรับไปใช้ในการเรียนการสอน หรือประกอบวิชาชีพที่เกี่ยวข้องได้ นอกจากนี้ยังช่วยส่งเสริมเอกลักษณ์ชาวไทยทรงดำในท้องถิ่นให้เป็นที่รู้จักแก่นักท่องเที่ยว และผู้มาเยี่ยมชม

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งนี้ถึงแม้จะตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ครบถ้วน แต่ก็ยังมีสิ่งที่เป็นข้อจำกัดของการวิจัย เนื่องจากสภาพสังคมในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไป มีผลทำให้วิถีชีวิตของชาวไทยทรงดำเปลี่ยนแปลงไป ทำให้การสืบทอดงานหัตถกรรมผ้าทอชาวไทยทรงดำ ลดน้อยลง และอาจถึงขั้นทำให้งานหัตถกรรมเหล่านี้เกิดการสูญหายไปนั้น ซึ่งผู้วิจัยต้องการเสนอแนะสิ่งที่ควรคำนึงถึงและให้ความสำคัญ หรือศึกษาเพิ่มเติมให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นดังนี้

ในการวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยอาจศึกษาหาแนวทางในการนำลักษณะเฉพาะวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำพัฒนารูปแบบเป็นผลิตภัณฑ์สินค้าหัตถกรรมประเภทอื่นๆ หรือหาแนวทางในการนำลวดลายมาออกแบบงานผลิตภัณฑ์ผ้าทอชาวไทยทรงดำ เพื่อให้เกิดความแปลกใหม่ที่น่าสนใจ และมีเอกลักษณ์ในตัวผลิตภัณฑ์ อีกทั้งยังทำให้ผลงานมีคุณค่ามากยิ่งขึ้น และเป็นการอนุรักษ์สืบทอดวัฒนธรรมงานหัตถกรรมผ้าทอชาวไทยทรงดำให้คงอยู่ต่อไป อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมให้งานหัตถกรรมผ้าทอชาวไทยทรงดำเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยว และผู้มาเยี่ยมชมมากขึ้น

บรรณานุกรม

- กษม อมันตกุล. 2546. “การศึกษาและพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกของแหล่งสถาน จังหวัดฉะเชิงเทรา”. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ขวัญแก้ว วัชโรทัย. 2542. **วิวัฒนาการและศิลปะการจัดโต๊ะอาหาร เครื่องดื่ม และเมนูอาหาร.** กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- ขวัญแก้ว วัชโรทัย. 2547. **ศาสตร์และศิลป์เกี่ยวกับโต๊ะอาหาร.** กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- ขวัญรัตน์ จินดา . 2548. “การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ในแนวทางบรรจุภัณฑ์รักษาสิ่งแวดล้อมสำหรับผลิตภัณฑ์ประเภทขนมหวานจังหวัดเพชรบุรี”. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- งามพิศ สัตย์สงวน. 2545. **สถาบันครอบครัวของกลุ่มชาติพันธุ์ในกรุงเทพมหานคร : กรณีศึกษาครอบครัวไทยโซ่ง.** คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชมขวัญ บุตรเวียงพันธ์. 2548. “การศึกษาและพัฒนาเครื่องจักสานไม้ไผ่ประเภทบรรจุภัณฑ์สำหรับธุรกิจสปา”. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ดวงจันทร์ ปรีชาชะจิตต์. 2546. “การศึกษาและพัฒนารูปลักษณ์ด้านกราฟิกและบรรจุภัณฑ์สำหรับงานหัตถกรรมพื้นบ้าน ประเภทผ้าไหม อำเภอนบพ จังหวัดขอนแก่น”. สารนิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ธีระชัย สุขสด. 2544. **การออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม.** กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ธีระยุทธ์ เฟ็งชัย. 2549. “การศึกษาและพัฒนาตลาดขายผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผ้าทอพื้นเมืองโดยการประยุกต์ตลาดขายเครื่องปั้นดินเผาบ้านเชียงจังหวัดอุดรธานี”. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- นพดล สหชัยเสรี. 2549. **แนวคิดการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์.** คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- นวลแข ปาลิวนิช. 2542. **ความรู้เรื่องผ้าและเส้นใย.** กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเกชั่น.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นาง จันทะมาน. สายใยแห่งภูมิปัญญา. [On-line] Available: www.panangcottons.co.th/.

24 November 2007

- นิรัช สูดสังข์. 2548. ออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- นิรัช สูดสังข์. 2548. การวิจัยการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- บรรจงศักดิ์ พิมพ์ทอง. 2548. “การศึกษาและพัฒนาเก้าอี้สำหรับบ้านพักอาศัย”. สารนิพนธ์
ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- บุญชม ศรีสะอาด. 2545. การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. 2540. การวิจัยทางการวัดและประเมินผล. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. 2549. สถิติวิเคราะห์เพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ: จามจุรีโปรดักท์.
- บุญเรือง สมประจบ. 2545. การวิจัยการออกแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรม. ศูนย์ปฏิบัติการพิมพ์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ประคอง วรรณสุด. 2542. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ:
ด้านสุขภาพการพิมพ์.
- ประทุมทอง ไตรรัตน์. 2549. “การศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์จากผ้าทอมือที่พิมพ์ด้วยหมึกยาง
กล้วย”. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย,
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ประเสริฐ ศีลรัตน์. 2544. ของที่ระลึก. กรุงเทพฯ: โอ เอส พรินต์ติ้งเฮาส์.
- มณฑา จันท์เกตุเล็ก. 2541. วิทยาศาสตร์สิ่งทอเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: หอรัตนชัยการพิมพ์.
- ม.ศรีบุษรา (นามแฝง). 2530. ไทยคำร่าฟัน. กรุงเทพฯ: บรรณกิจ.
- มณีรัตน์ ท่วมเจริญ. 2513. “พิธีเสนเรือนของช่าง”. ศิลปะและโบราณคดีในประเทศไทย. ปีที่ 1
ฉบับที่ 2.
- มนู อุดมเวช และคณะ. 2536. ผ้าไทยคำกับการอพยพ. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- มโน พิสุทธิรัตนานนท์. 2539. ศิลปะพื้นบ้าน. โครงการบริการวิชาการ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มารุต อัมรานนท์. 2533. ศิลปะพื้นบ้าน. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มาลี แดงดอกไม้. 2542. ผ้าทอลายโบราณ : ภูมิปัญญาพื้นบ้านอุทัยธานี. กรุงเทพฯ:
แสงปัญญาเลิศ.
- เรวดี จงสุวรรณ. 2539. เครื่องตกแต่งบ้านอย่างง่าย. กรุงเทพฯ: ยูไนเต็ดบุ๊กส์.
- วิบูลย์ ลีสุวรรณ. 2539. ศิลปะหัตถกรรมพื้นบ้าน. กรุงเทพฯ: คอมแพคท์พรีน.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิบูลย์ ลิ้มสุวรรณ. 2532. ศิลปหัตถกรรมไทย. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

ปีศิลปหัตถกรรมไทย พ.ศ. 2531.

วีระศักดิ์ อุดมกิจเดชา .2544. อุตสาหกรรมสิ่งทอไทย. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วัฒน์ จุฑะวิภาต. 2545. ศิลปะพื้นบ้าน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ศิลปประภา.

ศรัทธา สิมศิริ. 2549. “การพัฒนาปากกาทันตภัณฑ์แบบเจลเทียนในการทำผ้ามาติกลายเขียน”.

วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

สมทรง บุรุษพัฒน์. 2539. สารานุกรมกลุ่มชาติพันธุ์ไทยโขง. สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.

ศิริ พึ่งเดช (สุลิน นามแฝง). 2519. ประวัติศาสตร์ของผู้ไทขงดำ. พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา.

สราวุธ สมบัติสวัสดิ์. 2549. “การศึกษาและพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจากเส้นใย

ป่านสรณารายณ์ ตำบลสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม”. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

สัพยาภรณ์ คำค้อม. 2550. “โครงการเสนอแนะเพื่อการออกแบบสถาปัตยกรรมภายในศูนย์ศิลปวัฒนธรรมไทยทรงดำ”. ปริญญาโท สาขาสถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

ศิริชัย วิไลเจริญพัฒน์. 2548. “การพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกชุดโคมไฟ โดยประยุกต์แผ่นใยไหมกับเครื่องปั้นดินเผาผ่านเกวียน”. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

สิริธัญญ์ ศิริพันธ์บุปผา. 2549. “การศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมของที่ระลึกจากผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี”. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

สุจินันท์ ดาวเดือน. 2546. “การศึกษาและพัฒนาศิลปหัตถกรรมผ้าทอบ้านนาตาโพเพื่อเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี กรณีศึกษา: ประเภทชุดบนโต๊ะอาหาร”. สารานุกรมครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

สุพรรณ สมไทย และคณะ. 2549. การออกแบบผลิตภัณฑ์ของตกแต่งบ้านโดยแนวคิดจากวัฒนธรรมชาวไทยทรงดำ. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต กรุงเทพฯ.

เอสมิตร ปิติพัฒน์ และคณะ. 2521. ลาวโขง. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ยখনด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

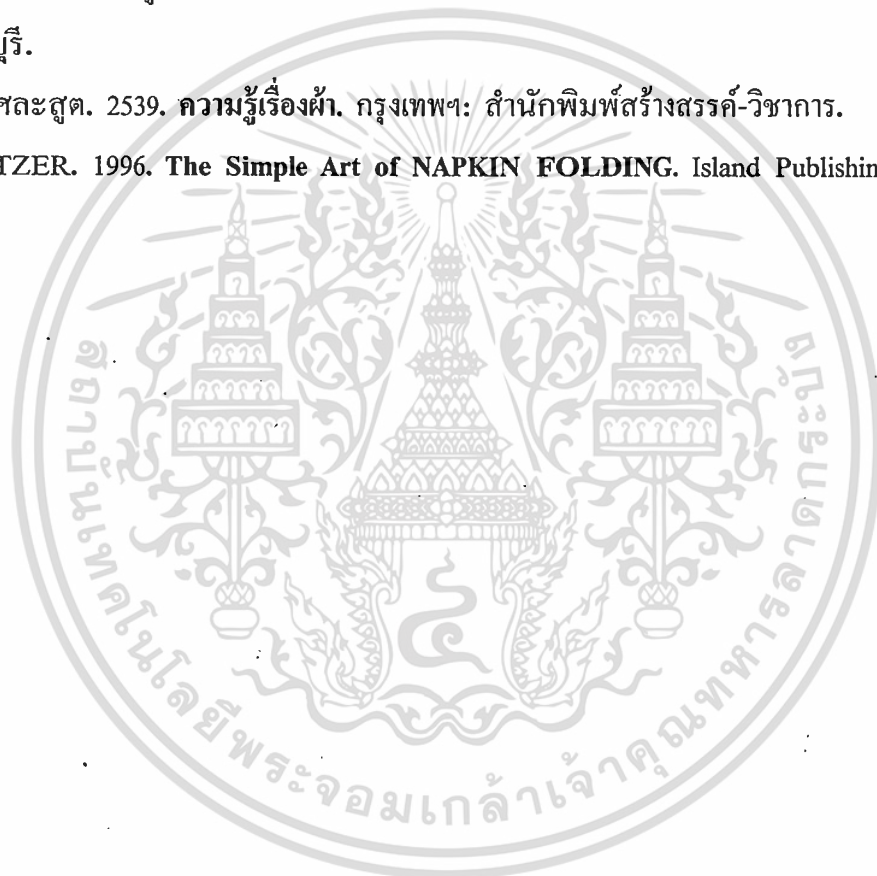
สายสมร ศรีสวัสดิ์. 2546. “แนวทางการประยุกต์ศิลปะการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษ เพื่อพัฒนารูปแบบเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเกาะเกร็ด : กรณีศึกษา ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาประเภทโคมไฟ”. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์ อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

เสฐียร โกเศศ. 2509. ฐู่ไว้. สำนักพิมพ์คลังวิทยา: พระนคร.

อ้อยทิพย์ ผู้พัฒน์. 2552. สิ่งทอกับการป้องกันรังสียูวี : กรณีศึกษาในผ้าฝ้ายย้อมคราม. รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

อัจฉราพร ไสละสูต. 2539. ความรู้เรื่องผ้า. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สร้างสรรค์-วิชาการ.

LINDA HETZER. 1996. **The Simple Art of NAPKIN FOLDING**. Island Publishing.



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ก.

หนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตผ้าทอชาวไทยทรงดำเพื่อการวิจัย
 หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย
 หนังสือขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาตีพิมพ์บทความวิจัยลงวารสารวิชาการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



School of Graduate Studies
King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang

English for Graduate Studies Training Course Test Score Result

Mr.Nutthapol Sorthananusak

Date of Training : May 3,2008 – May 31,2008

Date of Test : May 31,2008

Result	
U	S
-	✓

School of Graduate Studies
King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang

Date of Issue June 5, 2008



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ประกาศคณะกรรมการอุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เรื่อง ผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

คณะกรรมการอุตสาหกรรม โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ ขอประกาศรายชื่อหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ หลักสูตรคณะกรรมการอุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ซึ่งได้รับอนุมัติเมื่อวันที่ 5 มีนาคม 2553 ให้ดำเนินการดังนี้

นายณัฐพล ซอฐานานุกิติ รหัสประจำตัว 49063667 ให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาผ้าทอสูติสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร : กรณีศึกษา ผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี (Development of Hand Woven Textile : Case Study of Thai Song Dam Dining Table Product , Suphhanburi)” โดยมี ดร.อภิศักดิ์ สีนรุภัก เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ทั้งนี้ให้นักศึกษาค้นคว้าและเขียนวิทยานิพนธ์ โดยปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้เสร็จสิ้นภายในเวลาที่กำหนดในระเบียบของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ประกาศ ณ วันที่ 9 มีนาคม พ.ศ. 2553

(รองศาสตราจารย์ พีระวุฒิ สุวรรณจันทร์)

คณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ที่ ศธ-0524.04 / 1149

คณะกรรมการอุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

21 เมษายน 2553

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบประเมินเพื่อการวิจัย
เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชัยมิตร แสงวมงคล
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบประเมินเพื่อการวิจัย

ด้วย นายณัฐพล ซอฐานานุกิตต์ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรคณะกรรมการอุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ การพัฒนาผ้าทอสูติภัณฑ์คัดกรอง ประเภทของใช้บนโต๊ะ
อาหาร : กรณีศึกษา ผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี ” โดยมี ดร.อภิศักดิ์ สินธุภัก เป็นอาจารย์
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร. ผดุงชัย ภูพัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะกรรมการอุตสาหกรรม เห็นแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว
เป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบประเมิน ดังที่แนบมาพร้อมนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้อง
เหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้งานวิจัยของ นายณัฐพล ซอฐานานุกิตต์ มี
ความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ
เป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จระเสกข์ ตริเมธสุนทร)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

ส่วนบริหารงานทั่วไป

โทร. 02-737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร.02-326-4325

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของ (ศ.ณัฐพล/ผอ.อ.มท.)
22/4/53



ที่ ศธ 0524.04 / 1149

คณะกรรมการอุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

21 เมษายน 2553

เรื่อง ขอลาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบประเมินเพื่อการวิจัย

เรียน อาจารย์ชวัญรัตน์ จินดา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบประเมินเพื่อการวิจัย

ด้วย นายฉัฐพล ซอฐานานุกิติ์ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรคณะกรรมการอุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ การพัฒนาผ้าทอสูติภัณฑ์ลดผลกระทบ ประเภทของใช้บนโต๊ะ
อาหาร : กรณีศึกษา ผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี ” โดยมี ดร.อภิศักดิ์ สินธุภักดิ์ เป็นอาจารย์
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร. ผดุงชัย ภูพัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะกรรมการอุตสาหกรรม เห็นแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว
เป็นอย่างดี จึงขอลาเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบประเมิน ดังที่แนบมาพร้อมนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้อง
เหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้งานวิจัยของ นายฉัฐพล ซอฐานานุกิติ์ มี
ความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอบคุณ
เป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรัสเสกข์ ตรีเมธสุนทร)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

ส่วนบริหารงานทั่วไป

โทร. 02-737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร.02-326-4325

จินดา เป็น ผอ.ร.ค.ค.ค.ค.ค.ค.

ชวัญรัตน์ จินดา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ในที่อื่น
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04 / 1149



คณะกรรมการ
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

21 เมษายน 2553

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตผ้าทอชาวไทยทรงดำเพื่อการวิจัย
เรียน คุณหลอด ทองเชื้อ

ด้วย นายณัฐพล ชอฐานานุกิติ์ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรคณะกรรมการอุตสาหกรรม
มหบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ การพัฒนาผ้าทอสูติสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะ
อาหาร : กรณีศึกษา ผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี ” โดยมี ดร.อภิศักดิ์ สินธุภักดิ์ เป็นอาจารย์
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร. ผดุงชัย ภูพัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะกรรมการ เห็นแล้วว่าคุณเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว
เป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตผ้าทอชาวไทยทรงดำเพื่อการวิจัยของ
นายณัฐพล ชอฐานานุกิติ์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอบคุณ
เป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จระเสกข์ ตรีเมธสุนทร)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

ส่วนบริหารงานทั่วไป

โทร. 02-737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร.02-326-4325

ติดต่อนักศึกษาโทร.087-038-3019

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศร 0524.04 / 1149



คณะกรรมการอุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

21 เมษายน 2553

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตผ้าทอชาวไทยทรงดำเพื่อการวิจัย
เรียน คุณไกร มั่นเพชร

ด้วย นายณัฐพล ซอฐานานุกิตต์ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรคณะกรรมการอุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ การพัฒนาผ้าทอสู่สินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะ
อาหาร : กรณีศึกษา ผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี ” โดยมี ดร.อภิศักดิ์ สินธุภักดิ์ เป็นอาจารย์
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร. ผดุงชัย ภูพัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม .

คณะกรรมการอุตสาหกรรม เห็นแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว
เป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตผ้าทอชาวไทยทรงดำเพื่อการวิจัยของ
นายณัฐพล ซอฐานานุกิตต์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอบคุณ
เป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จระเสกข์ ตรีเมธสุนทร)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

ส่วนบริหารงานทั่วไป

โทร. 02-737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร.02-326-4325

ติดต่อนักศึกษา โทร.087-038-3019

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04 / 1149



คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

21 เมษายน 2553

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตผ้าทอชาวไทยทรงดำเพื่อการวิจัย
เรียน คุณสำรวย เชื้อเพชร

ด้วย นายณัฐพล ซอฐานานุศักดิ์ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ การพัฒนาผ้าทอสูติสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะ
อาหาร : กรณีศึกษา ผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี ” โดยมี ดร.อภิศักดิ์ สินธุภัก เป็นอาจารย์
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร. ผดุงชัย ภูพัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม เห็นแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว
เป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตผ้าทอชาวไทยทรงดำเพื่อการวิจัยของ
นายณัฐพล ซอฐานานุศักดิ์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอบคุณ
เป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จระเสกข์ ตรีเมธสุนทร)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

ส่วนบริหารงานทั่วไป

โทร. 02-737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร.02-326-4325

ติดต่อนักศึกษาโทร.087-038-3019

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04 / 1455



คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร

ลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง

กรุงเทพฯ 10520

26 พฤษภาคม 2553

เรื่อง ขอลาความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ประธานกลุ่มผ้าทอไทยทรงดำ บ้านดอนมะนาว

(คุณขวัญยืน ทองดอนจุย)

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย นายฉัฐพล ขอรุณานานุศักดิ์ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ การพัฒนาผ้าทอสู่สินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร : กรณีศึกษา ผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี ” โดยมี ดร.อภิศักดิ์ สินธุภักดิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร. ผดุงชัย ภูพัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และได้รับอนุมัติหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ เมื่อวันที่ 5 มีนาคม 2553 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายฉัฐพล ขอรุณานานุศักดิ์ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับนักทอที่เกี่ยวข้องเพื่อการวิจัยได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาเพื่ออนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ พิระวุฒิ สุวรรณจันทร์)

คณบดี

ส่วนบริหารงานทั่วไป

โทร. 02-737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร.02-326-4325

ติดต่อนักศึกษาโทร.087-038-3019

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04 / 1546



คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

7 กุมภาพันธ์ 2554

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาตีพิมพ์บทความวิจัยในวารสารวิชาการ
เรียน คณบดี คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ
สิ่งที่ส่งมาด้วย บทความวิจัย เรื่อง “ การพัฒนาผ้าทอสูตินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร :
กรณีศึกษา ผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี ”

ด้วย นายณัฐพล ซอฐานานุกิติ์ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง มีความประสงค์จะขอส่งบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์ในวารสารคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อ
เป็นเงื่อนไขส่วนหนึ่งของการสำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ของ นายณัฐพล ซอฐานานุกิติ์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษาดังกล่าว และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะ
ได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ไพฑูรย์ พิมพ์)

รองคณบดีกำกับดูแลด้านงานวิจัยและบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

ส่วนบริหารงานทั่วไป

โทร. 02-737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร.02-326-4325

ติดต่อนักศึกษาโทร.087-038-3019

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ. ๐๕๗๙.๐๕ /สค. ๐๔๙



คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ
๒ ถนนนางลิ้นจี่ ทุ่งมหาเมฆ
สาทร กรุงเทพฯ ๑๐๑๒๐

๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

เรื่อง อนุญาตให้ลงบทความวิทยานิพนธ์ ในวารสารคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
เรียน คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

ตามที่นายณัฐพล ขอฐานานุกิติ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์
อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอม
เกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์ลงบทความตีพิมพ์วารสารวิชาการ
ระดับปริญญาโท เพื่อเป็นเงื่อนไขส่วนหนึ่งของการสำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา เรื่อง “ การ
พัฒนาผ้าทอสูติภัณฑ์ตัดกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร : กรณีศึกษา ผ้าทอชาวไทยทรงดำ
จังหวัดสุพรรณบุรี ” ในวารสารคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี นั้น

คณะฯ ไม่ขัดข้องที่จะนำบทความเรื่องดังกล่าว ลงในวารสารของคณะฯ

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายวินัย อวงพิพัฒน์)

คณบดีคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

สำนักงานคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๙๗ ๙๖๙๑, ๐๙ ๕๓๕๑ ๑๑๕๓

โทรสาร ๐ ๒๒๙๗ ๙๖๙๑

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสัมภาษณ์ลักษณะเฉพาะผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี

สำหรับการวิจัยเรื่อง

การพัฒนาผ้าสู่สินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร :

กรณีศึกษา ผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี

คำชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาลักษณะเฉพาะผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี
2. พัฒนารูปแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร
3. ประเมินผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ที่ได้รับการพัฒนา

แบบสัมภาษณ์ชุดนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ข้อมูลด้านลักษณะเฉพาะผ้าทอชาวไทยทรงดำที่สะท้อนความเป็นเอกลักษณ์
ชาวไทยทรงดำในด้านต่างๆ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ขอความกรุณาให้ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ตอบตามความเป็นจริง เพื่อที่จะได้นำข้อมูลที่ท่านตอบไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณมา ณ ที่นี้

นาย ณัฐพล ขอฐานานุศักดิ์

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชา เทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำชี้แจง กรุณาตอบแบบสัมภาษณ์ตามความเป็นจริง

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

1. ชื่อ - สกุล
2. เพศ
3. อายุ
4. ประสบการณ์ในการผลิต

ตอนที่ 2 ลักษณะเฉพาะหรือเอกลักษณ์ที่ปรากฏในงานหัตถกรรมผ้าทอชาวไทยทรงดำ

1. แหล่งกำเนิดของศิลปหัตถกรรมผ้าทอชาวไทยทรงดำมีลักษณะอย่างไร และเป็นต้นกำเนิดหัตถกรรมผ้าทอชาวไทยทรงดำได้อย่างไร

2. วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตมีลักษณะพิเศษอย่างไร

3. เทคนิค, กระบวนการผลิตผ้าทอชาวไทยทรงดำมีลักษณะเด่นอย่างไร

4. ความคิดเห็นของชาวไทยทรงดำที่มีผลต่อการดำรงชีวิตมีอะไรบ้าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. คติความเชื่อของชาวไทยทรงดำที่แสดงลงบนหัตถกรรมผ้าทอชาวไทยทรงดำมีอะไรบ้าง และทำให้เกิดจุดเด่นอย่างไร.....

.....

.....

.....

6. รูปแบบที่ใช้ในการผลิตมีจุดเด่นอะไร และแสดงถึงเอกลักษณ์เฉพาะของชาวไทยทรงดำอย่างไร.....

.....

.....

.....

7. ลักษณะเฉพาะที่โดดเด่นของผ้าทอชาวไทยทรงดำที่ใช้เป็นอย่างไร.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

นายณัฐพล ชอฐานานุกิติ

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชา เทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบประเมิน

สำหรับการวิจัยเรื่อง

การพัฒนาผ้าสูทสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร :

กรณีศึกษา ผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี

โดย

นายณัฐพล ซอฐานานุกิตต์

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชา เทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

คำชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาลักษณะเฉพาะผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี
2. พัฒนารูปแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร
3. ประเมินผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ที่ได้รับการพัฒนา

แบบประเมินชุดนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน
- ตอนที่ 2 ข้อมูลความคิดเห็นของผู้ตอบแบบประเมินรูปแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร
- ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

คำชี้แจง ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการแปรความหมายมาตราส่วนแบ่งเป็น 5 ระดับโดยกำหนดค่าในแต่ละระดับดังต่อไปนี้

5	หมายถึง	ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

1. เพศ

- ชาย หญิง

2. อายุ

- 17 - 24 ปี 25 - 32 ปี
 33 - 40 ปี 41 ปีขึ้นไป

3. อาชีพ

- รับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ
 พนักงานบริษัท ค้าขาย
 รับจ้างทั่วไป พ่อบ้าน / แม่บ้าน
 อื่นๆ

4. รายได้

- 5,000 – 10,000 บาท 10,001 – 15,000 บาท
 15,001 – 20,000 บาท 20,000 บาทขึ้นไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2

ตารางที่ ข.1 ข้อมูลความคิดเห็นของผู้ตอบแบบประเมินรูปแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภท
ของใช้บนโต๊ะอาหาร

รูปแบบ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
รูปแบบที่ 1
รูปแบบที่ 2
รูปแบบที่ 3

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ.....

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

นาย ณัฐพล ชอฐานานุกศักดิ์

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชา เทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบประเมิน

สำหรับการวิจัยเรื่อง

การพัฒนาผ้าสูติน้ำยาคัดกรอง ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร :

กรณีศึกษา ผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี

คำชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาลักษณะเฉพาะผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี
2. พัฒนารูปแบบสูติน้ำยาคัดกรอง ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร
3. ประเมินผลิตภัณฑ์ต้นแบบสูติน้ำยาคัดกรอง ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ที่ได้รับการพัฒนา

แบบประเมินชุดนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน
- ตอนที่ 2 ข้อมูลความคิดเห็นของผู้ตอบแบบประเมินผลิตภัณฑ์ต้นแบบสูติน้ำยาคัดกรอง ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร
- ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

คำชี้แจง แบบประเมินผลิตภัณฑ์ต้นแบบสูติน้ำยาคัดกรอง ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ในแบบประเมินชุดนี้ผู้วิจัยได้แบ่งเป็นด้านต่างๆ ดังนี้

1. หน้าที่ใช้สอย คือ สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ได้มีประสิทธิภาพและสะดวกสบาย
2. ความสวยงาม จะเกิดมาจากสิ่งสองสิ่งด้วยกันก็คือ รูปร่าง (Form) และสี (Color) การกำหนดรูปร่างและสีในงานออกแบบผลิตภัณฑ์ให้เหมาะสม
3. ความเรียบง่าย หมายถึง ความงดงามตามธรรมชาติ มีความงดงาม มีความสมบูรณ์
4. วัฒนธรรม หมายถึง รูปร่าง รูปทรง สี ที่สอดคล้องกับเอกลักษณ์เฉพาะของท้องถิ่น

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการแปรความหมายมาตราส่วนแบ่งเป็น 5 ระดับโดยกำหนดค่าในแต่ละระดับดังต่อไปนี้

5	หมายถึง	ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์สำหรับการใช้ภายในเท่านั้น ไม่สามารถนำออกไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โปรดพิจารณาว่าข้อคำถามต่อไปนี้มีความสอดคล้องกันระหว่างข้อคำถามกับสิ่งที่ต้องการวัดหรือไม่ แล้วเขียนผลการพิจารณาของท่าน โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนนการพิจารณา ตามความเห็นของท่านดังนี้

+1	หมายถึง	แน่ใจในคำถามนั้นสอดคล้องกับการวิจัย
0	หมายถึง	ไม่แน่ใจในคำถามนั้นสอดคล้องกับการวิจัย
-1	หมายถึง	ไม่แน่ใจในคำถามนั้น ไม่สอดคล้องกับการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ

17 - 24 ปี

25 - 32 ปี

33 - 40 ปี

41 ปีขึ้นไป

3. อาชีพ

รับราชการ

พนักงานรัฐวิสาหกิจ

พนักงานบริษัท

ค้าขาย

รับจ้างทั่วไป

พ่อบ้าน / แม่บ้าน

อื่นๆ โปรดระบุ.....

4. รายได้

5,000 – 10,000 บาท

10,001 – 15,000 บาท

15,001 – 20,000 บาท

20,000 บาทขึ้นไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2

ตารางที่ ข.2 ข้อมูลความคิดเห็นของผู้ตอบแบบประเมินผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรมประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร

ลำดับ	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					คะแนนการพิจารณา		
		5	4	3	2	1	+1	0	-1
1.	ด้านวัฒนธรรม								
1.1	ผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรมประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร มีรูปแบบที่สื่อถึงเอกลักษณ์ของชาวไทยทรงดำอย่างเหมาะสม
1.2	สีของต้นแบบสินค้าหัตถกรรมประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารสื่อถึงเอกลักษณ์ของชาวไทยทรงดำอย่างเหมาะสม
1.3	ลวดลายบนต้นแบบสินค้าหัตถกรรมประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารสื่อถึงเอกลักษณ์ของชาวไทยทรงดำอย่างเหมาะสม
2.	ด้านความเรียบง่าย								
2.1	ผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรมประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารมีรูปแบบที่ดูมีความเรียบง่าย
2.2	สีของต้นแบบสินค้าหัตถกรรมประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารดูมีความเรียบง่าย
2.3	ลวดลายบนต้นแบบสินค้าหัตถกรรมประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารดูมีความเรียบง่าย
3.	ด้านหน้าที่ใช้สอย								
3.1	ผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรมประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารมีความสอดคล้องกับหน้าที่ใช้สอย
3.2	ผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรมประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารมีขนาดที่เหมาะสมกับหน้าที่ใช้สอย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ ข.2 (ต่อ)

ลำดับ	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					คะแนนการพิจารณา		
		5	4	3	2	1	+1	0	-1
3.3	ผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรมประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารสะดวกต่อการดูแลรักษา
4.	ด้านความสวยงาม								
4.1	ผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรมประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารมีความสวยงามน่าใช้
4.2	ผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรมประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารมีการใช้สีที่สวยงามอย่างเหมาะสม
4.3	ผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรมประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารมีลวดลายสวยงามกลมกลืนกับขนาดสัดส่วนอย่างเหมาะสม

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

นาย ณัฐพล ชอธนานานุศักดิ์

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชา เทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ก.

การวิเคราะห์ความเที่ยงตรงของข้อคำถามในเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเพื่อการวิจัย
 การวิเคราะห์ข้อมูลจากนักท่องเที่ยว และชาวไทยทรงดำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ ค.1 การวิเคราะห์ความเที่ยงตรงของข้อคำถามในเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลำดับ	รายการประเมิน	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			คะแนนรวม	IOC	สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1.	ด้านวัฒนธรรม						
1.1	ผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้า หัตถกรรม ประเภทของบน โต๊ะอาหาร มีรูปแบบที่สื่อ ถึงเอกลักษณ์ของชาวไทย ทรงค้ำอย่างเหมาะสม	1	1	1	3	1.00*	มีความ เที่ยงตรง
1.2	สี ของ ต้น แบบ สินค้า หัตถกรรมประเภทของใช้ บน โต๊ะอาหาร สื่อ ถึง เอกลักษณ์ของชาวไทยทรง ค้ำอย่างเหมาะสม	1	1	1	3	1.00*	มีความ เที่ยงตรง
1.3	ลวดลายบนต้นแบบสินค้า หัตถกรรมประเภทของใช้ บน โต๊ะอาหาร สื่อ ถึง เอกลักษณ์ของชาวไทยทรง ค้ำอย่างเหมาะสม	1	1	1	3	1.00*	มีความ เที่ยงตรง
2.	ด้านความเรียบง่าย						
2.1	ผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้า หัตถกรรม ประเภทของใช้ บน โต๊ะอาหารมีรูปแบบที่คูมี ความเรียบง่าย	1	1	1	3	1.00*	มีความ เที่ยงตรง
2.2	สี ของ ต้น แบบ สินค้า หัตถกรรมประเภทของใช้ บน โต๊ะอาหารคูมีความเรียบ ง่าย	1	1	0	2	0.66*	มีความ เที่ยงตรง
2.3	ลวดลายบนต้นแบบสินค้า หัตถกรรมประเภทของใช้ บน โต๊ะอาหารคูมีความเรียบ ง่าย	1	1	1	3	1.00*	มีความ เที่ยงตรง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ ก.1 (ต่อ)

ลำดับ	รายการประเมิน	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			คะแนนรวม	IOC	สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
3.	ด้านหน้าที่ใช้สอย						
3.1	ผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้า หัตถกรรมประเภทของใช้ บนโต๊ะอาหารมีความ สอดคล้องกับหน้าที่ใช้สอย	1	1	1	3	1.00*	มีความ เที่ยงตรง
3.2	ผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้า หัตถกรรมประเภทของใช้ บนโต๊ะอาหารมีขนาดที่ เหมาะสมกับหน้าที่ใช้สอย	1	1	1	3	1.00*	มีความ เที่ยงตรง
3.3	ผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้า หัตถกรรมประเภทของใช้ บนโต๊ะอาหารสะดวกต่อการ ดูแลรักษา	1	1	1	3	1.00*	มีความ เที่ยงตรง
4.	ด้านความสวยงาม						
4.1	ผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้า หัตถกรรมประเภทของใช้ บนโต๊ะอาหารมีความ สวยงามน่าใช้	1	1	1	3	1.00*	มีความ เที่ยงตรง
4.2	ผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้า หัตถกรรมประเภทของใช้ บนโต๊ะอาหารมีการใช้สีสันทน สวยงามอย่างเหมาะสม	1	1	1	3	1.00*	มีความ เที่ยงตรง
4.3	ผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้า หัตถกรรมประเภทของใช้ บนโต๊ะอาหารมีลวดลาย สวยงาม กลมกลืนกับขนาด สัดส่วนอย่างเหมาะสม	1	1	1	3	1.00*	มีความ เที่ยงตรง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเพื่อการวิจัย (ขั้นตอนที่ 2)
ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีผลต่อความคิดเห็น โดยนักท่องเที่ยว

ตารางที่ ค.2 การวิเคราะห์เพศของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีผลต่อความคิดเห็น

รายละเอียด	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
ชาย	73	36.5	36.5	36.5
หญิง	127	63.5	63.5	100.0
Total	200	100.0	100.0	

ตารางที่ ค.3 การวิเคราะห์อายุของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีผลต่อความคิดเห็น

รายละเอียด	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
17 - 24	34	17.0	17.0	17.0
25 - 32	101	50.5	50.5	67.5
33 - 40	56	28.0	28.0	95.5
41 ปีขึ้นไป	9	4.5	4.5	100.0
Total	200	100.0	100.0	

ตารางที่ ค.4 การวิเคราะห์อาชีพของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีผลต่อความคิดเห็น

รายละเอียด	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
รับราชการ	37	18.5	18.5	18.5
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	29	14.5	14.5	33.0
พนักงานบริษัท	23	11.5	11.5	44.5
ค้าขาย	14	7.0	7.0	51.5
รับจ้างทั่วไป	11	5.5	5.5	57.0
พ่อบ้าน / แม่บ้าน	27	13.5	13.5	70.5
อื่นๆ	59	29.5	29.5	100.0
Total	200	100.0	100.0	

ตารางที่ ค.5 การวิเคราะห์รายได้ของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีผลต่อความคิดเห็น

รายละเอียด	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
5,000 – 10,000 บาท	62	31.0	31.0	31.0
10,001 – 15,000 บาท	77	38.5	38.5	69.5
15,001 – 20,000 บาท	28	14.0	14.0	83.5
20,000 บาทขึ้นไป	33	16.5	16.5	100.0
Total	200	100.0	100.0	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับงานวิจัยเท่านั้น ไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเพื่อการวิจัย (ขั้นตอนที่ 3)
ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีผลต่อความพึงพอใจ โดยชาวไทยทรงดำ

ตารางที่ ค.6 การวิเคราะห์เพศของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีผลต่อความคิดเห็น

รายละเอียด	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
ชาย	136	36.8	36.8	36.8
หญิง	234	63.2	63.2	100.0
Total	370	100.0	100.0	

ตารางที่ ค.7 การวิเคราะห์อายุของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีผลต่อความคิดเห็น

รายละเอียด	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
17 - 24	218	58.9	58.9	58.9
25 - 32	129	34.9	34.9	93.8
33 - 40	23	6.2	6.2	100.0
41 ปีขึ้นไป	0	0	0	
Total	370	100.0	100.0	

ตารางที่ ค.8 การวิเคราะห์อาชีพของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีผลต่อความคิดเห็น

รายละเอียด	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
รับราชการ	81	21.9	21.9	21.9
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	57	15.4	15.4	37.3
พนักงานบริษัท	45	12.2	12.2	49.5
ค้าขาย	34	9.2	9.2	58.6
รับจ้างทั่วไป	26	7.0	7.0	65.7
พ่อบ้าน / แม่บ้าน	59	15.9	15.9	81.6
อื่นๆ	68	18.4	18.4	100.0
Total	370	100.0	100.0	

ตารางที่ ค.9 การวิเคราะห์รายได้ของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีผลต่อความคิดเห็น

รายละเอียด	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
5,000 – 10,000 บาท	185	50.0	50.0	50.0
10,001 – 15,000 บาท	141	38.1	38.1	88.1
15,001 – 20,000 บาท	41	11.1	11.1	99.2
20,000 บาทขึ้นไป	3	.8	.8	100.0
Total	370	100.0	100.0	

เอกสารนี้เป็นทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ จังหวัดปทุมธานี ไม่สามารถนำออกเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตจากอธิการบดี
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเพื่อการวิจัย (ขั้นตอนที่ 3)
ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีผลต่อความพึงพอใจ โดยนักท่องเที่ยวน

ตารางที่ ค.10 การวิเคราะห์เพศของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีผลต่อความคิดเห็น

รายละเอียด	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
ชาย	70	35.0	35.0	35.0
หญิง	130	65.0	65.0	100.0
Total	200	100.0	100.0	

ตารางที่ ค.11 การวิเคราะห์อายุของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีผลต่อความคิดเห็น

รายละเอียด	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
17 - 24	113	56.5	56.5	56.5
25 - 32	74	37.0	37.0	93.5
33 -40	13	6.5	6.5	100.0
41 ปีขึ้นไป	0	0	0	100.0
Total	200	100.0	100.0	

ตารางที่ ค.12 การวิเคราะห์อาชีพของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีผลต่อความคิดเห็น

รายละเอียด	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
รับราชการ	5	2.5	2.5	2.5
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	27	13.5	13.5	16.0
พนักงานบริษัท	106	53.0	53.0	69.0
ค้าขาย	5	2.5	2.5	71.5
รับจ้างทั่วไป	2	1.0	1.0	72.5
พ่อบ้าน / แม่บ้าน	0	0	0	0
อื่นๆ	55	27.5	27.5	100.0
Total	200	100.0	100.0	

ตารางที่ ค.13 การวิเคราะห์รายได้ของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีผลต่อความคิดเห็น

รายละเอียด	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
5,000 – 10,000 บาท	98	49.0	49.0	49.0
10,001 – 15,000 บาท	75	37.5	37.5	86.5
15,001 – 20,000 บาท	25	12.5	12.5	99.0
20,000 บาทขึ้นไป	32	1.0	1.0	100.0
Total	200	100.0	100.0	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับครูใช้งานเพื่อการเรียนการสอน ไม่สามารถให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ ก.14 การประเมินผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ที่ได้รับการพัฒนาในภาพรวม โดยชาวไทยทรงดำและนักท่องเที่ยว

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1. ด้านวัฒนธรรม			
1.1 ผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของบนโต๊ะอาหาร มีรูปแบบที่สื่อถึงเอกลักษณ์ของชาวไทยทรงดำอย่างเหมาะสม	3.97	.805	มาก
1.2 สีของต้นแบบสินค้าหัตถกรรมประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารสื่อถึงเอกลักษณ์ของชาวไทยทรงดำอย่างเหมาะสม	3.89	.809	มาก
1.3 ลวดลายบนต้นแบบสินค้าหัตถกรรมประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารสื่อถึงเอกลักษณ์ของชาวไทยทรงดำอย่างเหมาะสม	3.88	.907	มาก
รวม	3.91	0.84	มาก
2. ด้านความเรียบง่าย			
2.1 ผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารมีรูปแบบที่ดูมีความเรียบง่าย	4.09	.798	มาก
2.2 สีของต้นแบบสินค้าหัตถกรรมประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารดูมีความเรียบง่าย	3.68	.913	มาก
2.3 ลวดลายบนต้นแบบสินค้าหัตถกรรมประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารดูมีความเรียบง่าย	3.70	.984	มาก
รวม	3.82	0.898	มาก
3. ด้านหน้าที่ใช้สอย			
3.1 ผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรมประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารมีความสอดคล้องกับหน้าที่ใช้สอย	3.86	.688	มาก
3.2 ผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรมประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารมีขนาดที่เหมาะสมกับหน้าที่ใช้สอย	3.88	.720	มาก
3.3 ผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรมประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารสะดวกต่อการดูแลรักษา	3.94	.745	มาก
รวม	3.89	0.718	มาก
4. ด้านความสวยงาม			
4.1 ผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรมประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารมีความสวยงามน่าใช้	3.61	.864	มาก
4.2 ผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรมประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารมีการใช้สีสนสวยงามอย่างเหมาะสม	3.46	.827	ปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ ก.14 (ต่อ)

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	แปลความ
4.3 ผลិតภณท์ต้นแบบลนค้ำหัตถกรรมประเททของใช้บน โตะอหกรรมลวคลยสวยงม กลมกลลนกับขนาดสัดส่ว ออย่างเหมสม	3.42	.884	ปานกลาง
รวม	3.50	0.858	มาก
รวม 4 ด้าน	3.78	0.829	มาก

Valid N (listwise) = 570

ตารางที่ ก.15 การประเมินผลิตภณท์ต้นแบบลนค้ำหัตถกรรม ประเททของใช้บนโตะอหกรรม
ที่ล้รลการพัฒน โดยชวไทยทรงค้ำ

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1. ด้านวัฒนธรรม			
1.1 ผลิตภณท์ต้นแบบลนค้ำหัตถกรรม ประเททของบน โตะอหกรรมลวคลยสวยงม กลมกลลนกับขนาดสัดส่ว ออย่างเหมสม	3.95	0.81	มาก
1.2 ลีของต้นแบบลนค้ำหัตถกรรมประเททของใช้บน โตะ อหกรรมลวคลยสวยงม กลมกลลนกับขนาดสัดส่ว ออย่างเหมสม	3.90	0.81	มาก
1.3 ลวคลยบนต้นแบบลนค้ำหัตถกรรมประเททของใช้บน โตะอหกรรมลวคลยสวยงม กลมกลลนกับขนาดสัดส่ว ออย่างเหมสม	3.88	0.92	มาก
รวม	3.91	0.85	มาก
2. ด้านความเรลยบง่าย			
2.1 ผลิตภณท์ต้นแบบลนค้ำหัตถกรรม ประเททของใช้บน โตะอหกรรมลวคลยสวยงม กลมกลลนกับขนาดสัดส่ว ออย่างเหมสม	4.07	0.80	มาก
2.2 ลีของต้นแบบลนค้ำหัตถกรรมประเททของใช้บน โตะ อหกรรมลวคลยสวยงม กลมกลลนกับขนาดสัดส่ว ออย่างเหมสม	3.67	0.92	มาก
2.3 ลวคลยบนต้นแบบลนค้ำหัตถกรรมประเททของใช้บน โตะอหกรรมลวคลยสวยงม กลมกลลนกับขนาดสัดส่ว ออย่างเหมสม	3.67	0.99	มาก
รวม	3.80	0.91	มาก
3. ด้านหน้ที่ใช้สอย			
3.1 ผลิตภณท์ต้นแบบลนค้ำหัตถกรรมประเททของใช้บน โตะอหกรรมลวคลยสวยงม กลมกลลนกับขนาดสัดส่ว ออย่างเหมสม	3.84	0.70	มาก
3.2 ผลิตภณท์ต้นแบบลนค้ำหัตถกรรมประเททของใช้บน โตะอหกรรมลวคลยสวยงม กลมกลลนกับขนาดสัดส่ว ออย่างเหมสม	3.86	0.73	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการใช้งานเพื่อการศึกษาของเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ ค.15 (ต่อ)

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	แปลความ
3.3 ผลិតภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรมประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารสะดวกต่อการดูแลรักษา	3.91	0.75	มาก
รวม	3.87	0.73	มาก
4. ด้านความสวยงาม			
4.1 ผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรมประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารมีความสวยงามน่าใช้	3.60	0.87	มาก
4.2 ผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรมประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารมีการใช้สีต้นสวยงามอย่างเหมาะสม	3.46	0.83	ปานกลาง
4.3 ผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรมประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารมีลวดลายสวยงาม กลมกลืนกับขนาดสัดส่วนอย่างเหมาะสม	3.42	0.88	ปานกลาง
รวม	3.49	0.86	ปานกลาง
รวม 4 ด้าน	3.77	0.84	มาก

Valid N (listwise) = 370

ตารางที่ ค.16 การประเมินผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ที่ได้รับการพัฒนา โดยนักทองเที่ยว

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1. ด้านวัฒนธรรม			
1.1 ผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของบนโต๊ะอาหาร มีรูปแบบที่สื่อถึงเอกลักษณ์ของชาวไทยทรงดำอย่างเหมาะสม	4.01	0.79	มาก
1.2 สีของต้นแบบสินค้าหัตถกรรมประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารสื่อถึงเอกลักษณ์ของชาวไทยทรงดำอย่างเหมาะสม	3.88	0.81	มาก
1.3 ลวดลายบนต้นแบบสินค้าหัตถกรรมประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารสื่อถึงเอกลักษณ์ของชาวไทยทรงดำอย่างเหมาะสม	3.88	0.88	มาก
รวม	3.92	0.83	มาก
2. ด้านความเรียบง่าย			
2.1 ผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารมีรูปแบบที่ดูมีความเรียบง่าย	4.13	0.79	มาก
2.2 สีของต้นแบบสินค้าหัตถกรรมประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารดูมีความเรียบง่าย	3.70	0.90	มาก

เอกสารนี้เป็นลิขสิทธิ์สงวนไว้สำหรับการใช้เฉพาะเพื่อการดำเนินงานเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ทำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ ค.16 (ต่อ)

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	แปลความ
2.3 ลวดลายบนดินแบบสินค้าหัตถกรรมประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารดูมีความเรียบง่าย	3.74	0.97	มาก
รวม	3.86	0.89	มาก
3. ด้านหน้าที่ใช้สอย			
3.1 ผลิตภัณฑ์ดินแบบสินค้าหัตถกรรมประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารมีความสอดคล้องกับหน้าที่ใช้สอย	3.89	0.68	มาก
3.2 ผลิตภัณฑ์ดินแบบสินค้าหัตถกรรมประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารมีขนาดที่เหมาะสมกับหน้าที่ใช้สอย	3.92	0.70	มาก
3.3 ผลิตภัณฑ์ดินแบบสินค้าหัตถกรรมประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารสะดวกต่อการดูแลรักษา	3.99	0.73	มาก
รวม	3.93	0.70	มาก
4. ด้านความสวยงาม			
4.1 ผลิตภัณฑ์ดินแบบสินค้าหัตถกรรมประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารมีความสวยงามน่าใช้	3.64	0.86	มาก
4.2 ผลิตภัณฑ์ดินแบบสินค้าหัตถกรรมประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารมีการใช้สีสันทสวยงามอย่างเหมาะสม	3.46	0.83	ปานกลาง
4.3 ผลิตภัณฑ์ดินแบบสินค้าหัตถกรรมประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารมีลวดลายสวยงาม กลมกลืนกับขนาดสัดส่วนอย่างเหมาะสม	3.43	0.89	ปานกลาง
รวม	3.52	0.86	มาก
รวม 4 ด้าน	3.81	0.82	มาก

Valid N (listwise) = 200

ตารางที่ ค.17 การประเมินผลิตภัณฑ์ดินแบบสินค้าหัตถกรรมประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ที่ได้รับการพัฒนา โดยจำแนกตามกลุ่ม

รายการประเมิน	ชาวไทยทรงดำ		นักท่องเที่ยว		Mean Difference	Std. Error Mean	t.	Sig.
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.				
1. วัฒนธรรม								
1.1 ผลิตภัณฑ์ดินแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของบนโต๊ะอาหาร มีรูปแบบที่สื่อถึงเอกลักษณ์ของชาวไทยทรงดำอย่างเหมาะสม	3.95	0.81	4.01	0.79	-.059	0.049	-0.839	.000

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ ก.17 (ต่อ)

รายการประเมิน	ชาวไทยทรงดำ		นักท่องเที่ยว		Mean Difference	Std. Error Mean	t.	Sig.
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.				
1.2 สีของต้นแบบสินค้าหัตถกรรมประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารสื่อถึงเอกลักษณ์ของชาวไทยทรงดำอย่างเหมาะสม	3.90	0.81	3.88	0.81	.02	0.05	0.281	.000
1.3 ลวดลายบนต้นแบบสินค้าหัตถกรรมประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารสื่อถึงเอกลักษณ์ของชาวไทยทรงดำอย่างเหมาะสม	3.88	0.92	3.88	0.88	.001	0.06	0.014	.000
รวม	3.91	0.85	3.92	0.83	-.038	0.053	-0.181	.000
2. ความเรียบง่าย								
2.1 ผลักดันต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารมีรูปแบบที่ดูมีความเรียบง่าย	4.07	0.80	4.13	0.79	-.055	0.049	-0.783	.000
2.2 สีของต้นแบบสินค้าหัตถกรรมประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารดูมีความเรียบง่าย	3.67	0.92	3.70	0.90	-.032	0.056	-0.406	.000
2.3 ลวดลายบนต้นแบบสินค้าหัตถกรรมประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารดูมีความเรียบง่าย	3.67	0.99	3.74	0.97	-.075	0.06	-0.868	.000
รวม	3.80	0.91	3.86	0.89	-.054	0.055	-0.686	.000
3. หน้าที่ใช้สอย								
3.1 ผลักดันต้นแบบสินค้าหัตถกรรมประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารมีความสอดคล้องกับหน้าที่ใช้สอย	3.84	0.70	3.89	0.68	-.057	0.042	-0.95	.000
3.2 ผลักดันต้นแบบสินค้าหัตถกรรมประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารมีขนาดที่เหมาะสมกับหน้าที่ใช้สอย	3.86	0.73	3.92	0.70	-.05	0.044	-0.798	.000
3.3 ผลักดันต้นแบบสินค้าหัตถกรรมประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารสะดวกต่อการดูแลรักษา	3.91	0.75	3.99	0.73	-.076	0.046	-1.176	.000
รวม	3.87	0.73	3.93	0.70	-.061	0.044	-0.974	.000
4. ความสวยงาม								
4.1 ผลักดันต้นแบบสินค้าหัตถกรรมประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารมีความสวยงามน่าใช้	3.60	0.87	3.64	0.86	-.04	0.053	-0.528	.000
4.2 ผลักดันต้นแบบสินค้าหัตถกรรมประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารมีการใช้สีที่สวยงามอย่างเหมาะสม	3.46	0.83	3.46	0.83	.000	0.051	-0.007	.000
4.3 ผลักดันต้นแบบสินค้าหัตถกรรมประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารมีลวดลายสวยงาม กลมกลืนกับขนาดสัดส่วนอย่างเหมาะสม	3.42	0.88	3.43	0.89	-.014	0.055	-0.177	.000
รวม	3.49	0.86	3.52	0.86	-.018	0.053	-0.237	.000
รวม 4 ด้าน	3.77	0.84	3.81	0.82	-.043	0.051	-0.519	.000

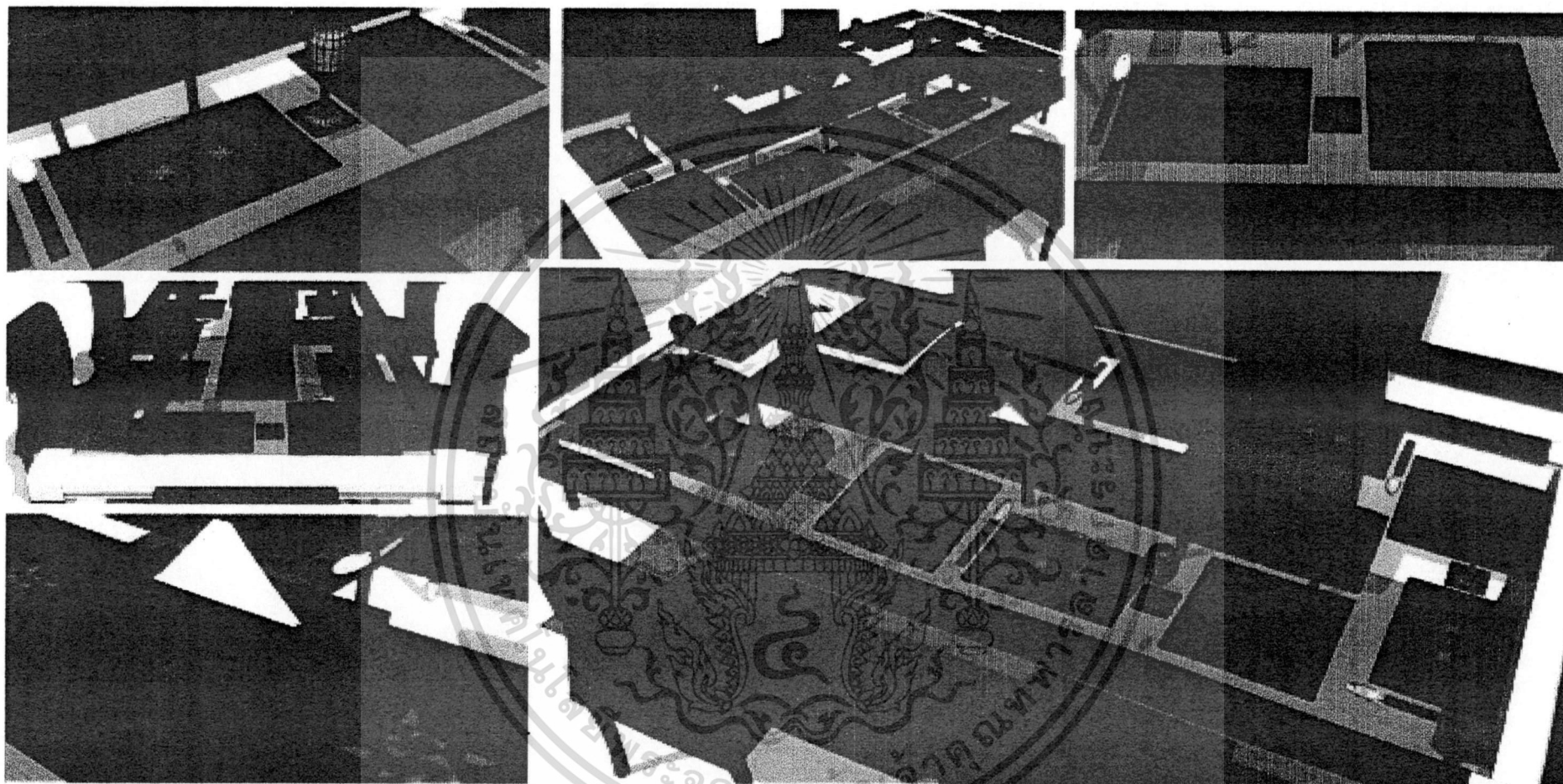
P ≤ 0.05

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ง.

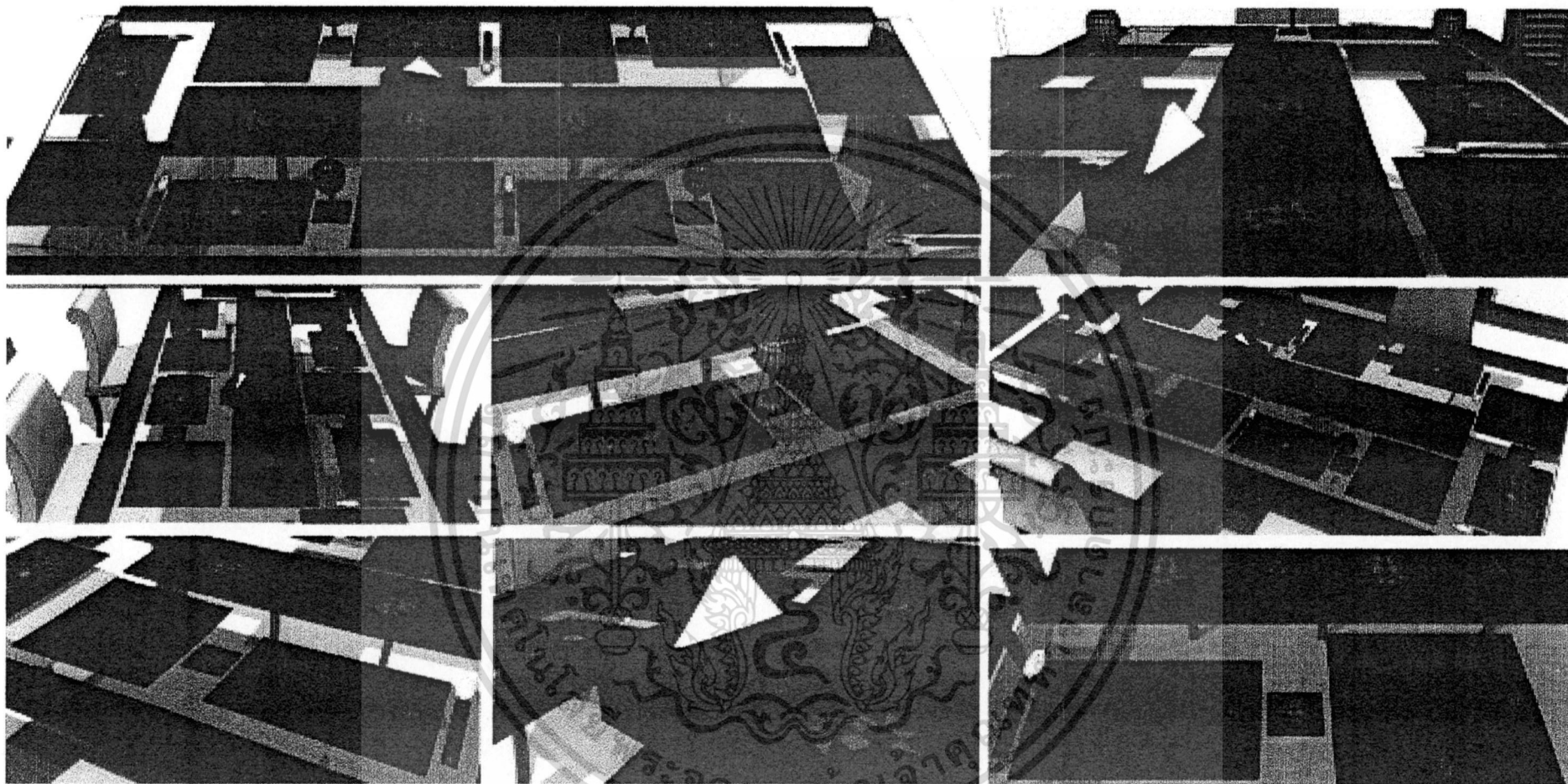
ภาพจำลองรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารรูปแบบต่างๆ
 ผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรมหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร
 การเขียนแบบผลิตภัณฑ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



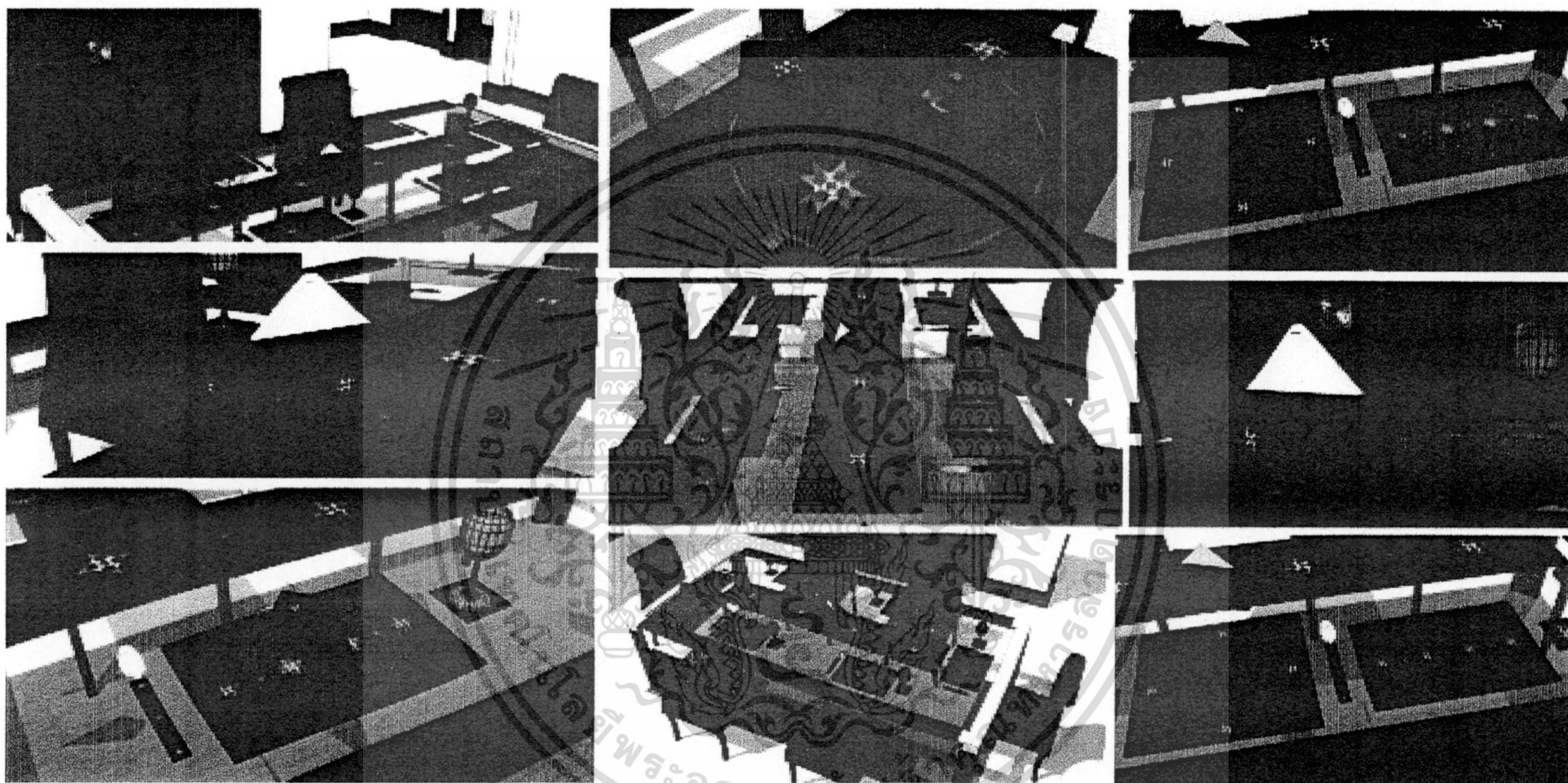
ภาพที่ ง.1 ภาพจำลองรูปแบบผลิตภัณฑ์ของใช้บนโต๊ะอาหารแบบที่ 1

สร้างโดย: ณัฐพล ชอฐานานุศักดิ์ (2553)



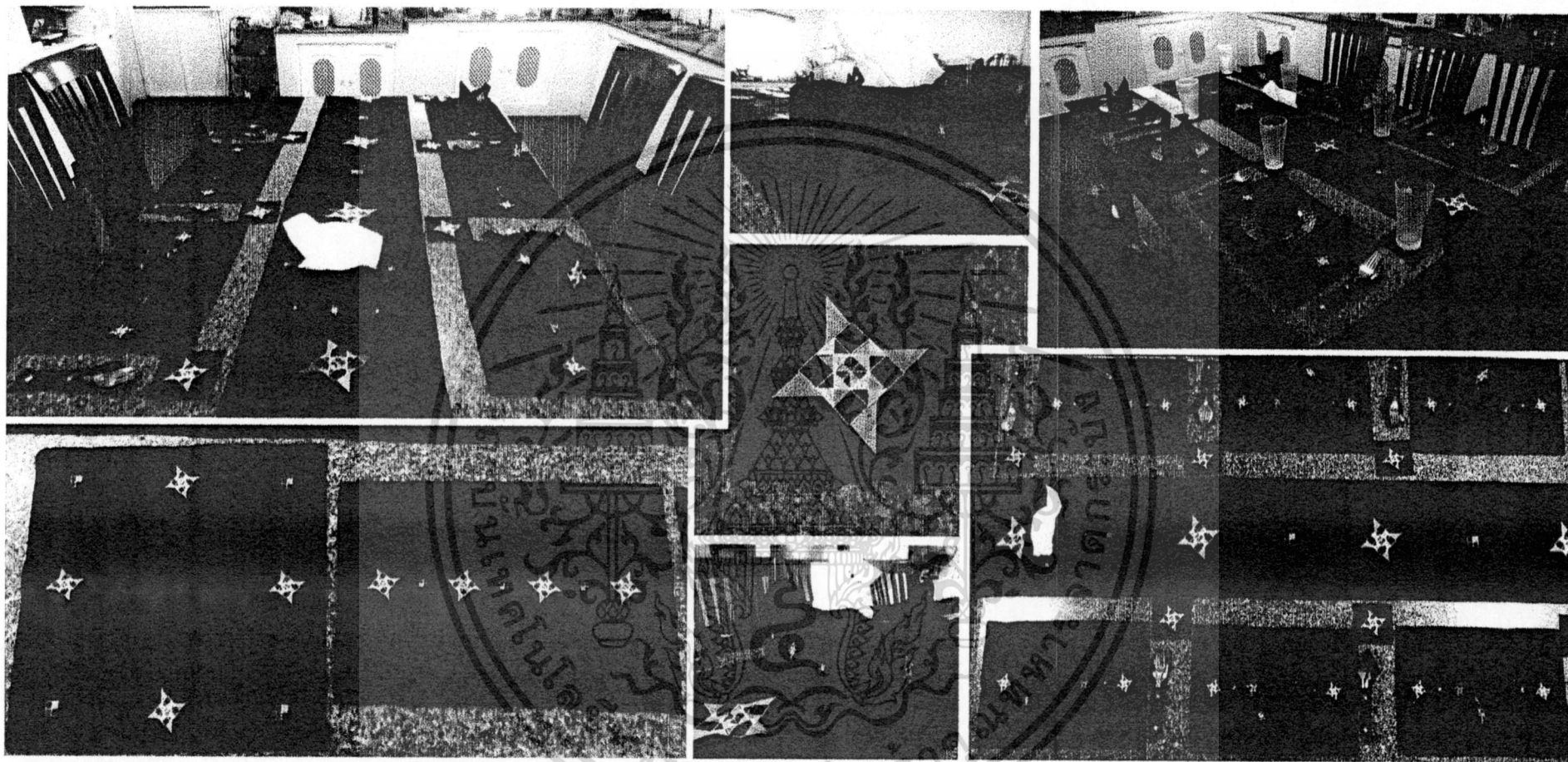
ภาพที่ ง.2 ภาพจำลองรูปแบบผลิตภัณฑ์ของใช้บนโต๊ะอาหารแบบที่ 2

สร้างโดย: ณัฐพล ซอฐานานุศักดิ์ (2553)



ภาพที่ ง.3 ภาพจำลองรูปแบบผลิตภัณฑ์ของใช้บนโต๊ะอาหารแบบที่ 3

สร้างโดย: ณัฐพล ซอฐานานุกิติ (2553)



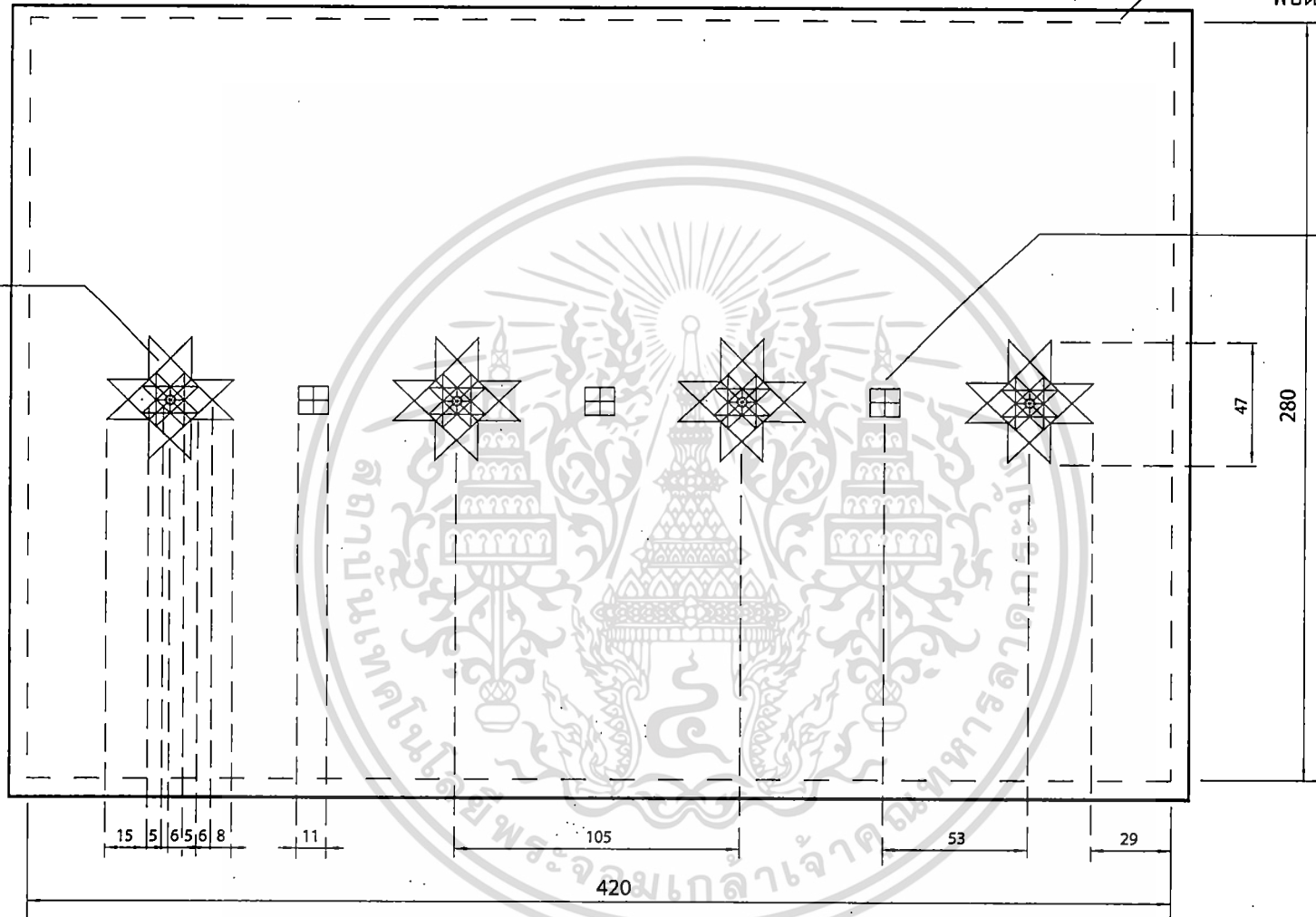
ภาพที่ ง.4 ผลิตภัณฑ์ดินแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารที่ได้รับการพัฒนา

ภาพโดย: ณัฐพล ซอฐานานุกิติ (2554)

ลายปัก

พับตามรอยเส้นประแล้วเย็บเก็บริม

ลายปัก





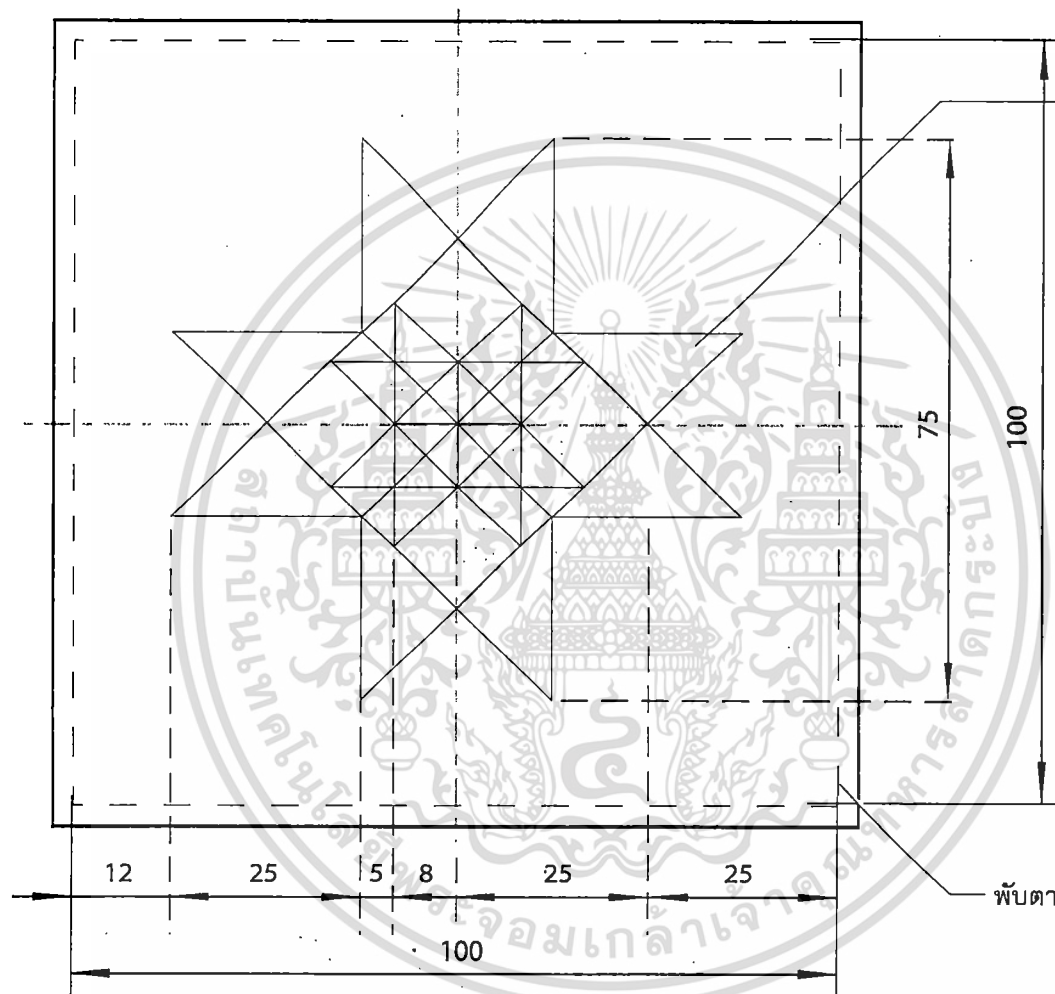
ผ้ารองจาน

SCALE 1 : 2.5
UNIT of mm.

PATTERN



	การพัฒนาทอสูสีนค่าหัตถกรรม ประเภทของไหมนโคะอาหาร : กรณศึกษา ผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี	
ชื่อ :	นาย ณัฐพล นามสกุล ขอนานานุกัณฑ์	
รหัสนักศึกษา :	49083867	สาขา : เทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ :	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อภิสิทธิ์ สิงสุภัก	
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม :	ดร. ผดุงชัย ภูพัฒน์	



ลายปัก

75
100



12 25 5 8 25 25

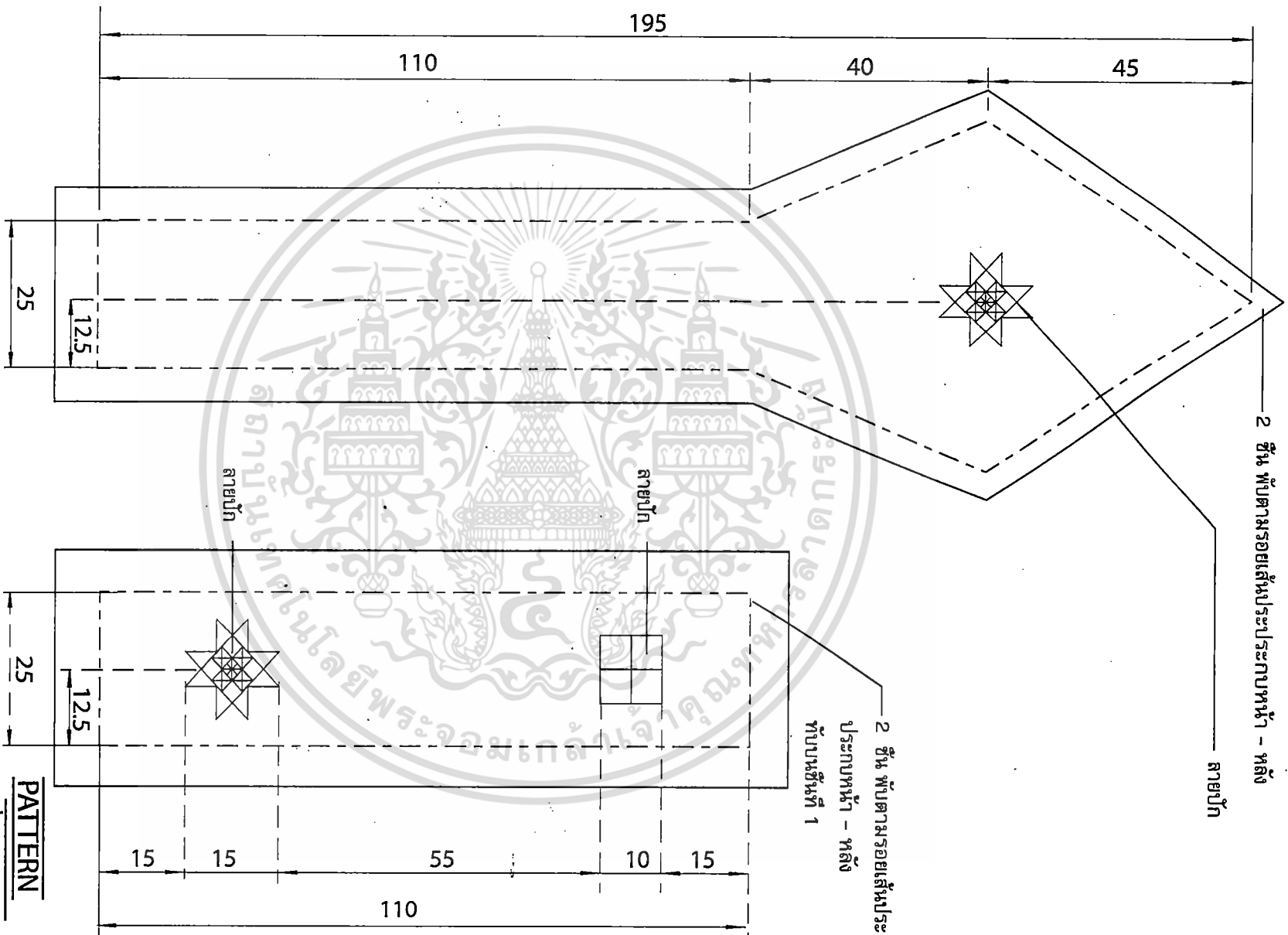
100

พับตามรอยเส้นประแล้วเย็บเก็บริม

PATTERN
ที่รองแก้วน้ำ
SCALE 1:1
UNIT of mm.




	การพัฒนาทอสู้นค้าที่ดัดกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร : กรณีศึกษา ผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี	
ชื่อ :	นาย ณัฐพล นามสกุล ชอฐานานุกิติ	
รหัสนักศึกษา : 49063667	สาขา : เทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม	
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ :	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อภิสิทธิ์ สิงสุภิก	
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม :	ดร. ณรงค์ชัย ภูพัฒน์	

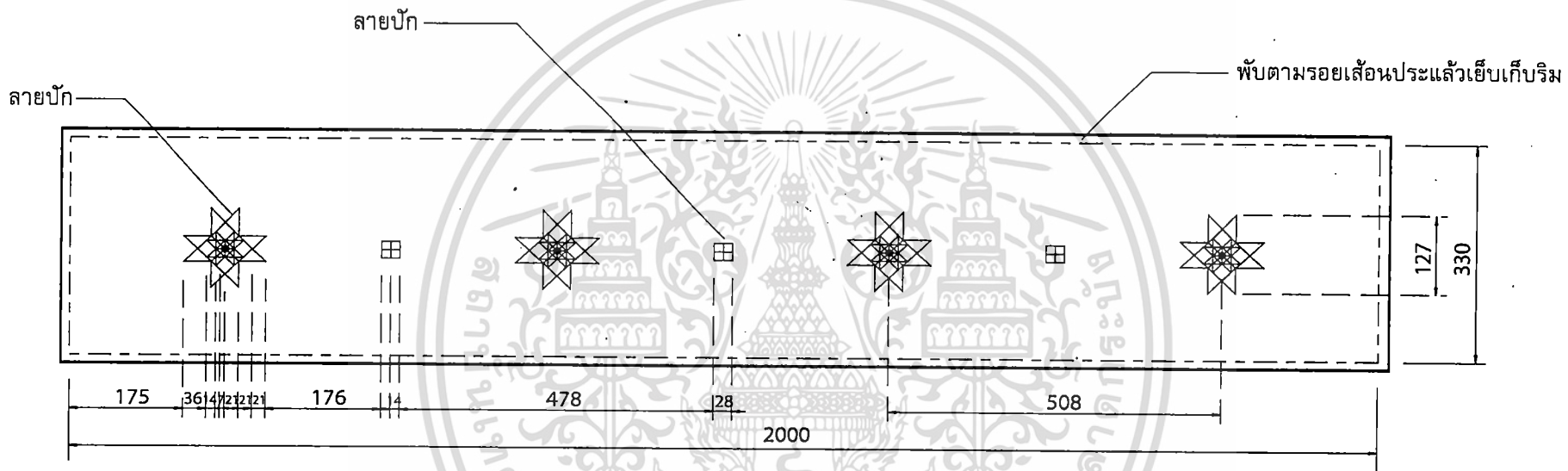


SCALE 1 : 1
UNIT of mm.

PATTERN
ที่ใส่ชื่อหนังสือ



 การพัฒนาวัสดุสิ่งพิมพ์มาตรฐาน ประเภทของงานพิมพ์ :
 กรณีศึกษา ฝาของชาไทยพหุชาติ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
 ชื่อ : นาย อรุณ พานกลาง วิศวกรเทคนิค
 รหัสหนังสือ : 49063667 สาขา : เทคโนโลยีสิ่งพิมพ์อุตสาหกรรม
 อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อธิศักดิ์ ลิ้มสุภัค
 อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม : ดร. ผดุงชัย ภูทอง






PATTERN

ผ้ากาดโต๊ะ

SCALE 1 : 10

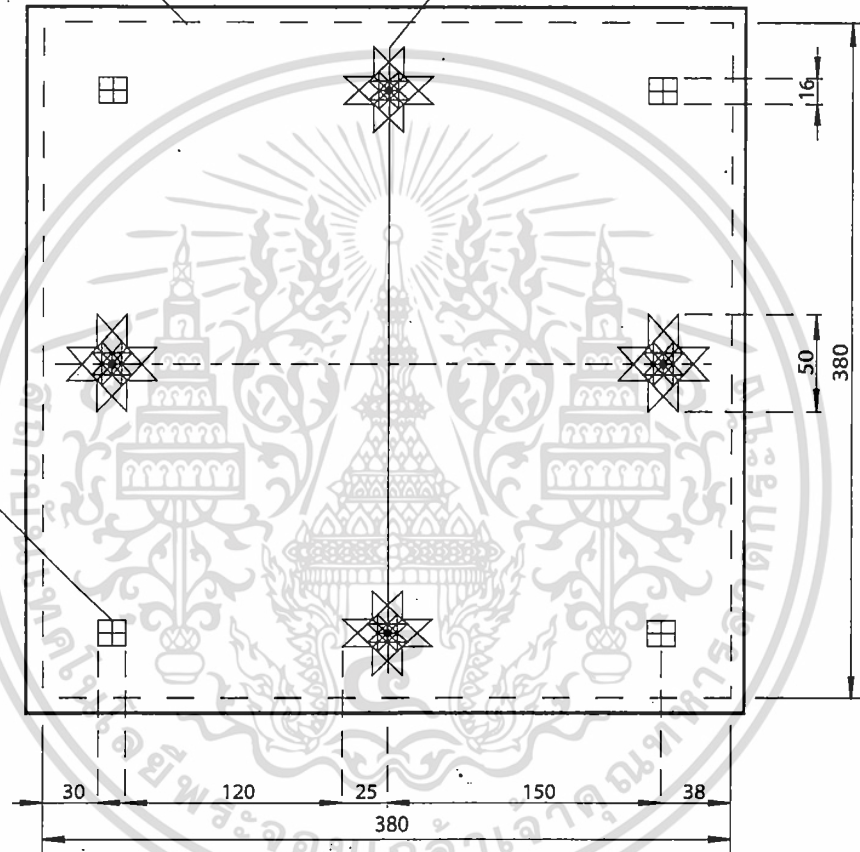
UNIT of mm.

	 การพัฒนาทอสูลินค้าทดถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร : กรณีศึกษา ผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี 
	ชื่อ : นาย ณัฐพล นามสกุล ชอฐานานุสัถ์
	รหัสนักศึกษา : 49083687 สาขา : เทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อภิสิทธิ์ ลินสุกัถ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม : ดร. มคังชัย ภูพัฒน์

พับตามรอยเส้นประแล้วเย็บเก็บริม

ลายปัก

ลายปัก





ผ้ากั้นเบื่อน

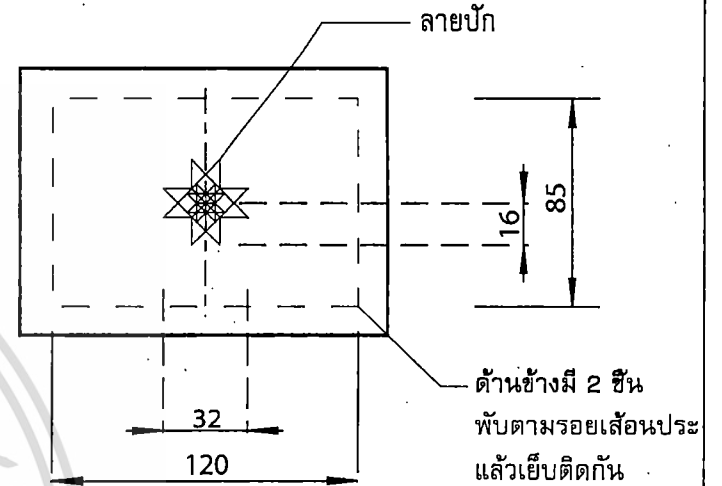
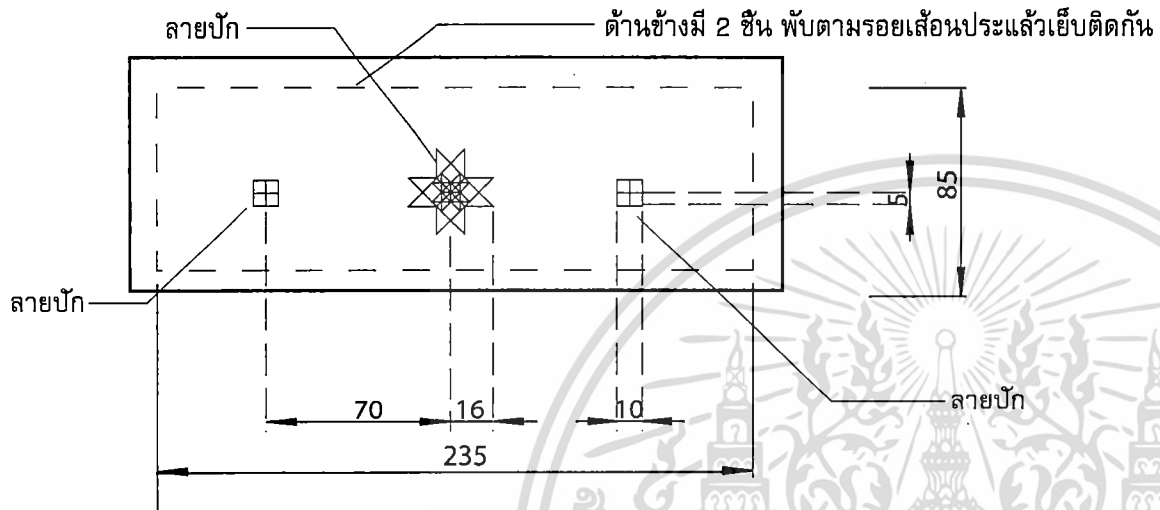
SCALE 1 : 4

UNIT of mm.

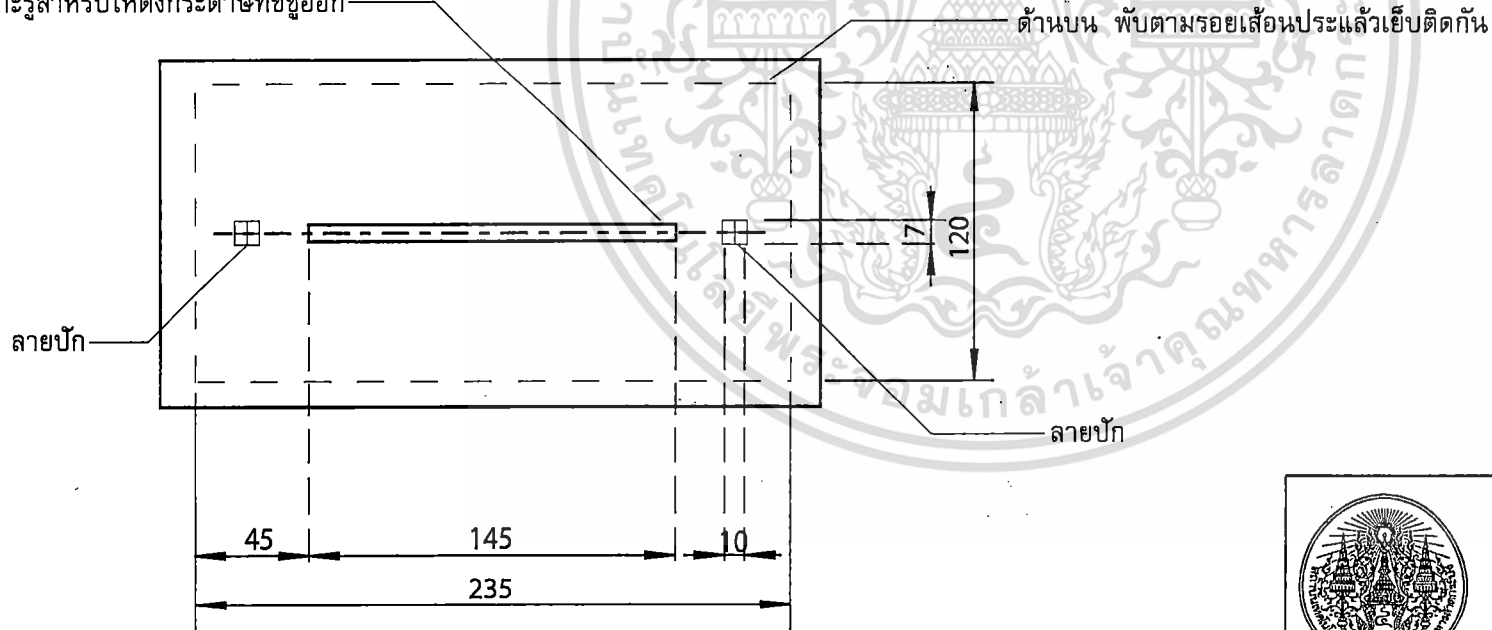
PATTERN



	การพัฒนาผ้าทอสู่สินค้าหัตถกรรม ประเภทของใยไหมโตะอาหาร : กรณีศึกษา ผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี	
ชื่อ :	นาย ณัฐพล นามสกุล ชอฐานานุกิติ์	
รหัสนักศึกษา :	49083867 สาขา : เทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม	
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ :	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อธิสิทธิ์ สินธุศักดิ์	
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม :	ดร. มดุงชัย ภูพัฒน์	



เจาะรูสำหรับให้ติ่งกระดาษทิชชู่ออก



PATTERN

กล่องใส่กระดาษทิชชู

SCALE 1 : 2.5
UNIT of mm.



	การพัฒนาหลักสูตรสินค้าทดแทน ประเภทของไขมันโต๊ะอาหาร : กรณีศึกษา ผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี	
ชื่อ :	นาย ณัฐพล นามสกุล ศึกษานานาชาติ	
รหัสนักศึกษา :	40003007	สาขา : เทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ :	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อภิสิทธิ์ สินธุภักดิ์	
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม :	ดร. ผดุงชัย ภูพิพัฒน์	



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การพัฒนาผ้าทอสู้นักค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร: กรณีศึกษา ผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี

DEVELOPMENT OF HAND WOVEN TEXTILE: CASE STUDY OF THAI SONG DAM DINING TABLE PRODUCT, SUPHANBURI

ณัฐพล ขอรุณานุกัณฑ์¹

อภิสิทธิ์ สินธุภาค²

ผดุงชัย ภูพัฒน์³

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ คือ 1) ศึกษาลักษณะเฉพาะผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี, 2) พัฒนารูปแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร และ3) ประเมินความพึงพอใจผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ที่ได้รับการพัฒนา โดยทำการศึกษาลักษณะเฉพาะของผ้าทอชาวไทยทรงดำ 5 ด้าน ดังนี้ 1) แหล่งกำเนิด และแหล่งผลิต, 2) วัตถุประสงค์ที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์, 3) เทคนิค วิธีการ ขั้นตอน และกรรมวิธีการผลิต, 4) คติความเชื่อ และ 5) รูปแบบ จากนั้นทำการวิเคราะห์หาเอกลักษณ์เพื่อพัฒนาสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร โดยให้มีเอกลักษณ์ผ้าทอชาวไทยทรงดำ และนำไปประเมินผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ในด้านต่างๆ ดังนี้ คือ 1) วัฒนธรรมรวมถึงเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น, 2) ความเรียบง่าย, 3) หน้าที่ใช้สอย และ4) ความสวยงาม

กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยมี 2 กลุ่ม คือ 1) ชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 370 คน 2) นักท่องเที่ยวผู้สนใจสินค้าหัตถกรรมผ้าทอชาวไทยทรงดำในจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 200 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ กล้องถ่ายรูป แบบประเมิน ภาพจำลอง และต้นแบบผลิตภัณฑ์ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ผลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) การหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และเปรียบเทียบความคิดเห็นโดยจำแนกตามกลุ่ม (t-test)

ผลการวิจัยสรุปว่า ในด้านลักษณะเฉพาะของผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี วัสดุที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นผ้าฝ้าย รองลงมาเป็นไหม มีศิลปะการตกแต่ง 3 ประเภท คือ การปะผ้า และการปักผ้า และการเย็บ ลวดลายที่ใช้ในการผลิตผ้าทอ ยังเป็นลวดลายดั้งเดิม ส่วนลวดลายที่เกิดขึ้นใหม่ก็จะมีเพียงการนำลวดลายที่มีอยู่เดิมผสมเข้าด้วยกัน แต่ยังไม่มีการตั้งชื่อ สีที่เป็นเอกลักษณ์ชาวไทยทรงดำเป็นสีย้อมผ้า ซึ่งแต่เดิมมี 5 สี คือ สีครามเข้มหรือสีดำ สีเหลืองหรือสีส้ม สีแดงหรือสีแดงเลือดหมู สีเขียว และสีขาว โดยเฉพาะในเรื่องการแต่งกายนั้นฝ่ายหญิงจะนิยมสีดำ ส่วนฝ่ายชายจะนิยมสีคราม ด้านเอกลักษณ์เฉพาะของชาวไทยทรงดำนั้นอยู่ที่ประเพณี การละเล่น และการประกอบพิธีกรรมต่างๆ ซึ่งยังคงต้องยึดถือสืบทอดตามบรรพบุรุษอยู่อย่างเคร่งครัด เช่น การแต่งงาน การนับถือผีซึ่งปัจจุบันยังมีการสืบทอดอยู่จนถึงปัจจุบัน

ในขั้นตอนการพัฒนาแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ผลการประเมินรูปแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ในภาพรวม นักท่องเที่ยวเลือก รูปแบบที่ 3 ซึ่งมีแนวคิดจากการนำลายดอกแก้ว และ

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจักษ์มาศวิศาครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

³ อาจารย์ประจำภาควิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ดอกพรมผสมผสานให้เกิดลายใหม่ และการตัดทอนลายชาวบัวพร้อมทั้งการใช้วิธีกลับข้างมาใช้ในการออกแบบ และจัดวางลงในชิ้นงาน เมื่อจำแนกตามเพศแล้วพบว่า นักท่องเที่ยวเพศชาย และเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อรูปแบบที่ 3 ซึ่งมีความคิดเห็นในระดับไม่แตกต่างกัน และในขั้นตอนการประเมินผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารจากชาวไทยทรงดำพบว่า ในภาพรวมมีความพึงพอใจในระดับมาก และการประเมินผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร จากนักท่องเที่ยว ในภาพรวมมีความพึงพอใจในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นจากนักท่องเที่ยวและชาวไทยทรงดำ ในภาพรวมพบว่า ชาวไทยทรงดำและนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยังพบอีกว่าสิ่งที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นสามารถพิสูจน์เอกลักษณ์เฉพาะของงานหัตถกรรมผ้าทอชาวไทยทรงดำได้ อีกทั้งช่างผู้ผลิตสามารถนำตัวอย่างรูปแบบที่ได้มาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาต่อไป

คำสำคัญ: ผ้าทอชาวไทยทรงดำ, หัตถกรรมผ้าทอ, สินค้าหัตถกรรม, ของใช้บนโต๊ะอาหาร

ABSTRACT

The main objectives of this research were the followings, 1) to study the unique characteristics of Thai Song Dam textile in Suphanburi, 2) to develop the pattern of hand woven dining table products, and 3) to evaluate the prototype of hand woven dining table product. The prototype was developed by the studies of 5 unique characteristics of Thai Song Dam Textile which included 1) the origin and material production, 2) raw material used in production, 3) technique, method and procedure of production, 4) beliefs, and 5) patterns. Through the analysis, the characteristics of Thai Song Dam Textile were then developed as a hand woven dining table product set. Additionally, this research evaluated the prototype of hand woven dining table product in areas, which comprised of unique cultural identities of a region, simplicity, function, and aesthetics.

The 2 groups of research sample were 370 Thai Song Dam in Suphanburi, and 200 tourists who were interested in Thai Song Dam textile products. The research tools used to collect and evaluate the data were interview form, camera, questionnaire, visual replica, and prototype. The data were subsequently analyzed by the method of Content Analysis, Average (\bar{X}), the Standard Deviation, and compare mean suggestion of a group by t-test.

The research found that the first and the second most popular raw materials of Thai Song Dam in Suphanburi are cottons and silks respectively. The researcher observed that there were 3 types of Art decorations: patching, embroidering, and sewing of which the weaving patterns still remain the same as original. However, there are also the new inventing patterns, which are the integration of many original patterns, with no specific name assigned. The research also found that there are originally 5 dye colors used in Thai Song Dam dressing, which are dark indigo or black, yellow or orange, red or maroon, green, and white; where women commonly dress up in black and men generally dress up in indigo. From this use of color, the researcher also discovered that the identities of Thai Song Dam rely on Tradition, Culture and

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Festival that strictly inherited from its ancestor. Wedding ceremony and spiritual beliefs are the examples of Thai Song Dam's tradition that remain until today.

As for the development of hand woven textile of dining table, that derived from combination between "Dok Kaew and Dok Prom" patterns and by deducting and reversing the "Kha Bua" pattern, a new pattern were created into a product that can resembled Thai Song Dam characteristics. By evaluation through gender classification, there was no different opinion between male and female tourists. The high satisfaction from prototype 3 was found on both of Thai Song Dam and the tourists. By comparing tourists' opinion with Thai Song Dam, there was no significant difference in overall picture, with standard deviation of 0.05. In addition, the development of Thai Song Dam hand woven dining table products has successfully embedded the unique identities of Thai Song Dam textile, which allowed textile producers to use this research sample for further development.

Keyword : Thai Song Dam Hand Woven Textile, Hand Woven Textile, Handmade Product, Dining Table Product

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ชาวไทยทรงดำเป็นชนกลุ่มหนึ่ง ในอดีตได้อพยพมาจากเมืองแกลง กลุ่มแม่น้ำดำและแม่น้ำแดงในประเทศเวียดนามเหนือ ได้อพยพเข้ามาหลายครั้ง ผลจากศึกสงครามในสมัยพระเจ้ากรุงธนบุรีจนถึงรัชกาลที่ 5 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ชาวไทยทรงดำหรือลาวโซ่งที่เข้ามาจะมาตั้งถิ่นฐานบ้านเรือนที่มีลักษณะคล้ายกับท้องถิ่นของตนเอง ในจังหวัดเพชรบูรณ์ก่อน จากนั้นมาก็ได้ขยายขยายไปอยู่ตามจังหวัดใกล้เคียง เช่น จังหวัดสุพรรณบุรี นครปฐม จังหวัดชัยนาท จังหวัดนครสวรรค์ จังหวัดพิษณุโลก และจังหวัดพิจิตร เป็นต้น จากาววิเคราะห์การอพยพของชาวไทยทรงดำไปอยู่ในพื้นที่จังหวัดใกล้เคียงนั้น อาจเกิดจากการคิดถึงบ้านเกิดเมืองนอน ต้องการกลับไปเวียดนามนั่นเอง แต่ไม่สำเร็จ จึงตั้งรกรากอยู่กันสืบมาจนถึงปัจจุบัน ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงทั้งสภาพบ้านเมือง สังคมเศรษฐกิจความเป็นอยู่ทำให้ชาวไทยทรงดำ หรือลาวโซ่ง มีความเป็นอยู่ มีบ้านเรือนลักษณะกลมกลืนไปกับกระแสสังคมปัจจุบัน แต่ก็ยังรักษาวัฒนธรรมประเพณีที่มีอยู่เดิมอย่างเคร่งครัด เช่น ชาวไทยทรงดำที่ ตำบลดอนมะเกลือ อำเภออุทุมพร จังหวัดสุพรรณบุรี ยังมีวัฒนธรรมประเพณี คติความเชื่อที่ยึดถือกันมาแต่ในอดีต ในพิธีการเสนเรือน (ไหว้ผี) พิธีการขึ้นบ้านใหม่ พิธีการแต่งงาน พิธีงานศพ เป็นต้น (สุพรรณ สมไทย และคณะ, 2549: 1)

วัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ หรือลาวโซ่งจะเห็นได้ชัดเจนจากการใช้ผ้าทอ และเครื่องแต่งกายที่แสดงถึงวัฒนธรรมประเพณี คติความเชื่อต่างๆ ในการดำรงชีวิตประจำวัน ลักษณะที่โดดเด่นของชาวไทยทรงดำ คือ การแต่งกายด้วยเสื้อผ้าสีดำทั้งชายและหญิงโดยเฉพาะผู้หญิงจะนุ่งผ้าซิ่นที่เรียกว่าซิ่นแดงโม มีลักษณะการทอจากฝ้ายย้อมครามสดด้วยไหมสีแดง ที่ตัวซิ่นมีลายเส้นสีขาว ปัจจุบันนิยมใช้สีฟ้าเป็นลายเส้นคู่ และเส้นเดี่ยว ซึ่งผ้าซิ่นมีคติความเชื่อที่ว่า เมื่อผ้ากระทบกับแสงแดดจะเกิดประกายเหลือบสีแดง เป็นการระลึกถึงของหญิงชาวไทยทรงดำที่มีต่อฝ่ายชายเมื่อออกไปทำงานนอกพื้นที่นานๆ เป็นการบอกความในใจ ไม่ได้พูดกันตรงๆ การนุ่งผ้าซิ่นลายแดงโมจะใส่กับเสื้อก้อม สอนเสื้อฮี จะใส่เมื่อมีพิธีการ ฝ่ายชายจะมีกางเกงสีดำขลับ เรียกว่ากางเกงสังข์สีใส่กับเสื้อก้อมและเสื้อฮีเหมือนกัน ผลิภัณฑ์ของชาวไทยทรงดำที่ตำบลดอนมะเกลือ ส่วนใหญ่จะเป็นเสื้อผ้า ข้าวของเครื่องใช้ เสื้อผูก ที่นอน หมอนท้าว เสื้อนั่ง หยั้นหรือมุ้งผ้า หลา ผ้าอ้อมเด็ก สายคาดเอว มูหรือหมวกเด็ก ผ้าซิ่นลาวหรือผ้าเช็ดหน้า และถุงย่าม ผลิภัณฑ์ใหม่ที่เพิ่มมาเช่น กระเป๋าใส่ของ หมอนอิง ผ้าแขวนผนัง ถุงใส่มือถือ ผ้าทอขายเป็นเมตร และพัด เป็นต้น ซึ่งผลิภัณฑ์เหล่านี้ กลุ่มผู้ซื้อมักเป็นกลุ่มชาวไทยทรงดำด้วยกัน ส่วนกลุ่มนักท่องเที่ยวมีน้อยที่จะซื้อไปเป็นของที่ระลึกบ้างเล็กน้อย บนผลิภัณฑ์จะแสดงถึงวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำอย่างชัดเจน จากการใช้สีและ

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลวดลาย การปักและปะผ้าสีต่างๆ เช่น สีแดง สีส้ม สีเขียว สีเหลือง และสีขาว เป็นต้น ส่วนลายที่ทำเป็นลายเฉพาะของกลุ่ม เช่น ลายดอกจัน ลายชอกูด ลายดอกแปด ฯลฯ เป็นต้น นอกจากนี้มนุษย์จะใช้ปัญญาในการคิดสร้างสรรค์สื่อสัญลักษณ์เพื่อแสดงความคิด ความเชื่อ ภายใต้บริบททางสังคม และวัฒนธรรมที่ตนเองอาศัยอยู่แล้ว มนุษย์ยังมีภูมิปัญญาที่จะทำสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ในพื้นที่ตนอาศัยอยู่มาสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปกรรมที่มีเทคนิคและกระบวนการผลิตที่เป็นเอกลักษณ์ หรือลักษณะเฉพาะถิ่น วิบูลย์ ลี้สุวรรณ (2532:129) ได้ให้แนวคิดในการสืบสาน และดำรงอยู่ของศิลปหัตถกรรมไว้ว่า ท้องถิ่นใดที่สามารถทำงานศิลปหัตถกรรมมาส่งเสริมให้เป็นสินค้าได้ จึงเป็นการเท่ากับสืบทอด และฟื้นฟูฝีมือด้านศิลปหัตถกรรมดั้งเดิม และที่สำคัญเป็นการเพิ่มมูลค่าให้กับวัสดุที่เป็นทรัพยากรท้องถิ่น ซึ่งมีอยู่เดิมแล้ว แต่ยังไม่ได้ใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่าต่อเมื่อนำมาผลิตเป็นสินค้าของที่ระลึก ก็จะได้ราคาดี เพราะนักท่องเที่ยวเป็นกลุ่มผู้บริโภคที่มีกำลังซื้อสูง รวมทั้งเป็นการสร้างงาน สร้างอาชีพ ให้กับแรงงานท้องถิ่น ซึ่งว่างงาน หรืออาว่างงานในฤดูเก็บเกี่ยว โดยสรุปจึงนับเป็นการพัฒนาชุมชนที่ได้ผลอย่างสมบูรณ์ (สุพรรณ สมไทย และคณะ. 2549: 1)

วัฒนธรรม จุฑะวิภาต (2545: 21) กล่าวว่า ศิลปวัฒนธรรม (Art and Culture) เป็นหลักฐานทางวัฒนธรรมของชาติและวัฒนธรรมพื้นบ้าน (Folk Culture) เป็นวิถีชีวิตที่แท้จริง เพราะแสดงให้เห็นถึงเรื่องราวชีวิตความเป็นอยู่ ตลอดจนสังคมวัฒนธรรมของชาวชนบท หรือชนชั้นชาวนา ชาวไร่ ตลอดจนกลุ่มชนที่ยังมีสังคมและวัฒนธรรมแบบโบราณ หรือแบบอนุรักษ์นิยม รูปแบบการดำเนินชีวิต จารีต ประเพณี ความเชื่อ ตลอดจนความรู้ ความสนใจแบบธรรมดาสามัญทั่วไป หรือที่เรียกกันว่าเป็นแบบ “ชาวบ้าน” นั่นเอง ดังนั้น งานศิลปะที่เกิดจากการสร้างสรรค์ที่ดีของสังคมจากอดีตจนถึงปัจจุบัน โดยมีการพัฒนาปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงลักษณะและรูปแบบของงานศิลปหัตถกรรมต่างๆ อย่างต่อเนื่องมาเป็นเวลาหลายชั่วอายุคน จนกลายเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ล้ำค่าควรแก่

การศึกษารวบรวมเพื่อดำรง รักษา สืบหา พัฒนา และปรับปรุง ประยุกต์ให้เหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบัน

การออกแบบสร้างสรรค์ของที่ระลึก เป็นงานศิลปะในลักษณะประยุกต์หรือที่เรียกว่า “ประยุกต์ศิลป์ หรือ ศิลป์ประยุกต์” ไม่ใช่เป็นการสร้างงานทั้งนี้เนื่องจากงานวิจิตรศิลป์ถือว่าเป็นศิลปะบริสุทธิ์ (Pure Art) เป็นงานสร้างสรรค์ที่มนุษย์แสดงออกมาเพื่อความงาม ความประณีตละเอียดอ่อน อันก่อให้เกิดอารมณ์ความซาบซึ้งสะเทือนใจ และความประทับใจ มีค่าสูงส่งต่อจิตใจมนุษย์ ซึ่งผู้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะในลักษณะนี้ จะถ่ายทอดชีวิตจิตใจลงในผลงานปรากฏออกมาเป็นลักษณะพิเศษเฉพาะตัวของศิลปินแต่ละคน แต่งานประยุกต์ศิลป์หรือศิลป์ประยุกต์เป็นลักษณะที่มนุษย์นำเอาวัสดุ และเรื่องราวต่างๆ มาผสมผสาน ดัดแปลง ปูรงแต่งสร้างสรรค์ขึ้นให้มีคุณค่าทางความงามทางการใช้สอยให้เป็นประโยชน์แก่ชีวิตประจำวัน(ประเสริฐ ศิลรัตน์.2544: :9-71)

จากเหตุผลข้างต้น ผู้วิจัยได้เล็งเห็นความสำคัญและสนใจที่จะศึกษาหัตถกรรมผ้าทอชาวไทยทรงดำ และพัฒนาสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร โดยมีความสนใจที่จะศึกษาวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ ซึ่งผลของการศึกษาจะเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการอนุรักษ์ ส่งเสริม และพัฒนามรดกผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจากผ้าทอชาวไทยทรงดำ ให้เป็นมรดกทางวัฒนธรรม รวมถึงเป็นการสร้างอาชีพและเผยแพร่วัฒนธรรมชาวไทยทรงดำ อันเป็นภูมิปัญญาไทยให้คงอยู่ต่อไป

2. คำถามของการวิจัย

2.1 ลักษณะเฉพาะศิลปหัตถกรรมชาวไทยทรงดำที่ปรากฏบนงานหัตถกรรมผ้าทอชาวไทยทรงดำมีลักษณะอย่างไร

2.2 รูปแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารเป็นอย่างไร

2.3 ชาวไทยทรงดำและนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ที่ได้รับการพัฒนาอยู่ในระดับใด

3. วัตถุประสงค์การวิจัย

3.1 ศึกษาลักษณะเฉพาะผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2 พัฒนารูปแบบผ้าทอสุนัขคำหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร

3.3 ประเมินผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ที่ได้รับการพัฒนา

4. กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

4.1 การศึกษาลักษณะเฉพาะผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี ได้ศึกษาตามกรอบแนวทางในการศึกษาศิลปะพื้นบ้านเชิงวิเคราะห์ของ มาร์ต อัมรานนท์ (2533: 52-57) โดยเลือกศึกษาเรื่องต่างๆ ดังนี้

1. แหล่งกำเนิด และแหล่งผลิต
2. วัตถุประสงค์ที่นำมาใช้ในการผลิต
3. เทคนิควิธีการ ขั้นตอนและกรรมวิธีการผลิต
4. คติความเชื่อ
5. รูปแบบ

4.2 การพัฒนาสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารนั้น ได้นำแนวทางของ วิบูลย์ สีสุวรรณ (2532: 129 - 136) ใช้เป็นเกณฑ์ในการพัฒนารูปแบบสินค้าหัตถกรรมที่ปรับปรุงดังนี้

1. ผลงานที่ผลิตต้องแสดงถึงเอกลักษณ์เฉพาะได้
2. คุณภาพของสินค้าต้องมีประโยชน์ใช้สอย และแฝงด้วยความสวยงาม
3. ใช้แรงงานในด้านหัตถกรรมให้มากที่สุด

4.3 การประเมินผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ที่ได้รับการพัฒนา ได้นำแนวทางของ วิวัฒน์ จุฑะวิภาต (2539: 21) ใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมินผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ที่ได้รับการพัฒนา ดังนี้

1. วัฒนธรรมรวมถึงเอกลักษณ์เฉพาะ
2. ความเรียบง่าย

และแนวทางของ ธีระชัย สุขสด(2544:88-91)ใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมินต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ที่ได้รับการพัฒนา ดังนี้

3. หน้าที่ใช้สอย
4. ความสวยงาม

5. ขอบเขตของการวิจัย

5.1 การศึกษาลักษณะเฉพาะของผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

5.1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 4,594 คน (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่าง คือ ชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 370 คน (Yamane อ้างใน นิรัช สุดสังข์. 2547: 49) และยอมรับความคลาดเคลื่อนที่ระดับ $\pm 5\%$ ระดับค่าความเชื่อมั่นที่ 95%

5.1.2 ตัวแปรในการศึกษา

1. ตัวแปรต้น คือ ลักษณะเฉพาะผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี
2. ตัวแปรตาม คือ เอกลักษณ์ของชาวไทยทรงดำที่ปรากฏบนงานหัตถกรรมผ้าทอชาวไทยทรงดำ

5.2 การผ้าทอสุนัขคำหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

5.2.1 ผู้ให้ข้อมูล

1. ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ด้านการผลิตผ้าทอชาวไทยทรงดำ จำนวน 3 ท่าน
2. นักท่องเที่ยวผู้สนใจสินค้าหัตถกรรมผ้าทอชาวไทยทรงดำ จำนวน 200 คน

5.2.2 ตัวที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น คือ รูปแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารที่ได้รับการพัฒนาในรูปแบบต่างๆ
2. ตัวแปรตาม คือ ความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ที่ได้รับการพัฒนา

5.3 การประเมินผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรมผ้าทอชาวไทยทรงดำ ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ที่ได้รับการพัฒนา ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

5.3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร คือ ชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 4,594 คน (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่าง คือ ชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์อื่นใดโดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จำนวน 370 คน (Yamane อ้างใน นิรัช สุตสังข์, 2547: 49) และยอมรับความคลาดเคลื่อนที่ระดับ $\pm 5\%$ ระดับค่าความเชื่อมั่นที่ 95%

เป็นผู้ประเมินต้นแบบสินค้าหัตถกรรมในด้านเอกลักษณ์

2. นักท่องเที่ยวผู้สนใจสินค้าหัตถกรรมที่ผลิตจากผ้าทอชาวไทยทรงดำ จำนวน 200 คน เป็นผู้ประเมินความพึงพอใจที่มีต่อผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม

5.3.2 ตัวแปรในการศึกษา

1. ตัวแปรต้น คือ ผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารรูปแบบใหม่

2. ตัวแปรตาม คือ ความพึงพอใจที่มีต่อผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร

6. นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในงานวิจัย

6.1 ผ้าทอชาวไทยทรงดำ หมายถึง ผ้าที่ทอด้วยเส้นด้ายจากเส้นใยฝ้าย โดยมีกระบวนการทอ สี และลวดลายที่เป็นลักษณะเฉพาะของชาวไทยทรงดำ

6.2 หัตถกรรมผ้าทอ หมายถึง ผลิตภัณฑ์ผ้าทอที่ผลิตขึ้นโดยกลุ่มผู้ผลิตที่ไม่ได้รับการฝึกฝนด้านศิลปะอย่างเป็นระบบ แต่สามารถสร้างผลงานตามประเพณีนิยมได้ด้วยความชำนาญ

6.3 สินค้าหัตถกรรม หมายถึง ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมที่ผลิตขึ้นในรูปแบบต่างๆ จากการสร้างชิ้นงานเพื่อประโยชน์ในการใช้สอยที่มีความงามด้านศิลปะแฝงอยู่และมีเอกลักษณ์เฉพาะของท้องถิ่น โดยมีขนบธรรมเนียมประเพณี ความเชื่อ และค่านิยมท้องถิ่นเป็นตัวกำหนดโดยอาจใช้เครื่องจักร เครื่องมือ เครื่องทุ่นแรงช่วยในการผลิต และมีวัตถุประสงค์เพื่อการจำหน่าย

6.4 ของใช้บนโต๊ะอาหาร หมายถึง ผลิตภัณฑ์ที่ใช้ประกอบการจัดโต๊ะอาหาร ได้แก่ ผ้าปูโต๊ะ ที่รองจาน ที่

8. สรุปผลการวิจัย

8.1 ผลการศึกษาลักษณะเฉพาะผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี โดยศึกษาตามกรอบของการวิจัย 5 ด้าน โดยมีรายละเอียดดังนี้

8.1.1 วัตถุประสงค์ วัตถุประสงค์ที่ใช้ในการผลิตเป็นใยฝ้าย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รองแก้ว ผ้ากันเปื้อนหรือผ้าเช็ดปาก ที่ใส่ซ้อนล้อม ที่ใส่กระดาษทิชชู

7. วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาตามตัวแปรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 370 คน และนักท่องเที่ยวผู้สนใจสินค้าหัตถกรรมผ้าทอชาวไทยทรงดำในจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 200 คน เป็นผู้ประเมินความผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้า ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ กล้องถ่ายรูป แบบสัมภาษณ์ แบบประเมินรูปแบบสินค้าหัตถกรรมผ้าทอชาวไทยทรงดำ ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร และผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรมทอชาวไทยทรงดำ ประเภทของใช้บนโต๊ะ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สังเกต ถ่ายภาพ สัมภาษณ์ ลักษณะเฉพาะในการผลิตศิลปหัตถกรรมผ้าทอชาวไทยทรงดำ ทำการพัฒนาแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร และประเมินรูปแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร โดยแสดงความคิดเห็นในประเมินผลงานจากผู้บริโภคสินค้าหัตถกรรมผ้าทอชาวไทยทรงดำ และชาวไทยทรงดำ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาจากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์เปรียบเทียบผล โดยใช้การบรรยาย (Content Analysis) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) การวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง (Standard Deviation) เปรียบเทียบความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยการบรรยาย

8.1.2 เทคนิค, กระบวนการผลิต ยังเป็นการทอด้วยกี่ทอผ้าชนิดที่เรียกว่าก๊อกระตุก โดยการทอนั้นมีแต่ก๊อทผ้าลายแดงโม และผ้าพื้นสีดำและครามเท่านั้น ในส่วนลวดลายนั้นจะมีทั้งเทคนิคการเย็บ ปะผ้า และการปักผ้า

8.1.3 ลวดลายที่ใช้ในการผลิตผ้าทอ ยังเป็นลวดลายดั้งเดิม ส่วนลวดลายที่เกิดขึ้นใหม่ก็จะมีเพียงการนำลวดลายที่มีอยู่เดิมผสมเข้าด้วยกัน แต่ยังไม่มีการตั้งชื่อ

8.1.4 สีที่ใช้ สีที่ใช้นั้นก็ถือเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดเป็นเอกลักษณ์ของไทยทรงดำ ซึ่งสีที่ใช้อยู่เป็นสีย้อมผ้า ซึ่งแต่เดิมมี 5 สี คือ สีครามเข้มหรือสีดำ สีเหลืองหรือสีส้ม สีแดงหรือสีแดงเลือดหมู สีเขียว และสีขาว

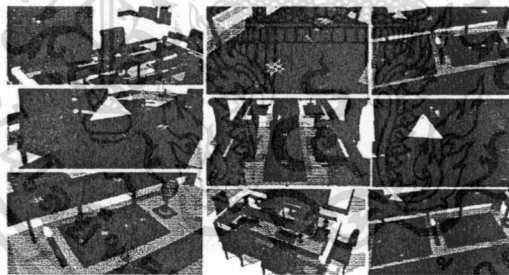
8.1.5 ในด้านเอกลักษณ์เฉพาะของชาวไทยทรงดำนั้นอยู่ที่ประเพณี การละเล่น การประกอบพิธีกรรมต่างๆ ยังคงต้องยึดถือสืบทอดตามบรรพบุรุษอยู่อย่างเคร่งครัด เช่น การแต่งงาน การนับถือผีซึ่งปัจจุบันยังมีการสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน ในเรื่องการแต่งกายนั้นจะเป็นสีดำจะเป็นสีที่ผู้หญิงนิยม ส่วนผู้ชายจะนิยมสีคราม ซึ่งเป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งเช่นเดียวกัน

8.2 ผลการพัฒนารูปแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร โดยมีรายละเอียดดังนี้

ในขั้นตอนการพัฒนาแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ผู้วิจัยได้ทำการพัฒนาลวดลายขึ้นใหม่จากนั้นนำลวดลายที่พัฒนาขึ้นมาพัฒนาแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร จำนวน 3 รูปแบบ และทำการประเมินรูปแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร โดยนักทอतीयว จำนวน 200 คน

โดยภาพรวมผลการประเมินรูปแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร จากนักทอतीयว พบว่า รูปแบบที่ 3 (ดังภาพที่ 3) มีความคิดเห็นในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.24

เมื่อจำแนกตามเพศแล้วพบว่า นักทอतीयวเพศชายมีความคิดเห็นต่อรูปแบบที่ 3 โดยมีค่าเฉลี่ย 4.30 และเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อรูปแบบที่ 3 โดยมีค่าเฉลี่ย 4.22 ซึ่งมีความคิดเห็นในระดับไม่แตกต่างกัน



ภาพที่ 3 ภาพจำลอง 3 มิติรูปแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร รูปแบบที่ 3

สร้างโดย: ณัฐพล ชอฐานานุกิติ (2553)

8.3 จากการวิเคราะห์การประเมินผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร จากชาวไทยทรงดำ และนักทอतीयวสามารถสรุปได้ว่า ชาวไทยทรงดำและนักทอतीयวมีความคิดเห็นต่อผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.78

ผลการประเมินผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร จากชาวไทยทรงดำ ในภาพรวมพบว่า โดยภาพรวมมีความคิดเห็นในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.77

ในด้านวัฒนธรรมของผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.91

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในด้านความเรียบง่ายของผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.80

ในด้านหน้าที่ใช้สอยของผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.87

ในด้านความสวยงามของผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.49

ผลการประเมินผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร จากนักท่องเที่ยว ในภาพรวมพบว่า โดยภาพรวมมีความคิดเห็นในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ย 3.81

ในด้านวัฒนธรรมของผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร มีความคิดเห็นอยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ย 3.92

ในด้านความเรียบง่ายของผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร มีความคิดเห็นอยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ย 3.86

ในด้านหน้าที่ใช้สอยของผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร มีความคิดเห็นอยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ย 3.93

ในด้านความสวยงามของผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร มีความคิดเห็นอยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ย 3.52



ภาพที่ 4 ผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารที่ได้รับการพัฒนา

ภาพโดย: ณัฐพล ขอรุณานุกัณฑ์ (2554)

9. อภิปรายผลการวิจัย

ผลสรุปในการศึกษาวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารที่ได้รับการพัฒนาสามารถแสดงเอกลักษณ์มีผ้าทอชาวไทยทรงดำได้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

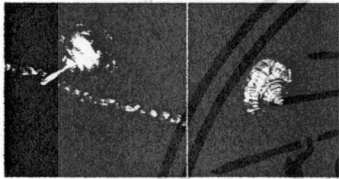
9.1 ชั้นตอนที่ 1 ศึกษาลักษณะเฉพาะผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่าลักษณะเฉพาะของชาวไทยทรงดำนั้นอยู่ที่ประเพณี การละเล่น พิธีการต่างๆ ยังคงต้องยึดถือสืบทอดตามบรรพบุรุษอยู่อย่างเคร่งครัด เช่น การแต่งงาน การนับถือผีซึ่งปัจจุบันยังมีการสืบทอด

มาจนถึงปัจจุบัน ในเรื่องการแต่งกายนั้นผู้หญิงจะนิยมสีดำ และมีการติดกระຈกที่อยู่บนเครื่องแต่งกายจะเป็นสิ่งที่ผู้หญิงนิยม เพราะเชื่อว่ากระຈกจะช่วยเพิ่มความสวยงาม แต่ผู้ชายจะไม่นิยมในการติดกระຈก เพราะไม่เน้นเรื่องความสวยงาม ส่วนกระຈกเสื้อที่ใช้เดิมจะเป็นเงินแท้ ปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลงเป็นโลหะผสมเงิน เพราะเงินแท้จะแข็งทำให้ขึ้นรูปได้ยาก ตัวกระຈกจะเป็นลายเม็ดผักกูด (ดังภาพที่ 5) ซึ่งมีการสืบทอดมาจากบรรพบุรุษนานแล้ว ในผลิตภัณฑ์ของผู้ชายจะให้เป็นสีครามก็ได้แล้วแต่ความชอบของแต่ละบุคคล ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของชาวไทยทรงดำเช่นเดียวกัน แต่เนื่องจาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัฒนธรรมบางอย่างนั้นจะเป็นสิ่งที่กระทำกันเฉพาะชาวไทย ทรงดำเท่านั้น และชาวไทยทรงดำส่วนใหญ่มีวิถีชีวิตที่กลมกลืนกับคนในพื้นที่ และมีการดำรงชีวิตที่ต่างไปจากเดิม คือ ในอดีตชาวไทยทรงดำจะทำงานที่บ้าน โดยผู้ชายจะทำเกษตรกรรม ส่วนผู้หญิงจะทอผ้า แต่ปัจจุบันชาวไทยทรงดำส่วนใหญ่จะไปทำงานนอกบ้าน นอกจากนี้ผู้วิจัยเจอปัญหาเพิ่มอีกในเรื่องของกลุ่มชาวไทยทรงดำที่ไม่ได้ทำหัตถกรรมผ้าทอแล้ว เนื่องจากการเจ็บป่วย จึงทำให้ประสบปัญหาในด้านการเก็บข้อมูลบางส่วน ผู้วิจัยจึงเปลี่ยนไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มชาวไทยทรงดำที่พบนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ข้างต้น



ภาพที่ 5 กระดุมลายเม็ดผักบุ้ง

ภาพโดย: ณัฐพล ขอรุณานุกัศ (2553)

9.2 ขั้นตอนที่ 2 พัฒนารูปแบบสินค้าหัตถกรรมประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ในขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนของการออกแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร โดยการถ่ายภาพจำลองจำนวน 3 รูปแบบ และทำการคัดเลือกรูปแบบจากการประเมินโดยนักท่องเที่ยว ผู้สนใจสินค้าหัตถกรรมผ้าทอชาวไทยทรงดำ จำนวน 200 คน ผลการประเมินโดยภาพรวมของรูปแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร คือ รูปแบบที่ 3 ซึ่งมีแนวคิดจากการนำลายดอกแก้ว และดอกพรมผสมผสานให้เกิดลายใหม่ และการตัดทอนลายขาบัวพร้อมทั้งการใช้วิธีกลับข้างมาใช้ในการออกแบบ และจัดวางลงในชิ้นงาน เมื่อจำแนกตามเพศแล้วพบว่า นักท่องเที่ยวเพศชาย และเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อรูปแบบที่ 3 ไม่แตกต่างกัน

9.3 ขั้นตอนที่ 3 ประเมินผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร ที่ได้รับการพัฒนา ในขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนการประเมินผลิตภัณฑ์

ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร โดยการให้ชาวไทยทรงดำและนักท่องเที่ยวแสดงความคิดเห็นในด้านวัฒนธรรมโดยคงความเป็นเอกลักษณ์ของผ้าทอชาวไทยทรงดำ ด้านความเรียบง่าย ด้านหน้าที่ใช้สอย ด้านความสวยงาม

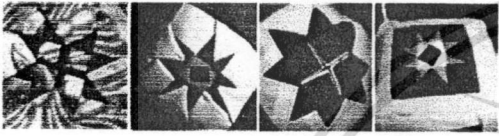
ผลการประเมินผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรมประเภทของใช้บนโต๊ะอาหาร (ดังภาพที่ 4) จากชาวไทยทรงดำในภาพรวมพบว่า โดยภาพรวมมีความคิดเห็นในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจาก ผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารที่ทำการพัฒนาขึ้นมีเอกลักษณ์งานหัตถกรรมผ้าทอชาวไทยทรงดำสอดแทรกอยู่ รูปแบบที่ผลิตออกมาในรูปแบบมีความเรียบง่าย และหน้าที่ใช้สอยที่เหมาะสมกับการใช้งาน

เมื่อเปรียบเทียบผลการประเมินผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าหัตถกรรม ประเภทของใช้บนโต๊ะอาหารระหว่างนักท่องเที่ยวและชาวไทยทรงดำ พบว่า ในภาพรวมชาวไทยทรงดำและนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นในระดับมากไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 และเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้ อีกทั้งยังสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของ วิบูลย์ ลี้สุวรรณ (2532: 129 - 136) ที่กล่าวว่า ผลงานที่ผลิตจะต้องแสดงถึงเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นของท้องถิ่นได้ คุณภาพของสินค้าต้องมีประโยชน์ใช้สอย และแฝงด้วยความสวยงาม และพยายามใช้แรงงานในด้านหัตถกรรมให้มากที่สุด

9.4 จากการวิจัยยังพบว่า ผ้าทอชาวไทยทรงดำเป็นผ้าฝ้ายย้อมคราม ซึ่งคุณสมบัติของผ้าฝ้ายย้อมคราม มีความสามารถในการป้องกันรังสียูวีได้ดีทั้งก่อนทำการซักและหลังทำการซัก (อ้อยทิพย์ ผู้พัฒนา, 2552: บทคัดย่อ) และในระหว่างการเก็บข้อมูลผู้วิจัยพบว่าปัจจุบันก็มีการใช้ผ้าสำเร็จรูปจากโรงงาน และสีย้อมเป็นสีเคมีที่ย้อมมากับตัวผ้าอยู่แล้ว เพราะพีชที่นำมาใช้ในการทำสีย้อมนั้นเริ่มหาได้ยาก ยกเว้นครามเท่านั้นที่มีการย้อมเอง (จะมีในบางพื้นที่เท่านั้น) และในด้านการปกคลุมลายนั้น ในปัจจุบันได้มีการใช้การปกคลุมลายด้วยจักรคอมพิวเตอร์ เพื่อเป็นการไม่เสียเวลาในการทำ และสามารถผลิตชิ้นงานได้ในจำนวนมากในระยะเวลาอันรวดเร็ว

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นอกจากนี้ยังพบอีกว่า ปัจจุบันลักษณะเฉพาะในด้านหัตถกรรมของชาวไทยทรงดำมีการเปลี่ยนไปบ้าง โดยเน้นที่ลวดลายที่คงความเป็นเอกลักษณ์ไว้เป็นหลัก ส่วนสีสันทึที่ใช้ในสินค้าหัตถกรรมผ้าทอชาวไทยทรงดำได้มีการประยุกต์ในด้านสีสันทึที่ใช้ในผลิตภัณฑ์สินค้าหัตถกรรมหลากหลายสีมากขึ้นหรือทำตามความต้องการของผู้บริโภค โดยใช้สีที่แตกต่างออกไปจากเดิม แต่ลวดลายที่ใช้อย่างคงเอกลักษณ์ของชาวไทยทรงดำ ซึ่งก็ยังคงวางานที่ออกมานั้นก็ยังเป็นเอกลักษณ์ของชาวไทยทรงดำอยู่ ดังภาพที่ 6



ภาพที่ 6 หัตถกรรมผ้าทอชาวไทยทรงดำมีการประยุกต์ในด้านสีสันทึใช้
ภาพโดย: ณัฐพล ขอรุณานาคักดี (2553)

และนอกจากผลิตภัณฑ์ที่ผลิตจากผ้าทอชาวไทยทรงดำแล้ว ผู้วิจัยยังพบว่า ชาวไทยทรงดำยังมีผลิตภัณฑ์หัตถกรรมประเภทอื่นอีกที่ไม่เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวและ

11. เอกสารอ้างอิง

- [1] สุพรรณสมไทย และคณะ. การออกแบบผลิตภัณฑ์ของตกแต่งบ้านโดยแนวคิดจากวัฒนธรรมชาวไทยทรงดำ. กรุงเทพฯ. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต . 2549.
- [2] วิบูลย์ ลีสุวรรณ. ศิลปะหัตถกรรมไทย. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. ปีศิลปะหัตถกรรมไทย พ.ศ. 2531.
- [3] วังนะ จุฑะวิภาต. ศิลปะพื้นบ้าน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ศิลปะประภา. 2545.
- [4] นาง จันทะมาน. สายใยแห่งภูมิปัญญา. [On-line] Available: www.panangcottons.co.th/. 24 November 2007
- [5] ประเสริฐ ศิลรัตน์. ของที่ระลึก. กรุงเทพฯ:ไอ เอส พรินติ้งเฮาส์. 2544.
- [6] มารุต อัมรานนท์.2533. ศิลปะพื้นบ้าน. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- [7] วีระชัย สุขสด. 2544. การออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- [8] นิรัช สุดสังข์. . 2548. การวิจัยการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- [9] อ้อยทิพย์ ผู้พัฒน์. สิ่งทอกับการป้องกันรังสียูวี : กรณีศึกษาในผ้าฝ้ายย้อมคราม. รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. 2552.

บุคคลทั่วไปนัก อันได้แก่ ผลิตภัณฑ์จักสาน ซึ่งผลิตภัณฑ์จักสานของชาวไทยทรงดำนั้นมีความแตกต่างกับผลิตภัณฑ์จักสานทั่วไปตรงลวดลายที่มีเฉพาะตัวของชาวไทยทรงดำ ซึ่งแสดงความเป็นเอกลักษณ์ของไทยทรงดำได้

10. ข้อเสนอแนะ

ศึกษาแนวทางในการนำลักษณะเฉพาะวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำพัฒนารูปแบบเป็นผลิตภัณฑ์สินค้าหัตถกรรมประเภทอื่นๆ หรือหาแนวทางในการนำลวดลายมาออกแบบงานผลิตภัณฑ์ผ้าทอชาวไทยทรงดำ เพื่อให้เกิดความแปลกใหม่ที่น่าสนใจ และมีเอกลักษณ์ในตัวผลิตภัณฑ์ อีกทั้งยังทำให้ผลงานมีคุณค่ามากยิ่งขึ้น และเป็นการอนุรักษ์สืบทอดวัฒนธรรมงานหัตถกรรมผ้าทอชาวไทยทรงดำให้คงอยู่ต่อไป อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมให้งานหัตถกรรมผ้าทอชาวไทยทรงดำเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยว และผู้มาเยี่ยมชมมากขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - สกุล นายณัฐพล ชอฐานานุกศักดิ์
 วัน เดือน ปีเกิด 25 กุมภาพันธ์ 2525
 ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 211/121 หมู่ที่ 9 ซอยติวานนท์ 22 ถนนติวานนท์
 ตำบลบางกระสอบ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000

ประวัติการศึกษา

ปีการศึกษา 2542 สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)
 แผนกวิชาศิลปะประยุกต์ โรงเรียนอาชีวศิลปศึกษา

ปีการศึกษา 2544 สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)
 แผนกวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์ คณะออกแบบ
 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเพาะช่าง

ปีการศึกษา 2546 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีอุตสาหกรรมบัณฑิต (ค.อ.บ.)
 สาขาวิชาศิลปอุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ปีการศึกษา 2554 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีอุตสาหกรรมบัณฑิต (ค.อ.ม.)
 สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2542 ฝ่ายศิลป์ บริษัท เดอะมอลล์ กรุ๊ป จำกัด

พ.ศ. 2548 นักออกแบบ กลุ่มบริษัท เอ็มดี อินเทอร์เน็ต โฮลดิ้ง กรุ๊ป จำกัด
 -แผนกออกแบบสิ่งทอ บริษัท พรีเมียร์ เท็กซ์ไทล์ อินดัสทรี จำกัด
 -แผนกออกแบบกราฟิก บริษัท อิมเมจ สไตส์ จำกัด

พ.ศ. 2549 -แผนกออกแบบสิ่งพิมพ์ บริษัท เอ็มดีไอ โสมโปรดักท์ อินดัสทรี จำกัด
 -แผนกออกแบบสิ่งพิมพ์ บริษัท โมเดอร์น โสมโปรดักส์ จำกัด
 -แผนกออกแบบสิ่งพิมพ์ บริษัท เอ็น.พี.แพปบริค จำกัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้